

Årsredovisning 2012

” Heltäckande tjänsteutbud och goda kundrelationer är själva basen för Nordea.

Nära samarbete och engagemang för kunderna grundar sig på kompetensen och värderingarna hos Nordeas medarbetare.

Som en av norra Europas största banker har Nordea också starkt fokus på att hantera kapital, kostnader och likviditet på ett effektivt sätt, samt på riskhantering och lönsamhet.

Det är så vi formar framtidens relationsbank.

Innehåll

Nordeas verksamhet

Vd-ord	2
Nordea i korthet	4
Strategisk inriktning - forma framtiden	9
Affärsområden	13
Retail Banking	13
Wholesale Banking	21
Wealth Management	29
Marknadspositioner	36
Nordeas samhällsansvar	37
Våra människor - Vi växer tillsammans	40
Nordeaaktien och aktieägarna	43

Förvaltningsberättelse

Finansiell översikt 2012	47
Affärsområdesresultat	48
Risk-, likviditets- och kapitalhantering	52
Bolagsstyrningsrapport	55
Ersättningar	69
Förslag till vinstdisposition	76
	80

Redovisning

Finansiella rapporter, koncernen	81
Noter till koncernens redovisning	94
Finansiella rapporter, moderföretaget	169
Noter till moderföretagets redovisning	179
Undertecknande av årsredovisningen	205
Revisionsberättelse	206

Organisation

Koncernstruktur	207
Styrelse	208
Koncernledning	210
Nordeas organisation	211
Kreditbetyg	211
Årsstämma	212
Finansiell kalender	212

Janne Vangen Solheim, koncernchef för Janus AS, och Arne Fonneland, vd för Janusfabrikken AS, storföretagskund i Norge.

Henrik Andersen, finansdirektör i ISS A/S, Wholesale Banking-kund i Danmark.

Heikki Kyöstiä, Private Banking-kund i Finland.

”Nordea har också en djup förståelse om lokala affärer”

Retail Banking

Retail Banking har ett heltäckande utbud av finansiella tjänster för privat- och företagskunder. **sidan 14**

”Att ha sin bank så nära, det är unikt”

Wholesale Banking

Stora multinationella företag, institutionella kunder samt shipping- och offshorekunder betjänas av kundteam som leds av en kundansvarig. **sidan 22**

”En stark bank med internationell verksamhet”

Wealth Management

Nordea är regionens största kapitalförvaltare och erbjuder tjänster till private banking-kunder, institutionella kunder och kunder inom Life & Pensions. **sidan 30**

Denna årsredovisning innehåller förutsägelser som avspeglar ledningens syn i skrivande stund på vissa framtida händelser och på potentiellt finansiellt resultat. Även om Nordea bedömer att förutsägelseerna grundar sig på rimliga förväntningar kan inga garantier ges för att förväntningarna visar sig korrekta. Utfallet kan alltså avvika markant från förutsägelseerna till följd av en rad faktorer såsom: (i) den makroekonomiska utvecklingen, (ii) förändringar i konkurrensförutsättningarna, (iii) förändringar i regelverk och andra statliga åtgärder, och (iv) förändringar i räntenivån och valutakurser. Denna rapport ska inte tolkas som att Nordea åtagit sig att revidera dessa förutsägelser utöver vad som krävs av gällande lag eller börsbestämmelser, om och när omständigheter uppstår som medför förändringar jämfört med tidpunkten när förutsägelseerna gjordes.

Forma framtiden

Nordeas relationsstrategi fortsätter att ge resultat. Tidskriften *The Banker* utsåg oss till bästa bank i västra Europa. Men än viktigare var att vi under året kunde stödja rekordmånga relationskunder, vilket resulterade i de högsta intäkterna och det högsta rörelseresultatet i Nordeas historia. Vi ökade intäkterna och minskade kostnaderna och riskvägda tillgångar i en tid av turbulens i euroområdet, höjda regleringskostnader och hård konkurrens. Under 2012 lade Nordea grunden för att forma sin framtida relationsmodell genom att öka effektiviteten och samtidigt hjälpa kunderna att navigera genom osäkerhet och utmaningar i lågkonjunktens Europa.

Bästa aktieägare,

2012 var på många sätt ett tufft år – för samhälle, företag, hushåll och banker. I statsskuldskrisens Europa vidtog de nödvändiga politiska åtgärderna för att stabilisera budgetunderskotten och skuldutvecklingen. Men de finanspolitiska åtstramningarna och det svaga konsumentförtroendet ledde Europa in i en ny recession med stigande arbetslöshet, låga räntor och stora svängningar på kapitalmarknaden. Flera europeiska banker anpassade sig till de nya regelverken genom att minska sin utlåning, vilket begränsade tillväxten ytterligare.

Nordea valde en annan väg. Tack vare vår stabilitet, storlek och diversifierade affärsmodell kunde vi öka effektiviteten samtidigt som vi kunde hjälpa allt fler kunder och fortsätta att bidra till utveckling och tillväxt i de länder där vi är verksamma.

Vår relationsstrategi fortsätter att ge resultat

Våra värderingar – *positiva kundupplevelser, det är människor det handlar om*

och *ett Nordeateam* – är fortfarande vårt rättesnöre. 2012 vidtog vi ytterligare åtgärder för att stärka våra medarbetares kompetens och utveckla verktyg för att tillföra värde i all vår rådgivning. Vi är stolta över att våra satsningar bidrog till att vi på privat sidan kunde välkomna 85 000 nya kunder till banken och öka våra företagsaffärer med 2 md euro.

- Vi höll närmare två miljoner rådgivningsmöten med kunder och hjälpte 300 000 familjer med bostadslån till nya hus eller lägenheter. Totalt ökade utlåningen till privatkunder med 6 procent.
- Vi höll 300 000 möten med små och medelstora företag där vi fick möjlighet att stötta dem med rådgivning i det kärva ekonomiska läget.
- Utöver den traditionella långivningen hjälpte vi många företag att finansiera investeringar och skapa nya arbetstillfällen genom att emittera företagsobligationer och syndikerade lån till ett värde av 120 md euro. Vi har behållit vår marknadsledande ställning bland Nordens

största företagskunder och vi är husbank till betydligt fler kunder än någon annan nordisk bank.

- Våra kunder anförtrorde oss med mer av sitt sparande och sina placeringar än någonsin. Under året passerade Nordeas förvaltade kapital milstolpen 200 md euro.

Totalt sett ökade Nordeakoncernens intäkter med 8 procent under 2012, trots färre anställda. Samtidigt kunde vi också minska kostnaderna och de riskvägda tillgångarna. Hårt arbete och stort engagemang från Nordeas 32 000 medarbetare har gett resultat. Det har också skapat en bra grund för Nordea när vi nu blickar framåt mot den europeiska bankmarknaden efter krisen.

Effektivitet till förmån för kunderna

Nordeas relationsstrategi utgår från vår viktigaste värdering – att skapa positiva kundupplevelser. Det kan bara uppnås om alla i Nordea alltid gör sitt yttersta för varje kund. Lika viktigt är det att säkerställa Nordeas stabilitet och pålitlighet. Alla kunder ska veta att de kan lita på våra råd och

Vår finansiella stabilitet är viktigare än någonsin för att vi ska kunna hjälpa människor och företag med de finansiella redskap som de behöver för att forma sin egen framtid

att vi finns där för dem när de behöver oss som mest, inte minst i samband med marknadsturbulens och konjunkturnedgångar. Effektivitet är avgörande för vår kundorienterade strategi. Det är bara om vi kan nå en avkastning på eget kapital som klart överstiger marknadens kapitalkostnad som vi kan säkerställa låga upplåningskostnader och en långsiktig förmåga att stödja våra kunder och finansiera deras planer och projekt.

Under 2011 vidtogs åtgärder för att säkerställa kostnadseffektivitet och nå målet om oförändrade kostnader i koncernen. Kostnadstak infördes för varje enhet i banken. Antalet anställda minskades, huvudsakligen genom frivilliga överenskommelser. En mängd olika initiativ inleddes för att sänka kostnaderna i bankens verksamhet. Samtidigt startade ett omfattande program för att minska de riskvägda tillgångarna. Programmet innefattar fortsatt utveckling av kapitaleffektiva produkter och lösningar samt en förbättrad säkerhetstäckning, vilket minskar både risken för att kunder ska få problem och förlusterna vid eventuella fallissemang.

Under året har vi på många olika sätt utvecklat våra produkter och tjänster i syfte att förbättra kundernas upplevelser och se till att våra erbjudanden är effektiva och konkurrenskraftiga. Vi har kommit långt med omvandlingen av vår distributionsmodell. Rådgivningskapaciteten har ökat på kontoren och tjänsteutbudet i kundcenter, på nätbanken och i mobilbanken har breddats.

Kunderna uppskattar de nya funktionerna i våra mobilappar. Antalet aktiva mobilbanksanvändare ökade med över 100 procent. Mobiltelefonen är ett kundvänligt och kostnadseffektivt verktyg för banktjänster, som ger kunderna möjlighet att göra sina bankärenden varhelst och närhelst de vill. Och det gör de. Den genomsnittliga mobilbankskunden loggar in på banken varannan dag. 2012 var det över 100 000 som har gillat vår Facebooksida, där vi kan få snabb återkoppling och bättre insikt om kundernas behov och önskemål.

Under våren fick dessvärre många kunder problem på grund av bristande IT-stabilitet. Fullt fokus på att lösa problemen innebar en markant förbättring under hösten. Mer måste dock göras under 2013 för att säkerställa att våra kunder alltid kan använda nät- och mobilbanken.

Antalet fonder reducerades under året och vi gjorde en översyn av våra förvaltnings- och avgiftsmodeller för att vässa vårt erbjudande och förbättra avkastningen. Våra livförsäkringsprodukter gjordes mer kapitaleffektiva. Dessa initiativ har bidragit till stark genomsnittlig värdeutveckling för kundplaceringar, ökad service och ny rekordnivå för förvaltad kapital.

Enheterna som betjänar de största företagen omorganiserades under 2012 för att öka effektiviteten och kvaliteten i sättet vi bidrar till att lösa de finansiella utmaningar som våra kunder ställs inför. Våra team arbetar över lands- och enhetsgränser för att kunna ge varje kund bankens bästa expertis vid varje ny utmaning. Vi har utvecklat kapitaleffektiva produkter som kan möta våra kunders behov under de nya bankreglerna, och fortsatte att bredda våra kundrelationer med fler produkter och mer service.

Våra insatser under 2012 vann starkt erkännande i slutet av året. Nordea utsågs till den tryggaste banken i Norden av Global Finance och till årets bank i västra Europa av The Banker, tack vare vår förmåga att kombinera effektivitetsåtgärder med fortsatt fokus på kundrelationer.

Forma framtidens kundrelationer

Vi är stolta över våra insatser och de utmärkelser vi fick 2012. Men framför allt är vi ödmjuka. För att kunna fortsätta välkomna fler nya kunder och öka intäkterna måste vi bli ännu mer effektiva och säkerställa en sund lönsamhet och stark kapitalposition. Under 2013 ska vi vidta ytterligare åtgärder för att slå vakt om en kärnprimärkapitalrelation på över 13 procent, i linje med vår nya kapitalpolicy. Vi har satt upp ett ambitiöst mål om 15 procents avkastning på eget kapital i ett normalt ränteläge och med en

kärnprimärkapitalrelation på över 13 procent.

Resultatet för 2012 bekräftar vår stabila grund. Koncernens storlek och diversifiering har bidragit till en avkastning på eget kapital som hör till de stabilaste bland världens större banker under de senaste fem åren. Vår lönsamhet ligger i absolut toppklass i samtliga länder där vi verkar, vilket bekräftar hur effektiva och attraktiva vår relationsstrategi och våra erbjudanden är.

Vår policy med oförändrade kostnader för 2012 ligger fast under 2013. Detta är en viktig faktor för ökad effektivitet i verksamheten och konkurrenskraftiga erbjudanden. Vi ska minska de riskvägda tillgångarna ytterligare så att vi kan bygga upp kapitalreserver och samtidigt fortsätta öka vår kundbas och våra intäkter. Vår försiktiga syn på risk, som har bidragit till relativt små kreditförluster under finanskrisen, gäller även framgent och kommer att leda oss genom den osäkerhet som nu råder i ekonomin.

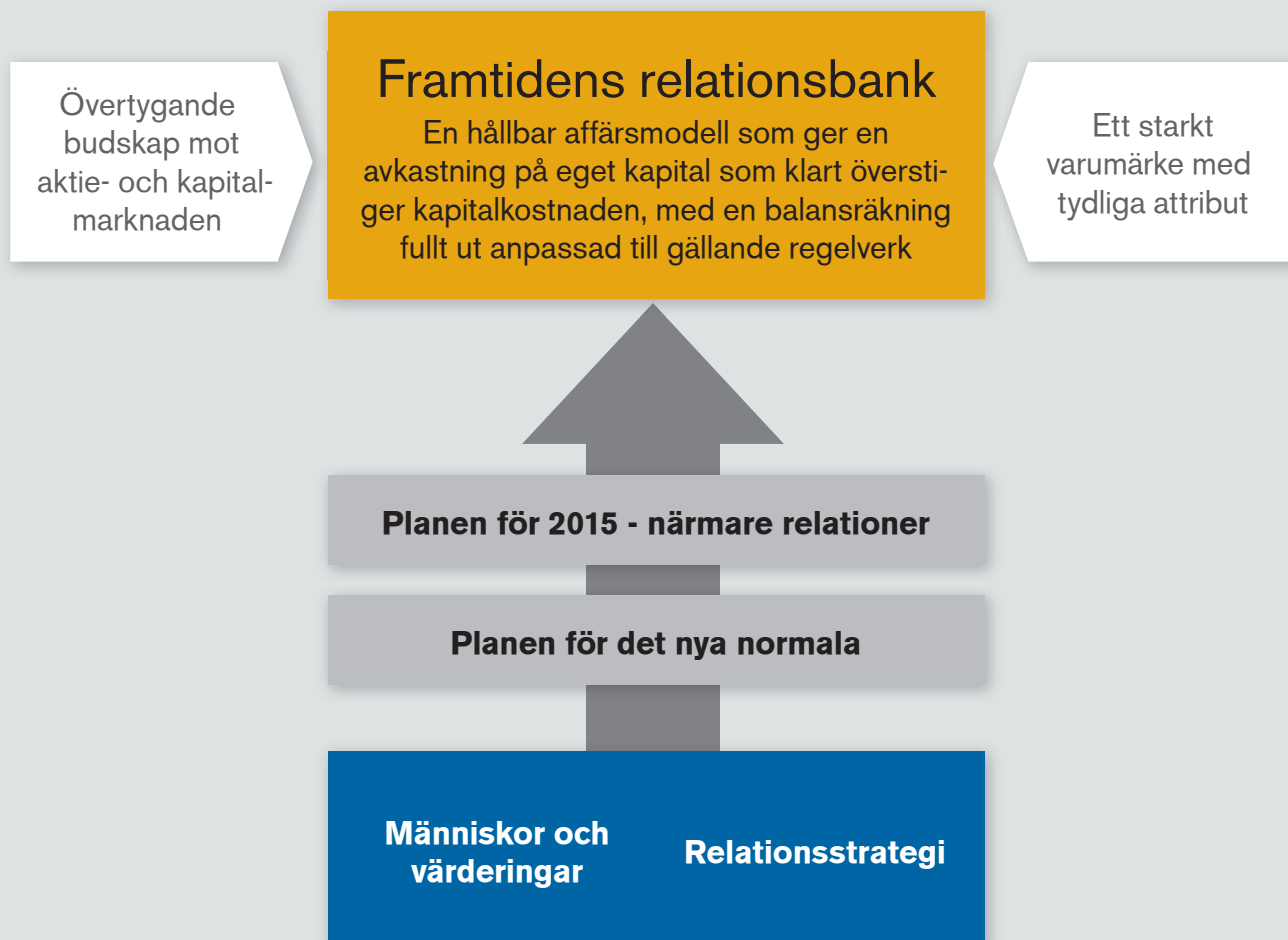
Nordea kan bara skapa positiva kundupplevelser, fortsatt stabilitet och finansiering av ekonomisk tillväxt i våra samhällen med en hög effektivitet i verksamheten och ett starkt kundfokus. I tider som många kunder upplever som osäkra och svåra är vår finansiella stabilitet viktigare än någonsin för att vi ska kunna hjälpa människor och företag med de finansiella redskap som de behöver för att forma sin egen framtid.

Det är så vi förverkligar vår mission – Gör det möjligt!

Vänliga hälsningar

Christian Clausen

Forma framtidens relationsbank

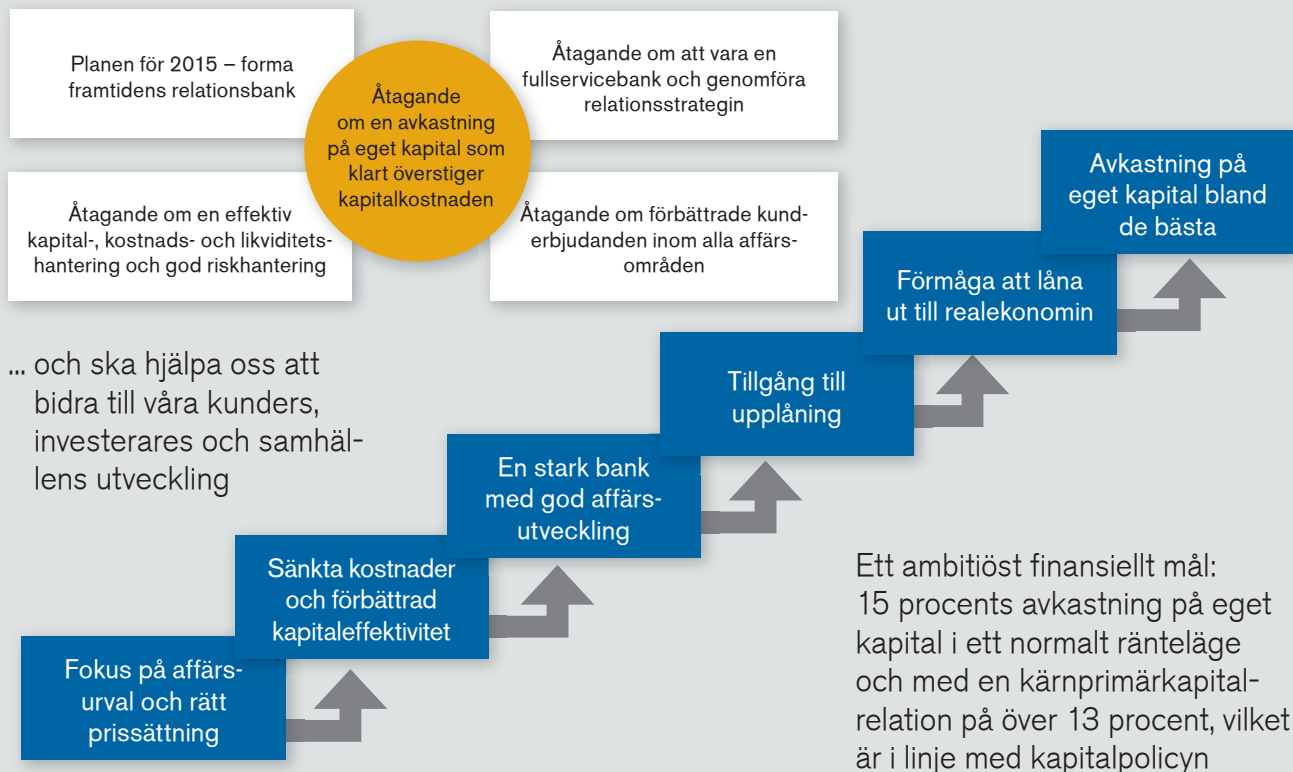
” Vår vision är att vara en ”great European bank”, erkänd för våra medarbetare, som skapar betydande värde för kunder och aktieägare.

” Vår storlek och marknadsposition, samt starkt fokus på effektivitet i verksamheten, innovation och relationer ger våra kunder möjlighet att genomföra sina planer och nå sina ambitioner.

” Vårt mål är att skapa positiva kundupplevelser. Det är grunden i vår relationsstrategi. Fördjupade relationer leder till större insikter, vilket tar ner vår risk och kapitalkostnad vilket i sin tur skapar värde för kunderna.

Viktiga faktorer för Nordeas resultatutveckling

Planen är en naturlig fortsättning på Nordeas plan för det nya normala ...

Läget i världsekonomin, på finansmarknaden och regelområdet

Den miljö som Nordea verkar i kännetecknas av svåra makroekonomiska förutsättningar, en skakig finansmarknad och låga räntor samt ett stadigt tilltagande fokus på nya regelverk.

Makroekonomisk utveckling

Tillväxtutsikterna i världsekonomin försämrades ytterligare under året. De nordiska länderna har sunda statsfinanser och fortsatte att gå relativt bra jämfört med övriga Europa. Men även inom Norden drar den ekonomiska utvecklingen åt olika håll. Danmark, som fortfarande är det land som påverkats mest, följde euroområdet in i en recession. Finland hade marginellt negativ tillväxt, medan Norge upprätthöll en starkare tillväxt. Tillväxten i Sverige var fortsatt positiv, även om den minskade.

Arbetslösheten låg kvar på en oför-

ändrad nivå i regionen medan konsumtionstillväxten dämpades, med fortsatt svag utveckling i Danmark. En positiv utveckling var stabiliseringen av bostadspriserna i Danmark. Bostadsmarknaden i övriga Norden var fortsatt stabil.

Utvecklingen på finansmarknaden

Utvecklingen på finansmarknaden påverkades främst av ytterligare åtgärder från centralbankernas sida. Marknadsräntorna sjönk ytterligare och förblev låga. Börserna steg kraftigt, men oron kring införandet av föreslagna åtgärder i Europa bestod. Investerarnas starka efterfrågan på nordiska statsobligationer höll i sig under hela året.

Kommande regelverk

EU:s regelverk CRD IV och CRR, som höjer kraven på kapital och likviditet,

väntas slutföras och införas under 2013. Reglerna ställer krav på bankerna att ha en högre andel kärnprimärkapital, men fortfarande råder osäkerhet. Både ökade kapital- och likviditetskrav innebär avsevärt högre kostnader för bankerna, finanssektorn och näringslivet.

Vidare pågår intensiva diskussioner, globalt och i EU, om återhämtnings- och avvecklingsmodeller med eventuellt införande av bland annat skuldkonvertering, samt avskiljning av vissa bankverksamheter och en eventuell enhetlig tillsynsmekanism i form av bankunionen i EU.

Nordea har ett starkt utgångsläge, och den svaga tillväxten, de låga räntorna, det kärva ekonomiska läget och de kommande regelverken hanterar vi genom vår plan för 2015 som följer på planen för det nya normala. På så sätt ska vi forma framtidens relationsbank.

Nyckeltal

Rörelseintäkter

+8%

(+2 procent i fjol)

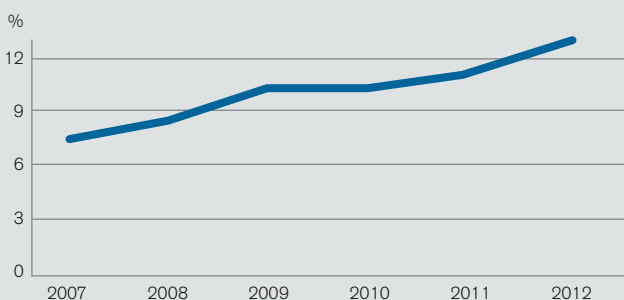
Rörelseresultat

+11%

(exklusive omstrukturingskostnader 2011; annars +16 procent)

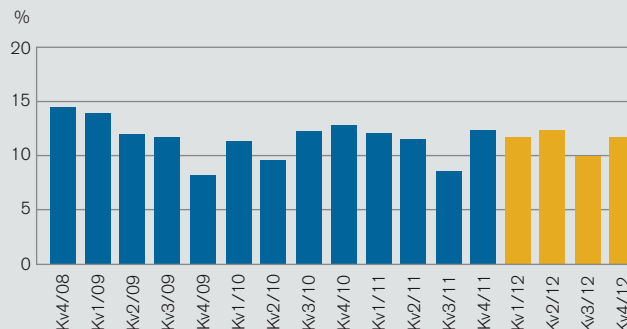
Kapitalposition, kärnprimärkapitalrelation

exklusive övergångsregler

Avkastning på eget kapital

för tredje kvartalet 2011, exklusive omstrukturingskostnader

Eget kapital, koncernen

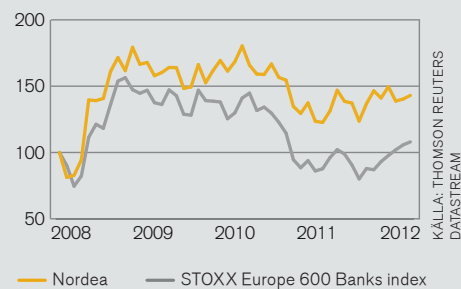
28 216 000 000 euro

(+8 procent jämfört med i fjol)

Resultat- och balansräkningsposter

Intäkter, resultat o affärsvolym, nyckelposter	2012	2011
Räntenetto, mn euro	5 752	5 456
Avgifts- och provisionsnetto, mn euro	2 504	2 395
Nettoreultat av poster till verkl. värde, mn euro	1 784	1 517
Andelar i intresseföretags resultat och övriga intäkter, mn euro	196	133
Summa rörelseintäkter, mn euro	10 236	9 501
Summa rörelsekostnader, mn euro	-5 186	-5 219
Resultat före kreditförluster, mn euro	5 050	4 282
Kreditförluster, mn euro	-933	-735
Rörelseresultat, mn euro	4 117	3 547
Årets resultat, mn euro	3 126	2 634
Utlåning till allmänheten, md euro	346,3	337,2
In- och upplåning från allmänheten, md euro	200,7	190,1
Kapital under förvaltning, md euro	218,3	187,4
Balansomslutning, md euro	677,4	716,2

Nordeaaktiens utveckling jämfört med europeiska banker, 2008-2012

” Nordea är en av norra Europas största finanskoncerner, med ett börsvärde på cirka 30 md euro, en balansomslutning på 677 md euro och en kärnprimärkapitalrelation på 13,1 procent. Nordea är den största kapitalförvaltaren i regionen med 218 md euro i förvaltad kapital.

Nordea – stor kundbas och god geografisk spridning

11 milj kunder totalt

3,2 milj förmåns- och private banking-kunder; årlig ökning med 5 procent

625 t företagskunder; en årlig intäktsstillväxt på 9 procent sedan 2007

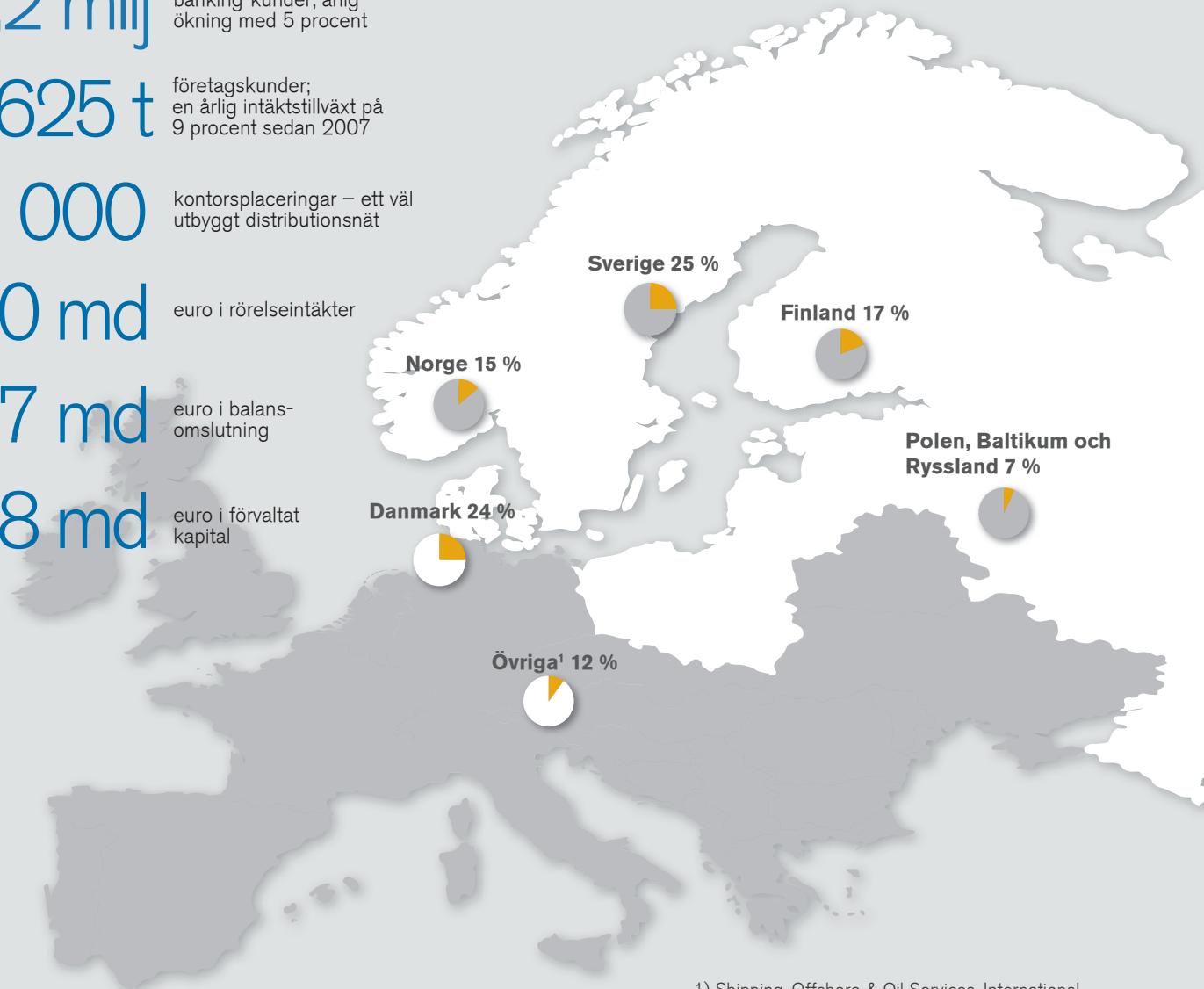
1 000 kontorsplaceringar – ett väl utbyggt distributionsnät

10 md euro i rörelseintäkter

677 md euro i balansomslutning

218 md euro i förvaltad kapital

Andel av rörelseintäkterna

1) Shipping, Offshore & Oil Services, International Private Banking och koncernfunktioner.

Utmärkelser och resultat 2012

Financial Times-ägda The Banker utsåg Nordea till årets bank i västra Europa 2012 – och till årets bank i Danmark och Finland.

■ Utmärkelser 2012

- Bästa bankkoncern i Danmark, Norge och Sverige, för andra året i rad – brittiska tidskriften World Finance.
- Bästa private banking-aktör i Norden och Baltikum, för fjärde året i rad – tidskriften Euromoney.
- Bästa bank och bästa investment-bank i Finland – Euromoney.
- "Best Regional Cash Manager" i Norden och Baltikum – Euromoney.
- "Best Trade Finance Bank 2012" i Danmark, Finland och Norge – tidskriften Global Finance.
- Nordeas Global Cash Pool utnämns till "Most Innovative New Solution" – Global Finance.
- Bästa bank för riskhantering i Norden – Global Finance.
- "Best Debt Bank 2012" i Norden – Global Finance.

- Bästa leverantör av penningmarknadsfonder i Norden – Global Finance.
- Nordea utsågs återigen till den tryggaste banken i Norden av Global Finance, och till den 24:e tryggaste i världen.
- "Best Nordic Equity Team" 2012 – Starmine.
- Årets bank i västra Europa 2012 – tidskriften The Banker.
- Årets bank 2012 i Danmark och Finland – The Banker.

■ Resultat 2012 – stark kapitalposition, oförändrade kostnader och stigande intäkter

Intäkterna var fortsatt starka under 2012, upp 8 procent jämfört med 2011 efter rekordnotering. Räntenettot ökade med 5 procent jämfört med 2011. Utlåningen ökade med 3 procent och inlåningen med 6 procent.

Avgifts- och provisionsnettot ökade med 5 procent och nettoresultatet av poster till verkligt värde ökade med 18 procent jämfört i fjol.

Jämfört med 2011 minskade kostnaderna något i lokala valutor, exklusive fjolårets omstruktureringskostnader och exklusive prestationsbaserade löner och koncernens vinstandelsprogram. Personalkostnaderna minskade med 2 procent.

Kreditförlusterna ökade med 27 procent, motsvarande en kreditförlustrelation på 28 punkter, till följd av högre reserveringar för kreditförluster inom shipping och fortsatt höga reserveringar i Danmark.

Rörelseresultatet steg med 11 procent jämfört med 2011, exklusive fjolårets omstruktureringskostnader, och nådde en ny rekordnivå på 4 117 mn euro.

Kärnprimärkapitalrelationen, exklusive övergångsregler, ökade till 13,1 procent, upp 1,9 procentenheter från förra året.

Strategisk inriktning - forma framtidens relationsbank

Vår relationsstrategi och ledande marknadsställning har skapat betydande värde för alla våra intressenter under finanskrisen. Det har vi uppnått genom att fokusera på kundernas behov på ett kostnads-effektivt sätt, aktivt förvalta vår kapitalbas och slå vakt om vår låga riskprofil och små svängningar i resultatet. Kundernas behov och vår relationsstrategi är också utgångspunkten för vår ambitiösa finansiella målsättning om en avkastning på eget kapital på 15 procent i ett normalt ränteläge och med en kärnprimärkapitalrelation på över 13 procent.

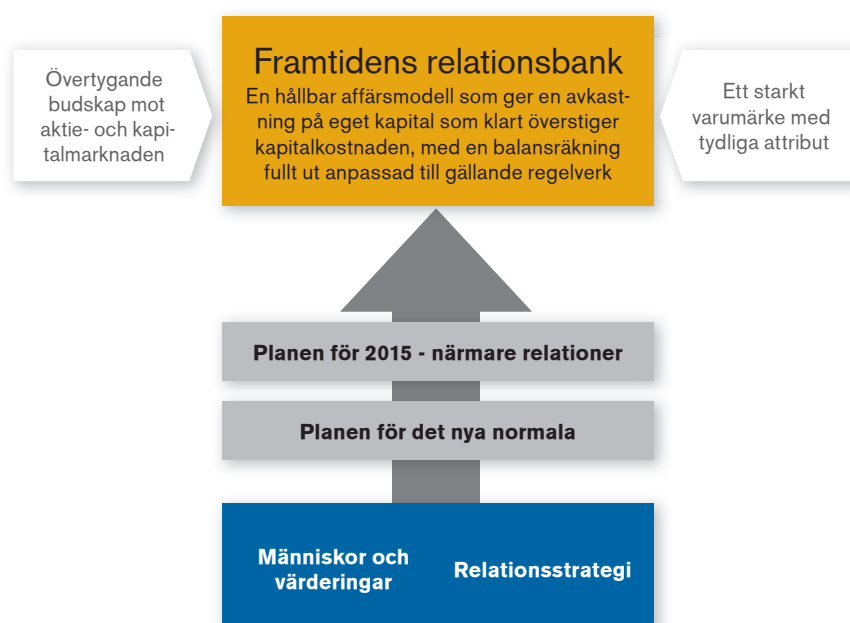
Nordea är en fullservicebank, med en väl inarbetad kundorienterad och rådgivarledd relationsstrategi som rättensnöre. Den här strategin går ut på att i första hand tillgodose kundernas behov. Våra framgångar beror på hur väl vi lyckas med detta. Dessutom speglar våra långsiktiga strategiska mål vår övertygelse om att vi är en integrerad del av de samhällen som vi betjänar. Vi strävar efter att vara en positiv kraft som stöttar kunder, samhälle och investerare genom att fokusera på en affärsmodell som är hållbar för alla våra intressenter.

Vår vision är att bli en "great European bank", erkänd för sina medarbetare, som skapar betydande värde för kunder och aktieägare. Vår vision och våra strategiska mål stöds fullt ut av vår kultur och våra värderingar – Positiva kundupplevelser, Det är människor det handlar om, och Ett Nordeateam.

Vår väg mot framtidens bank har stakats ut efter noggrann genomgång av framför allt kundernas behov och det svåra makroekonomiska läget lik-

som de nya regelverk som påverkar vår verksamhet. Vårt arbete startar med kunden genom att vi skapar positiva kundupplevelser och finansiella helhetslösningar på ett effektivt sätt, med låg risk för banken. På operativ nivå förbättrar vi löpande vår kostnads- och kapitaleffektivitet i syfte att upprätthålla en hållbar verksamhetsmodell och förbli en solid bank. Genom att betjäna våra kunder och finjustera vår affärsmodell är vi övertygade om att vi har fortsatt tillgång till upplåning till konkurrenskraftiga priser, kan låna ut till real ekonomin och forma Nordeas framtida relationsmodell för att nå en attraktiv avkastning på eget kapital och en totalavkastning i nivå med de bästa. Kundernas behov och vår relationsstrategi är också utgångspunkten för vår ambitiösa finansiella målsättning om en avkastning på eget kapital på 15 procent i ett normalt ränteläge och med en kärnprimärkapitalrelation på över 13 procent.

För att vidareutveckla vår affärsmodell fortsätter vi arbetet med tre

” Kundrelationer och finansiell rådgivning är viktiga för strategin och för att skapa positiva kundupplevelser

huvudsakliga fokusområden som ska hjälpa oss att nå våra mål och skapa en hållbar affärsmodell:

- **Balanserat kundfokus.** Vi strävar efter att ha ett balanserat kundfokus, med hjälp av en kundorienterad organisation där vi levererar rätt produkter på rätt sätt. Vi tillhandahåller i alla våra affärsområden ett heltäckande utbud av rådgivningsstyrda produkter, framtagna med utgångspunkt från kundernas behov och regelverkens utveckling. Vi anpassar oss kontinuerligt till förändrade förutsättningar och säkerställer att alla våra produkter har rimliga priser, baserade på den verkliga kostnaden för att tillhandahålla dem.

- **Medarbetarfokus.** Vi strävar efter att främja tydliga värderingar och principer, som återspeglas i de mål och incitament vi fastställer, i hur vi leder och lyssnar, och i hur vi utvecklar och stödjer våra medarbetare. Vårt system för economic profit är fortsatt kärnan i hur vi leder och stöttar våra medarbetare. Det har utvecklats, och kommer även fortsättningsvis att utvecklas, för att anpassa oss till det nya normala och de lagkrav som gäller.
- **Integrering och optimering av värdekedjan.** Vi strävar efter att utveckla och införa bästa praxis, och att låta enkelhet och tydlighet förbli rättesnöre för vår resurshantering samtidigt som vi har kunderna och deras mål i fokus. Våra

tre värdekedjor och affärsområden har utformats för att stödja den fokuserade relationsstrategin. Genom att ha en gemensam verksamhetsmodell och affärsområden som äger hela värdekedjan säkerställer vi översikt, ansvar och samstämmighet. Detta bidrar till operationell effektivitet genom att höja kvaliteten i kundrelationerna, prioritera direkta kundkontakter och korta tiden för produkt-lansering.

Strategi – privatkunder

Privatkunderna delas in i fyra segment utifrån hur deras affärer med oss ser ut. För varje segment finns ett erbjudande som omfattar kontaktpolicy, servicenivå, prissättning och produkter. Grundfilosofin i strategin

Stark kundinriktning i värderingarna och kulturen.

En "great European bank", erkänd för sina medarbetare, som skapar betydande värde för kunder och aktieägare

Positiva kundupplevelser

- Vi tänker och agerar med kundens bästa för ögonen
- Vi förstår enskilda kunders behov och överträffar förväntningarna
- Vi agerar professionellt
- Vi skapar varaktiga relationer

Det är människor det handlar om

- Vi inser att det är människorna som är avgörande
- Vi ger människor möjlighet att uppnå goda resultat och växa
- Vi främjar initiativtagande och verkställande i rätt tid
- Vi bedömer prestation på ett korrekt och rättvist sätt

Ett Nordeateam

- Vi arbetar som ett lag
- Vi arbetar tillsammans i hela organisationen
- Vi visar tillit och tar ansvar
- Vi skapar regler och instruktioner som är tydliga och lätta att tillämpa

Grund: Resultatorientering samt väl avvägd kostnads-, risk- och kapitalhantering

- Vi fokuserar på att generera tillräcklig kapitalavkastning
- Vi fokuserar på stram kostnadskontroll, konservativ riskhantering och effektiv kapitalförvaltning

Vi är en fullservicebank med en tydlig relationsstrategi. Vi har lagt fast vår finansiella plan för att forma Nordeas framtid för hållbar lönsamhet och effektivitet, starkare kundrelationer och en solid kapitalposition.

är att erbjuda kunderna den bästa servicen och rådgivningen och de bästa lösningarna, för att därigenom säkra lojalitet, varumärkets värde och tillväxt i affärer och intäkter.

Priserna redovisas öppet och är generellt inte förhandlingsbara – något som gagnar både kunden och Nordea. Vi har ett brett och väl fungerande produktsortiment, en mycket kompetent produktorganisation och en väl utbyggd distribution. Produktutvecklingen inriktar sig på att minska komplexiteten och ta fram produkter med låga kapitalkrav för att tillgodose både kundernas behov och regelverkens krav. Våra sparprodukter har utformats så att de tar hänsyn till kundernas förmögenhet och riskvillighet samt passar för olika faser i livet.

Vår distributionsstrategi omfattar flera kanaler. Målet är att öka kundnöjdheten samtidigt som kostnaderna för kundservice minskas. Den proaktiva kontakten med kunderna sköts av kontorsnätet, med stöd från kundcentren, internetbanken och mobilbanken. Vårt mål är att regelbundet hålla rådgivningsmöten med alla befintliga och potentiella relationskunder, där vi ser över kundernas hela ekonomi och långsiktiga preferenser, för att utforma en heltäckande finansiell lösning.

Strategi – företagskunder

Företagskunderna delas in i fyra segment utifrån affärspotential och hur avancerade deras behov är. För varje segment har vi utvecklat ett erbjudande som omfattar kontaktpolicy, servicenivå och produktlösningar. Syftet är att få kunderna att välja Nordea som sin husbank. Varje företag har en kundansvarig som tar ett helhetsgrepp om respektive kunds situation och mål, och utformar rela-

Segmentering och värdeerbjudande – Privatkunder

Segment	Kunder, 1000-tal	Kriterier och erbjudande
Private Banking	106	Tillgångar > 250 000 euro Det bästa Nordea kan erbjuda
Förmåns- och premiumkunder	3 120	Volym > 30 000 euro, antal produkter > 5. Namngiven rådgivare – prioritet vid kontakt – bästa fasta pris
PLUS-kunder	1 600	Volym > 60 000 euro, antal produkter > 3 Personlig service vid behov – förmånligt pris
Bas-kunder	4 200	Aktiv kund Bastjänster – rimliga priser

Segmentering och värdeerbjudande – Företagskunder

Segment	Kunder, 1000-tal	Erbjudande
CIB	12	Strategisk samarbetspart – sponsor, kundteam och namngiven rådgivare – skräddarsydda, individuella lösningar
Stora företag	30	Samarbetspart – namngiven rådgivare och specialister – individuella lösningar
Medelstora företag	90	Affärsrelation – namngiven rådgivare – individuella lösningar – standardprodukter
Små företag	490	Personlig bankrelation – bastjänster – effektiv hantering

tionen därefter. Vår styrka och storlek som bankkoncern gör att vi kan erbjuda unika lösningar, till nytta för våra företagskunder.

Strategin gentemot våra största företagskunder har visat vara kraftfull under den pågående omvandlingen i branschen. De lokala säljorganisationerna i kombination med en global produktionsplattform gör att vi kan utnyttja värdet av både kundrelationer och storskalighet. Vi är fast beslutna att bli den ledande banken för de största företagen och finansinstituten på alla våra nordiska marknader. För stora och medelstora företagskunder fortsätter vi att göra riskhanteringsprodukter och kapitalmarknadstransaktioner till en integrerad del av grunderbudandet. För små företagskunder utvidgas rådgivarprofilen och servicekonceptet för att göra det möjligt att hantera såväl företags- som privataffärer för kunderna i detta segment.

■ Kundaktiviteter 2012

- Vi höll närmare 2 miljoner rådgivningsmöten med kunder.
- Under året välkomnade vi 85 000 nya förmåns-, premium- och private banking-kunder till banken.
- Varje arbetsdag välkomnade våra kontor drygt 8 000 kunder som fick en heltäckande bild av sin privatekonomi och hur de kan förverkliga sina ambitioner.
- Vi träffade 300 000 små och medelstora företagskunder och kunde hjälpa många företagare att anpassa verksamheten till både svag efterfrågan och effekterna av de nya bankreglerna.
- Vi hjälpte stora och multinationella företag att hitta finansiering på marknaden genom att emittera företagsobligationer och syndikerade lån till ett värde av 120 md euro.
- Vi behöll vår marknadsledande ställning bland Nordens största företagskunder och vi är husbank till betydligt fler kunder än någon annan nordisk bank. Vi hjälpte företag och institutionella kunder att säkra sina finansiella risker och kassaflödesexponeringar.
- Vårt förvaldade kapital har aldrig varit större och överstiger nu 218 md euro.
- Antalet aktiva mobilbankskunder mer än fördubblades under året till närmare 800 000 kunder.

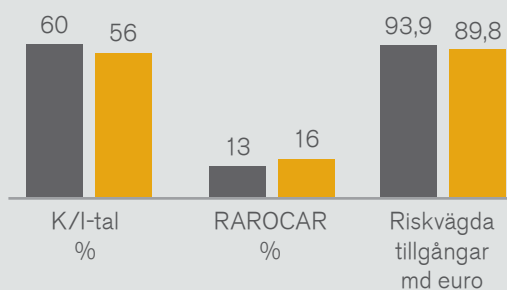
Affärsområde Retail Banking

Resultat 2012 och strategisk inriktning

- ✓ Intäktsökning med 5 procent, tack vare högre räntenetto och högre avgifts- och provisionsnetto. Inlåningen ökade medan efterfrågan på utlåning var låg. Stor efterfrågan på placeringsprodukter bidrog till ökningen i avgifts- och provisionsnettot. Kreditförlusterna upp 10 procent, men är fortsatt under kontroll. Rörelseresultatet steg med 19 procent.
- ✓ Diversifierad verksamhet som genererar stigande intäkter med låg volatilitet.
- ✓ Närmare relationer och en större andel av de enskilda kundernas affärer.
- ✓ Optimering av distributionen.

Nyckeltal

■ 2011 ■ 2012

Janne Vangen Solheim, koncernchef för Janus AS, och Arne Fonneland, vd för Janusfabrikken AS, företagskund i Bergen, Norge.

Janne Vangen Solheim, koncernchef i Janus AS:

”Lokal affärskänneted och ömsesidigt förtroende gör Nordea till en del av vår framtid”

När Arne Fonneland och Janne Vangen Solheim träffade Nordea för två år sedan, möttes de av seriösa människor som ville arbeta som ett team och bygga upp ett grundläggande förtroende till gagn för båda parter.

Janus fabrik i Bergen har varit i drift sedan 1895 och är en av Europas största anläggningar i sitt slag. Där tillverkas underkläder och strumpor i ull för barn och vuxna. Janus är marknadsledande i Norge och har ett välkänt varumärke. För två år sedan bedömde Janus koncernchef, Janne Vangen Solheim, och vd:n för Janusfabrikken, Arne Fonneland, att det var dags för en ny bankrelation.

Intresse att finansiera Janus

– Företagets ägarstruktur hade förändrats och vi passade på att fråga flera banker om de var intresserade av att arbeta med oss, säger Arne Fonneland.

När de träffade Nordea kunde den kundansvariga nästan genast bekräfta Nordeas intresse för att vara med om att finansiera Janus verksamhet.

– Det var en positiv kundupplevelse, säger Arne Fonneland. Nordea visade ett äkta intresse för vår verksamhet och vi upplevde att de personer vi träffade var genuina - inte bara banktjänsteman utan individer som verkligen såg oss och vår verksamhet.

Idag har man en förtroendefull relation.

– Vi har så många projekt på gång i företaget och behöver ha en bank som

hänger med i svängarna. Nordea vet alltid vad som är på gång i vår verksamhet, fortsätter Arne.

Janus använder sig av Nordeas hela palett av finansiella tjänster, såsom kortfristiga krediter, valutaväxling, handelsfinansiering och pensionsprodukter, såväl som internetbutik- och kreditkortslösningar.

Service genom en kundansvarig – en stor fördel

Enligt Arne Fonneland är det upplägget med en huvudsaklig kontaktperson, alltså den kundansvarige, som är den främsta fördelen med att arbeta med Nordea.

– Han är väl insatt i vår situation och våra möjligheter, vilket betyder att han kan reagera snabbt. Vi slipper förklara allting från början. Det här förenklar kommunikationen och sparar tid.

Koncernchef Janne Vangen Solheim instämmer.

– Vi driver ett ganska stort företag och vi behöver verkligen en bank som kan agera snabbt. Nordea har också en djup förståelse för lokala affärer, vilket är avgörande. De är en del av det lokala näringslivet och gör att vi blir bättre på det vi gör. Vår relation är väldigt ärlig och öppen och vi litar på varandra.

Janne Vangen Solheim kommer ihåg ett särskilt tillfälle.

– Det var när vi fick chansen att köpa ett annat företag. Det var inte så väldigt välskött, men vi såg det som en chans till en riktigt bra affär. Vi ringde Nordea och sa att vi ville genomföra det här förvärvet. De litade på oss och ordnade med finansieringen. Det var en positiv kundupplevelse.

Involverade i våra planer

Hon fortsätter:

– En annan positiv kundupplevelse är när Nordea besöker vår fabrik. De går omkring och pratar med alla i fabriken, inte bara med ledningen utan med alla på golvet också. Det är säkert därför de alltid är uppdaterade och har koll på vad som händer i vårt företag. Att mötas av den inställningen och kompetensen är fantastiskt. Det är unikt.

Janus är ett växande företag med många framtidsplaner.

– Vi har omfattande strategiska planer för framtiden och lägger fram dem för Nordea. Vi diskuterar tillsammans hur företaget kan vidareutvecklas. Nordea är involverad i våra planer för framtiden.

”Det viktigaste för kunderna är att de vet var de har oss och att vi kan tillgodose deras behov”

Helge Eide är kundansvarig på Nordeas storföretagsenhet i Bergen. Han är navet i Nordeas team av specialister och kunniga medarbetare som betjänar Janus. Redan från början

kunde han bekräfta Nordeas intresse av att finansiera Janus verksamhet.

– Nordea har beviljat lån och krediter under hela finanskrisen. Vårt breda produktutbud och

våra kunniga specialister inom olika områden är också av stor betydelse, liksom det professionella och serviceinriktade kundteamet som också agerar diskussionspartner, säger Helge Eide.

Vi bibehåller nivån i affärsaktiviteterna och stödjer våra goda kunders sunda projekt, samtidigt som vi fokuserar på att kontrollera och optimera begränsade resurser

Retail Banking

Retail Banking betjänar nästan 10 miljoner privat- och företagskunder på åtta marknader. Privat- och företagskunderna får hjälp med alla sina finansiella behov, och ambitionen är att erbjuda dem alla tjänster de behöver. Affärsområdet omfattar hela värdekedjan, inklusive säljstyrka, kanaler, produktenheter, back office och IT.

Retail Banking arbetar efter en strategi, en verksamhetsmodell och ett styrningssystem på alla marknader. Vi inriktar oss på att ha en gemensam arbetsmodell som banar väg för positiva kundupplevelser på var och en av våra marknader.

Strategi

Retail Bankings ambition är att skapa den ledande retailbanken i Europa sett till lönsamhet, effektivitet och kundupplevelser. Hörnstenen i planen är att vara en relationsbank och att på ett genomtänkt sätt utveckla denna strategi från den nuvarande kontorscenterade modellen till en retailbank som skapar goda kundrelationer oavsett kanal.

Vad gäller relationskunderna ska vi vidareutveckla vår försäljningsmodell med namngivna rådgivare som pro-

aktivt kontakter kunder med outnyttjad affärspotential, medan vi bygger ut dygnetrunt-servicen med kvalificerad rådgivning och hjälp till kunderna att själva hitta svar på sina frågor via våra onlinekanaler; mobilen och internet.

Vår plan är att bibehålla den höga nivån i affärsaktiviteterna och stödja våra goda kunders sunda projekt, samtidigt som vi fokuserar på att kontrollera och optimera begränsade resurser.

Nordea är öppet för alla kunder. Tydlig segmentering, differentierade affärsmodeller, tonvikt på att bli kundens husbank, och rimlig prissättning är de redskap vi har att göra alla kundrelationer lönsamma.

Rent operativt bedömer vi hur affären utvecklas utifrån hur vi får bästa avkastningen på våra tillgångar snarare än utifrån intäkter, vilket lägger mer vikt vid att ta hem hela kundaffären och vid att lägga sig på rätt prisnivå. På privatsidan satsar vi fortsatt på att värva nya förmåns- och premiumkunder. Priserna gentemot privatkunder är generellt inte förhandlingsbara, vilket tillsammans med den centralt understödda kundrelationsmodellen, nya kanaler och noggrann resursallokering skapar en mycket effektiv försäljningsmodell. På företagssidan är fokus på kundlönsamhet genom att attrahera helkunder till rätt pris, med

hänsyn till risken i den enskilda kundrelationen.

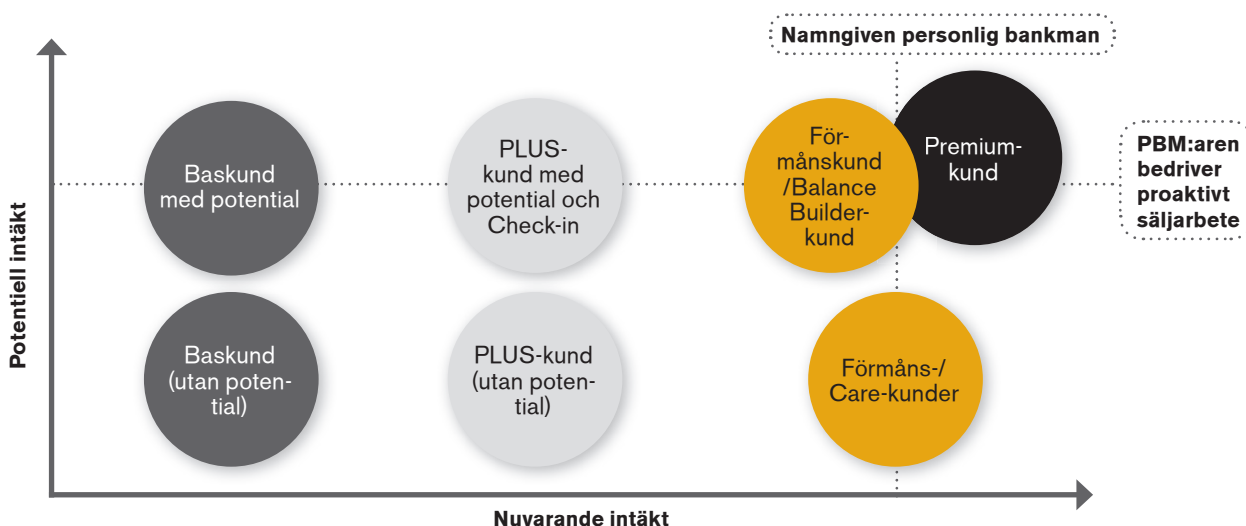
Prisjusteringar förblir högst på dagordningen, och från att i huvudsak ha fokuserat på utlåningsmarginaler ska nu alla prissättningsmoment, inklusive avgifter och inlåningsmarginaler, ses över.

Med hjälp av ett antal åtgärder avseende kostnader, kapital och finansiering blir det möjligt att hålla en viss affärstillväxt utan förändringar i kostnader, riskvägda tillgångar och in-/utlåningsrelation under minst två år.

Säljstyrkan och kontorsnätet har anpassats till framtidens behov med färre kontorsplaceringar, betydligt färre kontor som erbjuder manuell kontanthantering och mer tonvikt på rådgivning till relationskunder. Processen med att anpassa distributionen till förändringar i kundernas beteende går vidare. Kostnadseffektiviseringen i Retail Banking kommer dock främst att bygga på digitalisering och optimering av processer, trimmade stödfunktioner och minskad kundefterfrågan på kontantjänster.

Tjänsterna på internet och i mobilen ska vässas och digital arkivering och digitala signaturer ska införas i kundprocesserna. Detta ska förbättra kundupplevelsen, göra säljstyrkan mer effektiv och minska kostnaden

Kundstrategi baserad på intäkter och potential

för pappershantering både på kontoren och i back office.

De manuella processerna ska koncentreras ytterligare till nationella produktionsenheter och förläggas till Nordea Operations Centre i Polen.

Effektiviseringen av de riskvägda tillgångarna, RWA, bygger på tre huvudteman

- Affärsurval på kundnivå för att allokeras kapital till de mest lönsamma
- Kapitaloptimering av enskilda kundrelationer för att säkerställa mindre kapitalkrävande lösningar.
- RWA-effektivitet i modeller och interna processer.

Företagskunder – relationsstrategi

Företagskunder – optimera kundrelationerna

Nordeas verksamhet på företagssidan har delats in i segmenten små, medelstora och stora företag. Vår tydliga segmentering gör att vi kan vara disciplinerade och mer strukturerade i vår kontakt med kunderna. En och samma säljprocess används på samtliga åtta marknader, och Nordeas struktur med kundansvariga och särskilda kundteam ger resultat i form av positiva kundupplevelser. Vår strategi har varit lyckad och bidragit till effektivare utnyttjande av tillgångar och kapital.

Nordea är idag husbank åt större delen av sina företagskunder, och målet är att öka den andelen, vilket i sin tur skapar ytterligare affärstillväxt.

Nordeas produktflora omfattar bland annat utlåning, riskhanteringsprodukter, transaktionsprodukter, cash management, internetbank, handels- och projektfinansiering, depå-tjänster, finansbolagsprodukter (leasing), sälj- och objektsfinansiering, finansiering av rörelsekapital, bilfinansiering, lagerfinansiering för bilhandlare och finansiering av industriutrustning för tillverkare och återförsäljare.

Privatkunder – förmånskunder

Privatkunder – ökad kundkänedom

Nordea strävar efter att skapa positiva kundupplevelser, och därför har vi tagit fram en unik kontaktpolicy och en tydlig segmentering som gör att vi kan rikta in oss på de bästa kunderna. Relationskonceptet för förmåns- och premiumkunderna har utvecklats ytterligare, med namngivna rådgivare för alla kunder och med fokus på innehållet i säljmötena. En koncentring av antalet kontor har ökat effektiviteten i verksamheten och frigjort tid för rådgivarna att utveckla och fördjupa sina kundrelationer.

Affärsutveckling – fler förmånskunder

Satsningen på att tillvarata potentialen i kundbasen och värva nya kunder fortsatte att ge resultat. Antalet förmåns- och premiumkunder ökade med 2 procent.

Omkring 85 000 av de nya förmåns- och premiumkunderna var nya kunder i Nordea. Detta visar att Nordea har ett starkt varumärke samt ett lojalitetsprogram och en rådgivning som står sig väl i konkurrensen.

”Vår framgång grundar sig på en stark tro på kundrelationer”

Michael Rasmussen är chef för Retail Banking.

– Framgången för Nordeas kontorsrörelse grundar sig på att vi mår om att ha starka relationer med våra kunder. Vi utgår från kundernas behov, tar ett helhetsgrepp på alla dessa behov och agerar proaktivt med kundernas bästa för ögonen. Starka kundrelationer förblir grunden för vårt arbete och vi utvecklar denna relationsmodell från att vara centrerad kring kontoren till en modell

som är anpassad för flera kanaler, säger Michael Rasmussen, chef för Retail Banking.

– Trots nedgången i ekonomin stärktes vi som bank under 2012. Vi har lockat många nya goda kunder, och hållit ännu fler kundmöten vilket har lett till högre intäkter per kund. Samtidigt har vi förbättrat kostnads- och kapitaleffektiviteten markant, säger Michael Rasmussen.

Kjell Larsson, förmånskund hos Nordea, tillsammans med kontorschef Kent-Ove Hjærtström.

Kjell Larsson, Segeltorp, Sverige:

”Ett vänligt bemötande och expertis är viktigast”

Kjell Larsson från Segeltorp har många positiva erfarenheter från Nordea. Han känner att banken verkligen hjälpt honom och hans sambo att förverkliga en dröm. Nordea fanns där när ingen annan ville.

Bankkontakten med Nordea började när Kjell Larsson tillsammans med sin sambo såg sitt livs chans att köpa en butik. Kjell Larsson var vid tillfället kund i en annan bank och vände sig av naturliga skäl dit för att undersöka möjligheten att få låna pengar, men fick ingen hjälp.

– Då vände vi oss till Nordea där min sambo Birgitta var kund. De hade en helt annan attityd. Fast jag inte hade varit kund så länge så var de jättehjälpsamma och de ordnade med papper och underskrifter på dagen, berättar Kjell Larsson.

Kjell och Birgitta träffade kontorschefen vid första mötet och efter en grundlig genomgång och diskussion så gjordes hela affären klar redan samma dag.

– Det här var en naturlig affär. Det fanns två inkomster eftersom båda hade arbeten vid sidan om butiken. De hade även en lågt belånad bostad, bekräftar Kent-Ove Hjærtström, nu kontorschef på Solnakontoret.

Detta var 10 år sedan och butiken är nu såld. Kjell Larsson har slutat arbeta

och är pensionerad, men han är fortfarande förmånskund hos Nordea där han samlat sina bankaffärer.

Kjell har regelbundna möten med kontorschefen Kent-Ove Hjærtström. Men när någonting ska göras så har de en tätare kontakt.

– Som kontorschef har jag inte specialistkunskap längre utan beroende på ärendet träffar Kjell även specialister såsom vår spar- eller pensionsspecialist, säger Kent-Ove Hjærtström.

Alltid ett trevligt bemötande från Nordeas personal

Kjell Larsson upplever att han alltid blir vänligt bemött på Nordea.

– Även när man inte är så insatt, blir man alltid bemött av snälla, trevliga människor. Jag känner mig alltid välkommen. Det känns jättest positivt, säger Kjell Larsson.

Kent-Ove Hjærtström är kontorschef i Solna utanför Stockholm.

”Allt handlar om att kunderna ska känna sig betydelsefulla och uppmärksammade”

Kjell Larsson har regelbundna möten med kontorschefen Kent-Ove Hjærtström.

– Som kontorschef har jag inte specialistkunskap längre, utan beroende på ärendet träffar Kjell även specialister såsom vår spar- eller pensionsspecialist.

Kjells syn på vad som är en bra bank stämmer helt överens med hur Kent-Ove Hjærtström ser på sin roll.

Han betonar också vikten av att få expertråd och att få allting ordentligt förklarat för sig, så han förstår vad det är han ger sig in i.

– För mig är det viktigt att känna att jag har fått hjälp när jag lämnar ett möte.

Det stämmer väl överens med hur kontorschefen, Kent-Ove Hjærtström ser på sin roll.

– Allt handlar om att kunderna ska känna sig betydelsefulla och uppmärksammade. När kunden går ut från bankmötet ska han eller hon känna att vi som jobbar för Nordea bryr sig om deras situation. Att mötet verkligen betydde något för dem och att de mer än gärna vill rekommendera oss för sina vänner och bekanta, menar Kent-Ove Hjærtström.

– Allt handlar om att kunderna ska känna sig betydelsefulla och uppmärksammade. När kunden går ut från bankmötet ska han eller hon känna att vi som jobbar i Nordea bryr oss om deras situation, att mötet verkligen betydde något för dem och att de mer än gärna vill rekommendera oss för sina vänner och bekanta, menar Kent-Ove.

Intäktsökning på 5 procent 2012, lägre kostnader och riskvägda tillgångar under noggrann kontroll

Affärsutveckling

Omvandlingen av kontorsnätet i Norden slutfördes under 2012. Nordea har gått från traditionella "blandade" kontorsformat till kontor som inriktar sig på antingen rådgivning eller service. Detta innebär ett starkt kundfokus, nya arbetssätt och en större andel rådgivningskontor. 65 procent av de 770 kontoren arbetar nu efter ett "fokuserat" format. Kontorsnäten i Baltikum och Polen håller på att göras om på motsvarande sätt och arbetet ska enligt planen vara klart i slutet av 2013.

Antalet förmåns- och premiumkunder uppgick till 3,12 miljoner, en ökning med 56 000 under 2012. Nästan 2 miljoner möten hölls med privat- och företagskunder, en ökning med 4 procent jämfört med året innan.

Antalet manuella transaktioner minskade ytterligare, ner 21 procent under 2012 jämfört med 2011. Nordea anpassar sig till detta genom att reducera antalet kontor med manuell konthandling. 55 procent av de nordiska kontorsplaceringarna erbjuder kontanttjänster.

Resultat

Intäkterna ökade med 5 procent jämfört med 2011. Ökade ränteskillnader inom utlåning var den främsta förklaringen till det förbättrade räntenettet, medan högre upplåningskostnader tyngde. Inlåningen ökade medan konjunkturläget ledde till låg efterfrågan på utlåning, i synnerhet på företagsidan. Stor efterfrågan på placeringsprodukter stödde ökningen i avgifts- och provisionsnetto.

Till följd av effektiviseringar i hela värdekedjan sjönk kostnaderna med 2 procent (4 procent i lokala valutor) och antalet anställda omräknat till heltidstjänster minskade med 7 procent.

Banking Danmark

Antalet externt värvade förmåns- och premiumkunder översteg 28 000 för helåret 2012. Den danska internet-

banken noterade kund nummer 1 miljon i december.

Fortsatt osäkerhet och låg konsumentförtroende fick hushållen att hålla tillbaka konsumtionen och fokusera på att minska sina skulder i stället. Aktiviteten på företagsidan var måttlig och investeringarna låga. Däremot var inflödet av företagskunder relativt stort under året.

Kreditförlusterna låg kvar på en hög nivå på grund av det fortsatt besvärliga ekonomiska läget.

Banking Finland

Affärerna utvecklades fortsatt starkt och antalet kundmöten steg. Antalet kundmöten ökade och antalet nya kunder förblev på en god nivå. Antalet externt värvade förmåns- och premiumkunder uppgick till 19 900.

På grund av det dämpade allmänna marknads läget och på bolånemarknaden i synnerhet försköts kundernas efterfrågan från lån till sparande. Det höga antalet rådgivningsmöten och den låga räntan ledde till en hög försäljning av placeringsprodukter. Externa faktorer som de nya bankreglerna har börjat påverka prisnivåerna.

Banking Norge

Intäkterna utvecklades starkt under året, med tonvikt på förbättrad prissättning av risk och en positiv prisutveckling inom företagsutlåning. Det pågår en anpassning till framtida lagkrav och regelverk. Konkurrenterna om företagskundernas inlåning förblev hård. På privatsidan kom antalet externt värvade förmåns- och premiumkunder att överstiga 10 900 och ett stort antal möten hölls.

Ett stort fokus lades under året på kapitleffektivitet, vilket fick stora konsekvenser för riskvägda tillgångar. Trots att utlåningen ökade med 7 procent minskade de riskvägda tillgångarna med 4 procent.

Banking Sverige

Även om ekonomin slog av på takten något i Sverige fortsatte affärerna att utvecklas starkt, med ett bra finansiellt resultat och 23 500 nya externt värvade förmåns- och premiumkunder. Inlåningen från privatkunder gick starkt framåt och efterfrågan på placeringsprodukter förblev hög. Efterfrågan på finansiering var låg bland företagskunderna, medan inlåningen ökade tack vare högre efterfrågan på cash management-tjänster.

I lokal valuta steg intäkterna med 5 procent från året innan, medan kostnaderna gick ner med 4 procent.

Banking Polen

Polens ekonomiska utveckling har mattats av sedan 2009. Efterfrågan på lån var relativt låg och intäkterna från inlåning minskade på grund av lägre korta räntor och hård konkurrens. Det gick överlag bättre för företagssegmentet än för privatsegmentet.

Banking Baltikum

De baltiska länderna har gett prov på god motståndskraft mot den europeiska statsskuldskrisen och den sjunkande efterfrågan på exportmarknaden. Den gynnsamma ekonomiska utvecklingen har höjt aktiviteten bland företagskunderna och förbättrat kvaliteten i företagskreditportföljen. Inlåningen utvecklades positivt, trots den hårda priskonkurrensen.

De riskvägda tillgångarna minskade markant till följd av godkännandet av den grundläggande IRK-metoden i Baltikum och en förbättring i kreditkvaliteten.

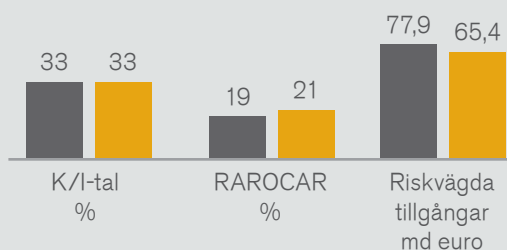
Affärsområde Wholesale Banking

Resultat 2012 och strategisk inriktning

- ✓ Stark intäktsökning 2012, främst till följd av fortsatta prisjusteringar och stark kapitalmarknadsaktivitet. Effektiv resurshantering med lägre riskvägda tillgångar, färre anställda och fortsatt lågt K/I-tal. Kreditförluster till följd av avsättningar inom shipping samt för ett mindre antal enskilda exponeringar.
- ✓ Affärsurval nyckelstrategi för ökad lönsamhet. Fokus på kärnkundsrelationer, affärsandel och provisionsbaserade intäkter.
- ✓ Anpassning av den operativa värdekedjan för att stärka kundupplevelsen och öka kostnadseffektiviteten. Strikt resursallokering.

Nyckeltal

■ 2011 ■ 2012

Henrik Andersen, finansdirektör i ISS A/S.

Henrik Andersen, finansdirektör i ISS A/S:

”Det är absolut nödvändigt att Nordea inte ändrar sitt arbetssätt, utan håller fast vid relationsmodellen”

Relationen mellan en bank och dess kund kan utvecklas till ett verkligt partnerskap, med ömsesidig tillit och engagemang som grund. Det globala tjänsteföretaget ISS A/S har en sådan relation med Nordea, något som båda parter sätter stort värde på.

Den nära relationen mellan ISS och Nordea har vuxit fram under många år, med flera perioder av förändrad ägarstruktur och ny ledning hos ISS. Även Nordea har genomgått betydande förändringar, men båda parter har haft kvar sitt engagemang i relationen under såväl goda som svåra tider. Så här säger Henrik Andersen, finanschef på ISS:

– Det bästa med vår relation är att Nordea är så nära att de lika gärna kunde sitta i våra lokaler.

Det viktigaste i en så nära relation är en djup, ömsesidig tillit. Nordeas Jan de Haas är kundansvarig för ISS och sammanfattar relationen så här:

– Vi kan alltid lita på ISS. Det innebär att vi känner oss trygga med dem, och vi för alltid strategiska diskussioner, oavsett om det är de som ber om eller vi som presenterar nya förslag och framtidsplaner.

Relationen mellan ISS och Nordea är ett tydligt exempel på vad Nordea vill uppnå med sin relationsstrategi och hur detta skapar värde för kunderna. För drygt tio år sedan fick erfarna medarbetare från Nordea under en period ägna mycket tid åt ISS för att hjälpa till att hantera en kris och få in företaget på rätt spår igen.

Å andra sidan har ISS under goda tider blivit kvar som en betydande kund hos Nordea, även om företaget naturligtvis också har affärsrelationer med och möjligheter hos många andra banker och finansiella partner. Det är det som är det verkliga engagemanget i relationen.

En nära relation handlar emellertid inte bara om att finnas där för varandra.

– Som kund i en bank förväntar jag mig att de förstår den affärscykel som vi går igenom, säger Henrik Andersen.

– Nordea bör se till att de alltid har medarbetare som vet vad som händer hos företagskunderna, så att de kan fortsätta vara en bank som håller sig nära kunderna. Vi är mycket nöjda med Nordea, så det är absolut nödvändigt att de inte förändrar sitt arbetssätt, utan förblir lojala mot sina egna värderingar och den profil som de har idag, fortsätter Henrik Andersen.

De största företagskunderna i Nordea betjänas av Corporate & Institutional Banking (CIB), som ingår i Wholesale Banking. Varje CIB-kund tilldelas ett eget kundteam som leds

av en kundansvarig. Den kundansvariga är kundens kontaktperson i Nordea och är den som samordnar de interna aktiviteterna och säkerställer att Nordea, med rätt kompetens och resurser, kan tillgodose den enskilda kundens behov.

Den kundansvariga är naturligtvis inte den enda i Nordea som har kontakt med kunden. Relationen är förankrad hos medarbetare i hela organisationen, och ofta finns också en sponsor i bankens högsta ledning. På så sätt säkerställs att kunden är välkänd i hela Nordea och har en direkt kontakt med rätt experter. Kundteamet samarbetar nära för att utveckla idéer som rör kunden.

Både ISS och Nordea inser värdet av sin nära relation. Henrik Andersen formulerar sig så här:

– Jag har sedan många år sett och personligen upplevt Nordea som en del av ISS. Att ha sin bank så nära och ha haft en sådan relation under alla dessa år, det är unikt. Det kan du inte förvänta dig av många banker, och Nordea bör hålla fast vid det.

Jan de Haas är kundansvarig hos CIB i Köpenhamn och ansvarig för relationen med ISS.

”Att vara kundansvarig för ISS är ett mycket angenämt jobb”

– Den nära kontakten med ISS gör att jag kan identifiera affärsmöjligheter och förankra idéer internt som våra experter kan vidareutveckla till lösningar för ISS. En mycket viktig del i mitt arbete är att berätta om ISS internt i Nordea för att öka möjligheten att skapa positiva kundupplevelser. Det är en mycket nära

och djup relation och vi kan alltid lita på ISS. Det är viktigt att jag som deras kundansvarige förstår de behov som ISS har.

Jan de Haas sammanfattar:

– Att vara kundansvarig för ISS är ett mycket angenämt jobb. Därmed torde alla förutsättningar finnas för en fortsatt utveckling av relationen.

Wholesale Bankings affärsmodell har visat sin styrka under den pågående omvandlingen i branschen – med fokus på daglig prioritering av affärsmöjligheter och resurshantering

Wholesale Banking

Wholesale Banking erbjuder tjänster och finansiella lösningar till Nordeas största företagskunder och institutionella kunder. Affärsområdet täcker in hela värdekedjan, med kund- och produktenheter såväl som stödjande IT-funktioner och infrastruktur. Därmed kan man erbjuda produkter och tjänster för varje behov, inklusive skräddarsydda lösningar för enskilda kunder.

Som den ledande storföretagsbanken i Norden har Nordea den styrka som behövs för att förse sina kunder med de bästa finansiella verktygen så att de kan optimera sin verksamhet och hantera sina risker. Verksamhetsmodellen som bygger på Nordeas storlek och starka lokala närvaro möjliggör ett mycket nära samarbete mellan kundenheter och produktexperter, vilket ger styrka och relevans i all kontakt med kunderna.

Strategi

Wholesale Bankings affärsmodell har visat sin styrka under den pågående omvandlingen i branschen. Med lokala säljorganisationer i kombination med en global produktionsplattform kan Nordea dra nytta av både kundrelationer och storskalighet. Relationsstrategin säkerställer djupgående kunskap om kunder och deras branscher, vilket stärker Wholesale Bankings erbjudande till kunderna. Det breda utbudet av högklassiga produkter leder till fler kärnkundsrelationer och minskar svängningarna i resultatet.

Wholesale Banking byggde vidare på sin starka position, och strategin med gradvis optimering av affären låg fast under 2012 med fokus på daglig prioritering av affärsmöjligheter, resurshantering och fortsatt anpassning av den operativa värdekedjan. Samtidigt genomfördes initiativ för att anpassa priserna, öka merförsäljningen och stärka produktutbudet. Man lade också ner

marginella produktlinjer och trimmade processer.

Wholesale Banking fortsatte även att dra nytta av sin balansräkning och sin starka ställning på kapital- och upplåningsmarknaden för att säkerställa attraktiv finansiering till sina kunder.

Affärsutveckling

Wholesale Banking redovisade ett starkt resultat och intäkterna ökade avsevärt jämfört med 2011. Året kännetecknades av svag ekonomisk tillväxt, vilket påverkade aktivitetsnivån och investeringsviljan hos Nordeas kunder. En tydligare politisk vilja att komma till rätta med statsskuldskrisen i Europa resulterade emellertid i generellt mindre svängningar på finansmarknaden.

Wholesale Banking drog nytta av sin beprövade relationsstrategi och förblev förstahandsvalet som finansiell partner till stora nordiska företag. Efterfrågan från kunderna var därmed fortsatt god, trots marknadsläget.

Affärsområdet behöll sitt fokus på affärsurval, resurshantering och kostnadseffektivitet. Detta ledde till en fortsatt minskning av riskvägda tillgångar och av antalet anställda.

Bankverksamheten

Företagskundernas efterfrågan var stabil, med ett stadigt flöde i den löpande verksamheten. De händelsestyrda affärerna ökade, främst tack vare obligationsemissioner.

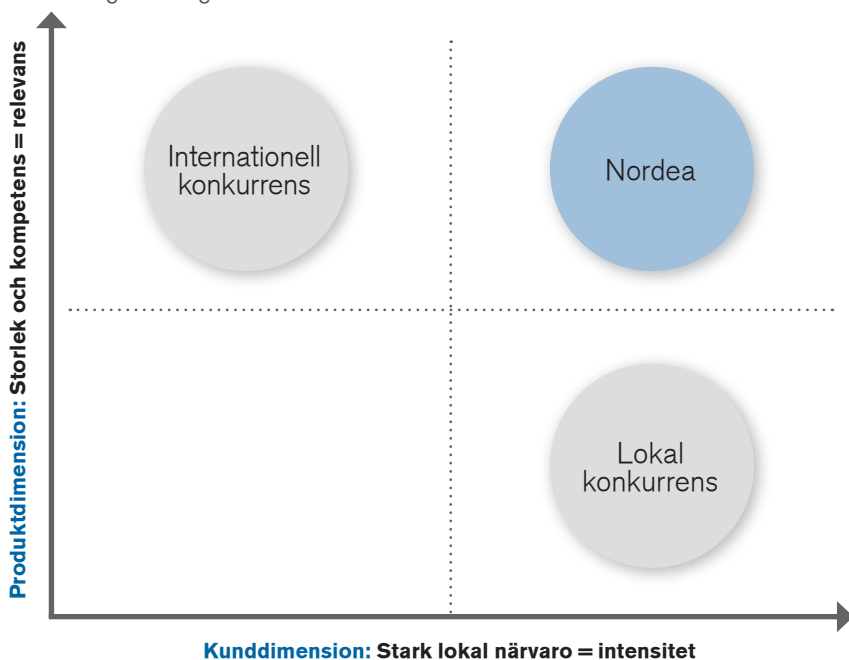
Efterfrågan från finansiella institutioner var fortsatt dämpad som en följd av statsskuldskrisen.

Från shippingkunderna var efterfrågan dämpad, på grund av det kärva marknadsläget på tanker-, torrlast- och containermarknaderna. I offshore- och oljeservicesektorn var kundernas efterfrågan hög.

Kapitalmarknader

Nordea Markets redovisade bra resultat under året, med kraftigt ökade intäkter jämfört med föregående år.

Strategisk position: En ledande position som bygger på lokal närvaro och global räckvidd, vilket resulterar i en fördjupad kundförståelse och konkurrenskraftiga lösningar

Kunderna efterfrågade främst valuta- och ränteprodukter, men även riskhanteringsområdet bidrog med starka intäkter.

Antalet obligationsemissioner ökade i takt med att intresset hos investerarna tilltog. Aktiviteten inom syndikering av lån minskade något till följd av lägre efterfrågan från företagskunder.

Kundaktiviteten inom aktiehandel och fusioner/förvärv ökade, men förblev måttlig till följd av det dämpade marknadsläget.

Resultat

Intäkterna uppgick till 2 795 mn euro 2012, en ökning med 8 procent från 2011. Både räntenettet och avgifts- och provisionsnettot minskade något, medan resultatet av poster till verkligt värde ökade markant, efter ett starkt resultat inom Nordea Markets. Kreditförlusterna ökade på grund av högre reserveringar inom Shipping, Offshore & Oil Services. Rörelseresultatet låg kvar på en hög nivå och uppgick till 1 547 mn euro, ned 1 procent från föregående år.

Corporate & Institutional Banking

Corporate & Institutional Banking (CIB) omfattar de enheter som betjänar Nordeas största företagskunder och institutionella kunder. CIB är Nordens ledande leverantör av finansiella tjänster till stora företagskunder, sett till både marknadsandelar och styrkan i kundrelationerna. Affärsstrategin grundar sig på en nära relation och dialog med kunderna såväl som djup kunskaper om marknader och branscher.

Affärsutveckling

Affärsaktiviteten var i stort sett stabil jämfört med året innan, och den dagliga verksamheten förblev solid tack vare Nordeas starka relationer till sina

kunder. Dock kom de fortsatt svaga tillväxtutsikterna att påverka kundernas investeringsvilja.

Företagskundernas efterfrågan var stabil, framför allt i fråga om tjänster för den löpande verksamheten såsom likviditetshantering, refinansiering och riskhantering. Låg ekonomisk tillväxt och förbättrade möjligheter att emittera obligationslån resulterade i lägre efterfrågan på nya företagslån under andra halvåret. De händelsestyrda affärerna med företagskunder ökade tack vare hög efterfrågan på obligationsemissioner och stabil aktivitet inom dels fusioner och förvärv, dels lånefinansiering.

Efterfrågan från de institutionella kunderna minskade, trots en bra start

på året. Det var statsskuldskrisen som resulterade i färre nya transaktioner.

Konkurrensen i segmentet företag och finansinstitut var betydande i Norden, framför allt i fråga om produkter med begränsat behov av kapital och likviditet. Konkurrensen om mandat inom cash management och rörelsekapital var fortsatt hård.

Kundrelationsstrategin är grunden i betjäningen av kunder inom CIB. Ett kundteam, som leds av en kundansvarig, ser till att kunden får en sammanhållen service i hela Nordea och identifierar proaktivt de möjligheter som finns. CIB ska enligt strategin vara en engagerad partner för sina kunder, bygga långsiktiga relationer och betjäna dem också under svåra tider.

Casper von Koskull är chef för Wholesale Banking.

”Vi ställer globala resurser och expertis till våra kunders förfogande”

– Kärnan i vår relationsstrategi är att ställa globala resurser och expertis till våra kunders förfogande, på ett så effektivt sätt som möjligt, säger Casper von Koskull, chef för Wholesale Banking.

– Under 2012 lyckades vi dra nytta av och utveckla våra starka kundrelationer och slog vakt om vår solida affärsaktivitet under ogynnsamma marknadsförhåll-

landen. Tack vare detta kunde Wholesale Banking anpassa sig till skärpta regleringar och samtidigt förbli förstahandsvalet som finansiell partner till stora nordiska företag.

– Vi behöll dessutom ett strikt fokus på resurshantering och kostnadseffektivitet, för att ytterligare öka vår finansiella styrka och betjäna våra kunder även i kärva tider.

Tidskriften Global Magazine utsåg Nordea till bästa bank inom handelsfinansiering 2012 (Danmark, Finland och Norge) och till bästa bank inom riskhantering i Norden. Dessutom utsåg tidskriften Nordeas Global Cash Pool till den mest innovativa nya lösningen.

CIB fortsatte satsningen på attraktiv finansiering till sina kunder genom att dra nytta av balansräkningen och Nordeas starka ställning på marknaden för obligationer och syndikerade lån.

CIB höll fast vid sin strikta resurs-hantering, samtidigt som man säkerställde den höga servicenivån gentemot kunderna. Effektiv resursanvändning är avgörande för CIB:s förmåga att förbli en nära partner för sina kunder och innefattar aktiv prioritering av affärsmöjligheter och ökad effektivitet i verksamheten.

Utlåningen minskade till följd av lägre efterfrågan från företagen mot årets slut. Inlåningen ökade tack vare att CIB kunde dra nytta av Nordeas

höga kreditbetyg i konkurrensen om inlåningen från nordiska och internationella företag och institutionella kunder.

Resultat

Intäkterna ökade under året till 1 777 mn euro, upp 2 procent från 2011. Kreditförlusterna ökade till 68 mn euro, vilket gav en kreditförlustrelation på 15 punkter 2012. Rörelseresultatet minskade med 1 procent, till 1 222 mn euro.

Nordea Markets handlarum i Stockholm, ett av de större handlarummen där kundtransaktioner genomförs.

Shipping, Offshore & Oil Services

Shipping, Offshore & Oil Services är den division inom Wholesale Banking som betjänar kunder i sektorerna shipping, offshore och oljeservice samt kryssnings- och färjerederier. Kunderna betjänas från kontoren i Norden såväl som från utlandskonto-

ren i New York, London och Singapore. Nordea är en ledande bank i den globala shipping- och offshoresektorn, med ett välkänt varumärke och en världsledande ställning inom lånesyndikering. Affärsstrategin bygger på långsiktiga kundrelationer och gedigen branschestypis.

Affärsutveckling

Kundernas efterfrågan var under året måttlig jämfört med 2011. Efterfrågan på syndikerade lån var generellt lägre

än i fjol, medan affärsaktiviteten inom obligationsemissioner var hög tack vare ett gynnsamt marknadsläge och riktade insatser för att i högre grad sälja in den här typen av finansiering. Efterfrågan på exportkrediter var fortsatt stabil, främst till följd av begränsad tillgång till kapital bland traditionella shippingbanker.

Kundaktiviteten var högst i offshore- och oljeservicesektorn, delvis på grund av olje- och gasindustrins stora satsningar på prospektering och produktion. Nya lånetransaktioner genomfördes till konservativa villkor och högre räntemarginaler.

Nordeas utlåning till shipping-, offshore- och oljeservicesektorerna minskade med 3 procent till 13 md euro.

Den försämrade tillväxten i världsekonomin slog hårt mot konjunktur känsliga sektorer som shipping. Det svåra läget på tanker-, torrlast- och containerfartygsmarknaden ledde till en allmän nedgång i fartygsvärden under året. Nordeas avsättningar för kreditförluster hänförliga till shippingsektorn ökade som en följd av detta, men de är i nivå med sektorn i stort.

Resultat

Intäkterna minskade med 3 procent jämfört med 2011, till 422 mn euro. Kreditförlusterna ökade till 240 mn euro. Det motsvarar en kreditförlustrelation på 176 punkter för 2012 och avspeglar det svåra marknadsläget för vissa shippingsegment. Rörelseresultatet uppgick till 114 mn euro, en minskning med 51 procent jämfört med föregående år.

Nordea Markets

Affärsutveckling

Kundaktiviteten inom de stora ränte- och valutaområdena gick fortsatt starkt framåt, och resultatet för hantering av risken i kundernas transaktioner ökade från föregående år. Prosera utsåg Nordea till ledande i Norden på valutaområdet.

Kundaktiviteten på marknaden för obligationsemissioner var hög. Många

Nordea Markets

– Våra framgångar bygger på en gedigen förståelse för kundernas behov av rådgivning på riskhanterings- och investeringsområdet. Våra mycket kompetenta medarbetare har ett nära samarbete mellan analys, försäljning, rådgivning och handel för att hitta de bästa lösningarna åt våra kunder, säger Mads G. Jakobsen, chef för Markets Fixed Income, Currencies and Commodities (FICC).

Mads G. Jakobsen,
chef för Markets FICC.

Nordea Markets är ledande i Norden inom kapitalmarknadstjänster och investment banking. Trots det tuffa marknadsläget under de senaste fem åren har intäkterna nästan fördubblats.

Markets är en kunddriven verksamhet, som tillhandahåller lösningar för finansmarknaden samt åtkomst till och rådgivning om kapitalmarknaden. Enheten omfattas fullt ut av Nordeas relationsstrategi, med fokus på att skapa starka relationer och vara aktiv på finansmarknaden för att stödja kunderna även under turbulenta tider.

Markets betjänar kunder i hela Nordea med produktområden som räntepapper, valutor, råvaror, aktier, fusioner och förvärv samt företagsobligationer. Fokus ligger på att tillhandahålla integrerade lösningar

och proaktivt identifiera möjligheter för kunderna. Enheten samarbetar nära med kundheter inom Retail Banking och Wholesale Banking och kan genom sin starka ställning på kapital- och upplåningsmarknaderna i och utanför Norden säkerställa attraktiv finansiering och riskhantering för Nordeas kunder.

Markets har stort kunnande inom finansiell riskhantering, och erbjuder bland annat derivat. Kunderna använder dessa instrument som en integrerad del av sin verksamhet, till exempel för att minska osäkerheten och begränsa de negativa följderna av svängningar i räntor, exportvalutor och råvarupriser. Med hjälp av diverse derivat kan kunderna anpassa sina kassaflöden efter behov och riskvillighet.

Fortsatt höga intäkter och högt rörelse- resultat, i synnerhet inom Nordea Markets

företagskunder drog nytta av förbättrad tillgång till obligationsmarknaderna och de attraktiva räntorna. Aktiviteten inom syndikering av lån minskade något till följd av lägre efterfrågan från företag och institutionella kunder. Nordea slog vakt om sin ledande ställning på de nordiska marknaderna för obligationer och lånesyndikering, enligt Dealogic, och rankades av Prospera som ledande i Norden inom lånesyndikering.

Kundaktiviteten inom aktiehandel ökade något men var fortsatt måttlig till följd av det dämpade marknadsläget. Nordea stärkte sin ställning i samtliga nordiska länder enligt Prosperas årliga undersökning och ökade sin andel av flera stora institutionella kunders handel. Nordea utsågs till "Best Nordic Equity Team 2012" av Starmine. Även inom fusioner och förvärv ökade efterfrågan, men förblev måttlig i linje med marknaden i stort i Norden.

Resultat

Huvuddelen av resultatet inom Nordea Markets allokeras till kundheterna och återstoden redovisas under Wholesale Banking övrigt.

Intäkterna uppgick till 2 354 mn euro, en ökning med 14 procent jämfört med föregående år. Intäkterna steg till följd av fortsatt god efterfrågan från kunder och starka resultat från riskhanteringsområdet.

Banking Ryssland Wholesale Banking övrigt

(inklusive oallokerade kapitalmarknadsintäkter)

Under Wholesale Banking övrigt redovisas det resterande resultatet som inte allokeras till kundheterna. Hit hör oallokerade intäkter från Capital Markets, Transaction Products, International Units och IT-divisionerna. Resultatet inkluderar även en återstående likviditetspremie för långfristig ut- och inlåning inom Wholesale Banking och tillhörande upplåningskostnad. Wholesale Banking övrigt förvaltas inte aktivt eftersom optimeringen av verksamheten sker i de berörda produkt- och serviceenheterna.

Resultat

Intäkterna inom Wholesale Banking övrigt steg till 337 mn euro och rörelseresultatet ökade markant jämfört med 2011, till 66 mn euro, främst tack vare starka intäkter från hantering av risken i kundernas transaktioner.

Nordea Bank i Ryssland är en helägd fullservicebank som betjänar både företags- och privatkunder. Man fokuserar särskilt på stora globala bolag i Ryssland och nordiska kärnkunder. 40 procent av Rysslands 100 största bolag ingår i kundbasen.

Förutom det vanliga grundutbudet erbjuder banken cash management, utlåning och kapitalmarknadstjänster. Nordea Bank i Ryssland räknas bland landets 25 största banker. Tack vare Nordeas starka ställning i Norden kan vi erbjuda mycket goda lösningar till företag som är aktiva både i Norden och Ryssland.

Affärsutveckling

Banking Ryssland visade på en stark utveckling under 2012, med högre intäkter och tämligen stabil in- och utlåning.

Resultat

Intäkterna ökade med 19 procent från förra året till 259 mn euro. Kreditförlusterna förblev låga och uppgick till 6 mn euro, vilket motsvarar en kreditförlustrelation på 9 punkter.

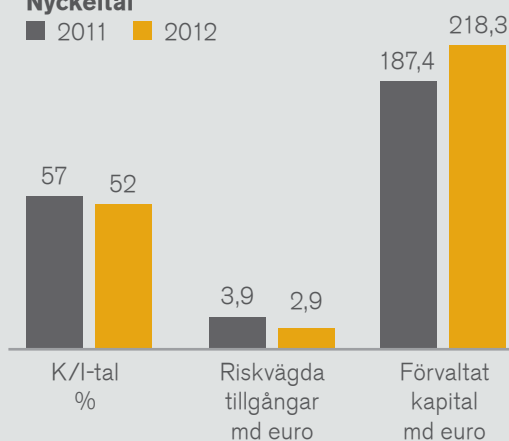
Affärsområde Wealth Management

Resultat 2012 och strategisk inriktning

- ✓ Förvaltad kapital upp 16 procent till 218 md euro, nettoinflöde 9 md euro och positivt flöde i alla viktiga segment och marknader. Meravkastning från 84 procent av portföljerna och förbättrat K/I-tal.
- ✓ Fokus på att stärka erbjudandena inom rådgivning, produkter och tjänster. Öka inlåningen från privatkunder.
- ✓ Högre takt i hänvisningen av kunder från retailsidan till Private Banking och ökad satsning på att värva nya kunder externt.
- ✓ Övergång till mindre kapitalintensiva produkter inom liv och pension.

Nyckeltal

■ 2011 ■ 2012

Heikki Kyöstilä, vd för Planmeca Group och private banking-kund i Finland.

Heikki Kyöstilä, vd för Planmeca Group och private banking-kund i Helsingfors:

”Det är mycket viktigt med en stark, internationellt verksam bank”

Heikki Kyöstilä är entreprenör ut i fingerspetsarna. Han startade sitt företag Planmeca för 40 år sedan. Idag är Planmeca ett snabbt växande internationellt företag med cirka 2 400 anställda. Han har varit private banking-kund i Nordea i 20 år.

Nordea är marknadsledande i Finland med en lång tradition av private banking-verksamhet. Modellen med en enda kontaktpunkt för kunden och ett brett urval finansiella tjänster passar perfekt för stora kunder som Heikki Kyöstilä. Han grundade Planmeca år 1971, och företaget tillverkar avancerad tandmedicinsk utrustning, utrustning för digitala 3D-bilder och programvara. Han började med i stort sett tomma fickor, men är nu, 40 år senare, en förmögen man. Den personliga service som Nordea kan erbjuda är väldigt viktig för Heikki. Han har ett mycket nära samarbete med sin rådgivare Petri Salmi.

”Servicenivån och att ha en kontaktperson är värdefullt”

– Jag jobbar hårt och behöver mycket stöd eftersom jag själv har så ont om tid. Jag sätter stort värde på servicenivån och på att alltid ha en och samma kontaktpunkt, säger Heikki Kyöstilä.

Nordea har starkt fokus på entreprenörer i Private Banking eftersom

deras kapital ofta växer och eftersom de även är potentiella företagskunder.

Private Banking samarbetar med Retail Banking och Wholesale Banking för att hitta synergier och nyskapande sätt att betjäna kunderna. Samarbetet leder också till ökad kompetens och medvetenhet bland Nordeas medarbetare.

– Vi är kända som en trygg och stabil bank, och våra medarbetares kunighet gör att våra kunder är nöjda även när det råder oro på marknaden, säger Petri Salmi.

– Private Bankings kunder har ofta en parallell relation med banken i egenskap av företagskunder, och de uppskattar att de kan dra nytta av det interna samarbetet mellan Nordeas olika avdelningar, fortsätter Petri Salmi.

Stark internationell profil

Heikki Kyöstilä är också företagskund, eftersom Planmeca har alla

sina finansiella affärer hos Nordea. I sin roll som både privat- och företagskund behöver han en stor bank med internationell räckvidd. Enligt Heikki är Nordea bäst i Finland på detta. Han har märkt av den skärpta konkurrensen inom private banking-området, men få banker har samma starka internationella profil som Nordea.

– Eftersom jag vill arbeta med en huvudbank för både mina privata placeringar och mitt företags affärer är det mycket viktigt för mig att ha en stark bank med internationell verksamhet, säger Heikki Kyöstilä.

Heikki Kyöstilä uppskattar också Nordeamedarbetarnas höga kompetens.

– Om jag ber om en särskild tjänst får jag den alltid på rätt sätt och med hög kvalitet, och jag får alltid utförlig information om alla risker, vilket känns betryggande, avslutar Heikki Kyöstilä.

Petri Salmi är Chief Investment Manager och Senior Private Banker i Nordea i Helsingfors.

”Vi är pålitliga och trygga och kan erbjuda kunden ett brett urval produkter”

– Jag har respekt för Heikkis tid eftersom han har fullt upp med att leda sitt företag, så vi talar vid en gång i veckan. Vi har en lista över vad vi vill få till stånd varje vecka, men vi har också en fortlöpande diskussion om placeringssidéer. Jag tror att våra kunder uppskattar Nordea eftersom vi är en bank som tillgodoser deras finansiella behov inom många

olika områden. Vi ger dem goda råd och en god avkastning och vi är trygga och stabila. Våra mycket kompetenta och professionella medarbetare ger oss nöjda kunder, säger Petri Salmi.

”

De strategiska prioriteringarna är att ta fram nästa generations erbjudanden till befintliga och nya kunder, och att generera tillväxt till en låg marginalkostnad med hög kapitaleffektivitet

Wealth Management

Wealth Management erbjuder högklassiga placerings-, spar- och riskhanteringsprodukter. Vi förvaltar tillgångar för Nordeas kunder samt ger placeringråd åt förmögna privatkunder och institutionella investerare. Affärsområdena består av affärsenheterna Asset Management, Private Banking, Life & Pensions samt serviceenheten Savings & Wealth Offerings. Nordea är den största kapitalförvaltaren i Norden med 218 md euro i förvaltad kapital. Affärsområdet har cirka 3 600 anställda, varav cirka 600 arbetar utanför Norden, främst i Europa.

Strategi

Attraktivt värdeerbjudande till kunderna och lönsam tillväxt

Wealth Managements ambition är att vara den ledande förmögenhetsförvaltaren på alla nordiska marknader, med en global räckvidd och kapacitet. Detta förutsätter en affärsmodell där vi kan erbjuda kunderna kvalificerad rådgivning, hög servicenivå och ett heltäckande utbud av kvalitetsprodukter med hjälp av en kostnads- och kapitaleffektiv leveransmodell. För att uppnå en sådan position har Wealth Management tre strategiska prioriteringar:

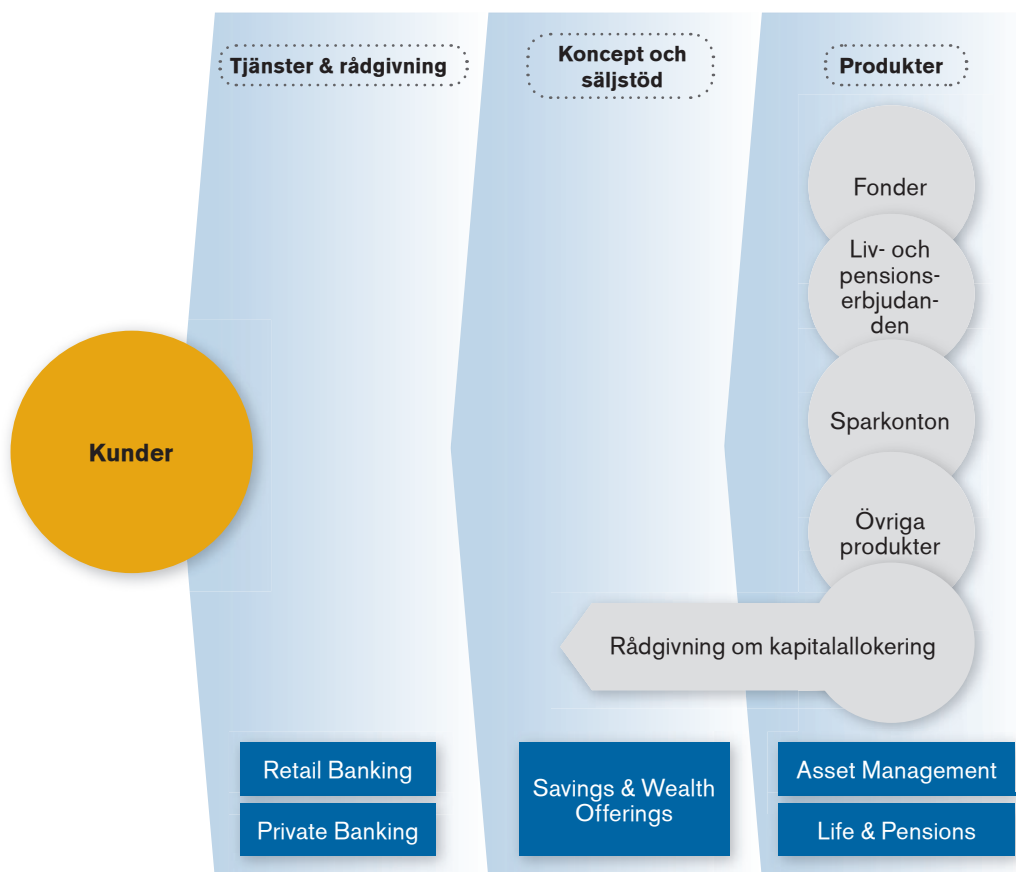
1. Utveckla nästa generations värdeerbjudanden för befintliga och nya kunder

2. Skapa tillväxt till låg marginalkostnad
3. Förbättra kostnads- och kapitaleffektiviteten

Dessa strategiska prioriteringar stöds av ett stort antal projekt i affärsenheterna. Hit hör att vässa våra värdeerbjudanden online, ta vara på hela potentialen i att flytta kunder från Retail Banking till Private Banking, och fortsätta att föra över livkunder till kapitaleffektiva produkter.

Kärnan i Wealth Managements strategi är att rådgivningen ska grundas på en djup förståelse om kundernas behov och att vi alltid ska agera med kundens bästa för ögonen. Högklassiga erbjudanden anpassas för behoven hos specifika kundsegment,

Affärsmodell baserad på en integrerad värdekedja

och för enskilda kunders behov om det behövs. Leveransmodellen har visat sig vara kostnadseffektiv och flexibel. Den diversifierade affärsmodellen har gett goda resultat under olika marknadsförutsättningar.

Asset Management

Starkt placeringsresultat

Nordea Asset Management ansvarar för aktivt förvaltade placeringsprodukter. Fonderna förvaltas internt av oberoende investeringsteam inriktade på aktier, ränteplaceringar, kreditprodukter och multi asset-produkter. Dessutom har Nordea Asset

Management ett team som väljer ut fonder från externa förvaltare, som ett komplement till vårt eget utbud.

Nordea Asset Managements produkter distribueras till Nordeas retail- och private banking-kunder, tredjepartsdistributörer, företagskunder och institutionella kunder. Nordea Asset Management ansvarar för försäljningen till institutionella kunder och försäljningen av fonder via tredjepartsdistributörer, och har licens för fonddistribution i 20 länder världen över

Nordea Asset Management har cirka 570 medarbetare och är med sin globala erfarenhet och nordiska standard en stark och konkurrenskraftig aktör, både på hemmamarknaderna i Norden och globalt.

Affärsutveckling 2012

Förvalt kapital i Nordea Asset Management steg med 21,4 md euro till 137,8 md euro, en ökning med 18 procent från föregående år. Ökningen beror på ett positivt placeringsresultat på 12,8 md euro och ett starkt nettoinflöde på 8,6 md euro.

2012 präglades av en positiv utveckling på alla finansmarknader, trots perioder av hög volatilitet till följd av fortsatta strukturella problem orsakade av skuldsituationen i södra Europa. Nordea redovisade ett bra placeringsresultat 2012. 84 procent av portföljerna överträffade sina jämförelseindex. Alla våra ränte- och blandfonder redovisade meravkastning. Aktiefonderna gick bra även om några misslyckades med att generera meravkastning. På lång sikt (36 månader) förblir Nordeas relativa placeringsresultat starkt: 72 procent av portföljerna har överträffat sina jämförelseindex.

Försäljningen av fonder var stark, med ett nettoinflöde på 4,2 md euro. På produktnivå var efterfrågan hög på ränte- och blandfonder, medan aktiefonderna noterade ett smärre utflöde.

Nordeas institutionella kapitalförvaltning fortsatte att utvecklas positivt, precis som under tidigare år, och avslutade 2012 med ett nettoinflöde på 1,1 md euro. Alla länder bidrog positivt utom Danmark. I Sverige var utvecklingen solid, och i Norge har flödena varit positiva mer än fem år i rad. Försäljningen till internationella kunder nådde inte upp till fjolårets höga nivå, men är dock på rätt spår med ännu ett år på plus. In- och utflödenas marginalmix var också positiv, på det sättet att genomsnittsmarginalen var lägst på utflödena.

Global Fund Distribution redovisade ett starkt nettoinflöde på 2,1 md euro under 2012. Under första halvåret rådde stor efterfrågan på nordiska räntepapper, som en eurodiversifiering, och på amerikanska lågriskobligationer. Under andra halvåret återgick placerarna till mer riskfyllda tillgångar, vilket ledde till positiva flöden till europeiska och

"...en ny milstolpe för förvaltad kapital... överträffade jämförelseindex... och starkt inflöde"

Gunn Wærsted är chef för Wealth Management.

– Vår organisation passerade en ny milstolpe på 218 md euro i förvaltad kapital. 84 procent av våra portföljer överträffade sina jämförelseindex tack vare ett starkt inflöde från kunderna 2012. Det vittnar om kvaliteten i vår aktiva förvaltningsfilosofi. Strategin med en förskjutning mot kapitaleffektiva produkter fortsatte, vilket tillsammans med den beprövade relationsstrategin bidrog ytterligare till vår redan robusta och väl diversifierade verksamhetsmodell. Vår ambition är att bli den

ledande förmögenhetsförvaltaren på alla nordiska marknader, med en global räckvidd och kapacitet. För att uppnå och behålla en sådan position måste vi se till att vi erbjuder kunderna högklassiga råd och produkter, att vår affärsmodell är kostnadseffektiv, kapitaleffektiv, och skalbar, och att vi investerar för att kunna tillgodose kundernas framtida behov. På så vis kan vi fortsätta att vinna befintliga och nya kunders förtroende.

Starkt inflöde i förvaltad kapital, ökade affärsvolymmer i Private Banking och 75 procent av de nya premierna i Life & Pensions i kapitaleffektiva produkter

amerikanska högriskobligationer och något större efterfrågan på aktier. Global Fund Distribution byggde ut sitt distributionsnät under 2012, inte minst på retailsidan, och tecknade fyra distributionsavtal med viktiga globala förmögenhetsförvaltare.

Som ett led i Asset Managements strategi genomfördes de första fondsammanslagningarna över landsgränserna i Norden. Nordea var också först ut i Norden med att införa matarfondstrukturer. Under året lanserades 21 nya fonder inom strategiskt viktiga produktområden som nordamerikanska aktier och räntepapper, tillväxtmarknader samt erbjudanden till norska private banking-kunder. Fokus har också legat på att öka effektiviteten genom att slå samman och konsolidera fonder, vilket även kommer att fortsätta under 2013.

Private Banking

Private Banking – ledande i Norden inom förmögenhetsrådgivning

Nordea Private Banking erbjuder heltäckande placeringsrådgivning, förmögenhetsplanering, lån samt skatte- och fastighetsplanering till förmögna privatpersoner, entreprenörer och stiftelser. Kunderna får en helhetsbild av sin ekonomi och erbjuds råd och lösningar som lämpar sig för deras behov och önskemål.

Private Bankings 106 000 kunder betjänas från 80 kontor i Norden samt från kontor i Luxemburg, Schweiz, Spanien och Singapore, av sammanlagt cirka 1 200 medarbetare. Kundenservicen understöds av ett nära samarbete med Retail Banking.

Nordea Private Banking är med 69,4 md euro i förvaltad kapital den största privatbanken i Norden, och utnämndes till "Best Nordic Private Bank" av Euromoney åren 2009, 2010, 2011, 2012 och 2013.

Affärsutveckling 2012

Fortsatt osäkerhet om statsskuldskrisen i Europa fick en negativ effekt på Nordeas private banking-kunders riskaptit. Kunderna valde att minska

sin risk genom att flytta tillgångar från produkter med hög marginal till inlåningsprodukter med låg avkastning. Under andra halvåret ökade dock riskaptiten på grund av finansmarknadernas starka utveckling runtom i världen. Även åtgärder och uttalanden från i synnerhet Europeiska centralbanken och amerikanska Federal Reserve bidrog till utvecklingen.

Tack vare denna återhämtning steg förvaltad kapital med 8,4 md euro till 69,4 md euro under 2012, upp 14 procent jämfört med året innan. Av detta härrörde 1,3 md euro från nettoinflöden och resterande 7,1 md euro från stigande tillgångsvärden.

Antalet kunder i Nordea Private Banking steg under året till 106 000, en ökning med 3 procent jämfört med 2011. Kvaliteten i kundbasen förbättrades ytterligare, eftersom kunder med mindre komplexa behov hänvisades till Retail Banking och värvningen av nya kunder inriktades på de mest förmögna. Över 100 000 förmögenhetsplaneringsmöten hölls. Satsningen på att öka produktiviteten i alla Private Banking-enheter fortsatte, med bland annat effektivisering av processer och uppgradering av IT-system. Detta ska göra det möjligt för Private Banking att förbättra sina erbjudanden och tillgodose kundernas högre krav på service under 2013.

Life & Pensions

Kapitaleffektivitet prioriteras

Life & Pensions har ett heltäckande utbud av pensionsförsäkringar, kapitalförsäkringar och riskprodukter samt skräddarsydd rådgivning som erbjuds Nordeas privat-, private banking- och företagskunder via bankens kontorsnät. Enheten driver verksamhet i Norden, Baltikum, Polen, Baltikum, Isle of Man och Luxemburg. I Danmark, Norge och Polen har Life & Pensions också en egen säljorganisation och ett nära samarbete med ombud och försäkringsmäklare. Life & Pensions har cirka 1 300 medarbetare.

I sin verksamhet drar Life & Pensions nytta av Nordeas kapitalförvaltningsexpertis, starka modell för försäkring-i-bank, samt av sin egen kostnadseffektiva administration. Nordea Life & Pensions är det största livförsäkringsbolaget i Norden med en andel på 11,4 procent av den nordiska marknaden sett till bruttopremieintäkter och 51,3 md euro i förvaltad kapital.

Affärsutveckling 2012

Finansmarknaderna präglades under 2012 av fortsatt låga räntor och en viss volatilitet, vilket innebar besvärliga förutsättningar för liv- och pensionsbranschen. Tack vare att Nordea Life & Pensions hade tillgång till intern expertis på hantering av tillgångar och skulder kunde man klara de kortsiktiga utmaningarna och dessutom bygga en stark bas som uppfyller kriterierna i de kommande Solvens II-reglerna.

Den strategiska inriktningen, med tonvikt på kapitaleffektiva produkter som distribueras på ett kostnadseffektivt sätt via Nordeas kontorsnät, började märkas under 2012. Även om bruttopremieintäkterna sjönk något från 2011 steg kvaliteten i inflödet markant. Försäljningen av marknadsräntebaserade produkter och rena riskprodukter stod för 75 procent av bruttopremieintäkterna, upp 16 procentenheter från året innan. Detta i kombination med att 57 procent av bruttopremieintäkterna distribuerades via den kostnadseffektiva bankkanalen vittnar om den långsiktiga lönsamheten i Nordea Life & Pensions verksamhet.

Även om fokus under året låg på lönsamhet snarare än volym lyckades Nordea Life & Pensions slå vakt om sin position som störst i regionen inom liv- och pensionsförsäkringar, mätt i bruttopremieintäkter. Den ändrade strategin märks också tydligt i nettoflödena i Life & Pensions produkter: de traditionella produkterna redovisade ett nettoufflöde på 1,4 md euro, medan nettoinflödet till de marknadsräntebaserade produkterna uppgick till 2,8 md euro.

Den starka tillväxten i marknadsräntebaserade produkter i kombination med en placeringsavkastning på hela 7,4 procent i de traditionella portföljerna ledde till att det förvaltade kapitalet steg med 13 procent till rekordhöga 51,3 md euro. Förstärkningen av återbäringsmedlen fortsatte, och de landade på 7,5 procent av de försäkringstekniska avsättningarna tack vare en stark hantering av tillgångar och skulder, inriktad på att minska ägarens finansiella risk.

Life & Pensions rörelseresultat för året uppgick till 335 mn euro, 62 procent högre än för 2011. Ökningen berodde delvis på bokföring av avgiftsintäkter från tidigare år, hänförliga till delar av den traditionella portföljen, men även på att framgången för marknadsräntebaserade produkter drog upp den underliggande vinsten.

MCEV steg med 1 048 mn euro till 3 762 mn euro tack vare stärkta återbäringsmedel och ökade tillgångsvärden, högre lönsamhet än väntat och ett fortlöpande inflöde av lönsamma nya affärer. Nya affärer drog upp MCEV med 173 mn euro under 2012.

Savings & Wealth Offerings

Kvalitet i servicen och rådgivningen

Savings & Wealth Offerings är en serviceenhet inom Wealth Management och har cirka 350 medarbetare i Norden och Polen.

Dess uppgift är att harmonisera, definiera, delvis utveckla, paketera och kommunicera Nordeas produkter och tjänster för att tillgodose varje kunds behov av sparande och placeringar.

De viktigaste tjänsterna är utveckling av koncept och erbjudanden, finansiell planering och kapitalfördelning, marknadsanalyser och rekommendationer, hantering av produktportföljen, online-verksamhet, värdepappershandel, säljstöd och utbildning av rådgivare - allt inom ramen för gällande regelverk. Alla

sparande- och placeringsaktiviteter planeras och genomförs som en integrerad del i värdekedjan inom Retail Banking och Nordic Private Banking. Över 770 000 placeringsplaner utformades med hjälp av Nordeas eget rådgivningsverktyg. Ett mål för enheten är att säkerställa kostnadssynergier tvärs över kundsegment och marknader, och att kontinuerligt förbättra kvaliteten och effektiviteten i rådgivningen.

Affärsutveckling 2012

Trots marknadsvolatiliteten fick kunderna en god avkastning 2012, i synnerhet de kunder som följde Nordeas placeringsråd. Avkastningen i Nordeas rekommenderade portföljer blev mellan 10,2 och 14,5 procent, i lokal valuta. Sparandet ökade markant under 2012 jämfört med 2011. Flödet härrörde främst från placeringsprodukter, närmare bestämt mer avancerade ränte- och blandfonder.

Det nya investeringssparkontot (ISK) i Sverige bidrog också till ökningen i förvaltad kapital. Nordea var först ut med att lansera ISK, inte bara i de traditionella kanalerna utan också online. Vid årsskiftet hade över 92 000 ISK öppnats, med ett totalt förvaltad kapital på cirka 2,4 md euro. Vad gäller inlåning fick de låga räntorna marginalerna att sjunka, men nettoflödena förblev positiva. Intäkterna från placeringsprodukter steg med cirka 6 procent under 2012 jämfört med 2011, även om marginalerna krympte när tillgångar flyttades från aktie- till räntefonder.

Resultat

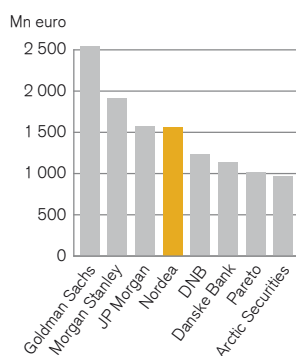
Intäkterna för 2012 uppgick till 1 492 mn euro, upp 15 procent från 2011. Både avgifts- och provisionsnetto och nettoresultat av poster till verkligt värde ökade kraftigt efter ett starkt resultat inom Asset Management och Life & Pensions. Rörelseresultatet steg med 28 procent jämfört med i fjol och uppgick till 708 mn euro.

Marknadspositioner

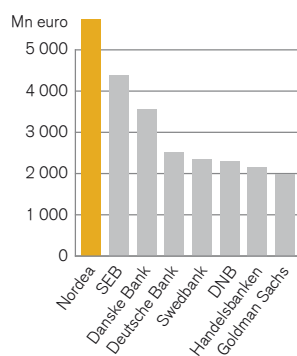
Marknadspositioner, 2012

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Estland	Lettland	Litauen	Polen	Ryssland	Shipping, Internat., Luxemburg	Summa
Antal kunder, 1000-tal											
Företagskunder	55	128	89	245	18	9	7	66	6	2	625
Privatkunder									66		
Privatkunder i kundprogrammet	1 586	2 475	872	3 124	122	103	148	602	–		9 032
– varav förmåns- och premiumkunder	720	1 011	283	959	25	21	17	83	–		3 120
(förändring 2012/2011)	1 %	1 %	5 %	2 %	–4 %	–5 %	–19 %	6 %			2 %
Private Banking	43	27	10	14	0,5	1,0	0,3	1,3	–	12	106
(förändring 2012/2011)	4 %	3 %	9 %	–4 %	26 %	16 %	46 %	–6 %		0 %	3 %
Internetbanken, aktiva användare	921	1 305	335	1 439	95	101	146	367	–		4 709
(förändring 2012/2011)	11 %	3 %	4 %	2 %	7 %	0 %	2 %	9 %			5 %
Mobilbanken	164	127	63	425							789
(förändring 2012/2011)	180 %	47 %	276 %	95 %							105 %
Antal kontorsplaceringar	207	235	97	231	16	13	11	138	30		978
Marknadsandelar, % (förändring 2012/2011, %-enheter)											
Utlåning till företag	24 (0)	30 (–3)	13 (–1)	15 (–1)	23 (+1)	16 (+1)	14 (+1)	2 (0)	1 (0)		
Inlåning från företag	25 (0)	34 (–4)	14 (–2)	17 (–2)	13 (+5)	6 (+1)	10 (+1)	2 (0)	1 (0)		
Institutionella fonder	4 (–6)	30 (+3)	9 (+1)	8 (0)							
Fonder för privatkunder	16 (0)	24 (+1)	15 (+2)	13 (0)							
Life & Pensions	18 (+1)	25 (–1)	13 (–1)	5 (–2)				5 (–1)			
Bolån till privatkunder	17 (+1)	30 (–1)	12 (0)	15 (0)	16 (+1)	19 (+1)	13 (+1)	5 (–1)	<1		
Konsumtionslån	21 (0)	30 (–1)	7 (0)	8 (–1)	6 (–2)	2 (0)	10 (+1)	<1	<1		
Inlåning från privatkunder	22 (–1)	31 (0)	8 (–1)	16 (–1)	6 (0)	6 (0)	2 (0)	1 (0)	<1		

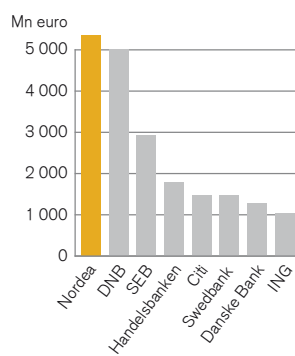
Nordiska nyemissionsmarknaden, bookrunner 2012

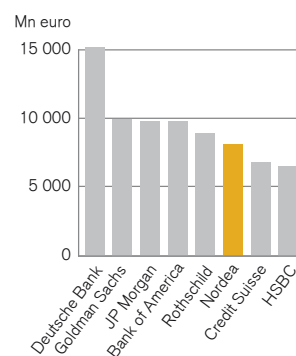
Nordiska företagsobligationer, bookrunner 2012

Nordiska syndikerade lån, bookrunner 2012

Nordiska fusioner och förvärv 2012

Nordeas samhällsansvar & Våra medarbetare

Nordea fortsatte att integrera hållbarhet i kärnverksamheten

Under 2012 inriktade vi arbetet med Nordeas samhällsansvar (CSR) på att ytterligare integrera CSR i kärnverksamheten, i linje med vår strategi och vårt långsiktiga mål. Det är en kontinuerlig process där vi ska ta hänsyn till aspekter som rör miljö, sociala förhållanden och ägarstyrning i allt vi gör. Det är väl investerade resurser. Som vår vd säger: "En ansvarsfull verksamhet ger hållbara resultat".

Finanskrisen har visat hur viktigt det är för samhällsekonomin med starka och stabila banker. Nordeas främsta uppgift är att bibehålla sin styrka och stabilitet så att vi kan hjälpa våra kunder, oavsett om det är individer, familjer eller företag, att förverkliga sina ambitioner. Alla våra intressenter måste kunna lita på oss på lång sikt. CSR är en viktig del i detta. Under 2012 låg fokus på att stärka bekämpningen av ekonomisk brottslighet, vidareutveckla våra utlåningsrutiner, erbjuda fler placeringsprodukter med positivt urval, lansera nya riktlinjer för hållbarhet, införa ett system för rapportering av misstänkta förseelser samt ytterligare minska vår miljöpåverkan.

Bekämpning av ekonomisk brottslighet i kriminella nätverk

Finansiella tjänster utgör en av grundpelarna i ett välmående, stabilt samhälle. Banker underlättar handel, sparande och investeringar – det som får hjulen att snurra i en modern ekonomi. Samtidigt kan banker utnyttjas av kriminella individer och nätverk. Internationella brottsbekämpande myndigheter satsar idag avsevärt med energi och resurser på att bekämpa penningtvätt och överföring av medel till terroristorganisationer. Många av de nya reglerna i vår sektor har kommit till just i detta syfte. Det är något som Nordea välkomnar. Som en ansvarstagande internationell bank stödjer vi alla satsningar på att bekämpa organiserad brottslighet och terrorism.

Under 2012 inrättade Nordea särskilda team för bekämpning av penningtvätt i de länder där vi har verksamhet. Varje team har en verkställande chef med övergripande ansvar i sitt land för risker hänförliga till penningtvätt och terroristfinansiering. Styrelsen fattade i år beslut om en koncernövergripande standard för våra interna rutiner när det gäller dessa två områden. Nordeas Group Compliance-funktion samordnar och övervakar arbetet i de landsbaserade teamen.

Nordea införde en obligatorisk kurs i bekämpning av penningtvätt för alla nya medarbetare, och från 2012 utbildas alla medarbetare regelbundet i operativa risker och regelefterlevnad via e-kurser och klassrumskurser. 2011 införde Nordea programmet Compliance Awareness Training för ledande befattningshavare, däribland externa styrelseledamöter, medlem-

mar i koncernledningen samt deras ledningsgrupper. Programmet fortsatte under 2012.

Nordea präglas av en nordisk kultur som bygger på en tradition av öppenhet och tillit. Även om detta är grunden i alla system för regelefterlevnad behövs standardiserade processer. Nordea införde därför under 2012 ett formellt system för rapportering av misstänkta förseelser. Beslutet speglar Nordeas status som globalt systemviktig bank och ska säkerställa att vi uppfyller de standarder som fastställts i den brittiska mutlagstiftningen (Bribery Act) och den europeiska bankmyndighetens riktlinjer.

Nordeas system för rapportering av misstänkta förseelser erbjuder flera olika alternativ för medarbetare att rapportera sina misstankar. I första hand tar medarbetaren upp frågan med sin chef, alternativt en annan chef om de så föredrar. Ytterligare ett alternativ är att medarbetaren kontaktar en Risk and Compliance Officer. Det kan också hända att en medarbetare inte vill träda fram, och då kan han eller hon skriva ut en blankett från bankens intranät och skicka den anonymt till koncernens säkerhetsavdelning.

Ansvarsfull kreditgivning

Inom företagsutlåning fortsatte Nordea under 2012 att utveckla analysen av miljömässiga, sociala och politiska risker samt ägarstyrningsrisker (ESG) i kreditprocessen. Nordeas nuvarande analysverktyg – Environmental Risk Assessment Tool och Social and Political Risk Assessment Tool – ska slås samman och göras interaktiva. Framöver ska Nordea fokusera på ESG-analyser av

” Genom att hjälpa privatpersoner och företag att förverkliga sina planer och drömmar bidrar vi till att bygga upp framtidens samhälle. Vårt arbete med CSR är därför främst inriktat på vår kärnverksamhet: ansvarsfull kreditgivning och ansvarsfulla investeringar

krediter med högre sannolikhet för ESG-risker. Vissa branscher och länder är mer utsatta för ESG-risker än andra, och detta är något som Nordeas modeller tar hänsyn till. Nordea ska också integrera ESG-aspekter i de befintliga rutinerna för kontroll av kundernas bakgrund. Om kontrollen ger upphov till varningssignaler görs en mer grundläggande analys med det nya verktyget. De nya rutinerna ska testas under första kvartalet 2013, med sikte på fullskalig lansering under andra halvåret 2013.

Investeringar med positivt urval

Nordeas team för ansvarsfulla investeringar fortsatte under 2012 sitt aktiva arbete genom att föra halvårsvisa dialoger med de bolag som ingår i Nordeas fonder och delta i årsstämor. Fonden Emerging Stars, som lanserades 2011 och har en tydlig inriktning på ansvarsfulla investeringar, blev allt populärare under 2012. Fonden satsar på bolag med god utveckling och en tillväxt som grundas på hållbarhet. Emerging Stars har gått mycket bra under året.

Under 2012 beslutade kommittén för ansvarsfulla investeringar att sälja alla innehav i bolag som tillverkar eller utvecklar system eller teknik för kärnvapen. Motiveringen är att kärnvapen inte är förenliga med mänskliga rättigheter. Totalt såldes innehaven i omkring 20 bolag.

Intressentdialoger

Av de intressentdialoger som Nordeas CSR-sekretariat genomförde under året avsåg de flesta socialt ansvarsfulla investerare (Socially Responsible Investors). Intresset från dessa har ökat och vid årets slut ägdes 31 pro-

cent av aktierna i Nordea av institutioner som har en offentliggjord policy för ansvarsfulla investeringar eller har undertecknat FN:s principer för ansvarsfulla investeringar. Detta är en ovanligt hög andel. Motsvarande siffra för europeiska och nordamerikanska börsnoterade bolag är 10–15 procent (studie från 2010). Dialogerna genomfördes som fysiska möten, telefonmöten och via enkäter med uppföljningssamtal.

Den årliga kundundersökningen och personalbarometern visar vilka CSR-aspekter som kunder och medarbetare tycker är viktiga. Vi genomförde också en debattforum- och intressentundersökning online för att säkerställa att vi arbetar med de frågor som är mest väsentliga för vår verksamhet.

CSR Stakeholder Board

Ansvar för CSR i Nordea ligger ute i verksamheten, och CSR Stakeholder Board har till uppgift att förankra det ansvaret i koncernens affärsområden. CSR Stakeholder Board utgörs av representanter för de verksamheter och funktioner som kan bidra mest till CSR-arbetet i Nordea. Under året tillkom tre medlemmar: chefen för investerarrationer, varumärkeshantering respektive ansvarsfulla investeringar. Medlemmarna representerar affärsområden och koncernfunktioner för att säkerställa ett koncernperspektiv och samstämmighet i Nordeas CSR-arbete.

Ytterligare information om Nordeas CSR-arbete finns i koncernens CSR-rapport för 2012 som kan hämtas på nordea.com/csr.

Nordeas CSR-rapport 2012 finns på nordea.com/csr

Vi växer tillsammans

Relationer är viktiga. Därför vill vi i Nordea sätta människan i främsta rummet, framför allt våra medarbetare. När de växer, växer Nordea – deras färdigheter och engagemang ger oss en tätposition och gör Nordea "great".

Personalstrategi

Vår personalstrategi – People strategy – utgår från Nordeas vision, affärsstrategi och värderingar. Personalstrategin betonar att koncernens mål endast kan uppnås om medarbetarna uppnår sina. Därför skapar vi möjligheter för våra medarbetare att utvecklas och samtidigt ha en bra balans mellan arbete och fritid. Samarbete är viktigt i Nordea. I enlighet med vår värdering Ett Nordeateam kan medarbetarna uppnå både sina egna och Nordeas mål genom att vara en del av ett välpresterande team.

Fokus på värderingar och ledarskap

Nordeas värderingar och ledarskap är det som allra mest påverkar resultatet och bidrar till att skapa vår företagskultur. Om vi ska bli en "great European bank" måste också vårt ledarskap vara "great". I Nordea innebär detta förmågan att engagera och motivera medarbetarna att sträva mot Nordeas vision och förmågan att skapa rätt team för att nå den. Framgångsrika ledare i Nordea är engagerade och försöker lyfta fram och utveckla sina medarbetare, inte bara

sig själva. Att utveckla andra människors förmågor, frigöra deras potential och ge konstruktiv återkoppling är verkliga ledaregenskaper.

Under 2012 införde Nordea en ny modell för ledarförsörjning, i syfte att lyfta våra ledare till nästa nivå. Nya chefer hjälps snabbt in i sina roller via ett särskilt introduktionsprogram där de får bekanta sig med och lära sig använda de verktyg och processer som har med chefsrollen att göra. Inom andra program utbildas cheferna i de färdigheter och perspektiv som krävs i olika skeden av deras chefskarriär i banken. Utbildningarna inom ramen för ledarförsörjning riktar sig till alla chefer och omfattar traditionell utbildning och arbetsplatsbaserad inläring. I personalbarometern för 2012 gav medarbetarna 79 poäng (av 100) på frågan om hur nöjda de var med sin närmaste chef, och därmed hamnar Nordeas chefer över snittet för branschen. Poängen för hur väl vi lever upp till värderingarna ökade från 78 till 79.

Återkopplingskultur – att både ge och ta

Nordea prioriterar en öppen dialog i relationen med medarbetarna. Vi vet att människor känner sig uppskattade när de känner sig sedda. Regelbunden återkoppling är också viktig för deras vidare utveckling. Vi bygger upp den här lyhördheten genom vår årliga personalbarometer (Employee Satisfaction Index, ESI) och vår process för utvecklingssamtal. Utvecklingssamtalet mellan medarbetaren och chefen är av central betydelse när det gäller att öka tillväxten och befästa prestationskulturen. Vi utvärderar prestation, planerar en möjlig karriär på

kort och lång sikt och fastställer utvecklingsaktiviteter. För 2012 angav 97 procent av alla medarbetare att de haft utvecklingssamtal.

Personalbarometern ger en bild av Nordea som arbetsgivare. Den visar vad medarbetarna anser om anställningsförhållandena, bankens ledning och våra värderingar. För 2012 deltog 94 procent av alla medarbetare i undersökningen. Den mycket höga svarsfrekvensen visar att det finns ett gemensamt engagemang att förbättra verksamheten. Vi följer upp resultaten från personalbarometern både lokalt och på koncernnivå.

Möjlighet att utvecklas

Nordea vill erbjuda medarbetarna rika möjligheter att utvecklas. Utveckling är ett delat ansvar mellan chefen och medarbetaren. Nordea har koncerngemensamma utbildningar i ledarskaps- och medarbetarutveckling. Utöver detta håller affärsområdena kurser i specifika färdigheter och kunskaper, framtagna för att få rätt expertis inom ett område. En stor del av utbildningen sker på "golvet". Lärande på arbetsplatsen har visat sig vara ett mycket effektivt sätt att skapa relevans. Vi kompletterar detta med traditionell utbildning, e-lärande och virtuella seminarier. Att hjälpa våra medarbetare att nå sin fulla potential är avgörande, eftersom deras färdigheter och engagemang ger oss en tätposition och gör Nordea "great". Genom vår process för talanghantering säkerställer vi att vi har starka ledare, skickliga specialister och duktiga efterträdare.

Ett företag med rika möjligheter

Rörlighet är en viktig del i kompe-

tensutvecklingen. Vi annonserar lediga tjänster internt och strävar efter att hitta kandidater bland våra medarbetare. Ett sätt att få veta mer om jobbmöjligheterna och kompetensbehovet i koncernen är att besöka våra karriärdagar som hålls i varje land. Störst är rörligheten inom samma land, även om möjligheten att arbeta med kolleger i andra länder och andra värdekedjor också uppskattas av medarbetarna, inte minst deltagarna i vårt Graduate-program. Nord-eas Graduate-program fyller en viktig funktion när det gäller att få in nya talanger i banken. Programmet är väldigt populärt, vilket visar på vår förmåga att locka till oss några av de bästa unga talangerna. Deltagarna anställs på en viss befattning och kombinerar sedan arbete med utbildningsprogrammet under sitt första år i Nordea.

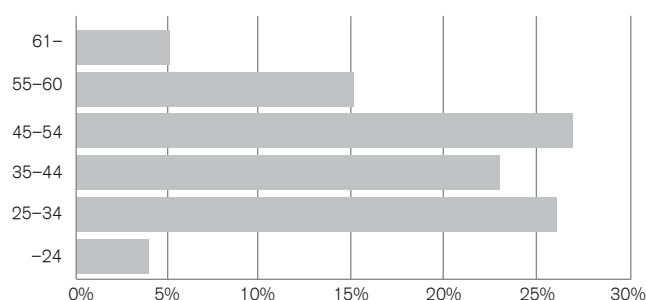
Ansvarsfull omstrukturering

Oron på finansmarknaderna och de nya globala kraven på kapital, likviditet och kostnader har krävt fortsatta åtgärder för kostnadsbesparingar och ökad kapitaleffektivitet i hela finansbranschen. Under 2011 tillkännagav Nordea ett omstrukturingsprogram för Norden.

Det var inget lätt beslut, men det var avgörande för bankens framtid. Programmet fick till följd att antalet anställda sedan andra kvartalet 2011 har minskat med cirka 2 700 på koncernnivå. Personalminskningen har hittills huvudsakligen skett genom naturliga avgångar och intern rörlighet, i kombination med mycket försiktig extern rekrytering och restriktioner för förlängning av tidsbegränsade anställningsavtal. I Norden har mer

Åldersfördelning

Andel av de anställda, 31 dec 2012

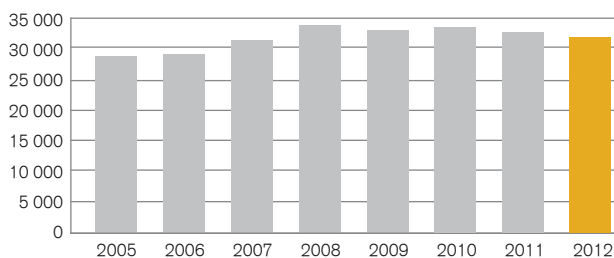

Resultat från personalbarometern

ESI, index	2012	2011	2010
Tillfredsställelse och motivation	71	72	73
Utveckling	73	71	73
Betraktar Nordea som en bra arbetsplats	74	74	79
Berättar gärna var jag arbetar	76	76	82
Rekommenderar Nordea som arbetsgivare	72	72	78

än 300 medarbetare bytt karriär inom banken, inom ramen för vårt interna jobbmatchningsprogram. En del medarbetare valde också att lämna Nordea med ömsesidigt överenskomna avgångsvederlag och möjlighet till omställningsstöd.

Antal anställda (omr. till heltidstjänster)

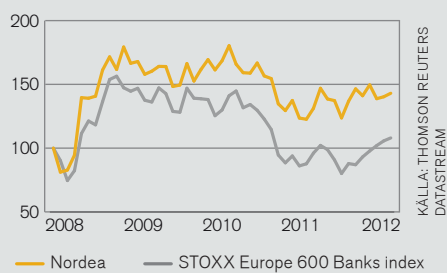

Antal anställda, per område eller funktion

Omräknat till heltidstjänster	2012	2011
Retail Banking	17 947	19 252
Banking Danmark	3 934	4 279
Banking Finland	3 996	4 177
Banking Norge	1 402	1 428
Banking Sverige	3 306	3 505
Banking Polen	1 629	2 000
Banking Baltikum	799	873
Retail Banking övrigt	2 881	2 990
Wholesale Banking	6 066	6 274
Corporate & Institutional Banking	213	212
Shipping, Offshore & Oil Services	87	96
Banking Ryssland	1 486	1 547
Capital Markets Products	2 091	2 153
Wholesale Banking övrigt	2 189	2 266
Wealth Management	3 561	3 639
Nordic Private Banking	906	914
International Private Banking & Funds	302	305
Asset Management	559	567
Life & Pensions	1 277	1 334
Savings	324	322
Wealth Management övrigt	193	197
Group Operations & Other Lines of Business	2 482	2 430
Group Corporate Centre	430	441
Koncernfunktioner och övrigt	980	1 032
Nordeakoncernen	31 466	33 068

Nordeaaktien och aktieägarna

Nordeaaktiens utveckling jämfört med europeiska banker, 2008-2012

Nordeaaktien och aktieägarna

Nordeas finansiella mål är att nå 15 procents avkastning på eget kapital (ROE) i ett normalt ränteläge och med en kärnprimärkapitalrelation på över 13 procent.

Nordeas börsvärde uppgick i slutet av 2012 till 29,3 md euro. Mätt efter börsvärde var Nordea det fjärde största företaget i Norden och bland de tio största av europeiska finanskoncerner.

Nordeaaktien är noterad på NASDAQ OMX Nordic, det vill säga börserna i Stockholm (SEK), Helsingfors (EUR) och Köpenhamn (DKK).

Aktiekursens utveckling

De internationella börserna återhämtade sig under 2012 och Nordeaaktien steg med 17 procent på NASDAQ OMX Stockholmsbörsen, från 53,25 kronor till 62,10 kronor. Stängningskursen för Nordeas aktie varierade under 2012 mellan 66,90 kronor och 51,55 kronor. NASDAQ OMX OMXS30-index steg under 2012 med 12 procent, medan STOXX Europe 600 Banks-indexet steg med 23 procent. Sedan den 6 mars 2000, då MeritaNordbanken och Unidanmark gick samman, har Nordeaaktien stigit med 74 procent och vida överträffat STOXX Europe 600 Banks-index (-51 procent)

och NASDAQ OMX OMXS30-index (-28 procent).

Nordeaaktiens utveckling kan följas på nordea.com, och där kan man även jämföra aktiens utveckling med den för konkurrenterna och med olika index, samt hitta kurshistorik.

Totalavkastning 2012

Totalavkastning mäts som aktiens kursutveckling inklusive återinvesterad utdelning. Totalavkastningen (TSR) under 2012 uppgick till 21,0 procent (-24,4 procent under 2011). 2012 rankades Nordea som nummer 14 i gruppen jämförbara europeiska banker i fråga om TSR (2011 var Nordea nummer 5, 2010 nummer 9, 2009 nummer 7, 2008 nummer 2, 2007 och 2006 nummer 3). Genomsnittlig TSR för jämförelsegruppen var 42 procent.

Omsättning - den mest likvida nordiska finansaktien

Nordeaaktien var den mest likvida nordiska finansaktien under 2012, med en genomsnittlig daglig handelsvolym på cirka 73 mn euro, vilket motsvarar cirka 11 miljoner aktier. Den samlade omsättningen på samtliga börser uppgick 2012 till 18,2 md euro, vilket motsvarar mer än 2,6 miljarder aktier.

En stor del av handeln sker på alternativa handelsplatser. 13 procent av handeln med Nordeaaktier sker på andra börser, till exempel BATS Chi-X

Europe, Burgundy och Turquoise. Av det totala antalet Nordeaaktier som handlades 2012 var cirka 83 procent i SEK-denominerade aktier, 9 procent i euro-denominerade aktier och 8 procent i DKK-denominerade aktier.

Ny kapitalpolicy

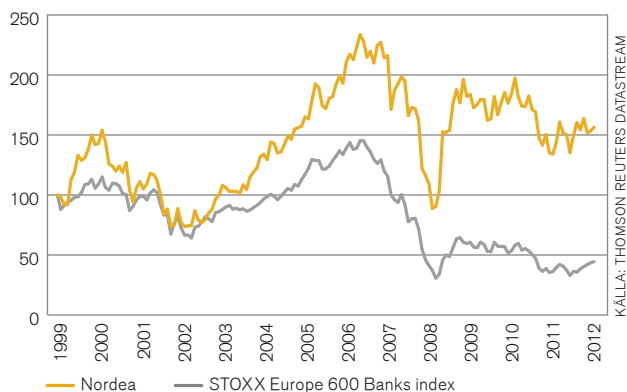
Nordea har upprättat en ny kapitalpolicy för de nya bankreglerna. Policyn anger att kärnprimärkapitalrelationen ska överstiga 13 procent och kapitaltäckningsgraden ska överstiga 17 procent senast den 1 januari 2015. Utdelningspolicyn är oförändrad. Nordea räknar med att dela ut överskottskapital till aktieägarna.

Aktiekapital

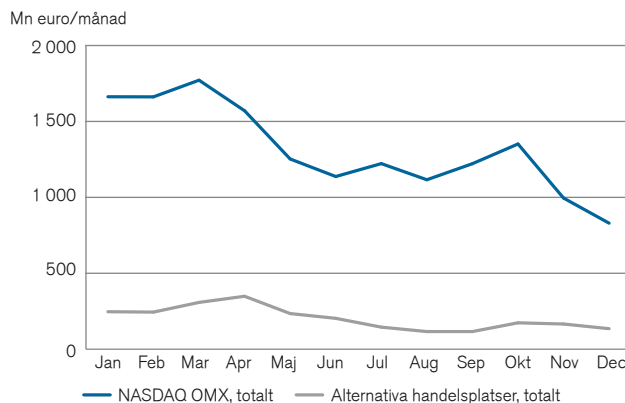
För att kunna genomföra det långsiktiga incitamentsprogrammet 2012 (LTIP 2012) på ett kostnadseffektivt sätt beslöt årsstämman 2012 att emittera 2 679 168 inlösen- och omvandlingsbara C-aktier. C-aktierna ska säkra den finansiella risken i programmet hänförlig till en kursuppgång i aktien. C-aktierna berättigar inte till vinstutdelning. Från den 3 maj 2012, då C-aktierna omvandlades till stamaktier, uppgår aktiekapitalet till 4 049 951 919 euro.

Samtliga stamaktier i Nordea medför rösträtt. Varje aktie motsvarar en röst på bolagsstämman. Nordea får inte rösta för innehav av egna aktier vid bolagsstämmor.

Nordeaaktiens utveckling jämfört med europeiska banker, 2000-2012

Nordeaaktiens omsättning på börsen 2012

Utöver de långsiktiga incitamentsprogrammen finns det inga utestående konvertibla förlagslån eller optioner för personal eller ledning i Nordea.

Utdelningspolicy och föreslagen utdelning

Nordea har som policy att lämna en

hög utdelning, över 40 procent av årets resultat.

Styrelsen föreslår en utdelning för 2012 på 0,34 euro per aktie. Den totala utdelningen för 2012 skulle då bli 1 370 mn euro, vilket motsvarar en utdelningskvot på 44 procent av årets resultat efter skatt och är i linje med utdelningspolicyn. Direktavkast-

ningen, beräknad på aktiekursen den 28 december 2012, blir då 4,7 procent.

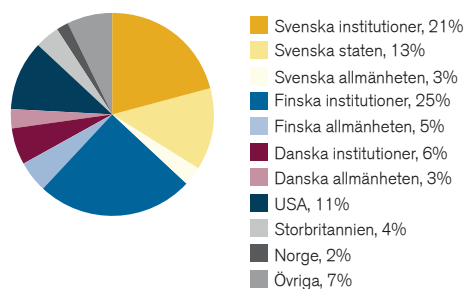
Utdelningen uttrycks i euro, som är Nordeas redovisningsvaluta. Utbetalning görs dock i lokal valuta för det land där aktierna är registrerade. Ägare av aktier som är registrerade i Sverige kan välja att få utdelningen utbetald i svenska kronor eller euro.

De största registrerade* aktieägarna i Nordea, 31 dec 2012

Aktieägare	Antal aktier, miljoner	Innehav, %
Sampo Abp	860,4	21,4
Svenska staten	544,2	13,5
Nordea-fonden	158,2	3,9
Swedbank Robur Funds	135,9	3,4
AMF Försäkring & Fonder	74,1	1,8
Norska oljefonden	71,5	1,8
SHB Fonder	59,2	1,5
SEB Fonder	47,4	1,2
Fjärde AP-fonden	44,7	1,1
AFA Försäkring	41,1	1,0
Nordea Fonder	39,0	1,0
Ömsesidiga pensionsförsäkringsbolaget Varma	30,4	0,8
Skandia Livförsäkring	27,4	0,7
Första AP-fonden	25,7	0,6
Alecta	25,5	0,6
Tredje AP-fonden	22,2	0,6
Nordeas vinstandelsstiftelse	21,4	0,5
Andra AP-fonden	20,0	0,5
SPP Fonder	19,6	0,5
Saudiarabiska centralbanken	18,0	0,4
Summa, 20 största aktieägarna	2 306,4	56,7

Källa: SIS ägarservice, Nordic Central Securities Depository och VP Online.
* Exklusive förvaltarregistrerade innehav.

Aktieägarstruktur 31 dec 2012

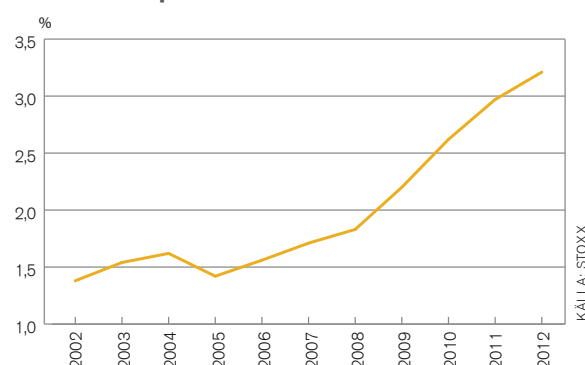
Nordeaaktien, analytikernas genomsnittliga rekommendationer 2012

Nordeaaktien, aktieanalytikernas genomsnittliga målkurs och faktisk aktiekurs 2012

Nordeaaktiens vikt i STOXX Europe 600 Banks index

En officiell växlingskurs publiceras. I Danmark betalas utdelningen ut i euro. Om aktieägaren inte har något eurokonto räknas utdelningen om till lokal valuta. Varje kontoförande institut beslutar om sin egen växlingskurs. I Finland betalas utdelningen ut i euro.

Aktieägare

Med cirka 450 000 aktieägare registrerade vid utgången av 2012 är Nordeaaktien en av de mest spridda aktierna i Norden. I Sverige är antalet aktieägare cirka 90 000, i Finland cirka 187 000 och i Danmark cirka 169 000, det vill säga i stort sett oförändrat jämfört med föregående år.

Den största kategorin aktieägare är finska institutioner (inklusive Sampo Abp) som vid årsskiftet ägde 25 procent av aktierna i Nordea. Svenska institutionella ägares innehav uppgick till 21 procent, medan utomnordiska aktieägares innehav uppgick till 22 procent vid utgången av 2012. Den största enskilda aktieägaren är Sampo Abp med ett innehav på 21,4 procent. Svenska statens andel uppgick vid utgången av 2012 till 13,5 procent.

Fördelning av aktier, 31 dec 2012

Fördelning av aktier	Antal aktieägare	Aktieägare, %	Antal aktier	Aktier, %
1–1 000	328 180	74 %	102 161 310	3 %
1 001–10 000	111 790	25 %	269 205 393	7 %
10 001–100 000	5 724	1 %	137 350 799	3 %
100 001–1 000,000	612	0 %	189 411 659	5 %
1 000,001–	300	0 %	3 331 554 265	82 %
Summa	446 606		4 029 683 426	

Aktiedata för 5 år

	2012	2011	2010	2009	2008
Aktiekurs, svenska kronor	62,10	53,25	73,15	72,90	54,70
Högst/lägst (kr)	66,90 / 51,55	79,60 / 48,30	76,00 / 60,30	79,10 / 30,50	108,00 / 52,50
Börsvärde, md euro	29,3	24,2	33,0	28,7	13,0
Utdelning, euro	0,34 ²	0,26	0,29	0,25	0,20
Direktavkastning ³ , %	4,7	3,8	3,6	3,1	4,0
TSR, %	21,0	-24,4	3,7	78,6	-46,9
STOXX Europe 600 Banks Index, %	23,1	-34,0	-27,0	46,9	-64,0
P/E (verkligt)	9,3	9,7	12,36	11,85	7,20
P/B	1,03	0,92	1,34	1,34	0,90
Eget kapital per aktie ⁴ , euro	7,01	6,47	6,07	5,56	5,29
Resultat per aktie ⁴ , euro	0,78	0,65	0,66	0,60	0,79
Utestående aktier¹	4 029 683 426	4 029 023 222	4 027 129 675	4 024 167 751	2 594 108 227

1) Exklusive aktier avseende de långsiktiga incitamentsprogrammen.

2) Föreslagen utdelning.

3) Direktavkastning beräknad utifrån betalningsdagens öppningskurs, för 2012 kursen den 28 december 2012.

4) Tidigare år har omräknats till följd av nyemissionen.

Förändring i aktiekapitalet¹

Datum		Kvotvärde per aktie ² , euro	Antal emitterade aktier	Nominell förändring, mn euro	Totalt antal aktier	Aktiekapital, mn euro
11 maj –06	Fondemission	1,00		1 566	2 594 108 227	2 594
8 jun –07	Nyemission ³	1,00	3 120 000	3	2 597 228 227	2 597
15 maj –08	Nyemission ⁴	1,00	2 880 000	3	2 600 108 227	2 600
30 apr –09	Nyemission ⁵	1,00	1 416 811 607	1 417	4 016 919 834	4 017
17 maj –09	Nyemission ⁵	1,00	13 247 917	13	4 030 167 751	4 030
18 maj –09	Nyemission ⁶	1,00	7 250 000	7	4 037 417 751	4 037
6 maj –10	Nyemission ⁷	1,00	5 125 000	5	4 042 542 751	4 043
5 maj –11	Nyemission ⁸	1,00	4 730 000	5	4 047 272 751	4 047
2 maj –12	Nyemission ⁹	1,00	2 679 168	3	4 049 951 919	4 050

1) En presentation av förändringar i aktiekapitalet före 2006 finns på nordea.com.

2) I januari 2006 ersattes nominellt värde av kvotvärde i enlighet med den nya aktiebolagslagen.

3) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2007. C-aktierna omvandlades till stamaktier 18 juni 2007.

4) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2008. C-aktierna omvandlades till stamaktier 22 maj 2008.

5) Aktier emitterade i samband med Nordeas nyemission.

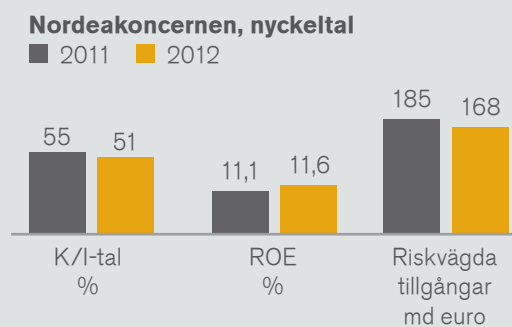
6) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2009. C-aktierna omvandlades till stamaktier 12 maj 2009.

7) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2010. C-aktierna omvandlades till stamaktier 11 maj 2010.

8) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2011. C-aktierna omvandlades till stamaktier 17 maj 2011.

9) Emission av C-aktier för det långsiktiga incitamentsprogrammet 2012. C-aktierna omvandlades till stamaktier 3 maj 2012.

Förvaltningsberättelse

Finansiell översikt 2012

Stark kapitalposition, oförändrade kostnader och stigande intäkter

- Rörelseintäkterna steg med 8 procent
- Rörelsekostnaderna sjönk med 1 procent
- Kreditförlusterna uppgick till 28 punkter (23 punkter)
- Rörelseresultatet steg med 11 procent (exklusive fjolårets omstruktureringkostnader)
- Avkastningen på eget kapital var 11,6 procent (11,1 procent)
- Riskjusterat resultat ökade med 20 procent
- Kärnprimärkapitalrelationen steg till 13,1 procent, exklusive övergångsregler (11,2 procent)
- Den sammantagna kreditkvaliteten var fortsatt god
- 85 000 nya relationskunder välkomnades till Nordea
- Förvaltad kapital ökade med 16 procent till 218 md euro
- Ambitiöst finansiellt mål och ny kapitalpolicy

Koncernstruktur

Nordea strävar efter att ständigt förenkla sin koncernstruktur, och vad gäller de nordiska bankerna är målet att Nordea Bank AB (publ) ska omvandlas till ett europablag. En ombildning förutsätter bland annat att Nordea får tillstånd från berörda myndigheter.

De slutliga reglerande åtgärderna till följd av finanskrisen och det nya normala återstår fortfarande att se och utvärdera. Nordea följer upp och analyserar förändringarna fortlöpande, vilka dock inte väntas slutföras under 2013.

Makroekonomisk utveckling

Den miljö som Nordea verkar i kännetecknas av svåra makroekonomiska förutsättningar, en skakig finansmarknad och låga räntor samt ett stadigt tilltagande fokus på nya regelverk.

Tillväxtutsikterna i världsekonomin försämrades ytterligare under året. De nordiska länderna har sunda statsfinanser och fortsatte att gå relativt bra jämfört med övriga Europa. Men även inom Norden drar den ekonomiska utvecklingen åt olika håll. Danmark, som fortfarande är det land som påverkats mest, följde euroområdet in i en recession. Finland hade marginellt negativ tillväxt, medan Norge behöll sin särställning som det starkaste landet. Tillväxten i Sverige var fortsatt positiv, även om den minskade.

Arbetslösheten låg kvar på en oförändrad nivå i regionen medan konsumtionstillväxten dämpades, med fortsatt svag utveckling i Danmark. Positivt var att bostadspri-serna i Danmark stabiliserades. Bostadsmarknaden i övriga Norden var fortsatt stabil.

Resultatet 2012 i korthet

Intäkterna ökade med 8 procent jämfört med 2011, och kostnaderna sjönk något i linje med målet med oförändrade kostnader. Kreditförlusterna ökade till 28 punkter av utlåningen, i stort sett i linje med Nordeas riskvillighet. Rörelseresultatet ökade med 11 procent, exklusive fjolårets omstruktureringkostnader (upp 16 procent inklusive dessa). Riskjusterat resultat steg med 20 procent mot föregående år.

Intäkter

Räntenettet steg med 5 procent jämfört med 2011. Utlåningen ökade med 3 procent, huvudsakligen bolån. Ränteskillnaden inom företagsutlåningen var högre, medan inlåningsmarginalerna var lägre än i fjol. Nettoräntemarginalen, genomsnittligt räntenetto för utlåning och inlåning, sjönk något från föregående år och uppgick till 1,06 procent.

Avgifts- och provisionsnettot steg med 5 procent tack vare starka provisionsintäkter från spar- och placeringsområdet samt högre betalnings- och utlåningsrelaterade provisioner.

Nettoresultatet av poster till verkligt värde ökade med 18 procent jämfört med i fjol, efter stabil kunddriven handel på kapitalmarknaden, bra resultat från livförsäkringsrörelsen och från hanteringen av risker i kundernas transaktioner.

Intäkterna från resultatandelar i intresseföretag uppgick till 93 mn euro (42 mn euro) och övriga rörelseintäkter uppgick till 103 mn euro (91 mn euro).

Kostnader

Kostnaderna ökade med 3 procent jämfört med 2011 och personalkostnaderna steg med 3 procent, exklusive fjolårets omstruktureringkostnader. Jämfört med 2011 minskade kostnaderna med 0,5 procent i lokala valutor, exklusive omstruktureringkostnaderna under föregående år samt prestationsbaserade löner och vinstdelning, det vill säga enligt kostnadsdefinitionen i planen för det nya normala. Personalkostnaderna minskade med 2 procent i lokala valutor exklusive fjolårets omstruktureringkostnader samt prestationsbaserade löner och vinstdelning.

Kreditförluster

Avsättningar för kreditförluster ökade till 933 mn euro, vilket motsvarar en kreditförlustrelation på 28 punkter (23 punkter 2011 exklusive avsättningarna till den danska insättningsgarantifonden).

Som väntat var avsättningarna för kreditförluster i Danmark och inom sjöfart fortsatt höga. Inom övriga områden var förlusterna låga. Kreditförlustrelationen var i stort sett i linje med Nordeas riskvillighet.

Skatter

Den effektiva skattesatsen under 2012 var 24,1 procent, jämfört med 25,7 procent 2011. Den effektiva skattesatsen 2012 sjönk till följd av engångseffekten av en omräkning av i första hand uppskjutna skatteskulder. Skälet var en skattesänkning i Sverige.

Årets resultat och avkastning på eget kapital

Årets resultat steg med 19 procent till 3 126 mn euro, tack vare rekordhöga intäkter och något lägre kostnader än året före.

Avkastningen på eget kapital var 11,6 procent (11,1 procent 2011 exklusive fjolårets omstruktureringkostnader).

Riskjusterat resultat

Det riskjusterade resultatet ökade med 20 procent till 3 245 mn euro jämfört med föregående år.

Market Consistent Embedded Value (MCEV)

MCEV steg med 39 procent till 3 762 mn euro tack vare ökade tillgångsvärden, stärkta återbäringsmedel och ett fortlöpande inflöde av lönsamma nya affärer. Värdet av nya affärer uppgick till 173 mn euro.

Finansiell struktur

Tillgångarna i balansräkningen minskade med 5 procent eller 39 md euro till 677 md euro under 2012. Skulderna minskade med 6 procent eller 41 md euro till 649 md euro. Alla balansräkningsposter i utländska valutor räknas om till euro till de kurser som gällde vid årsskiftet, när de konsolideras in i Nordeakoncernen. Se not K1 för mer information om redovisningsprinciper och avsnitt 27 om vilka valutakurser som använts.

Euron försvagades mot både den svenska och den norska kronan, och var i stort sett oförändrad mot den danska kronan under 2012. Effekten av förändringar i valutakurser uppgick till en ökning i koncernens tillgångar på 8 md euro. Skulderna ökade med 7 md euro.

Utlåning

Minskningen i tillgångarna i balansräkningen tillskrivs den minskade utlåningen. Den gick ner med 6 procent, eller 24 md euro, jämfört med för ett år sedan och uppgick till 365 md euro. I lokala valutor uppgick minskningen till 8 procent. Nedgången märktes mest i utlåningen till centralbanker, som i sin tur beror till stor del på en liknande ökning i kassa och tillgodohavanden hos centralbanker.

Värdepapper

Investeringar i räntebärande värdepapper och aktier steg med 10 md euro, eller 8 procent, till 131 md euro.

Inlåning och upplåning

Inlåning och upplåning steg med 11 md euro eller 4 procent till 256 md euro, medan emitterade värdepapper steg med 4 md euro eller 2 procent. Emmitterade värdepapper uppgick vid årsskiftet till totalt 184 md euro. Under 2012 uppgick emissioner av långfristig skuld inom ramen för Nordeas finansieringsprogram till 29 md euro, exklusive danska säkerställda obligationer.

Livförsäkringsrörelsen

Erhållna premier, netto, i livförsäkringsverksamheten investeras i räntebärande värdepapper, aktier och fastigheter. Ökningar i dessa investeringars verkliga värde såväl som högre premieintäkter drog upp skulder till försäkringstagare med 5 md euro eller 11 procent.

Derivat

Balansräkningsposten Derivat speglar nuvärdet av derivatkontrakt fördelat på positiva och negativa verkliga vär-

den. Både positiva och negativa verkliga värden minskade med 53 md euro, främst på grund av att en större andel av derivaten blev föremål för central motpartsclearing, men även på grund av en aktiv komprimering av derivatportföljen. Derivatvolymen, mätt i nominella termer, minskade med 147 md euro eller 2 procent till 6 677 md euro. För ytterligare information, se not K1 och K17.

Finansiellt mål

Nordeas finansiella mål är att öka avkastningen på eget kapital (ROE) till 15 procent i ett normalt ränteläge och med en kärnprimärkapitalrelation på över 13 procent.

Kapitalposition och ny kapitalpolicy

Koncernens kärnprimärkapitalrelation, exklusive övergångsregler, ökade till 13,1 procent vid årsskiftet, en ökning med 1,9 procentenheter från slutet av föregående år. Kapitaltäckningsgraden exklusive övergångsregler steg med 2,8 procentenheter till 16,2 procent. Förbättringen i kapitalrelationerna har åstadkommit genom en hög lönsamhet och minskade riskvägda tillgångar.

Nordea har fastställt en ny kapitalpolicy som anger att målet för kärnprimärkapitalrelationen från 1 januari 2015 ska vara 13 procent eller högre och att kapitaltäckningsgraden ska vara över 17 procent. Utdelningspolicyn är oförändrad. Nordea räknar med att dela ut överskottskapital till aktieägarna.

Kapitalpolicyn baseras på ledningens aktuella bedömning av kapitaliseringen, men det är fortfarande oklart vad CRD IV/CRR kommer att leda till i slutändan. De fastställda målen sätter miniminivåer som ska gälla under normala affärsförhållanden eftersom bankreglerna anpassas till de olika stadierna i konjunkturcykeln.

Kapitalpositionen presenteras under Kapitalhantering på sidan 66 och i not K40.

Kreditportföljen

Utlåning till allmänheten ökade till 346 md euro, upp 3 procent jämfört med för ett år sedan. Företagskundernas andel av utlåningen var 53 procent. Av koncernens samlade utlåning var 3,3 procent till sjöfartsnäringen och mindre än 3 procent till företag som ägs av private equity-fonder, varav 99 procent var lån med bästa prioritet.

Återbetalningsförmågan fortsatte att stärkas något under 2012, främst bland retailkunderna och de institutionella kunderna. Den samlade effekten av ökad kreditkvalitet under året var en minskning av de riskvägda tillgångarna med cirka 1,3 procent.

Koncernens osäkra fordringar, brutto, ökade under året med 35 procent jämfört med i fjol, till 6 905 mn euro. 58 procent av de osäkra fordringarna, brutto, utgörs av lån där kunderna fortfarande betalar (reglerade) och 42 procent är lån där kunderna ej betalar (oreglerade). Denna utveckling var väntad eftersom vi befinner oss i ett stadium i konjunkturcykeln där det är lättare att identifiera kunder för vilka vi behöver göra avsättningar för kreditförluster.

Ytterligare information om kreditportföljen finns i avsnit-

tet Riskhantering på sidan 57, i not K47, samt i kapital- och riskhanteringsrapporten för 2012 på Nordeas hemsida.

Interngaranti på affärsmässiga villkor för vissa exponeringar i Nordea Bank Finland Abp

Nordea Bank AB (publ) ingick i december 2012 ett garantiavtal med det helägda dotterföretaget Nordea Bank Finland Abp. Garantin är en intern garanti på affärsmässiga villkor enligt armslängdsprincipen och uppgår till högst 60 md euro. Därmed överförs kreditrisken hänförlig till en identifierad portfölj av företagskrediter i Nordea Bank Finland Abp till Nordea Bank AB (publ). Garantin får ingen nettoeffekt på riskpositionen på koncernnivå.

Ytterligare information finns i bilagor till grundprospekt på nordea.com och i not M38 Ansvarsförbindelser.

Nordeas upplåning

Under 2012 emitterade Nordea 29 md euro i långfristiga skuldinstrument, exklusive säkerställda obligationer i Danmark.

Nordeas likviditetshantering beskrivs närmare på sidan 64. En löptidsanalys presenteras i not K45.

Marknadsrisk

En beskrivning av marknadsrisk återfinns på sidan 61–62.

Säkringsredovisning

Nordea tillämpar säkringsredovisning för att uppnå en symmetrisk behandling av förändringarna i verkligt värde för de säkrade riskerna i de säkrade posterna och för säkringsinstrumenten, samt för att säkra sig mot risken för variationer i kassaflöden och nettoinvesteringar i utlandsverksamheten. Ytterligare information om säkrade risker finns i not K1.

Nordeaaktien

Enligt bolagsordningen kan aktier utges i två aktieslag, stamaktier och C-aktier. Det totala antalet aktier i bolaget är 4 049 951 919.

I maj 2012 slutfördes, enligt beslut vid årsstämman 2012, den riktade nyemissionen av C-aktier som utgjorde en del av risksäkringen av det långsiktiga incitamentsprogrammet. Samtidigt omvandlades C-aktierna till stamaktier. Efter dessa förändringar uppgår det totala antalet aktier och röster i Nordea till 4 049 951 919. Samtliga aktier är stamaktier. Se även Rapport över förändringar i eget kapital på sidan 174 och tabellen på sidan 46 som visar förändringen i aktiekapitalet. Rösträtten beskrivs på sidan 69. C-aktierna berättigar inte till vinstutdelning.

Därutöver finns det bestämmelser i bolagsordningen som säkrar att de inbördes rättigheterna och skyldigheterna mellan varje aktieägare och varje aktieslag består vid nyemission av aktier, teckningsoptioner eller konvertibler. Det finns inga begränsningar i aktiernas överlåtbarhet på grund av bestämmelse i lag eller i bolagsordningen och bolaget känner inte till några avtal mellan aktieägare i detta avseende.

Eftersom Nordea är ett kreditinstitut får emellertid ett direkt eller indirekt förvärv av aktier i Nordea, som medför att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav eller en ökning av kvalificerat innehav (vilket motsvarar 10 procent eller mer av aktiekapitalet eller rösträtten), endast ske efter tillstånd av Finansinspektionen enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Den 31 december 2012 var Sampo Abp den största enskilda aktieägaren med ett innehav på 21,4 procent. Näst största ägare var den svenska staten med ett innehav på 13,5 procent. De var de enda ägarna med ett innehav på över 10 procent. En tabell över de största registrerade aktieägarna i Nordea vid utgången av 2012 finns på sidan 45.

De anställda har ett indirekt aktieinnehav om 0,5 procent i bolaget genom Nordeas vinstandelsstiftelse (se tabell på sidan 45) och ett mindre, indirekt aktieinnehav i bolaget genom pensionsstiftelserna. Rösträtten för aktierna kan i inget fall utövas direkt av de anställda.

Innehav av egna aktier

Den 31 december 2012 uppgick Nordeas innehav av egna aktier till 26 900 445 aktier (0,5 procent av det totala antalet aktier). Kvotvärdet är 1 euro och anskaffningsvärdet uppgår till 65 mn euro. Dessa aktier innehas delvis i handels syfte och delvis som säkring av villkorade rättigheter i de långsiktiga incitamentsprogrammen.

Utdelning

Styrelsen föreslår årsstämman en utdelning på 0,34 euro per aktie (0,26 euro). Detta motsvarar en utdelningskvot på 44 procent av årets resultat, vilket är i linje med Nordeas utdelningspolicy. Den föreslagna utdelningen uppgår till sammanlagt 1 370 mn euro.

Första datum för notering exklusive utdelning är 15 mars 2013. Avstämningsdag för utdelningen föreslås bli 19 mars och utdelningen betalas ut den 26 mars.

Bemyndigande att återköpa och överlåta egna aktier

För att vid behov kunna anpassa bolagets kapitalstruktur med hänsyn till befintligt kapitalbehov och för att kunna använda egna aktier som betalningsmedel i samband med förvärv eller i syfte att finansiera förvärv, föreslår styrelsen att årsstämman 2013 ger bemyndigande att köpa egna aktier på den börs där bankens aktier är noterade, eller genom ett förvärvserbjudande riktat till bankens samtliga aktieägare. Bemyndigandet är begränsat så att Nordea som mest kan inneha 10 procent av alla Nordeaaktier. Styrelsen föreslår vidare att årsstämman ger bemyndigande att besluta om överlåtelse av egna aktier som kan användas som betalningsmedel i samband med förvärv eller i syfte att finansiera förvärv. Överlåtelse kan ske på annat sätt än på en reglerad marknad och med åsidosättande av aktieägarnas förköpsrätt.

Under 2012 har förelegat ett bemyndigande att återköpa C-aktier som emitterats i samband med LTIP 2012.

Bemyndigande att emittera konvertibler

Styrelsen föreslår att årsstämman 2013 bemyndigar styrelsen att fatta beslut om emission av konvertibler, med eller utan företrädesrätt för befintliga aktieägare. Bemyndigandet innebär att aktiekapitalet kan ökas med maximalt 10 procent av bolagets aktiekapital. Bemyndigandet kan utnyttjas vid ett eller flera tillfällen fram till nästa årsstämma. Emission av konvertibler ska ske på marknadsmässiga villkor.

Syftet med bemyndigandet är att möjliggöra en flexibel och kostnadseffektiv anpassning av bolagets kapitalstruktur till nya kapitaltäckningsregler och därmed sammanhängande nya instrument.

Kreditbetyg

För information om kreditbetyg i Nordeakoncernen, se sidan 211.

Personal

Personalkostnader, betydande avtal med nyckelpersoner i ledande positioner och fördelning mellan länder och kön presenteras i not K7. Ytterligare information finns i kapitlet Våra medarbetare, sidan 40.

Vinstandelar och aktiebaserade incitamentsprogram

Under 2012 kostnadsfördes cirka 77 mn euro till Nordeas vinstandelsprogram för alla anställda och det långsiktiga incitamentsprogrammet som omfattar chefer och andra nyckelpersoner.

För 2012 kunde varje medarbetare som mest få 3 200 euro, varav 2 600 euro baserades på avkastning på eget kapital och ytterligare 600 euro som bestämdes av kundnöjdhet.

Vinstandelsprogrammet 2013 baseras på avkastning på eget kapital och kundnöjdhet, och den maximala utbetalningen är densamma. Om bägge prestationskriterierna uppfylls blir kostnaden för programmet maximalt cirka 100 mn euro.

Årsstämman 2012 godkände det långsiktiga incitamentsprogrammet LTIP 2012 för upp till 400 chefer och andra nyckelpersoner. För att få del av programmet måste deltagarna investera i Nordeaaktier så att deras intressen och mål sammanfaller med aktieägarnas. LTIP 2012 bygger på liknande principer som tidigare program med matchnings- och prestationsaktier som mäter prestationen under en längre tidsperiod. LTIP 2012 har, precis som LTIP 2011 och LTIP 2010, en treårig intjänandeperiod, istället för tvåårig som för de föregående programmen, och bygger på vederlagsfria aktier, istället för rättigheter att förvärva Nordeaaktier. För prestationsaktierna är de finansiella målen riskjusterat resultat i förhållande till economic capital (RAROCAR) och börsvärdet dividerat med redovisat värde på eget kapital med avdrag för immateriella tillgångar (P/B-tal).

Pensionsförpliktelser

Det sammantagna åtagandet i Nordeas förmånsbestämda pensionsplaner minskade under 2012 från 3 484 mn euro till 3 423 mn euro. Minskningen beror främst på utbetalda pensioner, aktuariella vinster och negativa kostnader avseende tjänstgöring under tidigare år, som delvis uppvägdes av diskonteringseffekter, nya intjänade pensionsrätter samt omräkningsdifferenser. Verkligt värde på förvaltningstillgångarna ökade från 2 848 mn euro till 3 125 mn euro, främst till följd av avkastning på förvaltningstillgångarna och tillskott, och motverkades delvis av pensionsutbetalningar. De oredovisade aktuariella förlusterna före sociala avgifter och inkomstskatt uppgick vid utgången av 2012 till 251 mn euro (534 mn euro). För ytterligare information, se not K33.

Twister

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är koncernen föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp. Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på koncernen eller dess finansiella ställning.

För ytterligare information, se not K37.

Miljöhänsyn och företagets samhällsansvar

Nordea har förbundit sig att verka för en hållbar affärsverksamhet och utveckling genom att kombinera finansiellt resultat med ansvar för miljö och samhälle såväl som sund bolagsstyrning. Nordea har formulerat en hållbarhetspolicy som beskriver koncernens värderingar och åtaganden när det gäller affärsetik. Policyn grundar sig på principerna i FN:s Global Compact, FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, ILO-konventioner och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Hållbarhetspolicyn innehåller ett särskilt avsnitt om miljöfrågor och ger vägledning om hur koncernen ska hantera miljörisiker i sina affärsbeslut och i den egna verksamheten. Policyn gäller för alla medarbetare i Nordeakoncernen, inklusive alla som arbetar för Nordeas räkning.

Nordea har också utformat ett antal specifika och konkreta riktlinjer för att säkerställa att principerna följs i den dagliga verksamheten. Riktlinjerna rör exempelvis personal, korruptionsbekämpning, placeringar och kreditgivning.

Ytterligare information finns i avsnittet Nordeas samhällsansvar på sidan 38 och i Nordeas CSR-rapport på nordea.com.

Utländska filialer

Moderföretaget har utländska filialer i Norge, Finland, Danmark, Polen och Kina.

Årsstämma 2013

Årsstämman hålls torsdagen den 14 mars 2013 i Stockholm. Mer information återfinns längst bak i årsredovisningen.

Affärsområdesresultat

Retail Banking, rörelseresultat per marknad

Mn euro	Summa		Banking Danmark		Banking Finland		Banking Norge		Banking Sverige		Banking Polen & Baltikum		Retail Banking övrigt	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Räntenetto	3 967	3 673	1 220	1 166	622	683	904	670	1 218	1 076	315	288	-312	-210
Avgifts- och provisionsnetto	1 153	1 129	175	205	330	310	192	168	405	397	80	78	-29	-29
Nettores. av poster till verkligt värde	364	431	85	97	77	78	77	80	112	119	26	56	-13	1
Andelar i intresseföretags resultat	21	14	21	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga rörelseintäkter	48	25	5	2	20	10	3	1	6	0	4	4	10	8
Rörelseintäkter	5 553	5 272	1 506	1 484	1 049	1 081	1 176	919	1 741	1 592	425	426	-344	230
Personalkostnader	-1 330	-1 336	-338	-351	-223	-235	-159	-149	-289	-287	-69	-74	-252	-240
Övriga kostnader och avskr.	-1 779	-1 834	-499	-532	-423	-445	-335	-337	-593	-596	-125	-123	196	199
Summa rörelsekostnader	-3 109	-3 170	-837	-883	-646	-680	-494	-486	-882	-883	-194	-197	-56	-41
Resultat före kreditförluster	2 444	2 102	669	601	403	401	682	433	859	709	231	229	-400	-271
Kreditförluster	-610	-556	-443	-400	-46	-57	-43	-39	-38	-34	-40	-25	0	-1
Rörelseresultat	1 834	1 546	226	201	357	344	639	394	821	675	191	204	-400	-272
K/I-tal, %	56	60	56	60	62	63	42	53	51	56	46	46		
RAROCAR, %	16	13	17	13	16	14	20	11	30	26	12	13		

Övrig information, md euro

Utlåning till företag	90,7	90,3	23,7	23,6	14,7	14,9	21,3	20,2	22,7	23,8	8,2	7,8		
Bolån till privatkunder	126,8	119,9	30,1	28,9	25,2	24,6	27,3	25,2	37,2	34,3	7,1	7,1		
Konsumtionslån	24,2	24,7	12,4	12,7	5,2	5,2	0,7	0,7	5,9	5,9				
Inlåning från företag	47,4	45,5	7,8	7,4	10,6	10,0	11,9	12,2	13,1	12,7	4,1	3,2		
Inlåning från privatkunder	76,6	72,6	23,0	21,6	22,2	22,3	8,5	7,7	20,9	19,1	2,0	1,8		

Wholesale Banking, rörelseresultat per enhet

Mn euro	Summa		Corporate & Institutional Banking (CIB)		Shipping, Off-shore & Oil Services		Banking Ryssland		Wholesale Banking övrigt (inklusive oallokerade kapitalmarknadsintäkter)	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Räntenetto	1 177	1 212	820	784	331	324	231	188	-205	-84
Avgifts- och provisionsnetto	541	545	555	540	64	81	17	14	-95	-90
Nettoresultat av poster till verkligt värde	1 066	821	402	413	27	28	9	14	628	366
Andelar i intresseföretags resultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga rörelseintäkter	11	5	0	0	0	0	2	1	9	4
Rörelseintäkter	2 795	2 583	1 777	1 737	422	433	259	217	337	196
Personalkostnader	-789	-718	-39	-39	-26	-24	-69	-58	-655	-597
Övriga kostnader och avskrivningar	-145	-125	-448	-436	-42	-41	-39	-40	384	392
Summa rörelsekostnader	-934	-843	-487	-475	-68	-65	-108	-98	-271	-205
Resultat före kreditförluster	1 861	1 740	1 290	1 262	354	368	151	119	66	-9
Kreditförluster	-314	-173	-68	-31	-240	-135	-6	-8	0	1
Rörelseresultat	1 547	1 567	1 222	1 231	114	233	145	111	66	-8
K/I-tal, %	33	33	27	27	16	15	42	46		
RAROCAR, %	21	19	23	21	26	28	32	22		

Övrig information, md euro

Utlåning till företag	88,8	91,8	42,9	45,5	13,0	13,6	6,2	6,1	26,7	26,6
Utlåning till privatkunder	0,4	0,4					0,4	0,4		
Inlåning från företag	63,7	59,1	39,8	37,0	4,8	4,7	2,2	2,4	16,9	15,0
Inlåning från privatkunder	0,2	0,2					0,2	0,2		

Wealth Management, rörelseresultat per enhet

Mn euro	Summa		Asset Management		Private Banking		Life & Pensions		Wealth Management övrigt	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Räntenetto	127	130	1	4	113	116	0	0	13	10
Avgifts- och provisionsnetto	918	839	427	381	286	263	205	194	0	1
Nettoresultat av poster till verkligt värde	408	308	4	-5	85	92	319	221	0	0
Andelar i intresseföretags resultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga rörelseintäkter	39	16	6	4	11	7	22	1	0	4
Rörelseintäkter	1 492	1 293	438	384	495	478	546	416	13	15
Personalkostnader	-475	-451	-117	-109	-163	-149	-122	-125	-73	-68
Övriga kostnader och avskrivningar	-307	-290	-100	-103	-179	-170	-89	-84	61	67
Summa rörelsekostnader	-782	-741	-217	-212	-342	-319	-211	-209	-12	-1
Resultat före kreditförluster	710	552	221	172	153	159	335	207	1	14
Kreditförluster	-2	0	0	0	-2	0	0	0	0	0
Rörelseresultat	708	552	221	172	151	159	335	207	1	14
K/I-tal, %	52	57	50	55	69	67	39	50		
RAROCAR, %	20	25			32	30	13	13		
Övrig information, md euro										
Utlåning till privatkunder	9,0	8,0			9,0	8,0				
Inlåning från allmänheten	10,5	10,7			10,5	10,7				

Group Corporate Centre, rörelseresultat

Mn euro	2012	2011
Räntenetto	404	358
Avgifts- och provisionsnetto	-6	-12
Nettoresultat av poster till verkligt värde	86	12
Andelar i intresseföretags resultat	0	0
Övriga rörelseintäkter	3	1
Rörelseintäkter	487	359
Summa rörelsekostnader	-164	-161
Rörelseresultat	323	198

Life & Pensions, resultatdrivande poster

Mn euro	2012	2011
Resultatdrivande poster		
Resultat traditionella produkter	119	39
Resultat marknadsräntebaserade produkter	118	75
Resultat riskprodukter	56	55
Summa produktresultat	293	169
Avkastning på eget kapital, övriga resultat och koncernjusteringar	42	38
Rörelseresultat	335	207

MCEV inom Nordea Life & Pensions

Mn euro	2012	2011
Danmark	910	421
Finland	1 219	800
Norge	883	821
Sverige	464	475
Polen	285	198
Summa	3 762	2 714

Värdet på nyförsäljningen

Traditionell (APE)	24	34
Fondförsäkring (APE)	146	150
Riskprodukter	3	4

Marginaler på nyförsäljningen

Traditionell	15 %	7 %
Fondförsäkring	33 %	31 %
Riskprodukter	14 %	18 %

Nordeakoncernen och affärsområden

Mn euro	Retail Banking		Wholesale Banking		Wealth Management		Group Corporate Centre		Koncernfunktioner, övrigt och eliminerings		Nordeakoncernen	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Räntenetto	3 967	3 673	1 177	1 212	127	130	404	358	77	83	5 752	5 456
Avgifts- och provisionsnetto	1 153	1 129	541	545	918	839	-6	-12	-102	-106	2 504	2 395
Nettoresultat av poster till verkligt värde	364	431	1 066	821	408	308	86	12	-140	-55	1 784	1 517
Resultatandelar i intresseföretag	21	14	0	0	0	0	0	0	72	28	93	42
Övriga rörelseintäkter	48	25	11	5	39	16	3	1	2	44	103	91
Rörelseintäkter	5 553	5 272	2 795	2 583	1 492	1 293	487	359	-91	-6	10 236	9 501
Personalkostnader	-1 330	-1 336	-789	-718	-475	-451	-71	-61	-383	-547	-3 048	-3 113
Övriga kostnader	-1 669	-1 742	-106	-104	-304	-285	-92	-100	311	317	-1 860	-1 914
Avskrivningar	-110	-92	-39	-21	-3	-5	-1	0	-125	-74	-278	-192
Summa rörelsekostnader	-3 109	-3 170	-934	-843	-782	-741	-164	-161	-197	-304	-5 186	-5 219
Kreditförluster	-610	-556	-314	-173	-2	0	0	0	-7	-6	-933	-735
Rörelseresultat	1 834	1 546	1 547	1 567	708	552	323	198	-295	-316	4 117	3 547
K/I-tal, %	56	60	33	33	52	57	34	45			51	55
RAROCAR, %	16	13	21	19	20	25					17,6	15,5
Volymer, md euro												
Utlåning till företag	90,7	90,3	88,8	91,8					6,4	2,1	185,9	184,2
Bolån till privatkunder	126,8	119,9	0,4	0,4	5,6	4,9					132,8	125,2
Konsumtionslån	24,2	24,7			3,4	3,1					27,6	27,8
Inlåning från företag	47,4	45,5	63,7	59,1					2,3	2,0	113,4	106,6
Inlåning från privatkunder	76,6	72,6	0,2	0,2	10,5	10,7					87,3	83,5

Risk-, likviditets- och kapitalhantering

Hantering av risk, likviditet och kapital är en viktig framgångsfaktor i den finansiella sektorn.

Att upprätthålla riskmedvetenheten i organisationen är en del i affärsstrategierna. Nordea har definierat tydliga risk-, likviditets- och kapitalhanteringssystem, med bland annat riktlinjer och instruktioner för olika typer av risk, kapitaltäckning och kapitalstruktur.

Ledningsprinciper och kontroll

Styrelsen och styrelsens riskutskott

Styrelsen har det yttersta ansvaret för att begränsa och följa upp koncernens risker, liksom för att fastställa koncernens kapitaltäckningsmål. Risker mäts och redovisas enligt enhetliga principer och riktlinjer som fastställts av styrelsen. Det är också styrelsen som beslutar om riktlinjer för kredit-, marknads-, likviditets-, affärs- och livförsäkringsrisk samt för operativ risk och den interna kapitalutvärderingen. Samtliga riktlinjer revideras minst en gång om året.

Styrelsen godkänner kreditinstruktionerna, där befogenheter för samtliga kreditkommittéer i Nordea har fastställts. Dessa befogenheter ser olika ut på olika beslutsnivåer, främst i fråga om limiternas storlek men också beroende på kundernas interna rating. Styrelsen fastställer också limiterna för koncernens marknads- och likviditetsrisk.

Styrelsens riskutskott bistår styrelsen i dess tillsynsansvar avseende riskhantering, riskkontroll och riskramverk samt kontroller och processer hänförliga till koncernens verksamhet.

Koncernchefen och koncernledningen

Koncernchefen har det övergripande ansvaret för att utveckla och underhålla effektiva principer för risk-, likviditets- och kapitalhantering, inklusive kontroll av dessa.

Koncernchefen fastställer i koncernledningen målen för Nordeas hantering av strukturell räntenettorisik (SIIR).

Koncernchefen och koncernledningen granskar regelbundet rapporter om riskexponering och har bildat ett antal kommittéer för risk-, likviditets- och kapitalhantering:

- Asset and Liability Committee (ALCO), där Chief Financial Officer (CFO) är ordförande, bereder viktiga frågor avseende koncernens finansiella verksamhet och risker liksom kapitalhantering för beslut av koncernchefen i koncernledningen.
- Riskkommittén, där Chief Risk Officer (CRO) är ordförande, övervakar hanteringen och kontrollen av koncernens risker på aggregerad nivå och utvärderar om

ramverk, kontroller och processer för koncernens riskhantering på området är tillräckliga. Riskkommittén fastställer också allokeringen av marknads- och likviditetsrisklimiterna till de risktagande enheterna, inom ramen för beslut som tagits av styrelsen. Limiterna fastställs i enlighet med affärsstrategierna och revideras minst en gång om året. Enhetscheferna fördelar sedan limiterna inom respektive enhet och kan även införa mer detaljerade limiterna och andra riskbegränsande åtgärder såsom stop-loss-regler. Riskkommittén har bildat underordnade kommittéer för sitt arbete och beslutsfattande inom specifika riskområden.

- Group Executive Management Credit Committee (GEMCC) och Executive Credit Committee (ECC), som båda leds av CRO, och Group Credit Committee Retail Banking (GCCR) och Group Credit Committee Wholesale Banking (GCCW), där Chief Credit Officer (CCO) är ordförande, beslutar om koncernens största kreditrisklimiterna för kunder samt branschpolicyer. Kreditrisklimiterna beviljas som individuella limiterna för kunder eller totalt för kundgrupper samt som branschlimiterna för vissa branscher.

CRO och CFO

De två koncernenheterna Group Risk Management och Group Corporate Centre ansvarar för Nordeas risk-, likviditets- och kapitalhantering samt för förvaltningen av koncernens balansräkning. Group Risk Management, som leds av CRO, ansvarar för riskhanteringen och dess processer samt för koncernens kapitaltäckning. Group Corporate Centre, som leds av CFO, ansvarar för koncernens kapitalpolicy, kapitalbasens sammansättning och hanteringen av likviditetsrisk.

Varje kundområde och koncernfunktion har huvudansvaret för hantering av risker i sina respektive verksamheter, inom beslutade limiterna och ramar, med bland annat identifiering, kontroll och rapportering av risker.

Riskvillighet

Riskvillighet i Nordea definieras som den risknivå och den typ av risk som banken är villig att acceptera för aktieägarnas räkning i syfte att förverkliga sin uttalade strategi och omfattas av begränsningar som speglar aktieägarnas, fordringsägarnas, lagstiftarnas och övriga intressenters hållning. Styrelsen har det yttersta ansvaret för koncernens övergripande riskvillighet och för att formulera principerna för hur riskvilligheten ska hanteras. Styrelsens riskutskott bistår styrelsen i att ta detta ansvar genom att övervaka hur riskprofilen utvecklas i relation till riskvilligheten och vid behov rekommendera förändringar i koncernens riskvillighet.

Ramverket för Nordeas riskvillighet, från toppnivå och

nedåt, framgår i en riskförklaring som inbegriper samtliga väsentliga risker som koncernen står inför. Denna förklaring fastställer gränserna för Nordeas risktagande och bidrar också till att identifiera områden där det finns utrymme att ta mer risk. Riskförklaringen godkänns av styrelsen och bildar underlag för en ny riskrapporteringsstruktur. Detta ramverk stödjer även ledningens beslutsprocesser, däribland planering och fastställande av mål.

Ramverket för riskvillighet täcker in viktiga risker med relevans för Nordeas affärsverksamhet. På aggregerad nivå formuleras dessa i termer av kreditrisk, marknadsrisk, operativ risk, solvensrisk, compliance-risk och icke-för-handlingsbar risk samt likviditetsrisk.

Mer information om ramverket för riskvillighet finns i Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport.

Övervakning och rapportering

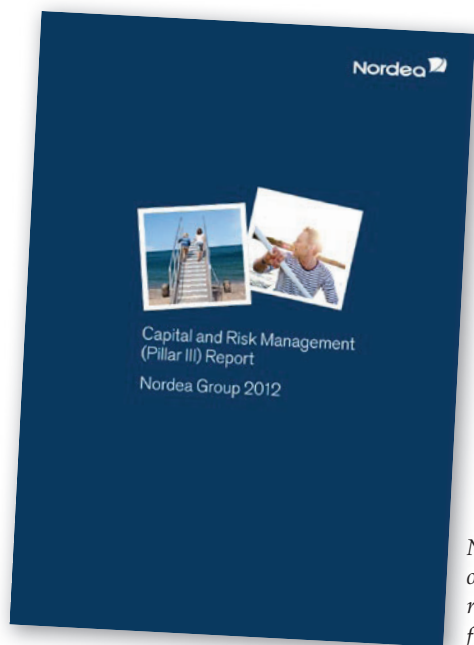
Enligt Nordeas policy för intern kontroll och riskhantering (Policy for Internal Control and Risk Management in the Nordea Group) innefattar riskhanteringen allt som syftar till att identifiera, mäta, bedöma, övervaka och kontrollera risker samt åtgärder för att begränsa riskernas konsekven-

ser. Riskhantering är förebyggande, med betoning på utbildning och riskmedvetenhet. Nordeakoncernen upprätthåller en hög standard i sin riskhantering genom att använda tillgängliga tekniker och metoder. Kontrollmiljön bygger bland annat på principerna om uppdelning av arbetsuppgifter och oberoende mellan enheter. Övervakning och rapportering av risk utförs dagligen för marknads- och likviditetsrisk samt månads- och kvartalsvis för kreditrisk och operativ risk.

Riskrapportering, med bland annat utvecklingen av riskvägda tillgångar, sker regelbundet till koncernledningen och styrelsen. Group Internal Audit (GIA) gör en oberoende bedömning av processerna för risk- och kapitalhantering i enlighet med den årliga revisionsplanen.

Upplysningskrav enligt kapitäläckningsdirektivet – Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport 2012

Ytterligare samt mer detaljerade upplysningar om Nordeas risk- och kapitalhantering finns i koncernens separata rapport som följer kapitäläckningsdirektivet i Basel II. Rapporten, Capital and Risk Management (Pillar III) Report, är tillgänglig på nordea.com.

Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport för 2012 finns på nordea.com

Riskhantering

Kreditriskhantering

Group Risk Management ansvarar för den övergripande kreditprocessen och kreditriskhanteringen, med bland annat riktlinjer, instruktioner och anvisningar för koncernen. Group Risk Management ansvarar för att kontrollera och övervaka kvaliteten i kreditportföljen och kreditprocessen. Varje division/enhet har huvudansvaret för hantering av kreditrisk i sina respektive verksamheter, inom tillämpliga ramar och limiter, med bland annat identifiering, kontroll och rapportering av risker.

Beslutsfattande kreditinstanser på olika nivåer i organisationen fastställer kreditrisklimiter inom ramen för de befogenheter som styrelsen tilldelat. Kundens rating och samlade kreditexponering avgör på vilken nivå beslutet tas. Ansvar för kreditrisk ligger hos kundansvarig enhet. Kunderna åsätts en rating eller scoring i enlighet med Nordeas riktlinjer på området.

Definition och identifiering av kreditrisk

Kreditrisk definieras som risken för förlust om en kund inte fullgör sina avtalsförpliktelser och eventuella säkerheter inte täcker de aktuella fordringarna. Kreditrisker uppkommer huvudsakligen genom olika typer av utlåning, men också genom garantier och rembursar, eller som motpartsrisk i derivatkontrakt, transfereringsrisk i samband med överföringar från ett annat land samt avvecklingsrisk. Som stöd i arbetet med att övervaka fördelningen i en kreditportfölj, förbättra riskhanteringen och definiera en gemensam strategi för enskilda branscher används branschspecifika kreditprinciper och kreditpolicer som innehåller krav och tak för utlåningen.

Individuell och gruppvis prövning av nedskrivningsbehov

Nordea granskar kontinuerligt kreditportföljens kvalitet i syfte att identifiera och begränsa nedskrivningsbehovet. Svaga och osäkra fordringar övervakas löpande och granskas minst en gång per kvartal med avseende på aktuell

finansiell ställning, framtidsutsikter, framtida återbetalningsförmåga samt eventuellt behov av reserveringar.

En reservering görs om det finns objektiva belägg, i form av förlusthändelser eller observerbara data, som visar att kundens framtida kassaflöde försvagas i sådan utsträckning att fullständig återbetalning, inklusive säkerhet, inte längre är sannolik. Exponeringar med reserveringar betraktas som osäkra. Reserveringens storlek motsvarar den förväntade förlusten, det vill säga skillnaden mellan det redovisade värdet av den utestående exponeringen och det diskonterade värdet av framtida kassaflöden, inklusive värdet av pantsatt egendom. Osäkra fordringar kan vara antingen reglerade eller oreglerade. Förfallna fordringar som inte betalats inom 90 dagar betraktas per definition som oreglerade, och huruvida de redovisas som osäkra fordringar eller inte bestäms av hur stor risken för förluster bedöms vara.

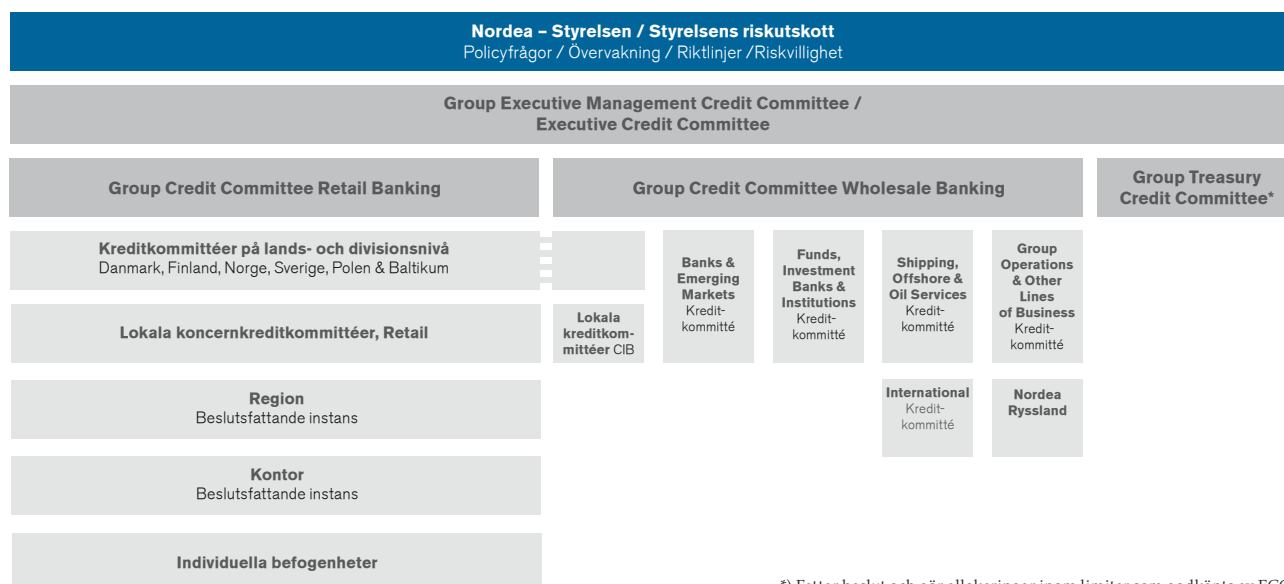
Utöver individuell prövning av nedskrivningsbehov för fordringar av betydande värde görs en samlad så kallad kollektiv prövning av nedskrivningsbehovet för grupper av fordringar som inte bedömts vara osäkra individuellt. Den gruppvisa prövningen av nedskrivningsbehovet baseras på rating- och scoringändringar för kunder i kreditportföljen samt på ledningens bedömningar. Den gruppvisa prövningen av nedskrivningsbehovet påverkas också av kunder som tillkommit i kreditportföljen eller som fallit ifrån. Dessutom påverkas beräkningen av krediter vars klassificering ändras till eller från fallerad. Gruppvis prövning av nedskrivningsbehovet görs kvartalsvis för varje juridisk enhet. Prövningen görs både individuellt och gruppvis för att säkerställa att samtliga kreditförluster fram till och med varje balansdag redovisas.

Mer information om kreditrisk finns i not K47.

Kreditportföljen

Kreditrisk mäts, övervakas och delas upp på olika sätt. Lånefordringar i balansräkningen utgör den största delen av kreditportföljen och bildar underlag för osäkra låne-

Kreditbeslutsstruktur för huvudverksamheten

*) Fattar beslut och gör allokeringar inom limiter som godkänts av ECC.

Kreditriskexponering och utlåning

(exklusive kassa och tillgodohavanden hos centralbanker samt exponering för avvecklingsrisk)

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Utlåning till kreditinstitut	18 574	51 865
Utlåning till allmänheten	346 251	337 203
– varav företag	182 774	181 221
– varav privatpersoner	158 831	150 960
– varav offentlig sektor	4 646	5 023
Summa utlåning	364 825	389 069
Exponering för poster utanför balansräkningen ¹	105 989	109 572
Exponering för motpartsrisk ²	44 294	44 910
Statsskuldförbindelser och räntebärande värdepapper ³	79 784	76 337
Summa kreditriskexponering i bankverksamheten	594 892	619 888
Kreditriskexponering i livförsäkringsrörelsen	23 120	23 419
Summa kreditriskexponering, inklusive livförsäkringsrörelsen	618 012	643 307

1) Varav företagskunder cirka 90 procent.

2) Efter nettnings- och säkerhetsavtal, inklusive både aktuell marknadsvärdesexponering och potentiell framtida exponering.

3) Innefattar även statsskuldförbindelser och räntebärande värdepapper som pantsatts i återköpsavtal.

fordringar och kreditförluster. Kreditrisken i utlåningen mäts och redovisas som kapitalbeloppet av fordringar i balansräkningen, d v s utlåning till kreditinstitut och till allmänheten, och som ansvarsförbindelser och åtaganden gentemot kunder och motparter, netto efter reserveringar. Kreditriskexponeringen omfattar också risken hänförlig till derivatkontrakt och värdepappersfinansiering.

Den samlade kreditriskexponeringen, inklusive poster utanför balansräkningen och exponeringar hänförliga till värdepapper och livförsäkringsrörelsen, uppgick vid årsskiftet till 618 md euro (643 md euro förra året). Den samlade kreditrisken enligt definitionen i kapitaltäckningsdirektivet uppgick vid årets slut, efter den så kallade kreditkonverteringsfaktorn, till 513 md euro (516 md euro). Ytterligare information om och en uppdelning av exponeringen enligt definitionen i kapitaltäckningsdirektivet finns i not K47 och i kapital- och riskhanteringsrapporten.

Nordeas utlåning till allmänheten ökade under 2012 med 3 procent, till 346 md euro (337 md euro). Företagsportföljen ökade med omkring 1 procent och privatkundsportföljen med 5 procent. Den övergripande kreditkvaliteten är stabil. Företagskunderna har starka kreditbetyg och en viss förbättring märktes för portföljen som helhet. Av utlåningen till allmänheten avsåg 53 procent (54 procent) företagskunderna och 46 procent (45 procent) privatkunderna. Utlåningen i Baltikum utgjorde 2,4 procent (2,5 procent) av koncernens utlåning till allmänheten och shipping- och offshoresektorn 3,3 procent (3,6 procent). Utlåningen till företag som ägs av private equity-fonder utgjorde mindre än 3 procent av den samlade utlåningen, varav 99 procent var lån med bästa prioritet. Utlåningen till kreditinstitut, huvudsakligen i form av tillgodohavanden i andra banker, minskade och uppgick vid utgången av 2012 till 19 md euro (52 md euro).

Utlåning till företagskunder

Utlåningen till företagskunder uppgick vid utgången av 2012 till 183 md euro (181 md euro), en ökning med 1 procent. De branscher som ökade mest under året var Dagligvaror, Fastigheter och Övriga, medan branscherna Producenttjänster, Finansinstitut och Detaljhandel var de som minskade mest. De tre största branscherna utgör tillsammans cirka 21 procent av den samlade utlåningen. Fastigheter är fortsatt den största branschen i Nordeas kreditportfölj, med 45,4 md euro (44,8 md euro). Fastighetsportföljen domineras av relativt stora och finansiellt starka företag, med 80 procent (76 procent) av utlåningen i ratingklass 4- och högre. Mer än 40 procent av utlåningen inom fastighetssektorn avser företag som huvudsakligen förvaltar bostadsfastigheter.

Utlåningen till shipping- och offshorebolag minskade med 7 procent under 2012, till 11,4 md euro (12,2 md euro). Portföljen är väl diversifierad i fråga om typ av fartyg, med fokus på stora och finansiellt stabila industriella aktörer. Portföljen har hög kreditkvalitet, med en genomsnittlig rating på något under 4. Nordea är en ledande bank i den globala shipping- och offshoresektorn, med ett välkänt varumärke och en världsledande ställning inom lånesyndikering. I enlighet med Nordeas globala kundstrategi är fördelningen jämn mellan nordiska och utomnordiska kunder.

Utlåningen till företag är väldiversifierad sett till lånens storlek. Cirka 69 procent (67 procent) av företagsutlåningen avser lån på upp till 50 mn euro per kund.

Begränsning av kreditrisken görs inom ramen för kreditbeslutsprocessen. I varje kreditbeslut och kreditgranskning beaktas värdet av säkerheter och eventuella covenant samt andra riskbegränsande åtgärder.

Tagande av säkerhet är den vanligaste metoden för riskbegränsning. Inom företagsutlåningen utgörs säkerheterna främst av pantbrev i fastigheter, företagsinteckningar och leasingobjekt. Säkerhetstäckningen är högre för exponeringar mot ekonomiskt svagare kunder.

För stora exponeringar används huvudsakligen syndikering av lån som metod för att hantera koncentrationsrisk, medan kreditderivat (Credit Default Swaps) endast används i väldigt begränsad omfattning.

Covenantar i kreditavtal kan inte ersätta säkerheter, men är ett viktigt komplement till både säkrade och osäkrade exponeringar. De flesta exponeringar av betydande storlek och komplexitet omfattar lämpliga covenantar. Finansiella covenantar utformas så att de fångar upp tidiga signaler och följs upp noggrant.

Utlåning till privatkunder

Utlåningen till privatkunder ökade under 2012 med 5 procent, till 159 md euro (151 md euro). Hypotekslånen ökade med 8 procent till 129 md euro och konsumtionslånen minskade med 4 procent till 29 md euro. Hypotekslånens andel av utlåningen till privatkunder var 82 procent (80 procent), varav den nordiska marknaden svarade för 94 procent.

Geografisk fördelning

För utlåning till allmänheten visar en uppdelning efter låntagarnas hemvist att Norden, Polen, Baltikum och Ryssland står för 91 procent (91 procent). Portföljen har en god geografisk fördelning, och inget land svarar för mer än 30 procent av utlåningen. Av de nordiska länderna har Finland störst andel av utlåningen med cirka 27 procent eller 92 md

Utlåning till allmänheten och kreditinstitut, per land och bransch

31 dec 2012, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Baltikum	Polen	Ryssland	Koncernen	Koncernen
Energi (olja, gas, etc)	5	980	1 022	1 514	92	9	1 193	4 814	4 984
Metaller och gruvmaterial	20	339	213	242	14	2	1 075	1 906	1 984
Papper och skogsprodukter	346	806	90	711	44	5	126	2 129	2 512
Övriga material (byggmaterial, etc)	591	1 739	507	1 787	386	96	647	5 753	5 929
Producentkapitalvaror	432	514	214	723	15	34	17	1 950	2 022
Producenttjänster, etc	5 547	1 444	3 407	3 032	256	186	3	13 876	16 007
Bygg och anläggning	1 171	814	1 700	699	274	42	38	4 739	4 951
Shipping- och offshoreverksamhet	946	4 050	5 624	796	1	3	0	11 419	12 172
Transport	780	728	936	1 321	598	27	226	4 616	4 505
Konsumentkapitalvaror (bilar, apparater, etc)	462	846	959	888	80	15	27	3 277	3 455
Media och fritid	933	558	667	696	100	25	5	2 985	2 803
Detaljhandel	4 167	2 224	1 511	2 519	554	90	71	11 136	11 559
Dagligvaror (livsmedel, jordbruksprodukter, etc)	7 773	1 641	2 273	542	374	122	12	12 737	11 819
Hälsovård och läkemedel	561	302	220	805	61	2	25	1 976	2 088
Finansinstitut	3 366	800	699	6 793	170	54	0	11 883	12 547
Fastigheter	7 886	8 192	10 569	16 430	1 428	307	563	45 374	44 823
IT-utrustning och IT-tjänster	745	381	225	365	11	12	0	1 738	1 505
Telekommunikationsutrustning	11	90	1	5	1	0	36	144	175
Teleoperatörer	129	549	121	499	6	15	65	1 384	1 229
Kraftförsörjning (distribution och produktion)	1 522	1 073	974	1 764	540	35	0	5 908	5 406
Övriga, allmänhet och organisationer	1 860	28 619	111	2 141	279	23	0	33 033	28 744
Summa företagsutlåning	39 253	56 688	32 043	44 273	5 282	1 106	4 128	182 774	181 221
Hypotekslån till privatkunder	28 980	26 885	28 727	37 323	3 067	4 135	380	129 498	120 354
Konsumtionslån till privatkunder	12 072	7 395	1 196	6 402		73	41	29 333	30 606
Offentlig sektor	1 195	768	87	2 193	31	369	2	4 646	5 023
Summa utlåning till allmänheten	81 499	91 737	62 054	90 190	8 380	5 683	4 553	346 251	337 203
Utlåning till kreditinstitut	6 439	7 860	546	3 261	2	3	279	18 574	51 865
Summa utlåning	87 938	99 597	62 600	93 451	8 382	5 687	4 831	364 825	389 069

euro. Övriga EU-länder utgör den största delen av utlåningen utanför Norden.

Utlåningen till kunder i Baltikum uppgick vid utgången av 2012 till 8,4 md euro (8,3 md euro), i Polen till 5,7 md euro (5,6 md euro) och i Ryssland till 4,8 md euro (4,5 md euro).

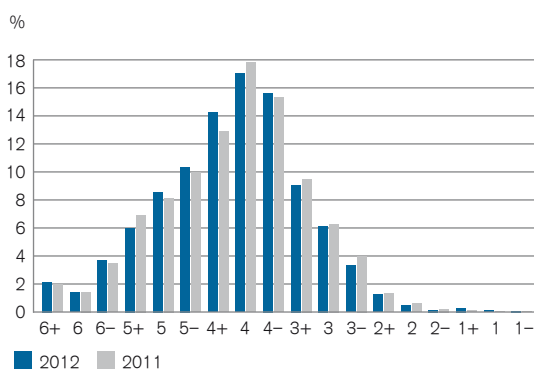
Kundklassificering

Ett sätt att bedöma kreditkvaliteten är att analysera fördelningen mellan ratingklasserna för företagskunder och institut med rating, och mellan riskklasserna för privatkunder och små företagskunder med scoring, d v s hushållsportföljen.

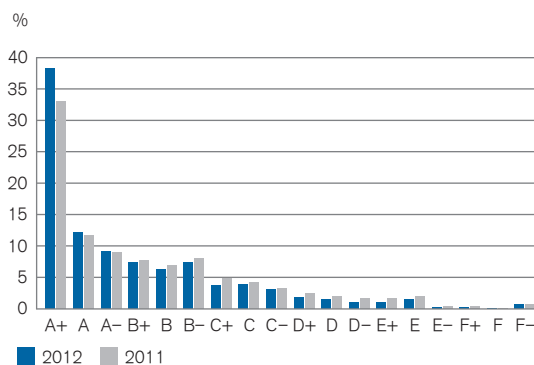
Kreditkvaliteten förbättrades något under 2012 i såväl företags- som privatkundsportföljen. 26 procent (32 procent) av antalet företagskunder fick högre rating, medan 24 procent (21 procent) fick lägre. I fråga om exponering omfattades 23 procent (35 procent) av företagsportföljen av högre rating och 21 procent (16 procent) av lägre.

79 procent (78 procent) av exponeringen mot företagskunder låg i ratingklass 4- eller högre, med en genomsnittlig rating för portföljen på 4+. Institut och privatkunder återfinns huvudsakligen i de säkrare riskklasserna. 92 procent (89 procent) av privatkundsexponeringen återfinns i riskklass C- eller högre, där sannolikheten för

Ratingfördelning, IRK företagskunder

Fördelning mellan riskklasser, IRK privatkunder

Osäkra lånefordringar, brutto, och reserveringar per land och bransch (till allmänheten och kreditinstitut)

31 dec 2012, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Baltikum	Polen	Ryssland	Koncernen	Reserveringar	Reserveringskvot
Energi (olja, gas, etc)	0	0	0	0	0	0	0	0	4	-
Metaller och gruvmaterial	1	1	54	0	0	0	0	56	19	35 %
Papper och skogsprodukter	4	2	2	0	0	0	0	8	8	109 %
Övriga material (byggmaterial, etc)	27	143	75	82	16	7	13	362	211	58 %
Producentkapitalvaror	18	13	0	0	0	0	0	32	48	153 %
Producenttjänster, etc	279	141	20	26	20	3	0	488	197	40 %
Bygg och anläggning	104	41	26	10	10	39	18	247	125	51 %
Shipping- och offshoreverksamhet	293	329	195	54	0	0	0	871	295	34 %
Transport	35	22	3	4	0	7	0	70	31	44 %
Konsumentkapitalvaror (bilar, apparater, etc)	44	28	1	2	1	0	0	77	55	72 %
Media och fritid	54	47	5	7	2	0	0	115	61	53 %
Detaljhandel	175	140	11	15	22	5	0	369	178	48 %
Dagligvaror (livsmedel, jordbr., etc)	888	18	7	3	11	1	4	932	274	29 %
Hälsovård och läkemedel	12	13	2	0	0	0	0	27	11	41 %
Finansinstitut	135	16	1	4	0	0	0	157	92	59 %
Fastigheter	324	17	114	17	217	0	0	687	243	35 %
IT-utrustning och IT-tjänster	25	46	4	18	0	0	0	93	40	43 %
Telekommunikationsutrustning	0	5	0	0	0	0	0	5	5	94 %
Teleoperatörer	0	0	40	0	0	0	0	41	14	35 %
Kraftförsörjning (distribution, produktion)	14	1	5	0	0	0	0	19	11	56 %
Övriga, allmänhet och organisationer	205	42	0	0	9	0	0	256	97	38 %
Summa osäkra lånefordringar, företag	2 636	1 064	565	243	307	62	34	4 911	2 023	41 %
Hypotekslån till privatkunder	531	73	41	61	201	54	4	964	193	20 %
Konsumtionslån till privatkunder	592	235	40	126		3	9	1 004	603	60 %
Offentlig sektor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	104 %
Kreditinstitut	0	24	0	0	0	0	0	24	28	116 %
Summa osäkra lånefordringar, brutto	3 759	1 396	646	429	508	120	47	6 905		
Summa reserveringar	1 397	643	283	216	192	75	38		2 848	
Reserveringskvot	37 %	46 %	44 %	50 %	38 %	62 %	81 %			41 %

fallissemang är 1 procent eller lägre. Osäkra fordringar ingår inte i rating-/scoringfördelningen. Den sammantagna effekten av förändrad rating var en minskning av de riskvägda tillgångarna med cirka 1,3 procent under 2012.

Osäkra fordringar

Koncernens osäkra fordringar, brutto, ökade under året med 35 procent, från 5 125 mn euro till 6 905 mn euro, vilket motsvarar 188 punkter av den samlade utlåningen. 58 procent av de osäkra fordringarna, brutto, utgörs av lån där kunderna fortfarande betalar (reglerade) och 42 procent är lån där kunderna ej betalar (oreglerade). Osäkra fordringar netto, efter reserveringar för individuellt värderade osäkra fordringar, uppgick till 4 505 mn euro (3 233 mn euro) eller 123 punkter av den samlade utlåningen. Reserverna för individuellt värderade lånefordringar ökade från 1 892 mn euro till 2 400 mn euro. Reserverna för gruppvis värderade lånefordringar minskade från 579 mn euro till 448 mn euro efter förbättrad rating bland företagskunderna. Reserveringskvoten för individuella reserver var oförändrad och uppgick till 35 procent, medan den totala reserveringskvoten var 41 procent (45 procent).

Ökningen av osäkra fordringar är främst hänförlig till Danmark, som under 2012 redovisade en ökning med

53 procent. Den långvariga ekonomiska svackan har försvagat bostadsmarknaden. Den danska realekonomin är dock fortfarande relativt stark. BNP förväntas öka något 2013, statsfinanserna är starka, räntan och arbetslösheten är låg och det är endast ett begränsat antal bolånekunder som har problem. De flesta företag har en stark finansiell ställning och relativt goda utsikter. Sektorerna med störst ökning av osäkra fordringar var Shipping och offshoreverksamhet, Dagligvaror, Fastigheter samt Hypotekslån till privatkunder.

Förfallna lånefordringar (6 dagar eller mer) som inte är osäkra ökade för företagskunder till 1 929 mn euro (1 443 mn euro), medan förfallna lånefordringar bland privatkunder i stort sett var oförändrade under 2012 och uppgick till 1 773 mn euro (1 754 mn euro).

Under 2012 har lån med anstånd, såsom omförhandlade ränte-/löptidsvillkor till följd av låntagarens ekonomiska trångmål, varit något högre än föregående år. Vanligtvis görs en prövning av nedskrivningsbehovet i samband med anståndsärenden.

Vid utgången av 2012 uppgick de osäkra lånefordringarna, brutto, i Baltikum till 509 mn euro eller 607 punkter av de samlade låne- och kundfordringarna (497 mn euro eller 596 punkter). De totala reserverna för Baltikum upp-

gick vid utgången av 2012 till 191 mn euro (252 mn euro), vilket motsvarar 223 punkter av utlåningen (293 punkter). Reserveringskvoten i Baltikum var 38 procent, ner från 51 procent för ett år sedan.

Osäkra fordringar och nyckeltal

Mn euro	2012	2011
Osäkra fordringar, brutto, koncernen	6 905	5 125
varav betalande	4 023	2 946
varav ej betalande	2 882	2 179
Andel osäkra fordringar, punkter	188	131
Reserveringsgrad, punkter	77	63
Reserveringskvot	41 %	48 %

Kreditförluster

Kreditförlusterna ökade under 2012 till 933 mn euro (735 mn euro). Detta motsvarade en kreditförlustrelation på 28 punkter (23 punkter). Nordeas riskvillighet över en konjunkturcykel är kreditförluster motsvarande 25 punkter. Kreditförlusterna härrörde huvudsakligen från två områden: Danmark och Shipping. På övriga områden var kreditförlusterna relativt stabila på en låg nivå.

676 mn euro (481 mn euro) avsåg företagskunder och 253 mn euro (263 mn euro) privatkunder, varav 191 mn euro (201 mn euro) hänförde sig till konsumtionslån. På företagssidan avsåg huvuddelen av kreditförlusterna sektorerna Shipping och offshoreverksamhet, Dagligvaror samt Bygg och anläggning. Tanker- och torrlastmarknaden samt containermarknaden var svaga till följd av lägre global efterfrågan och tillväxt. Detta har satt press på fraktraterna och urholkat säkerheterna än mer, vilket har lett till ytterligare kreditförlustavsättningar inom Shipping. Den lägre investeringsviljan inom shipping och bankernas minskade villighet att låna ut till rederier har försvårat omstruktureringarbetet. I andra shippingsegment är situationen mer stabil. Nordea har de resurser som krävs för att hantera problemkunder och tidigt identifiera ytterligare kunder i riskzonen.

De gruppvisa kreditförlusterna var positiva med 131 mn euro (206 mn euro), till följd av företagets förbättrade rating under året.

I Baltikum var kreditförlustrelationen 4 punkter, att jämföra med 14 punkter för föregående år.

Kreditförluster och nyckeltal

Punkter av utlåningen	2012	2011
Kreditförluster, mn euro	-933	-735
Kreditförlustrelation, koncernen	28	23
varav individuella	31	30
varav gruppvisa	-3	-7
Kreditförlustrelation, Retail Banking	26	23
Kreditförlustrelation, Corporate & Institutional Banking	15	7
Kreditförlustrelation, Shipping, Offshore & Oil Services	176	99
Kreditförlustrelation, Baltikum	4	14

Motpartsrisk

Motpartsrisken består i att Nordeas motpart i ett valuta-, ränte-, råvaru-, aktie- eller kreditderivatkontrakt fallerar före förfallodagen och att Nordea vid den tidpunkten har en fordran på motparten. Den så kallade pre-settlement-

risken ("värsta scenario") uppgick vid utgången av 2012 till 44 md euro, varav den aktuella nettoexponeringen (efter nettningsavtal och säkerheter) var 11 md euro.

49 procent av pre-settlement-risken och 18 procent av den aktuella nettoexponeringen avsåg finansinstitut.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förlust i Nordeas innehav och transaktioner till följd av förändringar i marknadskurser och parametrar som påverkar marknadsvärdet, till exempel förändringar i räntor, kreditspreadar, valutakurser, aktiekurser, råvarupriser och volatilitet i optioner.

Nordea Markets och Group Treasury står i hög utsträckning för marknadsrisken i Nordeakoncernen. Nordea Markets ansvarar för den kunddrivna handeln, medan Group Treasury ansvarar för upplåningen, förvaltningen av tillgångar och skulder, likviditetsportföljerna, portföljen av ställda panter/säkerheter samt investeringar för Nordeas egen räkning. För all övrig bankverksamhet är grundprincipen att marknadsrisk överförs till Group Treasury där dessa risker hanteras.

Strukturell valutarisk uppstår huvudsakligen genom investeringar i dotterföretag och intresseföretag i utländsk valuta. Den allmänna principen är att risksäkra detta genom matchad finansiering, även om avsteg kan förekomma på marknader där matchad finansiering inte kan uppnås eller endast kan uppnås till orimligt hög kostnad.

Intäkter och kostnader i utländsk valuta eller från kontor i utlandet medför en valutarisk, som i de enskilda Nordeabolagen hanteras inom ramen för respektive bolags valuta-position. Direkta valutakursvinster/-förluster i de enskilda Nordeabolagen ska risksäkras minst en gång per månad.

Utöver den omedelbara förändringen i marknadsvärdet på Nordeas tillgångar och skulder som uppstår vid svängningar på finansmarknaden, skulle en ränteförändring också kunna påverka räntenettet över tiden. I Nordea betraktas detta som strukturell räntenettorisken (SIIR).

Marknadsrisk för Nordeas del uppstår också i samband med förmånsbestämda pensioner för Nordeas medarbetare (pensionsrisk) och vid placering av försäkringstagares kapital med avkastningsgaranti inom Life & Pensions.

Mätning av marknadsrisk

Nordea beräknar VaR med hjälp av historisk simulering. Det innebär att den aktuella portföljen omvärderas utifrån dagliga förändringar i marknadspriser och parametrar som observerats under de senaste 500 handelsdagarna, vilket ger ett underlag på 499 utfall baserade på empiriska data. Utifrån detta underlag används förväntad förlustmetoden för att beräkna VaR, vilket innebär att VaR-siffran baseras på genomsnittet av de mest ogynnsamma utfallen i underlaget. Siffran för 1-dags VaR omvandlas till 10-dagars VaR med hjälp av "kvadratroten ur tiden"-antagandet. Siffran för 10-dagars VaR används för att begränsa och mäta marknadsrisk på alla nivåer, i både handelslagret och den övriga verksamheten.

Separata VaR-siffror beräknas för ränte-, kreditspread-, valutakurs- och aktierisker. Det samlade VaR-måttet omfattar alla dessa riskkategorier, vilket medger en diversifieringseffekt mellan kategorierna. VaR-siffrorna omfattar både linjära positioner och optioner. Modellen har anpassats för att ta fram VaR-siffror med ett konfidensintervall på 99 procent. Detta innebär att siffran för 10-dagars VaR kan tolkas som den förlust som rent statistiskt överskrider under en av hundra 10-dagars handelsperioder.

Konsoliderad marknadsrisk, VaR¹

Mn euro	Mått	31 dec 2012	2012 högst	2012 lägst	2012 genomsnitt	31 dec 2011
Samlad risk	VaR	30,8	67,1	28,6	43,2	47,2
– Ränterisk	VaR	35,9	74,6	28,2	42,3	37,9
– Aktierisk	VaR	10,6	11,6	1,9	5,6	6,1
– Kreditspreadrisk	VaR	15,9	19,3	8,1	12,9	11,2
– Valutarisk	VaR	13,2	16,5	2,8	8,0	5,0
Diversifieringsrisk	VaR	60%	60%	15%	37%	22%

1) Nordeas VaR-modell beskrivs i avsnittet Mätning av marknadsrisk, på sidan 61.

Det bör dock betonas att även om mycket arbete ägnas åt att göra VaR-modellen så realistisk som möjligt, så baseras alla modeller på antaganden och uppskattningar som har stor inverkan på de risktal som genereras. Historisk simulering har den fördelen att den inte är beroende av specifika antaganden om utfallens fördelning, men eftersom det är historiska marknadsvariabler som används får man kanske inte en rättvisande bild av hur dessa variabler kommer att utvecklas i framtiden. Valet av tillämpad tidsperiod är också viktigt. Medan en längre tidsperiod kan förbättra modellens förutsägande egenskaper och minska konjunkturfekterna, innebär en kortare tidsperiod att modellen reagerar snabbare på plötsliga förändringar i volatiliteten på finansmarknaden. Beslutet att använda historiska data för de senaste 500 dagarna syftar till att nå en balans mellan fördelarna och nackdelarna med att använda längre eller kortare tidsserier för beräkningen av VaR.

Marknadsriskanalys

Nordeakoncernens konsoliderade marknadsrisk, som redovisas i tabellen ovan, omfattar både handelslagret och den övriga verksamheten. Det samlade VaR-måttet uppgick vid utgången av 2012 till 31 mn euro (47 mn euro). Måttet visar att det finns en påtaglig diversifieringseffekt mellan ränterisk, aktierisk, kreditspreadrisk och valutarisk, eftersom det samlade VaR-måttet är lägre än summan av risken i de olika kategorierna. Råvarurisken var obetydlig.

Det verkliga värdet på portföljen av mindre likvida alternativa investeringar uppgick vid utgången av 2012 till 584 mn euro (638 mn euro), varav hedgefonder 173 mn euro, private equity-fonder 277 mn euro, kreditfonder 115 mn euro och "seedmoney" 19 mn euro. Alla fyra typerna av investeringar har fördelats på ett antal olika fonder.

Valutapositioner, valutarelaterad VaR¹

Mn euro	2012	2011
DKK	1 600,0	315,2
NOK	151,1	10,6
CHF	-129,3	-34,8
USD	85,5	110,3
SEK	6,9	-0,6
Övriga	12,3	-46,8

1) De redovisade valutapositionerna är hänförliga till finansiella instrument i handelslagret och i den övriga verksamheten. Derivat är inkluderade med sina deltagvärden. Strukturell valutarisk, till exempel valutarisk i investeringar i dotterföretag och intresseföretag och intäkter och kostnader i utländsk valuta är inte inkluderade.

Strukturell räntenetterisk

Strukturell räntenetterisk (SIIR) motsvarar det värde med vilket Nordeas ackumulerade räntenetto skulle förändras under kommande tolv månader vid en förändring av samtliga räntor med 1 procentenhet.

SIIR speglar den skillnad som uppstår för poster i och utanför balansräkningen när räntebindningstiderna, volymerna eller jämförelseräntorna för tillgångar, skulder och derivatinstrument inte helt motsvarar varandra.

Nordeas SIIR-hantering bygger på fastställda riktlinjer som i sin tur resulterar i olika åtgärder och rutiner för SIIR. Riktlinjerna handlar om optimering av finansiell struktur, balanserat risktagande och tillförlitlig resultattillväxt, identifiering av alla väsentliga källor till SIIR, mätning under pressade marknadsförhållanden samt korrekt information till allmänheten.

Group Treasury ansvarar för den operativa hanteringen av SIIR.

Mätmetoder för SIIR

Nordeas SIIR mäts med hjälp av dynamiska simuleringar genom att beräkna flera räntenettoscenarier och sedan jämföra skillnaderna mellan dessa. Flera räntescenarier tillämpas, men de grundläggande måtten för SIIR utgår från två huvudscenarier: stigande räntor och sjunkande räntor. Dessa scenarier mäter effekten på Nordeas räntenetto för en 12-månadersperiod vid 1 procentenhets ökning respektive minskning av samtliga räntor (se tabellen nedan, som även omfattar räntebindningsgap längre än 12 månader). Balansräkningen och marginalerna på tillgångar och inlåning antas vara konstanta över tiden. Hänsyn tas emellertid till huvudfaktorerna i kundernas beteende och beslutsprocessen avseende Nordeas egna räntor.

SIIR-analys

Vid årets slut uppgick SIIR för stigande marknadsräntor till 442 mn euro (179 mn euro) och SIIR för sjunkande marknadsräntor till -492 mn euro (-276 mn euro). Dessa siffror visar att räntenettet skulle öka om räntorna steg och minska om räntorna sjönk. Beräkningsmetoden för SIIR förbättrades under 2012, vilket är den huvudsakliga förklaringen till förändringen i SIIR mellan åren eftersom risk-talen för 2011 inte har räknats om.

Operativ risk

Operativ risk definieras som risken för direkt eller indirekt förlust eller skada på anseendet till följd av brister eller fel hänförliga till interna processer, till människor och system eller till externa händelser.

Operativ risk innefattar så kallad compliance-risk, vilket är risken att verksamheten inte bedrivs i enlighet med lagar och bestämmelser, marknadsstandarder och affäretiska normer. Hanteringen av operativ risk är ledningens ansvar. För att hantera dessa risker har Nordea definierat en gemensam uppsättning standarder som syftar till att skapa en sund riskhanteringskultur med målet att i all affärsverksamhet följa gällande etiska standarder och normer för agerande på marknaden. Huvudprincipen för operativ risk i Nordea är de tre försvarslinjerna. Den första försvarslinjen utgörs av affärsorganisationen, som innefattar ett nätverk av Risk and Compliance Officers. De säkerställer att koncernens operativa risk och compliance-risk hanteras på ett effektivt sätt i affärsorganisationen och är följaktligen placerade ute i verksamheten, även om deras arbetsuppgifter sorterar under den andra försvarslinjen. Group Operational Risk and Compliance, som är den andra försvarslinjen, har definierat en gemensam uppsättning standarder (koncerndirektiv, processer och rapportering) för hanteringen av dessa risker.

Avgörande för Nordeas aktiva riskhantering är den årliga utvärderingen av risken i den egna verksamheten, där fokus ligger på de att identifiera de största riskerna och säkerställa att kraven i koncerndirektiven uppfylls. De största riskerna identifieras både uppifrån och ner genom divisionsledningen och nerifrån och upp genom analys av resultatet från kontrollfrågor och information från exempelvis incidentrapportering, kvalitets- och riskanalyser samt produktgodkännanden. Tidsmässigt sammanfaller den här utvärderingen med den årliga planeringsprocessen, vilket säkerställer att koncernens övergripande prioriteringar baseras på adekvat information. Utöver utvärderingen av risken i den egna verksamheten införde Nordea 2012 en koncernomfattande scenarioanalys som är inriktad på extrema operativa risker.

Group Internal Audit, som är den tredje försvarslinjen, övervakar för styrelsens räkning effektiviteten i processerna för riskhantering, kontroll och styrning.

Livförsäkringsrisk och marknadsrisk inom Life & Pensions

Nordea Life & Pensions har ett brett produktsortiment anpassat till ländernas lagstiftning på socialförsäkrings- och skatteområdet, från kapitalförsäkringar med en löptid på några få år till mycket långfristiga pensionssparavtal där löptiden kan vara längre än 40 år. Risken inom livförsäkringsverksamheten utgörs främst av marknadsrisk och livförsäkringsrisk.

Livförsäkringsrisk är risken för oväntade förluster till följd

av förändringar i mortalitet, förväntad livslängd, invaliditet, urvalseffekter samt risk för återköp eller bortfall. Dessa risker kontrolleras huvudsakligen med hjälp av aktuarie-metoder, det vill säga genom prissättning, kundurvalsregler, återförsäkring, stresstester samt riskreserveringar.

Den marknadsrisk som är hänförlig till försäkringstagarnas kapital i Life & Pensions påverkar Nordeas egen risk, medan marknadsrisken i kundportföljen hanteras via en policy för hantering av tillgångar och skulder. Nordeas marknadsrisk hänförlig till försäkringstagarnas kapital avser främst kapitalavkastningen, mängden återbäringsmedel och räntenivån, och den mäts som minskade rörelseintäkter till följd av kurssvängningar på finansmarknaderna.

Likviditetshantering

Viktiga frågor under 2012

Nordea fortsatte under 2012 att dra nytta av sin konservativa likviditetsriskhantering genom att slå vakt om en diversifierad och stark finansieringsbas. Koncernen hade tillgång till alla relevanta finansmarknader och kunde aktivt utnyttja alla sina upplåningsprogram. Nordea emitterade cirka 29 md euro i långfristiga skuldinstrument, varav cirka 12 md euro på den svenska, finska och norska marknaden för säkerställda obligationer. Finansinspektionen i Sverige har infört krav på likviditetstäckningsgrad (Liquidity Coverage Ratio, LCR) som träder ikraft i början av 2013, och Nordea uppfyller LCR-kraven i alla valutor tillsammans och separat i dollar och euro.

Ledningsprinciper och kontroll

Group Treasury ansvarar för fullföljandet av Nordeas likviditetsstrategi, för likviditetshanteringen och för efterlevnaden av koncernens övergripande limiter som fastställts av styrelsen och riskkommittén. Group Treasury utvecklar också koncernens ramverk för hantering av likviditetsrisk, som utgörs av riktlinjer, instruktioner och anvisningar för koncernen liksom principer för prissättning av likviditetsrisk.

Styrelsen definierar riskvilligheten på likviditetsområdet genom att fastställa gränsvärden för olika likviditetsmått. Det viktigaste måttet är överlevnadshorisonten, som definierar riskvilligheten genom att fastställa en minsta överlevnadsperiod på en månad under Nordeaspecifika och marknadsomfattande stressscenarier, och med definierade riskbegränsande åtgärder.

Hantering av likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken att endast kunna fullgöra likviditetsåtaganden till ökad kostnad eller – i sista hand – inte alls kunna fullgöra åtaganden vid förfall. Nordeas likviditetsriskhantering och likviditetsstrategi bygger på fastställda riktlinjer som i sin tur resulterar i olika åtgärder, limiter och rutiner för likviditetsrisk.

Riktlinjerna anger att Nordeas likviditetshantering ska präglas av en konservativ hållning till likviditetsrisk. Nordea strävar efter diversifierad finansiering och försöker bygga upp och underhålla relationer med investerare för att säkerställa tillgång till marknaden. Nordeas breda och diversifierade finansieringsbas speglar koncernens starka ställning på de fyra hemmamarknaderna, med en stark och stabil kundbas inom retail och en mängd olika finansieringsprogram. Finansieringsprogrammen är både kortfristiga (amerikanska och europeiska företagscertifikat, andra företagscertifikat, bankcertifikat) och långfristiga (säkerställda obligationer, European Medium Term Notes, Medium Term Notes) och omfattar flera olika valutor.

Nordeas finansieringskällor framgår av tabellen nedan. Vid utgången av 2012 uppgick utnyttjad volym i de kortfristiga programmen till 57,2 md euro, med en genomsnittlig återstående löptid på 0,2 år. Volymen i de långfristiga programmen uppgick till 127,2 md euro, med en genomsnittlig återstående löptid på 6,1 år. Under 2012 ökade volymen i de långfristiga programmen med 14,1 md euro, medan volymen i de kortfristiga programmen minskade med 9,6 md euro. Förtroende är oerhört viktigt på upplåningsmarknaden, och därför publicerar Nordea fortlöpande information om koncernens likviditetssituation.

I Nordeas hantering av likviditetsrisk ingår stresstest och en beredskapsplan för likviditetshantering. Stresstest definieras som en utvärdering av potentiella effekter på bankens likviditet om en rad exceptionella men inte otänkbara händelser skulle inträffa. Stresstesterna innefattar också måttet överlevnadshorisont (se nedan), som tar hänsyn till ett kombinerat scenario för likviditetsrisk (idiosynkratisk och marknadsomfattande stress).

Mätmetoder för likviditetsrisk

Riskhanteringen är inriktad på både kortsiktig och strukturell långsiktig likviditetsrisk. I syfte att hantera korta finansieringspositioner mäter Nordea finansieringsbehovet, uttryckt som maximalt förväntat behov av likvida medel under de närmaste 30 dagarna. Kassaflöden från både balansposter och ansvarsförbindelser ingår. Finansieringsbehovet mäts och begränsas för varje enskild valuta och för alla valutor sammanlagt. Det sammanlagda beloppet för alla valutor begränsas av styrelsen.

Nordea har en likviditetsbuffert för att säkerställa finansiering i situationer där koncernen är i tvingande behov av kontanta medel och de normala finansieringskällorna inte räcker till. Buffertens miniminivå fastställs av styrelsen. Likviditetsbufferten utgörs av högljklida värdepapper som innehas av Group Treasury och som centralbankerna godtar som säkerhet. Dessa värdepapper kan snabbt säljas eller användas som säkerhet vid finansiering.

Under 2011 infördes måttet överlevnadshorisont. Det påminner begreppsmässigt om LCR i Basel III. Måttet tar hänsyn till kassaflöden hänförliga till likviditetsbufferten och risken i upplåningsbehovet. Dessutom ingår förväntade kassaflöden från sådant som påverkar beredskapslikviditeten. Överlevnadshorisonten definierar koncernens riskvillighet avseende kortfristig likviditet och visar överskottslikviditeten efter 30 dagar utan tillgång till upplåning på marknaden.

Det är styrelsen som fastställt kravet på överskottslikviditet efter 30 dagar utan tillgång till upplåning på marknaden.

Nordeas strukturella likviditetsrisk mäts och begränsas av styrelsen med hjälp av ett särskilt mått, nettobalans av stabil upplåning, som anger skillnaden mellan långfristiga skulder och långfristiga tillgångar. Skulderna utgörs främst av inlåning från allmänheten, bankupplåning och obligationer med en återstående löptid på mer än 12 månader samt eget kapital, medan långfristiga tillgångar huvudsakligen utgörs av utlåning till allmänheten och annan utlåning med en återstående löptid på mer än 12 månader samt lånelöften. Koncernchefen har i koncernledningen fastställt målet att nettobalansen av stabil upplåning ska vara positiv, vilket innebär att stabila tillgångar ska finansieras med stabila skulder.

Analys av likviditetsrisk

Den kortsiktiga likviditetsrisken hölls kvar på en konservativ nivå under hela 2012. Det genomsnittliga finansieringsbehovet, det vill säga det genomsnittliga förväntade behovet av likvida medel under de närmaste 30 dagarna, uppgick till 10,1 md euro (–5,8 md euro). Nordeas likviditetsbuffert uppgick under 2012 till mellan 57,3 och 68,9 md euro (51,3–65,0 md euro), med ett genomsnitt på 63,1 md euro (59,3 md euro). Nordeas buffert är mycket likvid och

utgörs uteslutande av värdepapper som innehas av Group Treasury och är belåningsbara i centralbanken (se tabellen nedan). Överlevnadshorisonten låg under hela 2012 på mellan 23,2 md euro och 68,0 md euro (8,3–50,9 md euro), med ett genomsnitt på 47,2 md euro. Målet att alltid ha en positiv nettobalans av stabil upplåning har under hela 2012 uppnåtts med bred marginal. Årsgenomsnittet för nettobalansen av stabil upplåning var 54,1 md euro (48,4 md euro). Beräkningsmetoden för nettobalansen av stabil upplåning ändrades under 2012, och eftersom siffran för 2011 inte har räknats om är den inte helt jämförbar.

LCR (Liquidity Coverage Ratio), som mäter likviditetsrisken, uppgick till 127 procent för koncernen vid utgången av 2012. I euro och dollar uppgick LCR vid samma tidpunkt till 181 procent respektive 283 procent.

Nettobalans av stabil upplåning, 31 dec 2012

Stabila skulder och eget kapital, md euro	Belopp
Primärkapital och supplementärt kapital	27,5
Säkerställd/icke säkerställd upplåning >1 år	115,9
Stabil inlåning från privatkunder	31,4
Mindre stabil inlåning från privatkunder	61,2
Inlåning från företag <1 år	84,3
Summa stabila skulder och eget kapital	320,2
Stabila tillgångar, md euro	Belopp
Utlåning till företag och privatkunder >1 år	238,4
Långfristig utlåning till banker och finansföretag	1,5
Övriga illikvida tillgångar	9,8
Summa stabila tillgångar	249,6
Poster utanför balansräkningen	2,7
Nettobalans av stabil upplåning	67,9

Likviditetsbuffert, fördelning per typ av tillgång och valuta, 31 dec 2012

Enligt Finansinspektionens och Svenska Bankföreningens definition, och enligt Nordeas definition

Mn euro	SEK	EUR	USD	Övriga	Summa
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	1 005	12 711	16 971	13 378	44 065
Tillgodohavanden hos andra banker	942	0	0	25	967
Värdepapper emitterade eller garanterade av stater, centralbanker eller multilaterala utvecklingsbanker*	1 804	5 159	5 300	3 966	16 230
Värdepapper emitterade eller garanterade av kommuner och övriga offentliga enheter*	846	428	372	281	1 928
Säkerställda obligationer*:					
– Värdepapper emitterade av andra banker eller finansinstitut	7 626	8 632	352	9 110	25 719
– Värdepapper emitterade av den egna banken eller den finansiella företagsgruppen där banken ingår	62	3 212	0	9 560	12 834
Värdepapper emitterade av icke-finansiella företag*	0	0	0	0	0
Värdepapper emitterade av finansiella företag, exklusive säkerställda obligationer*	125	220	2 090	103	2 538
Alla övriga belåningsbara och ej pantsatta värdepapper	0	35	195	10	240
Summa (enligt Finansinspektionens och Svenska Bankföreningens definition)	12 411	30 397	25 279	36 432	104 519
Justeringar av Nordeas officiella buffert**	-2 150	-13 054	-17 132	-8 396	-40 732
Summa (enligt Nordeas definition)	10 261	17 343	8 143	28 036	63 787

* 0–20 procent riskvikt

** Kassa och tillgodohavanden hos andra banker/centralbanker (-), värderingsavdrag från centralbank (-)

Finansieringskällor, 31 dec 2012

Typ av skuld, mn euro	Räntebas	Genomsnittlig löptid (år)	Mn euro
Skulder till kreditinstitut			
– kortare än 3 månader	Euribor etc	0,0	52 721
– längre än 3 månader	Euribor etc	1,0	2 705
In- och upplåning från allmänheten			
– avstainlåning	Administrativ	0,0	122 052
– övrig inlåning	Euribor etc	0,3	78 626
Emitterade värdepapper			
– bankcertifikat	Euribor etc	0,3	18 627
– företagscertifikat	Euribor etc	0,2	38 524
– säkerställda obligationslån	Fast ränta, marknadsbaserad	7,5	84 198
– övriga obligationslån	Fast ränta, marknadsbaserad	3,3	42 992
Derivatinstrument			– 114 203
Övriga, ej räntebärande skulder			– 41 440
Efterställda skulder			
– daterade förlagslån	Fast ränta, marknadsbaserad	6,8	5 219
– eviga och övriga förlagslån	Fast ränta, marknadsbaserad	–	2 578
Eget kapital			28 216
Summa (skulder och eget kapital)			632 100
Skulder till försäkringstagare (i livförsäkringsrörelsen)			45 320
Summa (skulder och eget kapital) inklusive livförsäkringsrörelsen			677 420

Information om fördelning av löptider finns i not K45.

Kapitalhantering

Kapitalhantering

Nordea strävar efter en effektiv kapitalanvändning och är därför aktiv i förvaltningen av olika tillgångar, skulder och risker i balansräkningen. Målet är att öka avkastningen till aktieägarna och samtidigt upprätthålla en väl avvägd kapitalstruktur.

Styrelsen är ytterst ansvarig för att fastställa Nordeas kapitaltäckningsmål, kapitalpolicy och övergripande ramverk för kapitalhantering. Förmågan att nå målen och uppfylla minimikraven för kapitaltäckning granskas regelbundet inom Asset and Liability Committee (ALCO) och riskkommittén.

Rådet för finansiell stabilitet har klassificerat Nordea som en globalt systemviktig bank (G-SIB). Detta väntas medföra ytterligare kapitalkrav under 2013 när kapitaltäckningsdirektiv IV (CRD IV) träder ikraft.

Kapitalkrav och riskvägt belopp

Mn euro	31 dec 2012		31 dec 2011
	Kapitalkrav	Basel II riskvägt belopp	Basel II riskvägt belopp
Kreditrisk	11 627	145 340	161 604
Grundläggande IRK-metoden	9 764	122 050	123 686
– varav företag	7 244	90 561	86 696
– varav institut	671	8 384	11 215
– varav hushållsexponeringar mot små/medelstora juridiska personer	915	11 439	13 017
– varav hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet	721	9 007	10 005
– varav hushållsexponeringar övriga	101	1 264	1 345
– varav övriga	112	1 395	1 408
Schablonmetoden	1 863	23 290	37 918
– varav stater och institut	81	1 009	1 663
– varav företag	732	9 160	23 557
– varav privatkunder	860	10 752	9 934
– varav övriga	190	2 369	2 764
Marknadsrisk	506	6 323	8 144
– varav handelslager, intern modell	312	3 897	4 875
– varav handelslager, schablonmetoden	138	1 727	2 571
– varav övrig verksamhet, schablonmetoden	56	699	698
Operativ risk	1 298	16 229	15 452
Schablonmetoden	1 298	16 229	15 452
Delsumma	13 431	167 892	185 200
Justering för övergångsregler			
Ytterligare kapitalkrav enligt övergångsregler	3 731	46 631	38 591
Summa	17 162	214 523	223 791

Kapitalkrav

Kapitalkravet och kapitalbasen som beskrivs i detta avsnitt utgår från reglerna i kapitaltäckningsdirektivet och inte redovisningsstandarderna (se not K40 för ytterligare information). Kapitalkravet och kapitalbasen avser därför endast den finansiella företagsgruppen Nordea Bank AB (publ), och där ingår inte försäkringsbolagen. Riskerna hänförliga till försäkringsbolagen fångas istället upp inom ramen för economic capital.

Ny kapitalpolicy

Nordea har fastställt en ny kapitalpolicy för de nya bankreglerna.

Kapitalpolicyen anger att kärnprimärkapitalrelationen ska överstiga 13 procent och kapitaltäckningsgraden ska överstiga 17 procent senast den 1 januari 2015. Utdelningspolicyen ligger fast. Nordea räknar med att dela ut överskottskapital till aktieägarna.

Kapitalpolicyen baseras på ledningens aktuella bedömning av kapitaliseringen, men det är fortfarande oklart vad CRD IV/CRR kommer att leda till i slutändan. De fastställda målen sätter minimivåer som ska gälla under normala affärsförhållanden eftersom bankreglerna anpassas till de olika stadierna i konjunkturcykeln.

Minimikrav för kapitaltäckning

Riskvägda tillgångar beräknas i enlighet med kraven i kapitaltäckningsdirektivet. Vid utgången av 2012 omfattades 78 procent av Nordeas exponering av metoden för intern riskklassificering (IRK). Under året infördes den grundläggande IRK-metoden för företag och institut i Baltikum samt för de internationella enheterna.

Nordea har tillstånd att använda interna Value-at-Risk-modeller (VaR) för att beräkna kapitalkravet för huvuddelen av marknadsrisken i handelslagret. Schablonmetoden används för operativ risk.

Intern kapitalutvärdering

Nordeas interna kapitalkrav enligt den interna kapitalutvärderingen (IKU) baseras på minimikraven för kapitaltäckning och på internt identifierade risker. I praktiken innebär detta att det interna kapitalkravet grundas på en kombination av riskerna som definierats i kapitaltäckningsdirektivet och andra identifierade risker utöver dessa. Följande typer av huvudsakliga risker omfattas: kreditrisk, marknadsrisk, operativ risk, affärsrisk och livförsäkringsrisk. Vid beräkningen tar EC-modellen dessutom direkt hänsyn till ränterisk i övrig verksamhet, risk i Nordeas egna förmånsbestämda pensionsplaner, fastighetsrisk och koncentrationsrisk.

Utöver riskkapitalberäkningar för olika typer av risker genomför Nordea ett omfattande stresstest på kapitaltäckningen för att analysera effekterna av en rad globala och lokala krisscenarier. Resultaten från stresstesterna ligger, tillsammans med eventuella ledningsbeslut, till grund för Nordeas interna kapitalkrav i form av buffertar för tider av finansiell turbulens. Det interna kapitalkravet är en viktig del när Nordeas kapitaltäckningsmål fastställs.

IKU omfattar också Nordeas hantering, begränsning och mätning av väsentliga risker liksom en bedömning av om den interna kapitaltäckningen är tillräcklig. Det senare sker

genom fastställande av ett internt kapitalkrav som speglar bankens risker.

Nordeas EC-modell grundas på samma riskkomponenter som IKU, men tar dessutom hänsyn till risker i livförsäkringsrörelsen. EC beräknas för hela koncernen, medan IKU, som styrs av kapitaltäckningsdirektivet, endast omfattar bankverksamheten.

Economic capital (EC inklusive Nordea Life & Pensions) uppgick vid utgången av 2012 till 17,9 md euro (17,7 md euro).

I samband med implementeringen av CRD IV införs kravet på buffertar. Detta kan innebära högre krav på kapitaltäckning än det interna kapitalkravet. Om det externa kapitalkravet överstiger det interna kommer ytterligare kapital att hållas för att med marginal uppfylla det externa kravet.

Economic profit

Nordea använder economic profit (EP) som ett av sina främsta finansiella prestationsmått. EP utgörs av riskjusterat resultat minus kapitalkostnad. Riskjusterat resultat och EP är mått som används vid prestationsstyrning och värdeskapande ur ett aktieägarperspektiv. EP är också en viktig faktor i Nordeas operativa beslutsunderlag vid investeringsbeslut och i kundrelationer. EP-modellen mäter både tillväxt och avkastning. I EP-ramverket ingår EC och förväntade kreditförluster.

Förväntade kreditförluster

Förväntade kreditförluster (EL) avspeglar normaliserade förlustnivåer över en konjunkturcykel både på portföljnivå och för enskilda kreditengagemang.

EL-kvoten inom EP-ramverket, beräknad som EL delat med EAD (exponering vid fallissemang), var 19 punkter vid utgången av 2012 (21 punkter), exklusive exponeringsklasserna stater och institut.

EL är stabilare än de faktiska kreditförlusterna, men måttet följer konjunkturcykeln eftersom det tar hänsyn till förändrad återbetalningsförmåga (PD-dimensionen) och säkerhetstäckning (LGD-dimensionen).

Kapitalbas

Med kapitalbas avses summan av primärkapital och supplementärt kapital, efter avdrag.

Primärkapital definieras som det kapital som i det närmaste motsvarar inbetalt kapital, vissa reserver och en begränsad andel (högst 50 procent av primärkapitalet) förlagslån (eviga). Resultatet får endast medräknas efter avdrag för föreslagen utdelning. Goodwill och uppskjutna skattefordringar ingår inte i primärkapitalet.

Supplementärt kapital utgörs av eviga och daterade lån. Supplementärt kapital får inte överstiga primärkapitalet. Av supplementärt kapital får de daterade lånen högst motsvara hälften av primärkapitalet. Gränsvärdena har satts efter avdrag för investeringar i försäkringsbolag och andra finansiella företag.

Sammanfattning av poster som ingår i kapitalbasen

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Beräkning av kapitalbas		
Eget kapital	28 216	26 120
Föreslagen/verkställd utdelning	-1 370	-1 048
Efterställda förlagslån	1 992	1 964
Uppskjutna skattefordringar	-201	-169
Immateriella tillgångar	-3 094	-2 986
IRK-reserveringar över-/underskott	-554	-243
Avdrag för investeringar i kreditinstitut (50 %)	-103	-117
Övriga poster, netto	-933	-880
Primärkapital (netto efter avdrag)	23 953	22 641
- varav efterställda förlagslån	1 992	1 964
Supplementärt kapital	5 440	3 924
- varav eviga förlagslån	708	723
IRK-reserveringar över-/underskott	-554	-243
Avdrag för investeringar i kreditinstitut (50 %)	-103	-117
Övriga avdrag	-1 462	-1 367
Summa kapitalbas	27 274	24 838

Kapitaltäckningsgrad

	2012	2011
Kärnprimärkapitalrelation exkl. övergångsregler (%)	13,1	11,2
Primärkapitalrelation exkl. övergångsregler (%)	14,3	12,2
Kapitaltäckningsgrad exkl. övergångsregler (%)	16,2	13,4
Kapitaltäckningskvot (kapitalbas / kapitalkrav) exkl. övergångsregler	2,03	1,68
Kärnprimärkapitalrelation inkl. övergångsregler (%)	10,2	9,2
Primärkapitalrelation inkl. övergångsregler (%)	11,2	10,1
Kapitaltäckningsgrad inkl. övergångsregler (%)	12,7	11,1
Kapitaltäckningskvot (kapitalbas / kapitalkrav) inkl. övergångsregler	1,59	1,39

Kapitalsituation för det finansiella konglomeratet

Sampokoncernens innehav i Nordea Bank AB (publ) uppgick den 31 december till över 20 procent. Nordea ingår därmed i finanskonglomeratet Sampo och lyder under samma tillsynsmyndighet som Sampokoncernen (finska Finansinspektionen), i enlighet med Lag om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (2004/699) i Finland, som bygger på direktiv 2002/87/EG.

Ytterligare information

- kapitaltäckning och kapitalhantering

Mer upplysningar om kapitalhantering och kapitaltäckning finns i not K40, Kapitaltäckning, och i Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport på nordea.com.

Kommande regelverk

EU-kommissionen presenterade i juli 2011 ett förslag till nytt kapitaltäckningsdirektiv (CRD IV) och en kapitaltäckningsförordning (CRR) för de finansiella marknaderna i Europa. Direktivet ska införlivas i nationell lagstiftning i samtliga EU-länder, medan förordningen är direkt tillämplig i samma länder via Europaprocessen. Utöver CRD IV/CRR är flera nära relaterade förslag på gång.

CRD IV och CRR

CRD IV/CRR syftar till att skapa enhetliga regler för alla banker i samtliga EU-länder för att undvika avvikande nationella regler. Europeiska bankmyndigheten (EBA) kommer att stödja processen genom att utfärda mer än 100 bindande tekniska standarder med avseende på CRD IV/CRR.

CRD IV/CRR innehåller flera viktiga initiativ som medför förändringar jämfört med dagens regler från 2007. De nya reglerna ställer krav på mer kapital av högre kvalitet, bättre risktäckning, införande av en skuldsättningskvot som ett komplement till det riskbaserade kravet, åtgärder för att bygga upp kapitalreserver som kan användas under tider av finansiell stress, samt införande av likviditetsstandarder.

CRD IV/CRR kräver att bankerna ska uppfylla följande minimikrav för kapitaltäckningen:

- Kärnprimärkapitalrelation på 4,5 procent
- Primärkapitalrelation på 6 procent
- Kapitaltäckningsgrad på 8 procent

I tillägg till förändringen av kapitalbasen införs en kapitalkonserveringsbuffert på 2,5 procent, som gäller utöver minimikraven. Dessutom införs en kontracyklisk kapitalbuffert ovanpå kapitalkonserveringsbufferten. Nivån på denna buffert regleras av nationella myndigheter och höjs när kraftig kreditillväxt bedöms medföra ökad systemrisk. Enligt CRD IV/CRR kan därutöver även en systemriskbuffert införas. Systemriskbufferten ska ses i kombination med övriga buffertar och ska täckas av kärnprimärkapital. Om det kombinerade buffertkravet inte uppfylls begränsas bankernas möjligheter att fördela kapital, genom till exempel utdelningar. Baselkommittén har föreslagit krav på en ytterligare buffert för globalt systemviktiga banker (G-SIB), motsvarande 1,0–2,5 procent av de riskvägda tillgångarna. Enligt dessa regler skulle Nordea i november 2012 ha omfattats av ett krav på ytterligare 1 procent i kärnprimärkapital. De svenska myndigheterna har meddelat att kravet för de fyra svenska storbankerna är en kärnprimärkapitalrelation på 10 procent från 2013 och 12 procent från 2015.

Riskvägda tillgångar påverkas huvudsakligen av ökade krav avseende motpartsrisk. De ökade kapitalkraven avser risk hänförlig till kreditvärdighetsjustering och centrala motparter. Dessutom införs en korrelationsfaktor för exponeringar mot stora finansinstitut. Vidare har Finansinspektionen i Sverige presenterat ett förslag om att höja riskvikterna på bolån genom att införa ett golv på 15 procent på portföljnivå inom Pelare II. Även i Norge pågår diskussioner om att höja riskvikterna för bolån. CRD IV/CRR introducerar ett icke-riskbaserat mått, skuldsättningsgrad, i syfte att begränsa risken för kraftigt ökad skuldsättning bland kreditinstitut, vilket bidrar till att göra utlåningen mindre konjunkturkänslig.

Det finns också ett förslag om att införa två nya kvantitativa likviditetsstandarder: liquidity coverage ratio (LCR) och net stable funding ratio (NSFR). LCR syftar till att säkerställa att en bank har tillräckligt med obelastade tillgångar av hög kvalitet som kan omvandlas till kontanta medel för att täcka likviditetsbehovet under 30 dagar av akut likviditetsstress. NSFR fastställer en miniminivå för ett finansiellt instituts stabila upplåning, med utgångspunkt i tillgångarnas likviditetsegenskaper och institutets aktiviteter över ett år. LCR väntas börja fasa in i januari 2015, medan NSFR kan komma att bli minimistandard i januari 2018, men nationella krav kan innebära ett tidigare införande. Finansinspektionen i Sverige har gått snabbare fram på likviditetsområdet och publicerade i november sina LCR-föreskrifter. Dessa gäller från 1 januari 2013.

Övriga nya regler

Rådet för finansiell stabilitet (FSB) har publicerat de konsultativa dokumenten "Effective resolution of Systemically Important Financial Institutions" och "Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions". Dessutom publicerade EU-kommissionen det konsultativa dokumentet "Crisis Management Directive" som enligt plan ska vara infört 2014. Målet med de nya reglerna är att minska risken för bankkonkurser genom bättre beredskap vid ekonomiska förluster.

Baselkommittén har publicerat ett konsultativt dokument om en grundläggande översyn av handelslagret. Syftet är att öka motståndskraften vid kraftiga svängningar i marknadsrisker i samband med stressade marknadsförhållanden. Förslaget är i ett inledande skede, och analysen av dess effekter förutsätter en rad antaganden. Översynen omfattar även en möjlig omdefinition av handelslagret och föreslår antingen en evidensbaserad metod eller en värderingsbaserad metod i denna ansats. Förslaget väntas också stärka sambandet mellan schablonmetoder och interna metoder.

EU-kommissionen presenterade under 2012 ett förslag om att införa en bankunion i euroområdet. Förslaget om en gemensam tillsynsmekanism för banker i euroområdet ska ses som ett viktigt steg i arbetet med att stärka den ekonomiska och monetära unionen (EMU). En bankunion kan definieras som ett fullt integrerat system för reglering och tillsyn av banker, inom en federal struktur.

I februari 2012 inrättade EU-kommissionen en så kallad högnivågrupp, med uppgift att bedöma behovet av ytterligare strukturreformer i banksektorn. Högnivågruppen presenterade sin rapport i oktober 2012, där man föreslog obligatorisk separation av handel för egen räkning och annan så kallad högriskhandel från bankens normala verksamhet.

Nya regleringar är också under införande inom försäkringsområdet. Solvens II-direktivet, som publicerades 2009, väntas förbli i stort sett oförändrat, bortsett från tidpunkten för införande och vissa klargöranden. Som det ser ut nu väntas direktivet träda ikraft 2015/2016.

Bolagsstyrningsrapport

God bolagsstyrning handlar om att ha enkla och systematiska beslutsprocesser med tydliga ansvarsområden, utan intressekonflikter och med tillfredsställande öppenhet. Verksamhetens åtagande i Nordeas mission och vision kräver att goda bolagsstyrningsprocesser integreras i den vanliga affärsverksamheten för att, så långt det går, säkerställa såväl god styrning som god ledning av bolaget.

Bolagsstyrning handlar om förhållandet mellan aktieägarna och bolagets styrelse och vd/koncernledning samt företagsmålen. Denna bolagsstyrningsrapport utgår från ett aktieägarperspektiv och är framställd i enlighet med kraven i årsredovisningslagen samt i Svensk kod för bolagsstyrning (koden). Huvudvikten ligger på styrelsen i dess roll som huvudansvarigt beslutsorgan i Nordeas bolagsstyrningsstruktur och samspelet med övriga organ för att säkerställa god bolagsstyrning. Nordeas system för intern kontroll och riskhantering avseende finansiell rapportering täcks också.

Bolagsstyrning i Nordea

Nordea Bank AB (publ) är ett svenskt publikt aktiebolag som är noterat på NASDAQ OMX Nordic, dvs börserna i Stockholm, Helsingfors och Köpenhamn. Bolagsstyrningen i Nordea följer allmänt vedertagna principer. Det externa ramverket som reglerar arbetet med bolagsstyrning innefattar aktiebolagslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse, årsredovisningslagen, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, NASDAQ OMX Nordics regler samt reglerna och principerna i koden. Nordea följer koden med ett undantag under 2012; förklaringen ges nedan under rubriken Nomineringsprocess.

Bolaget har under 2012 varken några överträdelser av tillämpliga börsregler eller av god sed på aktiemarknaden enligt beslut av respektive börs disciplinnämnd eller uttalande av Aktiemarknadsnämnden.

Bolagsstyrningsrapporten har granskats av revisorerna. Koden återfinns på www.bolagsstyrning.se

Makt- och ansvarsfördelning

Styrning och kontroll av Nordea fördelas mellan aktieägarna (på bolagsstämman), styrelsen och verkställande direktören tillika koncernchefen i enlighet med reglerna i det externa ramverket, bolagsordningen och de interna instruktioner som fastställts av styrelsen.

Bolagsstämma (1)

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ på vilken aktieägarna utövar sin rösträtt. På bolagsstämman fattas beslut bland annat avseende årsredovisningen, utdelning, val av styrelse och revisorer, ersättning till styrelseledamöter och revisorer samt riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare.

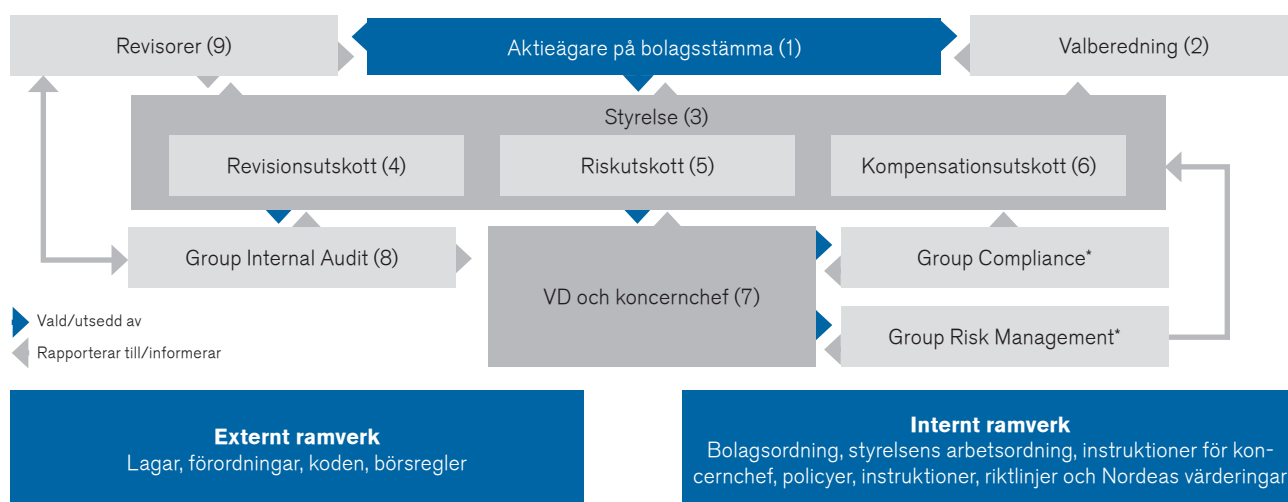
Bolagsstämmor hålls i Stockholm. Protokollet från årsstämman 2012 återfinns på nordea.com.

Årsstämman 2013 hålls torsdagen den 14 mars 2013.

Rösträtt

Enligt bolagsordningen kan aktier utges i två aktieslag: stamaktier och C-aktier. Samtliga aktier i Nordea har rösträtt, varvid varje stamaktie har en röst och varje C-aktie en tiondels röst vid bolagsstämma. Vid stämman får varje aktieägare rösta för det fulla antalet aktier som han eller

Struktur för bolagsstyrning

Siffrorna inom parantes är hänvisningar till textavsnitt nedan.

* Group Risk Management och Group Compliance beskrivs i separata avsnitt och information återfinns på sidorna 38–39 och 55–63.

hon äger eller företräder. Nordea får inte rösta för innehav av egna aktier på bolagsstämmor. Ytterligare information om Nordeaaktien finns i avsnittet "Nordeaaktien och aktieägarna" på sidan 44 och "Finansiell översikt 2012" på sidan 48.

Bolagsordning

Bolagsordningen återfinns på nordea.com. Ändringar av bolagsordningen beslutas av bolagsstämman i enlighet med svensk lag och ändringarna måste godkännas av Finansinspektionen.

Bemyndigande att återköpa och överlåta egna aktier

Information om bemyndigande att återköpa och överlåta egna aktier presenteras i avsnittet "Finansiell översikt 2012" på sidan 50.

Bemyndigande att emittera konvertibler

Information om bemyndigande att emittera konvertibler presenteras i avsnittet "Finansiell översikt 2012" på sidan 51.

Nomineringsprocess (2)

Årsstämman 2012 beslutade att inrätta en valberedning med uppgift att inför årsstämman 2013 lägga fram förslag till beslut om val av styrelseledamöter och styrelseordförande samt revisorer liksom ersättning till styrelseledamöter och revisorer.

Valberedningen består av Björn Wahlroos (styrelsens ordförande) samt de fyra röstmässigt största aktieägarna per den 31 augusti 2012, som önskade delta i valberedningen. Valberedningens sammansättning offentliggjordes den 27 september 2012. Detta var ungefär två veckor senare än den i koden stadgade tidpunkten för offentliggörande, vilken ska vara senast sex månader före årsstämman. Förklaringen till avvikelserna var praktiska svårigheter i att hitta ett lämpligt datum för valberedningens konstituerande möte. Vid datumet för inrättandet representerade valberedningen ca 41 procent av aktieägarnas röster. Sampo Abp utsåg Torbjörn Magnusson, Svenska staten utsåg Michael Thorén, Nordea-fonden utsåg Mogens Hugo och AMF utsåg Peder Hasslev. Torbjörn Magnusson utsågs till valberedningens ordförande.

Valberedningens förslag presenteras i kallelsen till årsstämman 2013 och på nordea.com.

Nordeas styrelse (3)

Styrelsens sammansättning

Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av minst sex och högst femton ledamöter valda av aktieägarna på bolagsstämman. Mandatperioden för styrelseledamöter är ett år. Nordea har ingen fastställd pensionsålder för styrelseledamöter och inte heller någon tidsgräns för hur länge en styrelseledamot kan sitta i styrelsen. Det finns inga sådana bestämmelser i det externa regelverket.

Vidare ska enligt bolagsordningen vid val av styrelse eftersträvas att styrelsen som helhet besitter för styrelsearbetet erforderligt kunnande om och erfarenhet av de samhälls-, affärs- och kulturförhållanden som råder i de regioner och på de marknader där koncernen bedriver sin huvudsakliga verksamhet.

Styrelsen består för närvarande av nio ledamöter valda av bolagsstämman. Därutöver är tre ledamöter och en suppleant utsedda av de anställda. Anställda har en rätt

enligt svensk lag att vara representerade i styrelsen.

Nordeas koncernchef är inte ledamot i styrelsen. Styrelsens sammansättning framgår av tabellen på sidan 72 och ytterligare information om styrelsens ledamöter valda vid årsstämman 2012 finns i avsnittet "Styrelse" på sidan 208.

Styrelsens oberoende

Nordea följer tillämpliga regler avseende styrelsens oberoende. Valberedningen konstaterar att samtliga styrelseledamöter valda av aktieägarna är oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning.

Samtliga styrelseledamöter valda av aktieägarna är oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare, med undantag för Björn Wahlroos och Kari Stadigh. Björn Wahlroos är styrelseordförande och Kari Stadigh är verkställande direktör och koncernchef i Sampo Abp som äger mer än tio procent av samtliga aktier och röster i Nordea Bank AB (publ).

Därmed överstiger antalet styrelseledamöter som är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen samt även oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare minimiantalet.

Ingen stämموald styrelseledamot är anställd av eller arbetar i en operativ funktion i bolaget. Styrelseledamöterna och styrelsesuppleanten som har utsetts av arbetstagarna är anställda i koncernen och därmed inte oberoende i förhållande till bolaget.

De enskilda styrelseledamöternas oberoende visas också i tabellen på sidan 72.

Styrelsens arbete

Styrelsen fastställer årligen sin arbetsplan, i vilken lednings- och riskrapporteringen till styrelsen också fastställs. Vid det konstituerande styrelsemötet efter årsstämman 2012 valdes vice ordföranden samt utsågs ledamöterna i styrelsens utskott. Styrelsen har fastställt en skriftlig arbetsordning för styrelsen och arbetet som utförs i styrelseutskotten (the Charter). The Charter omfattar bland annat regler avseende styrelsens och ordförandens ansvarsområden, dokumentation av möten, beslutsförhet samt styrelsemötestäthet. Den innehåller också regler beträffande intressekonflikter och konfidentialitet. Styrelsen har vidare antagit en instruktion för koncernchefen, som anger dennes ansvarsområden, samt ytterligare policyer, charters och instruktioner för koncernens verksamhet. Dessa tillsammans med bolagsordningen, styrelsens arbetsordning och Nordeas värderingar utgör det interna ramverket som reglerar bolagsstyrning i Nordea. Ytterligare information om Nordeas värderingar finns i avsnittet "Strategisk inriktning – forma framtidens relationsbank" på sidan 9.

Styrelsen ansvarar för organisationen och förvaltningen av bolagets angelägenheter samt den övergripande förvaltningen av Nordeakoncernens angelägenheter i enlighet med det externa och interna ramverket. Styrelsen ska vidare tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen är ytterst ansvarig för att säkerställa att ett fullgott och effektivt system för intern kontroll upprättas och underhålls.

Varje år avger Group Internal Audit (GIA) till styrelsen en övergripande förklaring avseende tillförlitligheten i Nordeas processer för styrning, riskhantering, och kon-

troll. Förklaringen för 2012 fastslår att det interna kontrollsystemet är lämpligt och effektivt. Mer information om intern kontroll inom Nordea finns under rubriken "Intern kontrollprocess" nedan.

Styrelsen träffar minst en gång per år bolagets externa revisor utan närvaro av koncernchefen eller annan person från bolagsledningen. Därutöver träffar huvudansvarig revisor styrelsens ordförande och revisionsutskottets ordförande separat.

Under 2012 hölls tolv styrelsemöten. Nio möten hölls i Stockholm, ett i Stavanger och två möten hölls per kapsulam. För ytterligare information se tabellen på sidan 72. Styrelsen följer regelbundet upp strategin, finansiell ställning och utveckling samt riskerna. De finansiella målen och strategin revideras årligen. Under 2012 behandlade styrelsen också till exempel rapporter om och frågor avseende den finansiella marknads och makroekonomins utveckling, nya regleringsförslag, kapital och likviditet, intern kapitalutvärdering, arbetet i styrelsens utskott, ersättningsfrågor samt transaktioner av väsentlig betydelse.

Styrelsens sekreterare är Lena Eriksson, chef för Group Legal.

Ordföranden

Styrelseordföranden väljs av aktieägarna på årsstämman. Enligt arbetsordningen för Nordeas styrelse ska ordföranden tillse att styrelsearbetet utförs på ett effektivt sätt och att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska bland annat organisera och leda styrelsearbetet, ha regelbunden kontakt med koncernchefen, tillse att styrelsen erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag och svara för att styrelsen årligen genomför en utvärdering av det egna arbetet samt att valberedningen informeras om resultatet av utvärderingen.

Utvärdering av styrelsen

Styrelsen genomför årligen en utvärdering av det egna arbetet, där man noga utvärderar och diskuterar styrelsens arbete och den egna arbetsprestationen. Utvärderingen baserar sig på en metod som innefattar frågeformulär som utvärderar styrelsen som helhet, ordföranden och enskilda styrelseledamöter.

Styrelsens utskott

I enlighet med det externa ramverket och i syfte att öka effektiviteten på styrelsearbetet har styrelsen inrättat särskilda arbetsutskott som ska bistå styrelsen genom att förbereda frågor som hör till styrelsens befogenhet och besluta i frågor som delegerats av styrelsen. Styrelseutskottens arbetsuppgifter och arbetsordning fastställs i the Charter. Varje utskott rapporterar regelbundet sitt arbete till styrelsen. Protokollen delges styrelsen.

Revisionsutskottet (4)

Revisionsutskottet biträder styrelsen i dess tillsynsarbete genom att bland annat övervaka Nordeakoncernens finansiella rapporteringsprocess, samt i detta avseende effektiviteten i systemen för intern kontroll och riskhantering, vilka fastställts av styrelsen, koncernchefen och koncernledningen. Utskottet övervakar också effektiviteten av Group Internal Audit. Vidare är utskottet ansvarigt för att hålla sig självt informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt granska och övervaka de externa revisorernas opartiskhet och självständig-

het, särskilt vad avser tillhandahållandet av tilläggstjänster till koncernen. Utskottet ansvarar vidare för handledning och utvärdering av Group Internal Audit.

Ledamöter i revisionsutskottet är Svein Jacobsen (ordförande), Stine Bosse och Sarah Russell. Koncernrevisionschefen (CAE) och koncernfinanschefen (CFO), är i regel närvarande vid möten med rätt att delta i diskussioner, men inte i beslut.

Enligt aktiebolagslagen och koden ska majoriteten av utskottets ledamöter vara oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning. Minst en av de ledamöterna ska även vara oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare. Nordea följer både lagkravet och koden. För ytterligare information, se tabellen på sidan 72.

Riskutskottet (5)

Riskutskottet biträder styrelsen i dess tillsyn över hanteringen och kontrollen av risker och risksystem samt kontroller och processer avseende koncernens verksamhet, inklusive kredit-, marknads-, likviditets-, affärs- och livförsäkringsrisk samt operativ risk.

Utskottet ska bland annat granska utvecklingen av koncernens övergripande ramverk för riskhantering och kontroll liksom koncernens riskprofil och viktiga riskfrågor. Därtill granskar utskottet och ger rekommendationer om koncernens riskvillighet och limiter för marknads- och likviditetsrisk. Utskottet granskar vidare utlåningsenhets beslut om krediter eller limiter över vissa belopp liksom strategiska kreditpolicyfrågor och utvecklingen av kreditportföljen.

Ledamöter i riskutskottet är Kari Stadigh (ordförande), Lars G Nordström och Tom Knutzen. Chefen för Group Risk Management och, när det bedöms viktigt och i den utsträckning det är möjligt, koncernchefen är i regel närvarande vid möten med rätt att delta i diskussioner, men inte i beslut. Ytterligare information avseende kreditbeslutsstrukturen för huvudverksamheten inom Nordea finns i avsnittet "Riskhantering", på sidan 57.

Det finns inga regler om oberoende för riskutskottets ledamöter i det externa regelverket. För ytterligare information se tabellen på sidan 72.

Kompensationsutskottet (6)

Kompensationsutskottet ansvarar för att bereda och presentera förslag om ersättningsfrågor för styrelsen. Detta inkluderar förslag om Nordeas ersättningspolicy och kompletterande instruktioner, riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare som ska godkännas av årsstämman. Vidare förslag om ersättning till koncernchefen, andra koncernledningsmedlemmar liksom koncernrevisionschefen samt, på förslag av koncernchefen, Group Compliance Officer och chefen för Group Credit Control.

Minst en gång om året följer utskottet upp hur Nordeas ersättningspolicy och kompletterande instruktioner tillämpas via en oberoende översyn som görs av Group Internal Audit samt gör en utvärdering av Nordeas ersättningspolicy och ersättningssystem med deltagande av lämpliga kontrollfunktioner. Utskottet har också i uppdrag att årligen övervaka, utvärdera och till styrelsen rapportera om programmen för rörlig ersättning till koncernledningen och tillämpningen av riktlinjerna för ersättning till ledande befattningshavare. På begäran av styrelsen förbereder utskottet även principfrågor för behandling av styrelsen.

Ledamöter i kompensationsutskottet är Marie Ehrling (ordförande), Peter F Braunwalder från årsstämman 2012 och Björn Wahlroos. Koncernchefen och chefen för Group Human Resources är i regel närvarande vid möten med rätt att delta i diskussioner, men inte i beslut. Koncernchefen deltar emellertid inte vid överläggningar rörande hans egna anställningsvillkor.

Enligt koden ska ledamöterna i kompensationsutskottet vara oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning. Nordea följer denna regel.

Ytterligare information om ersättningar inom Nordea finns i avsnittet "Ersättningar" på sidan 76 och i not K7, på sidan 117.

Möten, närvaro och oberoende

Tabellen nedan visar antalet sammanträden som hölls av styrelsen och dess utskott liksom de enskilda ledamöternas närvaro. Den visar också de enskilda styrelseledamöternas oberoende förhållande till bolaget samt dess större aktieägare.

Koncernchefen och koncernledningen (7)

Nordeas vd och koncernchef har att sköta den löpande förvaltningen av Nordea Banks och Nordeakoncernens angelägenheter i enlighet med det externa och interna ramverket. Det interna ramverket reglerar ansvarsfördelningen och samspelet mellan koncernchefen och styrelsen. Koncernchefen har ett nära samarbete med styrelsens ordförande avseende planering av styrelsemöten.

Koncernchefen ansvarar inför styrelsen för ledningen av Nordeakoncernens verksamhet. Han ansvarar också för att utveckla och underhålla effektiva system för intern kontroll inom koncernen. Ytterligare information om kontrollmiljön för riskexponering finns i avsnittet "Risk-, likviditets- och kapitalhantering" på sidan 55. Koncernchefen arbetar i koncernledningen tillsammans med vissa ledande befattningshavare inom koncernen. För närvarande består koncernledningen av sex medlemmar och koncernchefen. Koncernledningen har veckovisa protokollförda möten. Dessa möten leds av koncernchefen, som fattar beslut efter samråd med övriga medlemmar i koncernledningen. Ytterligare information om koncernchefen och koncernledningen finns i avsnittet "Koncernledning" på sidan 210.

Intern kontrollprocess

Den interna kontrollprocessen utförs av styrelsen, ledningen och annan personal inom Nordea och är utformad för att följa upp och säkerställa yttre och inre effektivitet i verksamheten, tillförlitlighet i verksamhetsrapportering och finansiell rapportering, efterlevnad av externa och interna bestämmelser samt skyddande av tillgångar, inklusive tillfredsställande hantering av verksamhetens risker. Den interna kontrollprocessen baseras på kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Ramverket för den interna kontrollprocessen är avsett att göra det möjligt för hela organisationen att bidra till

	Styrelse	Revisionsutskott	Riskutskott	Kompensationsutskott	Oberoende i förhållande till bolaget ¹	Oberoende i förhållande till större aktieägare ¹
Antal sammanträden (varav per capsulam)	12 2	8	7 1	10		
Närvaro vid sammanträden:						
Valda vid årsstämman						
Björn Wahlroos ²	12			10	Ja	Nej
Marie Ehrling ³	12			10	Ja	Ja
Stine Bosse	12	7			Ja	Ja
Peter F Braunwalder ⁴	9			7	Ja	Ja
Svein Jacobsen	12	8			Ja	Ja
Tom Knutzen	12		7		Ja	Ja
Lars G Nordström	12		7		Ja	Ja
Sarah Russell	12	8			Ja	Ja
Kari Stadigh	12		7		Ja	Nej
Utsedda av arbetstagarna		—	—	—		
Kari Ahola (suppleant 1 nov 2012–30 apr 2013)	10				Nej	Ja
Ole Lund Jensen (suppleant 1 maj 2012–31 okt 2012)	12				Nej	Ja
Lars Oddestad (suppleant 1 nov 2011–30 apr 2012)	12				Nej	Ja
Steinar Nickelsen	12				Nej	Ja

1) För ytterligare information, se avsnittet "Styrelsens oberoende", på sidan 70.

2) Ordförande från årsstämman 2011.

3) Vice ordförande från årsstämman 2011.

4) Styrelseledamot och utskottsmedlem från årsstämman 2012.

den interna kontrollens effektivitet och höga kvalitet genom bland annat tydliga definitioner, fördelning av roller och ansvarsområden samt gemensamma verktyg och rutiner.

Roller och ansvarsområden avseende intern kontroll och riskhantering är uppdelade i tre försvarslinjer. I första försvarslinjen är det affärsorganisationen och koncernfunktioner som ansvarar för att verksamheten sköts inom ramen för fastställd riskexponering och i enlighet med fastställda regler på området. Som andra försvarslinje är de centrala koncernriskfunktionerna ansvariga för att ta fram reglerna för intern kontroll och riskhantering. Group Internal Audit, som är den tredje försvarslinjen, genomför revisioner och avger en revisionsförklaring till koncernens intressenter om Nordeas processer för intern kontroll och riskhantering.

Internrevision (8)

Group Internal Audit (GIA) är en oberoende funktion som arbetar på uppdrag av styrelsen. Revisionsutskottet ansvarar för anvisningar för och utvärdering av GIA inom Nordeakoncernen. Koncernrevisionschefen har det övergripande ansvaret för GIA. Koncernrevisionschefen rapporterar funktionellt till styrelsen och revisionsutskottet, och administrativt till koncernchefen. Styrelsen godkänner utnämning och uppsägning av koncernrevisionschefen.

GIA bedriver ingen rådgivning utan att först ha erhållit specifika uppdrag av revisionsutskottet. Syftet med GIA:s revisionsverksamhet är att skapa värde för organisationen genom att kvalitetssäkra processerna för styrning, riskhantering och kontroll samt att stödja kontinuerlig förbättring.

All verksamhet, både utlagd verksamhet och alla enheter inom koncernen, faller inom GIA:s behörighetsområde.

GIA fastställer självständigt internrevisionens omfattning, hur arbetet ska genomföras och hur resultatet presenteras. GIA har behörighet att genomföra alla typer av

undersökningar och erhålla all information som behövs för utförandet av sina uppgifter. GIA:s arbete ska utföras i enlighet med de internationella standarderna för internrevision och IT-revision – Standards for the International Professional Practice of Internal Auditing, som ges ut av Institute of Internal Auditors, respektive Standards for Information Systems Auditing, som ges ut av ISACA. De årliga revisionsplanerna baseras på en omfattande riskbedömning.

Externrevision (9)

Enligt bolagsordningen ska en eller två revisorer väljas av bolagsstämman för en period om ett år. Vid årsstämman 2012 återvaldes KPMG AB till revisor för perioden fram till och med årsstämman 2013. Carl Lindgren är huvudansvarig revisor.

Rapport om intern kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen

Systemen för intern kontroll och riskhantering avseende finansiell rapportering är utformade för att uppnå rimlig säkerhet avseende tillförlitligheten i den externa finansiella rapporteringen och säkerställa att de finansiella rapporterna är framtagna i överensstämmelse med god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar samt övriga krav på noterade bolag. De interna kontroll- och riskhanteringsaktiviteterna ingår i Nordeas planerings- och resursallokeringsprocess. Intern kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen i Nordea kan beskrivas i enlighet med följande COSO-ramverk (Internal Control – Integrated framework, by the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway commission).

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör basen för Nordeas interna kontroll och omfattar den kultur och de värderingar som etableras av styrelsen och verkställande ledning. Ytterligare infor-

Intern kontrollprocess:

mation om Nordeas värderingar finns i avsnittet "Strategisk inriktning – forma framtidens relationsbank" på sidan 9.

Kontrollmiljön är beroende av en tydlig och transparent organisationsstruktur. Nordeas affärsstruktur syftar till att stödja den övergripande strategin, med en stark produkt- och kundinriktning som i sin tur stödjer tydliga roller och ansvarsområden. Verksamheten liksom organisationen är under ständig utveckling. Ytterligare information om relationsstrategin presenteras på sidan 9.

Huvudprincipen för riskhantering i Nordea är de tre försvarslinjerna, där den första försvarslinjen är affärsorganisationen och koncernfunktionerna, den andra försvarslinjen är de centrala koncernriskfunktionerna som definierar en samling gemensamma standarder, och den tredje försvarslinjen är den interna kontrollfunktionen, se illustrationen "Intern kontrollprocess" (under rubriken "Intern kontrollprocess").

Den andra försvarslinjefunktionen för intern kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen, Accounting Key Controls (AKC), inför ett koncernövergripande system för nyckelkontroller. Detta görs för att säkerställa att kontroller som är väsentliga för den finansiella rapporteringen fortlöpande identifieras, övervakas och utvärderas och täcker bland annat de centrala Group Finance-processerna.

Riskbedömning

Styrelsen har det yttersta ansvaret för att begränsa och övervaka Nordeas riske exponering och riskhantering är en integrerad del av affärsverksamheten. Huvudansvaret för att utföra riskbedömningar avseende den finansiella rapporteringen ligger hos affärslinjen. Genom att utföra riskbedömningar nära affärerna ökar möjligheterna att identifiera de mest relevanta riskerna. I kvalitetssyfte föreskriver centrala funktioner i styrdokument när och hur dessa bedömningar ska utföras. Exempel på riskbedömningar

som utförs minst årligen är kvalitets- och riskanalyser för ändringar (Quality & Risk Analysis) och utvärdering av risker och kontroll i den egna verksamheten (Risk and Control Self Assessments) som utförs på avdelningsnivå.

Kontrollaktiviteter

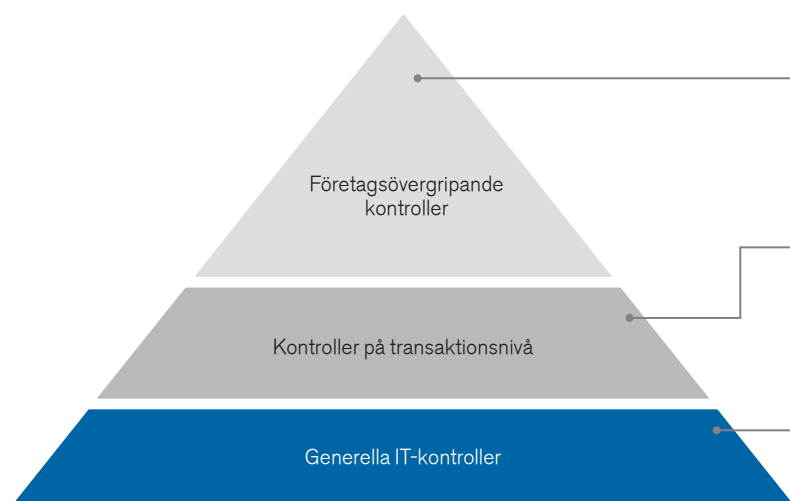
Det är i första hand respektive enhetschef som ansvarar för hanteringen av de risker som är knutna till den egna enhetens verksamhet och finansiella rapporteringsprocesser. Som stöd finns bland annat koncernens redovisningshandbok, principer för finansiell kontroll och flera olika kontrollorgan, till exempel Group Valuation Committee. Koncernens redovisningshandbok innehåller bland annat ett standardiserat rapporteringspaket som används av alla enheter för att säkerställa en konsekvent tillämpning av Nordeas principer och en samordnad finansiell rapportering. Till Nordeas grundläggande interna kontrollprinciper hör uppdelning av arbetsuppgifter och dualitetsprincipen i samband med godkännande av bland annat transaktioner och bemyndiganden.

Kvalitetssäkringen enligt ledningsrapporteringsprocessen, där det finansiella resultatet analyseras i detalj, utgör en av de viktigaste kontrollmekanismerna i samband med rapporteringen. Avstämningar är en annan viktig form av kontroller, där Nordea fortlöpande arbetar för att ytterligare förbättra kvaliteten.

Information och kommunikation

Stabsfunktionerna säkerställer att koncernens redovisningshandbok och principer för finansiell kontroll är uppdaterade och att ändringar delges de ansvariga enheterna. Dessa styrdokument bryts sedan ned till instruktioner och standardiserade arbetsrutiner inom respektive enhet. Rapporteringsspecialister inom Group Finance håller årliga sammankomster för redovisningspersonal och controllers för att informera om gällande och uppdaterade regler och förordningar av betydelse för Nordea.

Kontrollaktiviteter

Exempel på kontrollaktiviteter i Nordea:

Företagsövergripande kontroller

Koncernens redovisningshandbok, principer för finansiell kontroll, Group Valuation Committee, flertalet analyser i ledningsrapporteringen

Kontroller på transaktionsnivå

Avstämning, godkännande, finansiella kontrollanalyser, behörighet, automatiserade kontroller och koncerninterna elimineringar

Generella IT-kontroller

Kontroller för åtkomst, systemutveckling och utnyttjande, säkerhetskopiering och återställning samt logisk och fysisk säkerhet kritisk för den finansiella rapporteringsprocessen

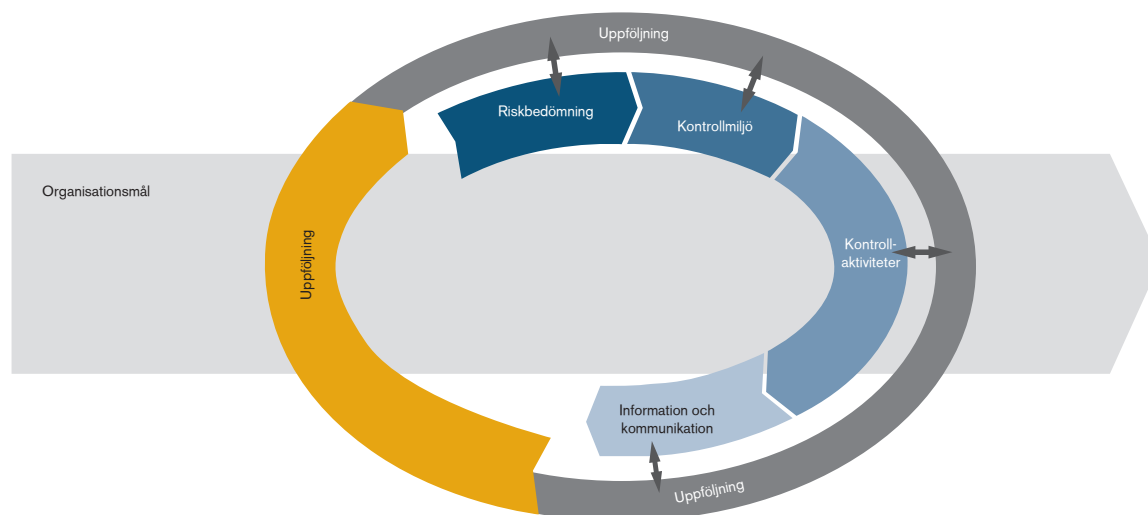
Frågor som påverkar uppnåendet av de finansiella rapporteringsmålen kommuniceras med utomstående parter och Nordea deltar aktivt i relevanta nationella forum, som till exempel forum inrättade av finansinspektioner, centralbanker eller sammanslutningar för finansiella institut.

Uppföljning

Nordea har fastställt en process för att säkerställa korrekt övervakning av kvaliteten i den finansiella rapporteringen och uppföljning av eventuella avvikelser. Denna interaktiva process ska omfatta alla COSO-komponenter och beskrivs i illustrationen nedan.

Utvärderingen av risker och kontroll i den egna verksamheten omfattar uppföljning av kvaliteten på den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Detta presenteras i den årliga risköversikten för koncernen (Group Risk Map) som avges till koncernledningen, revisionsutskottet, riskutskottet och styrelsen.

Styrelsen, revisionsutskottet, riskutskottet och Group Internal Audit har viktiga roller vad gäller uppföljningen av den interna kontrollen avseende finansiell rapportering i Nordea. För ytterligare information hänvisas till rubrikerna "Styrelsens arbete (3)", "Revisionsutskottet (4)", "Riskutskottet (5)" och "Internrevision (8)" ovan.

Ersättningar

Nordea har tydliga policyer, instruktioner och processer för ersättningar som säkerställer en sund ersättningsstruktur i hela koncernen.

Styrelsens kompensationsutskott tar fram förslag till ersättningspolicy, utifrån en analys av de risker som policyn medför. Förslaget godkänns sedan av styrelsen som säkerställer att ersättningspolicyn tillämpas och följs upp.

Nordeas ersättningspolicy ska

- stärka Nordeas möjligheter att rekrytera, utveckla och behålla motiverade, kompetenta och resultatnriktade medarbetare och därmed stödja People-strategin.
- vara en drivkraft, tillsammans med bra ledarskap och utmanande uppgifter, som bidrar till att skapa engagerade medarbetare och ett "great Nordea".
- säkerställa att ersättningarna i Nordea överensstämmer med effektiv riskhantering och Nordeas värderingar: Positiva kundupplevelser, Det är människor det handlar om, och Ett Nordeateam.

Nordea erbjuder konkurrenskraftiga ersättningar, utan att vara marknadsledande.

Nordea ser ersättningar utifrån ett helhetsperspektiv och inser vikten av dels välbalanserade men differentierade ersättningar utifrån verksamhetens behov och marknadssituationen, och dels ersättningsystem som överensstämmer med och stödjer en sund och effektiv riskhantering. Ersättningar ska inte heller uppmuntra överdrivet risktagande eller motverka Nordeas långsiktiga intressen.

Nordeas ersättningar – syfte och berättigande

Fast lön är ersättning till medarbetare för ett fullgott arbete. Individuell lönesättning grundar sig på följande tre faktorer: ansvar och komplexitet i befattningen, prestation samt lokala marknadsvillkor.

Vinstandelsprogrammet syftar till att stimulera värdeskapandet för kunder och aktieägare, och erbjuds samtliga medarbetare. Prestationskriterierna för programmet 2012 speglar Nordeas långsiktiga mål: avkastning på eget kapital (ROE) och kundnöjdhet.

Rörlig lönedel erbjuds utvalda chefer och specialister för att belöna en stark prestation. Bedömningen av individuella prestationer ska grundas på i förväg fastställda finansiella och icke-finansiella prestationskriterier, inklusive koncerngemensamma mål.

Bonusprogram erbjuds endast utvalda grupper av medarbetare inom specifika affärsområden eller enheter. Målet är att säkerställa en stark prestation och upprätthålla kostnadsflexibilitet för Nordea. Bedömningen av individuella prestationer ska grundas på i förväg fastställda finansiella och icke-finansiella prestationskriterier, inklusive koncerngemensamma mål.

Engångstillägg kan användas för att belöna medarbetare för särskilda prestationer som går utöver de krav eller förväntningar som finns. Medarbetare som omfattas av ett bonusprogram kan inte erbjudas engångstillägg, och medarbetare som har rörlig lönedel kan endast i undantagsfall erbjudas engångstillägg.

Pensions- och försäkringsplaner syftar till att ge medarbetarna en godtagbar levnadsstandard efter pensionering och personalförsäkringar under anställningstiden. Pensioner och försäkringar erbjuds enligt nationella lagar, bestämmelser och marknadspraxis i form av antingen kollektivavtal eller företagsspecifika planer, eller enligt en kombination av dessa två. Nordea strävar efter att ha avgiftsbestämda pensionsplaner.

Förmåner i Nordea ges för att stimulera till prestationer och skapa välbefinnande. Förmånerna är kopplade till antingen anställningsavtalet eller nationella förhållanden.

Långsiktiga incitamentsprogram syftar till att öka det långsiktiga aktieägarvärdet och stärka Nordeas möjligheter att behålla och rekrytera de bästa talangerna. Programmen riktar sig till chefer och andra nyckelpersoner som bedöms vara väsentliga för koncernens framtida utveckling. Prestationskriterierna i det långsiktiga incitamentsprogrammet för 2012 speglade Nordeas interna mått för avkastning på eget kapital, som är riskjusterat resultat i förhållande till economic capital (RAROCAR), samt börsvärdet dividerat med redovisat värde på eget kapital med avdrag för immateriella tillgångar (P/B-tal) jämfört med nordiska och europeiska finanskoncerner.

2013 införs Nordeas incitamentsprogram för utvalda chefer och nyckelpersoner (Executive Incentive Programme, EIP). Programmet ersätter det långsiktiga incitamentsprogrammet och rörlig lönedel för deltagarna. Ytterligare information om vinstandelsprogrammet, rörlig lönedel, bonusprogram, långsiktiga incitamentsprogram och det nya EIP återfinns nedan.

Riskanalys

Nordeas ersättningar utvärderas årligen för att säkerställa överensstämmelse med både internationella och nationella riktlinjer för ersättningar. Förutom utvärderingen av Nordeas olika ersättningar som sådana uppdaterades i mars 2012 riskanalysen avseende Nordeas ersättningspolicy. Analysen omfattar ersättningsprogrammets struktur och styrningen av dem, målfastställelse och resultatmätning, samt

riskerna för bedrägeri och risken att Nordeas anseende skadas. Tyngdpunkten i analysen har legat på de rörliga delar som kan resultera i ersättningar som betraktas som höga.

Nordea begränsar dessa risker genom att regelbundet se över ersättningsstrukturen, bland annat med avseende på deltagare och möjliga utfall, och genom att offentliggöra relevant information. Dessutom har Nordea tydliga processer för att fastställa mål utifrån koncernens strategi, beslutade tillväxtmål och utvecklingsinitiativ. Resultatmätningen sker på liknande sätt som Nordeas övergripande resultatmätning, och beslut om utbetalning fattas i separata processer och enligt den så kallade farfarsprincipen (godkännande av chefens chef). Nordea verkar också för att reducera förekommande risker genom det ramverk som internkontrollen erbjuder och som baseras på befintlig kontrollkultur. Denna kultur innefattar värderingar, ledningskultur, målorientering, uppföljningsmetodik, en tydlig och genomlyst organisationsstruktur, ansvarsfördelning, dualitetsprinciper, högklassig och effektiv internkommunikation samt en oberoende process för utvärdering.

Delar av den prestationsbaserade ersättningen för 2012 till de medarbetare som i riskanalysen definierats som Särskilt reglerad personal skjuts upp under 2013, i enlighet med internationella riktlinjer och nationella regelverk. De uppskjutna beloppen och information om dessa publiceras en vecka före den ordinarie årsstämman den 14 mars 2013.

Granskning av ersättningspolicyns tillämpning

Minst en gång om året följer styrelsens kompensationsutskott upp hur Nordeas ersättningspolicy och kompletterande instruktioner tillämpas via en oberoende översyn som görs av Group Internal Audit.

Ersättning till styrelsen

Ersättningen till styrelsen fastställs varje år av årsstämman. Ytterligare information finns i not K7 på sidan 117.

Ersättning till koncernchef och koncernledning

Styrelsen tar fram det förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare som varje år ska godkännas av årsstämman. Enligt dessa riktlinjer beslutar styrelsen om den faktiska ersättningen till koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen, efter förslag från styrelsens kompensationsutskott. Ytterligare information om styrelsens kompensationsutskott finns i avsnittet "Bolagsstyrningsrapport" på sidan 69.

De externa revisorerna lämnade till årsstämman 2012 en rapport som visar att styrelsen och koncernchefen under 2011 följde de riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare som godkändes av årsstämman 2010 och 2011.

Ytterligare information om ersättningar finns i not K7 på sidan 117.

Godkända riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare för 2012

Årsstämman 2012 godkände följande riktlinjer för ersätt-

ning till ledande befattningshavare.

"Nordea ska ha de ersättningsnivåer och anställningsvillkor som erfordras för att rekrytera och behålla ledande befattningshavare med kompetens och kapacitet att leverera i enlighet med Nordeas kort- och långsiktiga mål.

Med ledande befattningshavare förstås i detta sammanhang vd i Nordea Bank AB (publ) och de till denne rapporterade chefer som också ingår i koncernledningen (Group Executive Management).

Ersättning till ledande befattningshavare kommer att beslutas av styrelsen i enlighet med Nordeas interna riktlinjer och rutiner vilka baseras på den svenska Finansinspektionens (FI) föreskrifter om ersättningsystem, EU:s direktiv om kapitalkrav för banker liksom internationell praxis för en sund ersättningsstruktur.

Marknadsmässighet ska vara den övergripande principen för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare inom Nordea. Ersättning till ledande befattningshavare ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka Nordeas långsiktiga intressen.

Kortsiktig ersättning

Årlig ersättning består av en fast lönedel och en rörlig lönedel. Fast lön betalas för ett fullgott arbete. Rörlig lönedel erbjuds för att belöna uppfyllelsen av i förväg överenskomna mål på koncern-, affärsenhets- och individuell nivå. Hur resultatet påverkas på lång sikt ska beaktas när målen beslutas. Rörlig lönedel ska generellt inte överstiga 35 procent av fast lön. I enlighet med internationella principer ska garanterad rörlig lönedel utgöra undantag och vara tillåten endast i samband med anställning av ny ledande befattningshavare och då begränsas till det första året.

Rörlig lönedel ska betalas i form av kontant ersättning och aktier/aktiekursrelaterad ersättning och vara föremål för förfoganderestriktioner, uppskjutandeperiod och justering av uppskjuten ersättning baserade på FI:s föreskrifter om ersättningsystem, med beaktande av lokala regler och förhållanden när detta är relevant.

Långsiktig ersättning

Årsstämmorna har sedan 2007 beslutat om aktie- och prestationsbaserade långsiktiga incitamentsprogram, vilka erfordrar en initial investering i Nordeaaktier av deltagarna och där ersättningen ska vara avhängig skapandet av ett långsiktigt värde för aktieägarna samt uppfyllelse av Nordeas finansiella mål. Ett program liknande förra årets, med resultatmätning under en treårsperiod, och baserat på vederlagsfria matchnings- och prestationsaktier, kommer att föreslås årsstämman 2012. Till skillnad från förra årets program föreslås prestationskraven baseras på riskjusterat resultat i förhållande till economic capital och börsvärdet dividerat med bokfört värde på eget kapital med avdrag för immateriella tillgångar. Programmen har ett tak för hur stort utfallet får bli. Styrelsen kommer årlig-

gen att utvärdera om ett motsvarande incitamentsprogram ska föreslås årsstämman. De ledande befattningshavarna kommer att erbjudas att delta i de långsiktiga incitamentsprogrammen och på grund av deras inflytande över Nordeas långsiktiga utveckling skiljer sig villkoren för deltagande och utfall jämfört med övriga deltagare.

Om ett långsiktigt incitamentsprogram inte godkänns av årsstämman, ska den rörliga lönedelen till ledande befattningshavare kunna ökas och ska generellt inte överstiga 50 procent av fast lön.

Förmåner

Icke-monetära förmåner ska underlätta de ledande befattningshavarnas arbetsutförande och motsvara vad som kan anses rimligt i förhållande till praxis på marknaden. De ledande befattningshavarna ska erbjudas pensionsvillkor som är marknadsmässiga i förhållande till situationen i det land där befattningshavarna stadigvarande är bosatta. Uppsägningslön och avgångsvederlag för de ledande befattningshavarna ska sammantaget inte överstiga 24 fasta månadslöner.

Eventuellt åtagande eller annan lämnad förbindelse av Nordea gentemot stat eller myndighet i garantiavtal eller liknande avtal som påverkar ersättningen till ledande befattningshavare kommer att beaktas.

Styrelsen får frågå dessa riktlinjer om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det."

Förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare 2013

Nordea ska ha de ersättningsnivåer och anställningsvillkor som erfordras för att rekrytera och behålla ledande befattningshavare med kompetens och kapacitet att leverera i enlighet med Nordeas kort- och långsiktiga mål. Med ledande befattningshavare förstås i detta sammanhang vd i Nordea Bank AB (publ) och de till denne rapporterade chefer som också ingår i koncernledningen (Group Executive Management).

Ersättning till ledande befattningshavare kommer att beslutas av styrelsen i enlighet med Nordeas interna riktlinjer och rutiner vilka baseras på den svenska Finansinspektionens (FI) föreskrifter om ersättningsystem, EU:s direktiv om kapitalkrav för banker liksom internationell praxis för en sund ersättningsstruktur.

Marknadsmässighet ska vara den övergripande principen för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare inom Nordea. Ersättning till ledande befattningshavare ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka Nordeas långsiktiga intressen.

Årlig ersättning består av fast lön och rörlig lön.

Ledande befattningshavare har fram till och med 2012 erbjudits en kortsiktig rörlig lönedel samt ett långsiktigt incitamentsprogram (LTIP). I syfte att minska komplexiteten med att använda både rörlig lönedel och LTIP kommer de ledande befattningshavarna att erbjudas ett nytt incitamentsprogram för 2013, GEM Executive Incentive Programme 2013 (GEM EIP 2013), vilket belönar uppfyllelsen av i förväg överenskomna mål på koncern-, affärsenhets- och individuell nivå. Hur resultatet påverkas på lång sikt ska beaktas när målen beslutas. Utfallet från GEM EIP 2013 ska betalas över en femårsperiod i form av kontant ersättning och ska vara föremål för justering av uppskjuten ersättning, indexering till Nordeas totalavkastning (TSR) och förfoganderestriktioner baserat på FI:s föreskrifter om

ersättningsystem, med beaktande av lokala regler och förhållanden när detta är relevant. GEM EIP 2013 har en resultatmättningsperiod om ett år och utfallet ska inte överstiga den fasta lönen.

I enlighet med FI:s föreskrifter om ersättningsystem ska garanterad rörlig lön utgöra undantag och vara tillåten endast i samband med anställning av ny ledande befattningshavare och då begränsas till det första året.

Icke-monetära förmåner ska underlätta de ledande befattningshavarnas arbetsutförande och motsvara vad som kan anses rimligt i förhållande till praxis på marknaden. De ledande befattningshavarna ska erbjudas pensionsvillkor som är marknadsmässiga i förhållande till situationen i det land där befattningshavarna stadigvarande är bosatta. Uppsägningslön och avgångsvederlag för de ledande befattningshavarna ska sammantaget inte överstiga 24 fasta månadslöner.

Styrelsen får frågå dessa riktlinjer om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Information som fogas till styrelsens förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Avvikelser från godkända riktlinjer 2012:

Det finns inga avvikelser från de godkända riktlinjerna 2012.

Kostnad för rörliga ersättningar till ledande befattningshavare (exklusive sociala avgifter):

2012

Den maximala kostnaden för rörlig lönedel 2012 var 2,2 mn euro och den maximala kostnaden för hela programmet LTIP 2012 vid tilldelningstidpunkten var 4,4 mn euro, vilket innebär att den maximala totala kostnaden för rörliga ersättningar till ledande befattningshavare 2012 var 6,6 mn euro.

Den faktiska kostnaden för rörlig lönedel 2012 var 1,9 mn euro och den totala kostnaden för hela programmet LTIP 2012, förutsatt 100-procentig tilldelning av matchningsaktier och 50-procentig tilldelning av prestationsaktier, är 2,3 mn euro. Det innebär under givna förutsättningar att den beräknade totala kostnaden för rörliga ersättningar till ledande befattningshavare 2012 uppgår till 4,2 mn euro.

2013

Den beräknade maximala kostnaden för GEM EIP 2013 uppgår till 6,7 mn euro, och den beräknade kostnaden förutsatt 60-procentig uppfyllelse av prestationskriterierna uppgår till 4,0 mn euro.

Ytterligare information om rörliga ersättningar Vinstandelsprogrammet

Vinstandelsprogrammet har ett tak och baseras inte på Nordeas aktiekurs. Programmet är en förmån som innebär att medarbetarna får en del av vinsten. Detta ska uppmuntra goda insatser och stödja värderingen Ett Nordeateam, något som i sin tur leder till bättre lönsamhet och gör Nordea attraktivare som arbetsgivare.

Under 2012 avsattes totalt 70 mn euro till Nordeas vinstandelsprogram för alla anställda. För 2012 kan de anställda som mest få 3 200 euro vardera, varav 2 600 euro bestäms av en i förväg fastställd nivå på avkastning på eget kapital (ROE) och ytterligare 600 euro bestäms av kundnöjdhet. Om alla prestationskriterier hade uppfyllts skulle kostnaden för programmet maximalt ha uppgått till cirka 100 mn euro.

Rörlig lönedel

Nordea erbjuder utvalda chefer och specialister en rörlig lönedel för att belöna starka prestationer och för att rekrytera, motivera och behålla medarbetare med hög kapacitet i Nordeakoncernen. Den rörliga lönedelen måste vara transparent och baseras på i förväg fastställda prestationskriterier med tydliga vikter. Prestationskriterierna ska innefatta såväl finansiella som icke-finansiella kriterier som baseras på Nordeakoncernens operativa nyckeltal, vilka fastställs en gång om året av koncernchefen. Vid svagt eller negativt resultat för Nordeakoncernen kan den rörliga lönedelen sänkas enligt koncernchefens beslut.

Den rörliga lönedelen uppgår till högst 25 procent av den fasta årslönen, med undantag för ett fåtal chefer och viktiga specialister inom särskilda områden, där beloppet som högst kan uppgå till 50 procent av den fasta årslönen. Ansvarig medlem i koncernledningen kan i sällsynta undantagsfall godkänna avtal om rörlig lönedel som överstiger 50 procent av den fasta årslönen.

Nordea följer den så kallade farfarsprincipen när avtal ska tecknas om rörlig lönedel och när utfallet ska godkännas. Nordea har infört ersättningsprogram med uppskjuten utbetalning för Särskilt reglerad personal.

Bonusprogram

Bonusprogram erbjuds enbart utvalda grupper av medarbetare inom specifika affärsområden eller enheter som godkänns av styrelsen. Nordea betalar bonus kopplad till prestation, där både bonuspooler per enhet och individuella allokeringar uttryckligen baseras på fastställda prestationsmål. Finansiellt resultat per enhet mäts som riskjusterat resultat, med hänsyn tagen till kapital- och finansieringskostnader och justerat för historisk intäktsutveckling, liksom minimikrav på resultatet. Vid svagt eller negativt resultat för Nordeakoncernen kan bonuspoolerna minska enligt styrelsens beslut. Individuell ersättning fastställs utifrån detaljerade prestationsbedömningar som omfattar en rad finansiella och icke-finansiella faktorer.

För att förhindra betalning av oskäliga individuella bonusar finns ett tak både för andelen riskjusterat resultat som kan utbetalas och för nivån på bonus till individen. Nordea har infört ersättningsprogram med uppskjuten utbetalning för Särskilt reglerad personal.

Åtgärder har vidtagits för att säkerställa att personal vid kontroll- eller compliance-funktioner i enheter som använder bonusprogram erhåller konkurrenskraftig lön.

Styrelsen beslutar om nya eller ändrade bonusprogram och storleken på enheternas bonuspooler, efter förslag från styrelsens kompensationsutskott. Koncernledningen ansvarar för genomförandet av beslutade bonusprogram. Nordea har också en strikt process för att säkerställa att ersättningen till enskilda medarbetare inte uppmuntrar överdrivet risktagande. Som komplement till bedömningen på enhetsnivå finns en godkännandeprocess för betydande bonusar till enskilda medarbetare, där koncernchefens godkännande krävs för bonusar som överstiger en fastställd nivå.

Långsiktiga incitamentsprogram

Nordeas långsiktiga incitamentsprogram (LTIP) är aktiebaserade och utfallet är kopplat till särskilda prestationskriterier. Styrelsens huvudsakliga mål med programmen är att stärka Nordeas förmåga att behålla och rekrytera de bästa talangerna för viktiga chefsbefattningar. Målet är vidare att de ledande befattningshavare och nyckelperso-

ner vilkas insatser har en direkt påverkan på Nordeas resultat, lönsamhet och värdetillväxt, ska stimuleras till ökade insatser genom att sammanlänka deras intressen och perspektiv med aktieägarnas.

Deltagarna blir aktieägare i Nordea genom att allokera förvärvade Nordeaaktier till programmen. För varje aktie i Nordea som deltagaren binder upp inom ramen för det långsiktiga incitamentsprogrammet tilldelas han eller hon en matchningsaktie och upp till tre eller fyra prestationssaktier, under förutsättning att vissa prestationskriterier uppfylls under den treåriga kvalifikationsperioden.

Den grundläggande principen för Nordeas långsiktiga incitamentsprogram är att utfallet är kopplat till långsiktigt värdeskapande för aktieägarna, vilket sker genom att uppfylla Nordeas långsiktiga finansiella mål.

Dessutom krävs att deltagaren, med vissa undantag, fortsätter att vara anställd inom Nordeakoncernen under den inledande treåriga kvalifikationsperioden, samt att deltagaren under denna period behåller alla de Nordeaaktier som bundits upp inom ramen för programmet.

Nordeas första långsiktiga incitamentsprogram infördes i maj 2007 och omfattade upp till 400 ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner inom Nordeakoncernen, vilka bedömdes vara av väsentlig betydelse för koncernens framtida utveckling. Efter LTIP 2007 har varje år ett nytt program införts, utifrån samma principer. LTIP 2010, LTIP 2011 och LTIP 2012 har en treårig kvalifikationsperiod, istället för tvåårig som för de föregående programmen, och bygger på vederlagsfria aktier, istället för rättigheter att förvärva Nordeaaktier.

Mer information om Nordeas långsiktiga incitamentsprogram finns i not K7 och på nordea.com, samt i årsredovisningarna för tidigare år.

Styrelsen har beslutat att inte föreslå något långsiktigt incitamentsprogram för årsstämman 2013.

Incitamentsprogram för utvalda chefer och nyckelpersoner

Nordea kommer för 2013 att införa ett incitamentsprogram för utvalda chefer och nyckelpersoner (EIP 2013) som syftar till att stärka Nordeas möjligheter att behålla och rekrytera de bästa talangerna. Målet är vidare att stimulera de chefer och nyckelpersoner vilkas insatser har en direkt påverkan på Nordeas resultat, lönsamhet och långsiktiga värdetillväxt.

EIP erbjuds för att belöna uppfyllelsen av i förväg överenskomna mål på koncern-, affärsenhets- och individuell nivå. Hur resultatet påverkas på lång sikt ska beaktas när målen beslutas. Utfallet från EIP ska inte överstiga den fasta lönen.

EIP ska betalas i form av kontant ersättning och vara föremål för indexering till Nordeas totalavkastning, uppskjutandeperiod, justering av uppskjuten ersättning och förfoganderestriktioner i enlighet med gällande föreskrifter om ersättningar. Huvuddelen av EIP 2013 betalas ut tidigast i oktober 2017.

Upp till 400 chefer och andra nyckelpersoner i Nordeakoncernen, undantaget koncernledningen, kommer att erbjudas att delta i programmet. EIP 2013 erbjuds berörda medarbetare istället för Nordeas långsiktiga incitamentsprogram och rörlig lönedel.

Förslag till vinstdisposition

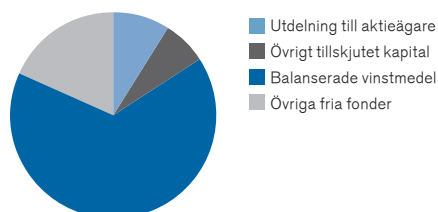
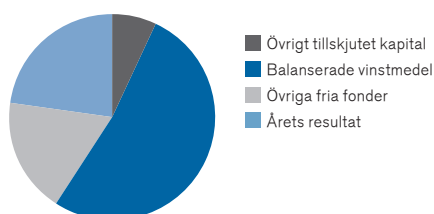
Enligt moderbolagets balansräkning står följande vinstmedel till årsstämman förfogande:

	Euro
Övrigt tillskjutet kapital	1 079 925 521
Balanserade vinstmedel	8 008 451 546
Övriga fria fonder	2 762 284 828
Årets resultat	3 474 195 046
Summa	15 324 856 941

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

	Euro
Utdelning till aktieägare, 0,34 euro per aktie	1 370 092 365
Till ny räkning förs	
– övrigt tillskjutet kapital	1 079 925 521
– balanserade vinstmedel	10 112 554 227
– övriga fria fonder	2 762 284 828
Summa	15 324 856 941

Det är styrelsens bedömning att den föreslagna utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Finansiella rapporter Koncernen

Finansiella rapporter - innehåll

Resultaträkning	83	K33 Pensionsförpliktelser	141
Rapport över totalresultat	84	K34 Efterställda skulder	143
Balansräkning	85	K35 För egna skulder ställda säkerheter	144
Rapport över förändringar i eget kapital	86	K36 Övriga ställda säkerheter	144
Kassaflödesanalys	88	K37 Ansvarsförbindelser	144
Kvartalsvis utveckling	90	K38 Åtaganden	145
Femårsöversikt, koncernen	91		
Nyckeltal	92	<i>Övriga noter</i>	
Definitioner och begrepp	93	K39 Försäkringsverksamhet	145
		K40 Kapitaltäckning	146
Noter till finansiella rapporter		K41 Klassificering av finansiella instrument	151
<i>Redovisningsprinciper</i>		K42 Tillgångar och skulder till verkligt värde	153
K1 Redovisningsprinciper	94	K43 Överförda tillgångar och erhållna säkerheter	158
<i>Noter till resultaträkningen</i>		K44 Investeringar för vilka kunden bär risken	159
K2 Segmentrapportering	112	K45 Löptidsanalys för tillgångar och skulder	159
K3 Räntenetto	115	K46 Transaktioner med närstående	161
K4 Avgifts och provisionsnetto	116	K47 Upplysningar om kreditrisk	162
K5 Nettoresultat av poster till verkligt värde	116		
K6 Övriga rörelseintäkter	116		
K7 Personalkostnader	117		
K8 Övriga administrationskostnader	124		
K9 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	124		
K10 Kreditförluster, netto	124		
K11 Skatter	125		
K12 Resultat per aktie	126		
<i>Noter till balansräkningen och poster inom linjen</i>			
K13 Utlåning och osäkra lånefordringar	127		
K14 Räntebärande värdepapper	128		
K15 Pantsatta finansiella instrument	128		
K16 Aktier och andelar	128		
K17 Derivatinstrument och säkringsredovisning	129		
K18 Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	131		
K19 Aktier och andelar i intresseföretag	132		
K20 Immateriella tillgångar	133		
K21 Materiella tillgångar	135		
K22 Leasing	136		
K23 Förvaltningsfastigheter	137		
K24 Övriga tillgångar	137		
K25 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	137		
K26 Skulder till kreditinstitut	137		
K27 In- och upplåning från allmänheten	137		
K28 Skulder till försäkringstagare	138		
K29 Emitterade värdepapper	139		
K30 Övriga skulder	139		
K31 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	140		
K32 Avsättningar	140		

Resultaträkning, Koncernen

Mn euro	Not	2012	2011
Rörelseintäkter			
Ränteintäkter		12 264	11 955
Räntekostnader		-6 512	-6 499
Räntenetto	K3	5 752	5 456
Avgifts- och provisionsintäkter		3 306	3 122
Avgifts- och provisionskostnader		-802	-727
Avgifts- och provisionsnetto	K4	2 504	2 395
Nettoresultat av poster till verkligt värde	K5	1 784	1 517
Andelar i intresseföretags resultat	K19	93	42
Övriga rörelseintäkter	K6	103	91
Summa rörelseintäkter		10 236	9 501
Rörelsekostnader			
Allmänna administrationskostnader:			
Personalkostnader	K7	-3 048	-3 113
Övriga administrationskostnader	K8	-1 860	-1 914
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	K9, K20, K21	-278	-192
Summa rörelsekostnader		-5 186	-5 219
Resultat före kreditförluster		5 050	4 282
Kreditförluster, netto	K10	-933	-735
Rörelseresultat		4 117	3 547
Skatt	K11	-991	-913
Årets resultat		3 126	2 634
Hänförligt till:			
Aktieägare i Nordea Bank AB (publ)		3 119	2 627
Minoritetsintressen		7	7
Summa		3 126	2 634
Resultat per aktie före utspädning, euro	K12	0,78	0,65
Resultat per aktie efter utspädning, euro	K12	0,78	0,65

Rapport över totalresultat, Koncernen

Mn euro	2012	2011
Årets resultat	3 126	2 634
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen		
Valutakursdifferenser under året	420	-28
Säkring av nettotillgångar i utländska verksamheter:		
Värdeförändringar under året	-254	0
Skatt på värdeförändringar under året	45	0
Finansiella tillgångar som kan säljas: ¹		
Värdeförändringar under året	67	5
Skatt på värdeförändringar under året	-17	-1
Kassaflödessäkringar:		
Värdeförändringar under året	133	166
Skatt på värdeförändringar under året	-35	-43
Omklassificerat till resultaträkningen under året	-321	—
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen under året	85	—
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	123	99
Totalresultat	3 249	2 733
Hänförligt till:		
Aktieägare i Nordea Bank AB (publ)	3 242	2 726
Minoritetsintressen	7	7
Summa	3 249	2 733

1) Resultat från omvärderingar relaterade till säkrade risker i verkligt värde säkringar redovisas direkt i resultaträkningen.

Balansräkning, Koncernen

Mn euro	Not	31 dec 2012	31 dec 2011
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		36 060	3 765
Utlåning till centralbanker	K13	8 005	40 615
Utlåning till kreditinstitut	K13	10 569	11 250
Utlåning till allmänheten	K13	346 251	337 203
Räntebärande värdepapper	K14	94 939	92 373
Pantsatta finansiella instrument	K15	7 970	8 373
Aktier och andelar	K16	28 128	20 167
Derivatinstrument	K17	118 789	171 943
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	K18	-711	-215
Aktier och andelar i intresseföretag	K19	585	591
Immateriella tillgångar	K20	3 425	3 321
Materiella tillgångar	K21, K22	474	469
Förvaltningsfastigheter	K23	3 408	3 644
Uppskjutna skattefordringar	K11	218	169
Skattefordringar	K11	78	185
Pensionstillgångar	K33	301	223
Övriga tillgångar	K24	16 372	19 425
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	K25	2 559	2 703
Summa tillgångar		677 420	716 204
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	K26	55 426	55 316
In- och upplåning från allmänheten	K27	200 678	190 092
Skulder till försäkringstagare	K28	45 320	40 715
Emitterade värdepapper	K29	184 340	179 950
Derivatinstrument	K17	114 203	167 390
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	K18	1 940	1 274
Skatteskulder	K11	391	154
Övriga skulder	K30	33 472	43 368
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	K31	3 903	3 496
Uppskjutna skatteskulder	K11	997	1 018
Avsättningar	K32	389	483
Pensionsförpliktelser	K33	348	325
Efterställda skulder	K34	7 797	6 503
Summa skulder		649 204	690 084
Eget kapital			
Minoritetsintressen		5	86
Aktiekapital		4 050	4 047
Överkursfond		1 080	1 080
Övriga reserver		76	-47
Balanserade vinstmedel		23 005	20 954
Summa eget kapital		28 216	26 120
Summa skulder och eget kapital		677 420	716 204
För egna skulder ställda säkerheter	K35	164 902	146 894
Övriga ställda säkerheter	K36	4 367	6 090
Ansvarsförbindelser	K37	21 157	24 468
Kreditåtaganden	K38	84 914	85 319
Övriga åtaganden	K38	1 294	1 651

Rapport över förändringar i eget kapital, Koncernen

Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ)²

Mn euro	Aktie- kapital ¹	Över- kursfond	Övriga reserver:			Balanse- rade vinst- medel	Summa	Minoritets- intressen	Summa eget kapital
			Omräkning utländsk verksamhet	Kassa- flödes- säkringar	Finansiella till- gångar som kan säljas				
Ingående balans per 1 jan 2012	4 047	1 080	-176	123	6	20 954	26 034	86	26 120
Årets resultat	—	—	—	—	—	3 119	3 119	7	3 126
Valutakursdifferenser under året	—	—	420	—	—	—	420	—	420
Säkring av nettotillgångar i utländska verksamheter:									
Värdeförändringar under året	—	—	-254	—	—	—	-254	—	-254
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	45	—	—	—	45	—	45
Finansiella tillgångar som kan säljas:									
Värdeförändringar under året	—	—	—	—	67	—	67	—	67
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	—	—	-17	—	-17	—	-17
Kassaflödessakringar:									
Värdeförändringar under året	—	—	—	133	—	—	133	—	133
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	—	-35	—	—	-35	—	-35
Omklassificerat till resultaträk- ningen under året	—	—	—	-321	—	—	-321	—	-321
Skatt på omklassificerat till resul- taträkningen under året	—	—	—	85	—	—	85	—	85
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	—	—	211	-138	50	—	123	—	123
Totalresultat	—	—	211	-138	50	3 119	3 242	7	3 249
Emitterade C-aktier ³	3	—	—	—	—	—	3	—	3
Återköp av C-aktier ³	—	—	—	—	—	-3	-3	—	-3
Aktierelaterade ersättningar	—	—	—	—	—	14	14	—	14
Utdelning för 2011	—	—	—	—	—	-1 048	-1 048	—	-1 048
Köp av egna aktier ⁴	—	—	—	—	—	-31	-31	—	-31
Förändring i minoritetsintressen	—	—	—	—	—	—	—	-84	-84
Övriga förändringar	—	—	—	—	—	—	—	-4	-4
Utgående balans per 31 dec 2012	4 050	1 080	35	-15	56	23 005	28 211	5	28 216

1) Totalt antal registrerade aktier var 4 050 miljoner.

2) Bundet eget kapital var 4 050 mn euro. Fritt eget kapital var 24 161 mn euro.

3) Avser det långsiktiga incitamentsprogrammet (LTIP). LTIP 2012 risksäkrades genom emission av 2 679 168 C-aktier. Aktierna har återköpts och konverterats till stamaktier.

Totala antalet egna aktier relaterade till LTIP var 20,3 miljoner.

4) Hänför sig till förändring av egna aktier relaterade till det långsiktiga incitamentsprogrammet, tradingportföljen och Nordeaaktier i de danska kundernas investeringsportföljer. Antalet egna aktier var 26,9 miljoner.

Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ)²

Mn euro	Övriga reserver:					Balanserade vinstmedel	Summa	Minoritetsintressen	Summa eget kapital
	Aktiekapital ¹	Överkursfond	Omräkning utländsk verksamhet	Kassaflödes-säkringar	Finansiella tillgångar som kan säljas				
Ingående balans per 1 jan 2011	4 043	1 065	-148	—	2	19 492	24 454	84	24 538
Årets resultat	—	—	—	—	—	2 627	2 627	7	2 634
Valutakursdifferenser under året	—	—	-28	—	—	—	-28	—	-28
Säkringar av nettotillgångar i utländska verksamheter:									
Värdeförändringar under året	—	—	0	—	—	—	0	—	0
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	0	—	—	—	0	—	0
Finansiella tillgångar som kan säljas:									
Värdeförändringar under året	—	—	—	—	5	—	5	—	5
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	—	—	-1	—	-1	—	-1
Kassaflödessakringar:									
Värdeförändringar under året	—	—	—	166	—	—	166	—	166
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	—	-43	—	—	-43	—	-43
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	—	—	-28	123	4	—	99	—	99
Totalresultat	—	—	-28	123	4	2 627	2 726	7	2 733
Emitterade C-aktier ³	4	—	—	—	—	—	4	—	4
Återköp av C-aktier ³	—	—	—	—	—	-4	-4	—	-4
Aktierelaterade ersättningar	—	—	—	—	—	11	11	—	11
Utdelning för 2010	—	—	—	—	—	-1 168	-1 168	—	-1 168
Köp av egna aktier ⁴	—	—	—	—	—	-4	-4	—	-4
Övriga förändringar	—	15 ⁵	—	—	—	—	15	-5	10
Utgående balans per 31 dec 2011	4 047	1 080	-176	123	6	20 954	26 034	86	26 120

1) Totalt antal registrerade aktier var 4 047 miljoner.

2) Bundet eget kapital var 4 047 mn euro. Fritt eget kapital var 21 987 mn euro.

3) Avser det långsiktiga incitamentsprogrammet (LTIP). LTIP 2011 risksäkrades genom emission av 4 730 000 C-aktier. Aktierna har återköpts och konverterats till stamaktier.

Totala antalet egna aktier relaterade till LTIP var 18,2 miljoner.

4) Hänför sig till förändring av egna aktier relaterade till det långsiktiga incitamentsprogrammet, tradingportföljen och Nordeaaktier i de danska kundernas investeringsportföljer. Antalet egna aktier var 20,7 miljoner.

5) I samband med aktieemissionen 2009 gjordes en uppskattning av hur stor andel av mervärdesskatt på transaktionskostnader som Nordea skulle behöva betala. Denna uppskattning har förändrats 2011 till följd av ändrad rättspraxis.

Utdelning per aktie

Se moderföretagets "Rapport över förändringar i eget kapital" sid 175.

Kassaflödesanalys, Koncernen

Mn euro	2012	2011
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	4 117	3 547
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	3 178	537
Betalda inkomstskatter	-662	-981
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	6 633	3 103
Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar		
Förändring av utlåning till centralbanker och kreditinstitut	21 166	-20 784
Förändring av utlåning till allmänheten	-2 988	-23 749
Förändring av räntebärande värdepapper	-2 968	-16 500
Förändring av pantsatta finansiella instrument	437	1 100
Förändring av aktier och andelar	-8 094	-2 776
Förändring av derivatinstrument, netto	3 017	-2 151
Förändring av förvaltningsfastigheter	236	-77
Förändring av övriga tillgångar	2 982	3 438
Förändring av den löpande verksamhetens skulder		
Förändring av skulder till kreditinstitut	-19	14 307
Förändring av in- och upplåning från allmänheten	7 000	13 341
Förändring av skulder till försäkringstagare	1 089	1 587
Förändring av emitterade värdepapper	1 665	27 205
Förändring av övriga skulder	-10 402	5 686
Kassaflöde från den löpande verksamheten	19 754	3 730
Investeringsverksamheten		
Förvärv av rörelser	0	0
Avyttring av rörelser	0	0
Förvärv av intresseföretag	-6	-16
Avyttring av intresseföretag	3	4
Förvärv av materiella tillgångar	-141	-157
Avyttring av materiella tillgångar	27	35
Förvärv av immateriella tillgångar	-177	-192
Avyttring av immateriella tillgångar	2	0
Nettoinvestering av värdepapper, som hålles till förfall	1 047	7 876
Förvärv/avyttring av övriga finansiella tillgångar	19	15
Kassaflöde från investeringsverksamheten	774	7 565
Finansieringsverksamheten		
Emission av efterställda skulder	1 530	891
Amortering av efterställda skulder	-624	-2 232
Nyemission	3	4
Återköp av egna aktier, inkl. förändringar i tradingportföljen	-31	-4
Utbetald utdelning	-1 048	-1 168
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-170	-2 509
Årets kassaflöde	20 358	8 786
Likvida medel vid årets början	22 606	13 706
Omräkningsdifferens	-156	114
Likvida medel vid årets slut	42 808	22 606
Förändring	20 358	8 786

Kommentarer till kassaflödesanalysen

Kassaflödesanalysen har upprättats i enlighet med IAS 7. Kassaflödesanalysen visar in- och utbetalningar av likvida medel under året. Nordeas kassaflödesanalys har upprättats enligt den indirekta metoden, vilket innebär att rörelseresultatet har justerats för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar, som t ex avskrivningar och kreditförluster. Redovisning av kassaflöden indelas i kategorierna löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Den löpande verksamheten

Den löpande verksamheten utgörs av den huvudsakliga intäktsbringande verksamheten och kassaflödet härrör huvudsakligen från rörelseresultatet, justerat för poster som inte ingår i kassaflödet samt för betalda inkomstskatter. Justering för icke kassaflödespåverkande poster innefattar:

Mn euro	2012	2011
Avskrivningar	240	190
Nedskrivningar	38	2
Kreditförluster	1 011	811
Orealiserade värdeförändringar	-2 749	-2 419
Realisationsvinster/-förluster, netto	-10	-4
Förändring av upplupna kostnader/intäkter och avsättningar	354	-225
Omräkningsdifferenser	-366	62
Förändring av återbäringsmedel, livförsäkring	582	-575
Förändring av tekniska reserver, livförsäkring	2 935	937
Förändringar av verkligt värde av säkrade poster, tillgångar/skulder (netto)	1 267	1 842
Övrigt	-124	-84
Summa	3 178	537

Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder innefattar tillgångar och skulder som ingår i den normala affärsverksamheten, som t ex utlåning, inlåning och emitterade värdepapper. Förändringar i derivatinstrument redovisas netto.

I kassaflödet från löpande verksamhet ingår erhållen ränta och betald ränta med följande belopp:

Mn euro	2012	2011
Erhållen ränta	12 553	11 896
Betald ränta	6 437	6 376

Investeringsverksamheten

Investeringsverksamheten omfattar förvärv och avyttring av anläggningstillgångar, finansiella såväl som materiella och immateriella.

Finansieringsverksamheten

Finansieringsverksamheten utgörs av den verksamhet som medför förändringar i eget kapital och efterställda skulder, som t ex nyemission av aktier, utdelningar och emission/amortering av efterställda skulder.

Likvida medel

Följande poster ingår i likvida medel:

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	36 060	3 765
Utlåning till centralbanker, betalbar vid anfordran	5 938	17 328
Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran	810	1 513
Summa	42 808	22 606

Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel inklusive utländska sedlar och mynt. Tillgodohavanden hos centralbanker utgörs av tillgodohavanden på konton hos centralbanker och postgiron i myndighetsform, där följande förutsättningar är uppfyllda:

– centralbanken eller postgirot är hemmahörande i det land där institutet är etablerat
– tillgodohavandet kan disponeras fritt när som helst.

Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran, utgörs av likvida tillgångar som inte representeras av obligationer och andra räntebärande värdepapper. Utlåning till centralbanker, betalbara vid anfordran inkluderar instrument som Nordea omedelbart har rätt att sälja tillbaka.

Kvartalsvis utveckling, Koncernen

Mn euro	Kv4 2012	Kv3 2012	Kv2 2012	Kv1 2012	Kv4 2011	Kv3 2011	Kv2 2011	Kv1 2011	2012	2011
Räntenetto	1 429	1 441	1 462	1 420	1 427	1 379	1 326	1 324	5 752	5 456
Avgifts- och provisionsnetto	692	605	611	596	588	582	623	602	2 504	2 395
Nettoresultat av poster till verkligt värde	444	377	494	469	506	111	356	544	1 784	1 517
Andelar i intresseföretags resultat	33	23	14	23	15	-4	13	18	93	42
Övriga rörelseintäkter	32	23	25	23	22	23	24	22	103	91
Summa rörelseintäkter	2 630	2 469	2 606	2 531	2 558	2 091	2 342	2 510	10 236	9 501
Allmänna administrationskostnader:										
Personalkostnader	-764	-752	-761	-771	-714	-887	-744	-768	-3 048	-3 113
Övriga administrationskostnader	-473	-467	-465	-455	-502	-474	-485	-453	-1 860	-1 914
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-90	-74	-64	-50	-50	-52	-46	-44	-278	-192
Summa rörelsekostnader	-1 327	-1 293	-1 290	-1 276	-1 266	-1 413	-1 275	-1 265	-5 186	-5 219
Resultat före kreditförluster	1 303	1 176	1 316	1 255	1 292	678	1 067	1 245	5 050	4 282
Kreditförluster, netto	-244	-254	-217	-218	-263	-112	-118	-242	-933	-735
Rörelseresultat	1 059	922	1 099	1 037	1 029	566	949	1 003	4 117	3 547
Skatt	-217	-234	-278	-262	-243	-160	-249	-261	-991	-913
Periodens resultat	842	688	821	775	786	406	700	742	3 126	2 634
Resultat per aktie efter utspädning (DEPS), euro	0,21	0,17	0,21	0,19	0,19	0,10	0,18	0,18	0,78	0,65
DEPS, rullande 12 månader till periodens slut, euro	0,78	0,76	0,69	0,66	0,65	0,65	0,73	0,68	0,78	0,65

Femårsöversikt, Koncernen

Resultaträkning

Mn euro	2012	2011	2010	2009	2008
Räntenetto	5 752	5 456	5 159	5 281	5 093
Avgifts- och provisionsnetto	2 504	2 395	2 156	1 693	1 883
Nettoreultat av poster till verkligt värde	1 784	1 517	1 837	1 946	1 028
Andelar i intresseföretags resultat	93	42	66	48	24
Övriga rörelseintäkter	103	91	116	105	172
Summa rörelseintäkter	10 236	9 501	9 334	9 073	8 200
Allmänna administrationskostnader:					
Personalkostnader	-3 048	-3 113	-2 784	-2 724	-2 568
Övriga administrationskostnader	-1 860	-1 914	-1 862	-1 639	-1 646
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-278	-192	-170	-149	-124
Summa rörelsekostnader	-5 186	-5 219	-4 816	-4 512	-4 338
Resultat före kreditförluster	5 050	4 282	4 518	4 561	3 862
Kreditförluster, netto	-933	-735	-879	-1 486	-466
Rörelseresultat	4 117	3 547	3 639	3 075	3 396
Skatt	-991	-913	-976	-757	-724
Årets resultat	3 126	2 634	2 663	2 318	2 672

Balansräkning

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2010	31 dec 2009	31 dec 2008
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	36 060	3 765	10 023	11 500	3 157
Räntebärande värdepapper	94 939	92 373	82 249	69 099	51 375
Utlåning till centralbanker och kreditinstitut	18 574	51 865	15 788	18 555	23 903
Utlåning till allmänheten	346 251	337 203	314 211	282 411	265 100
Derivatinstrument	118 789	171 943	96 825	75 422	86 838
Övriga tillgångar	62 807	59 055	61 743	50 557	43 701
Tillgångar	677 420	716 204	580 839	507 544	474 074
Skulder till kreditinstitut	55 426	55 316	40 736	52 190	51 932
In- och upplåning från allmänheten	200 678	190 092	176 390	153 577	148 591
Skulder till försäkringstagare	45 320	40 715	38 766	33 831	29 238
Emitterade värdepapper	184 340	179 950	151 578	130 519	108 989
Derivatinstrument	114 203	167 390	95 887	73 043	85 538
Efterställda skulder	7 797	6 503	7 761	7 185	8 209
Övriga skulder	41 440	50 118	45 183	34 779	23 774
Eget kapital	28 216	26 120	24 538	22 420	17 803
Skulder och eget kapital	677 420	716 204	580 839	507 544	474 074

Nyckeltal, Koncernen

	2012	2011	2010	2009	2008
Resultat per aktie före utspädning, euro	0,78	0,65	0,66	0,60	0,79
Resultat per aktie efter utspädning, euro	0,78	0,65	0,66	0,60	0,79
Aktiekurs ¹ , euro	7,24	5,98	8,16	7,10	3,90
Totalavkastning, %	21,0	-24,4	3,7	78,6	-46,9
Föreslagen/verkställd utdelning per aktie, euro	0,34	0,26	0,29	0,25	0,20
Eget kapital per aktie ¹ , euro	7,01	6,47	6,07	5,56	5,29
Potentiellt antal utestående aktier ^{1,2} , miljoner	4 050	4 047	4 043	4 037	2 600
Vägt genomsnittligt antal aktier efter utspädning ³ , miljoner	4 022	4 028	4 022	3 846	3 355
Avkastning på eget kapital, %	11,6	10,6	11,5	11,3	15,3
Kapital under förvaltning ¹ , md euro	218,3	187,4	191,0	158,1	125,6
K/I-tal, %	51	55	52	50	53
Kreditförluster på årsbasis, punkter	28	23	31	56	19
Kärnprimärkapitalrelation, exkl övergångsregler ¹ , %	13,1	11,2	10,3	10,3	8,5
Primärkapitalrelation, exkl övergångsregler ¹ , %	14,3	12,2	11,4	11,4	9,3
Kapitaltäckningsgrad, exkl övergångsregler ¹ , %	16,2	13,4	13,4	13,4	12,1
Kärnprimärkapitalrelation ¹ , %	10,2	9,2	8,9	9,3	6,7
Primärkapitalrelation ¹ , %	11,2	10,1	9,8	10,2	7,4
Kapitaltäckningsgrad ¹ , %	12,7	11,1	11,5	11,9	9,5
Kärnkapital ¹ , mn euro	21 961	20 677	19 103	17 766	14 313
Primärkapital ¹ , mn euro	23 953	22 641	21 049	19 577	15 760
Riskvägda tillgångar, inkl övergångsregler ¹ , md euro	215	224	215	192	213
Antal anställda (omräknat till heltidstjänster) ¹	31 466	33 068	33 809	33 347	34 008
Riskjusterat resultat, mn euro	3 245	2 714	2 622	2 786	2 279
Economic profit, mn euro	1 403	1 145	936	1 334	1 015
Economic capital ¹ , md euro	17,9	17,7	17,5	16,7	15,8
EPS, riskjusterad, euro	0,81	0,67	0,65	0,72	0,68
RAROCAR, %	17,6	15,5	15,0	17,3	15,6
MCEV, mn euro	3 762	2 714	3 655	3 244	2 624

1) Vid årets slut.

2) Ökning mellan 2008 och 2009 till följd av Nordeas nyemission.

3) 2008–2009 omräknade till följd av nyemissionen.

Definitioner och begrepp

Dessa definitioner gäller beskrivningar i årsredovisningen.

Andel osäkra lånefordringar, brutto
Individuellt värderade osäkra lånefordringar före reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Andel osäkra lånefordringar, netto
Individuellt värderade osäkra lånefordringar efter reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Avkastning på eget kapital Årets resultat exklusive minoritetsintressen dividerat med genomsnittligt eget kapital under året. I genomsnittligt eget kapital ingår årets resultat och ej utbetald utdelning. Minoritetsintressen ingår ej.

Economic capital (EC) Internt mått på det kapital som krävs för att med viss sannolikhet täcka oväntade förluster i verksamheten. EC beräknas med avancerade interna modeller för att ge ett konsekvent mått avseende kredit- och marknadsrisk, operativ risk, affärsrisk och livförsäkringsrisk inom Nordeas olika affärsområden.

När alla risker i koncernen aggregeras uppstår diversifieringseffekter till följd av skillnader i verksamheternas risk och det osannolika i att oväntade förluster uppstår samtidigt.

Economic profit Riskjusterat resultat minus kapitalkostnad.

Eget kapital per aktie Eget kapital enligt balansräkningen efter utspädning och exklusive minoritetsintressen, dividerat med antalet utestående aktier efter utspädning.

Förväntade kreditförluster Normaliserade förlustnivåer över en konjunkturcykel både på portföljnivå och för enskilda kreditengagemang.

K/I-tal Totala rörelsekostnader dividerade med totala rörelseintäkter.

Kapitalbas Summan av primärkapital och supplementärt kapital bestående av förlagslån, efter avdrag för redovisat värde på aktier i helägda försäkringsbolag och potentiellt avdrag för förväntat "underskott".

Kapitalkostnad (uttryckt i procent)

Den avkastning Nordeas aktieägare kräver. Den beräknas utifrån den långfristiga riskfria euroräntan, med tillägg för genomsnittlig marknadsmässig riskpremie för aktieinvesteringar, multiplicerat med betavärdet, ett mått på Nordeaaktiens volatilitet och marknadskorrelation.

Kapitalkostnaden i euro utgörs av kapitalkostnaden (i procent) multiplicerat med economic capital. Kapitalkostnaden fastställs av Nordeas ledning en gång om året, och utgör en parameter för riskvillighet och investeringsnivå.

Kapitaltäckningsgrad Kapitalbasen dividerat med riskvägda tillgångar.

Kreditförlustrelation Kreditförluster (på årsbasis) dividerade med ingående balans för utlåning till allmänheten (utlåning).

MCEV (Market Consistent Embedded Value) En uppskattning av det värde en placerare skulle tillmäta en portfölj av ingångna liv- och pensionsförsäkringar, utifrån en objektiv marknadsavkastning. MCEV omfattar inte värdet av framtida affärer och inte heller andra typer av immateriella värden.

Oreglerade lånefordringar som inte är osäkra Förfallna lånefordringar som inte är osäkra med hänsyn till framtida kassaflöden (ingår i Lånefordringar som inte är osäkra).

P/B-tal Börsvärdet dividerat med redovisat värde på eget kapital.

Primärkapital Den del av kapitalbasen som innefattar konsoliderat eget kapital exklusive investeringar i försäkringsbolag, föreslagen utdelning, uppskjutna skattefordringar, immateriella tillgångar i bankverksamheten och hälften av avdraget avseende förväntat "underskott", det vill säga den negativa skillnaden mellan förväntade kreditförluster och gjorda reserveringar. Med tillsynsmyndighets godkännande omfattar primärkapital även kvalificerade former av förlagslån (primärkapitaltillskott och hybridkapitallån).

Kärnprimärkapital utgörs av primärkapital exklusive hybridkapitallån.

Primärkapitalrelation Primärkapital dividerat med riskvägda tillgångar. Kärnprimärkapitalrelationen beräknas som kärnprimärkapital i procent av riskvägda tillgångar.

RAROCAR (uttryckt i procent) Står för risk-adjusted return on capital at risk och utgörs av det riskjusterade resultatet i förhållande till economic capital.

Reserver i relation till osäkra lånefordringar Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar dividerade med individuellt värderade osäkra lånefordringar före reserver.

Resultat per aktie efter utspädning Årets resultat dividerat med viktat genomsnittligt antal utestående aktier, efter full utspädning. Minoritetsintressen ingår ej.

Resultat per aktie före utspädning Årets resultat dividerat med viktat genomsnittligt antal utestående aktier. Minoritetsintressen ingår ej.

Riskjusterat resultat Intäkter minus rörelsekostnader, förväntade kreditförluster och schablonskatt (25 procent 2012). Större engångsposter ingår inte i det riskjusterade resultatet.

Riskvägda tillgångar Totala tillgångar och åtaganden utanför balansräkningen, värderade efter kredit- och marknadsrisk liksom operativ risk i koncernens dotterföretag enligt gällande kapitaltäckningsregler, exklusive tillgångar i försäkringsbolag, redovisat värde på sådana aktier som har dragits av från kapitalbasen samt immateriella tillgångar.

Total reserveringsgrad Totala reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Totala reserver i relation till osäkra lånefordringar Reserveringskvot, det vill säga totala reserver dividerade med totala osäkra lånefordringar före reserver.

Totalavkastning (TSR) Totalavkastning mätt som värdetillväxt i ett aktieinnehav under året, under antagande om att utdelningen återinvesteras i nya aktier vid utbetalningstidpunkten.

Innehållsförteckning

1. Grunder för presentationen	94
2. Förändrade redovisningsprinciper och presentation	94
3. Förändringar i IFRS som ännu inte tillämpats av Nordea	94
4. Kritiska bedömningar och osäkerhet i uppskattningar	96
5. Principer för konsolidering	98
6. Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar	99
7. Intäktsredovisning livförsäkring	100
8. Redovisning och bortbokning av finansiella instrument i balansräkningen	101
9. Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta	101
10. Säkringsredovisning	101
11. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument	102
12. Likvida medel	103
13. Finansiella instrument	103
14. Utlåning till allmänheten/kreditinstitut	105
15. Leasing	106
16. Immateriella tillgångar	107
17. Materiella tillgångar	108
18. Förvaltningsfastigheter	108
19. Skulder till försäkringstagare	108
20. Skatter	109
21. Resultat per aktie	109
22. Ersättningar till anställda	109
23. Eget kapital	110
24. Finansiella garantiavtal och kreditlöften	110
25. Aktierelaterade ersättningar	111
26. Transaktioner med närstående	111
27. Valutakurser	111

1. Grunder för presentationen

Nordeas koncernredovisning har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS), med tillhörande tolkningar från International Financial Reporting Standards Interpretations Committee (IFRS IC, tidigare IFRIC), godkända av EU-kommissionen. Vidare har vissa kompletterande regler i enlighet med Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL), rekommendationen RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, kompletterande uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (UFR) och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:25, med tillägg i FFFS 2009:11 och 2011:54) tillämpats.

De tilläggsupplysningar som krävs enligt ovan nämnda standarder, rekommendationer och lagstiftning har inkluderats i noterna, i kapitlet Risk, likviditets- och kapitalhantering eller i andra delar av de "Finansiella rapporterna".

Den 6 februari 2013 godkände styrelsen årsredovisningen som slutligt ska godkännas av årsstämman den 14 mars 2013.

2. Förändrade redovisningsprinciper och presentation

I allt väsentligt är redovisningsprinciperna, beräkningsgrunderna och presentationen oförändrade jämfört med årsredovisningen 2011, förutom främst för kategoriseringen av provisioner i not K4, "Avgifts- och provisionsnetto", och definitionen av osäkra lånefordringar i not K13, "Utlåning och osäkra lånefordringar". Dessa förändringar förklaras ytterligare nedan.

I syfte att tillhandahålla mer relevant information i balansräkningen om tillgångarnas egenskaper, har dessutom utlåning till centralbanker särskiljts från utlåning till kreditinstitut och redovisas på en ny rad i balansräkningen. Jämförelsetalen har justerats på motsvarande sätt.

Vidare har balansposterna "Statsskuldförbindelser" och

"Räntebärande värdepapper" slagits samman och redovisas nu som "Räntebärande värdepapper". Jämförelsetalen har justerats på motsvarande sätt.

Nedan följer också ett avsnitt om övriga förändringar i IFRS som implementerats 2012, vilka inte haft någon betydande inverkan på Nordea.

Definition av osäkra lånefordringar

Definitionen av osäkra lånefordringar har ändrats och upplysningarna innefattar all utlåning som, till följd av identifierade förlusthändelser, har skrivits ned antingen individuellt, för individuella lånefordringar med betydande värde, eller på portföljnivå, för individuellt obetydliga lånefordringar.

Denna definition av osäkra lånefordringar ger mer detaljerad information om de lån som faktiskt är osäkra.

Resultat- och balansräkningen har inte påverkats av den här förändringen. Jämförelsetalen har justerats på motsvarande sätt och redovisas i tabellen nedan.

Mn euro	31 dec 2011	
	Ny princip	Tidigare princip
Osäkra lånefordringar	5 125	5 438
– reglerade	2 946	3 287
– oreglerade	2 179	2 151

Kategorisering av provisioner

Kategoriseringen av provisioner inom "Avgifts- och provisionsnetto" har förbättrats genom att slå samman liknande typer av provisioner. Provisioner från värdepappersemissioner, förvärvsfinansiering och emissionstjänster har omklassificerats från "Betalingar" och "Övriga provisionsintäkter" till de nya posterna "Courtage, värdepappersemissioner och förvärvsfinansiering" och "Depå- och emissionstjänster". Den här kategoriseringen beskriver på ett bättre sätt de typer av provisioner som redovisas i resultaträkningen. Jämförelsetalen har justerats på motsvarande sätt och redovisas i tabellen nedan.

Mn euro	Jan-dec 2011	
	Ny princip	Tidigare princip
Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering	266	200
Depå- och emissionstjänster	115	90
Betalningar	399	421
Övriga provisionsintäkter	141	210

Förändringar i IFRS implementerade 2012

IASB har omarbetat IAS 1 "Utförande av finansiella rapporter" (Redovisning av poster i övrigt totalresultat), IFRS 7 "Finansiella instrument: Upplysningar" (Överföring av finansiella tillgångar) och IAS 12 "Inkomstskatter" (Återvinning av underliggande tillgångar), och förändringarna har implementerats i Nordea från 1 januari 2012.

Förändringarna i IAS 1 har påverkat Nordeas presentation av övrigt totalresultat så att poster som senare kan omklassificeras till resultaträkningen särskiljs från de poster som inte kan det. Förändringarna i IFRS 7 innebär inga ytterligare upplysningar eftersom Nordea inte har överfört tillgångar där Nordea har ett fortsatt engagemang. Förändringarna i IAS 12 har inte haft någon betydande inverkan på Nordeas finansiella rapporter eller kapitaltäckning.

3. Förändringar i IFRS som ännu inte tillämpats av Nordea IFRS 9 "Finansiella instrument" (fas 1)

IASB publicerade under 2009 en ny standard för finansiella in-

K1

Redovisningsprinciper

strument som innehöll regler för finansiella tillgångar. Standarden kompletterades under 2010 med regler för finansiella skulder. Standarden utgör det första steget i arbetet med att ersätta IAS 39 "Finansiella instrument: Redovisning och värdering", och omfattar klassificeringen och värderingen av finansiella tillgångar och skulder. Standarden träder i kraft för det räkenskapsår som startar 1 januari 2015, men får tillämpas tidigare. EU-kommissionen har ännu inte godkänt standarden.

Den preliminära bedömningen är att de finansiella rapporterna påverkas eftersom den nya standarden innebär färre värderingskategorier och därför har betydelse för presentationen av och upplysningarna om finansiella instrument. Den nya standarden väntas å andra sidan inte få någon betydande inverkan på Nordeas resultat- och balansräkning eftersom den blandade värderingsmodellen behålls. Några betydande omklassificeringar mellan verkligt värde och anskaffningsvärde eller någon betydande effekt på kapitaltäckningen förväntas inte, men detta beror naturligtvis på vilka finansiella instrument som finns upptagna i Nordeas balansräkning vid övergången. Vidare kommer sannolikt förändringar att göras i standarden innan den träder i kraft.

Eftersom standarden ännu inte har godkänts av EU-kommissionen och förändringar sannolikt görs före införandet har Nordea inte slutfört analysen av dess inverkan på de finansiella rapporterna för den första och de efterföljande tillämpningsperioderna.

IFRS 10 "Koncernredovisningar", IFRS 11 "Samarbetsarrangemang", IFRS 12 "Upplysningar om andelar i andra företag", IAS 27 "Separata finansiella rapporter" samt IAS 28 "Innehav i intresseföretag och joint ventures"

IASB har publicerat tre nya standarder om konsolidering (IFRS 10, IFRS 11 och IFRS 12) och omarbetat IAS 27 och IAS 28. Standarderna och omarbetningarna träder i kraft för det räkenskapsår som startar 1 januari 2013, men får tillämpas tidigare. EU-kommissionen har under 2012 godkänt dessa standarder och omarbetningar. Till skillnad från IFRS kräver EU-kommissionen att standarderna tillämpas i de finansiella rapporterna från 1 januari 2014 eller senare. Nordea kommer att tillämpa dessa standarder från 1 januari 2014.

En möjlig effekt av den nya definitionen av kontroll är att Nordea måste konsolidera ytterligare företag (bland annat så kallade Strukturerade företag eller Företag för särskilt ändamål, SPE:er). Nordeas nuvarande bedömning är att inga ytterligare företag med betydande inverkan på Nordeas resultaträkning, balansräkning eller eget kapital behöver konsolideras, även om viss osäkerhet fortfarande föreligger kring vissa fonder. Om fonder skulle konsolideras får det inte några effekter på resultaträkningen, däremot påverkar det balansräkningen och om fonderna innehar Nordeaaktier som måste elimineras i koncernredovisningen påverkar det eget kapital. De nya standarderna innehåller också mer omfattande upplysningskrav som påverkar Nordeas upplysningar om företag som ingår respektive inte ingår i koncernredovisningen. I övrigt väntas de nya standarderna och omarbetningarna inte ha någon betydande inverkan på Nordeas resultat- och balansräkning. De nya standarderna och omarbetningarna väntas inte ha någon betydande inverkan på kapitaltäckningen.

Nordea har inte slutfört analysen av deras inverkan på de finansiella rapporterna för den första och de efterföljande tillämpningsperioderna.

IFRS 13 "Värdering till verkligt värde"

IASB har publicerat IFRS 13, "Värdering till verkligt värde". Standarden träder i kraft för det räkenskapsår som startar 1

januari 2013, men får tillämpas tidigare. EU-kommissionen har under 2012 godkänt standarden. Nordea kommer att tillämpa standarden från 1 januari 2013.

IFRS 13 anger hur värdering till verkligt värde ska göras, men innehåller inga förändringar i fråga om vilka poster som ska värderas till verkligt värde. Vidare ställer IFRS 13 ytterligare krav på upplysningar om värdering till verkligt värde.

Bedömningen är att den nya standarden inte får någon betydande inverkan på Nordeas resultat- eller balansräkning. Däremot påverkas upplysningarna, eftersom den nya standarden innehåller mer omfattande krav på upplysningar om värdering till verkligt värde, i synnerhet för verkliga värden i nivå 3 i värderingshierarkin.

Bedömningen är att den nya standarden inte får någon betydande inverkan på Nordeas kapitaltäckning.

IAS 19 "Ersättningar till anställda"

IASB har omarbetat IAS 19. Standarden träder i kraft för det räkenskapsår som startar 1 januari 2013, men får tillämpas tidigare. EU-kommissionen har under 2012 godkänt den omarbetade standarden. Nordea kommer att tillämpa omarbetningen från 1 januari 2013.

Den omarbetade standarden får en inverkan på de finansiella rapporterna för den första och de efterföljande tillämpningsperioderna. Omarbetningen avser huvudsakligen förmånsbestämda pensionsplaner. Enligt den omarbetade IAS 19 ska aktuariella vinster/förluster redovisas direkt mot eget kapital via övrigt totalresultat, vilket leder till större volatilitet i eget kapital jämfört med dagens korridor metod. Inga aktuariella vinster/förluster kommer därmed att redovisas via resultaträkningen. Enligt nuvarande IAS 19 redovisas aktuariella vinster/förluster utanför korridoren via resultaträkningen.

Vidare ska den förväntade avkastningen på förvaltningstillgångar redovisas med hjälp av samma ränta som den diskonteringsränta som används vid värderingen av pensionsförpliktelser. Detta leder till högre pensionskostnader i resultaträkningen eftersom Nordea för närvarande förväntar sig en högre avkastning än diskonteringsräntan. Eventuella skillnader mellan faktisk avkastning och förväntad avkastning ingår i de aktuariella vinster/förluster som redovisas direkt mot eget kapital via övrigt totalresultat, utan att omklassificeras till resultaträkningen.

De oredovisade aktuariella förlusterna per 31 december 2012 uppgick till 251 mn euro, exklusive särskild löneskatt och före inkomstskatt. Detta får vid övergången en negativ inverkan på eget kapital med 280 mn euro, efter särskild löneskatt och före inkomstskatt. Om implementering skett den 31 december 2012, hade Nordeas kärnprimärkapital reducerats med 258 mn euro, inklusive påverkan av förändringar i uppskjutna skattefordringar. Inverkan på resultaträkningen väntas inte bli betydande. Se not K33 "Pensionsförpliktelser" för ytterligare information.

Rådet för finansiell rapportering har vidare dragit tillbaka UFR 4 "Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt" och publicerat UFR 9 "Redovisning av avkastningsskatt". Nordea kommer att tillämpa UFR 9 från 1 januari 2013. UFR 4 tillämpas i de finansiella rapporterna för 2012. Behandlingen av avkastningsskatt i UFR 9 är densamma som i UFR 4. I fråga om särskild löneskatt väntas tillbakadragandet av UFR 4 och införandet av IAS 19 inte få någon betydande inverkan på Nordeas finansiella rapporter eller kapitaltäckning.

IAS 32 "Finansiella instrument: Klassificering"

IAS 32 "Finansiella instrument: Klassificering" har omarbe-

K1

Redovisningsprinciper

tats med avseende på kvittning av finansiella tillgångar och finansiella skulder. Omarbetningen är inte avsedd att ändra kriterierna för kvittning utan bara att ge ytterligare vägledning om hur de befintliga kriterierna ska tillämpas.

Omarbetningen träder i kraft för det räkenskapsår som startar 1 januari 2014, men får tillämpas tidigare. EU-kommissionen har under 2012 godkänt den omarbetade standarden. Nordea kommer att tillämpa omarbetningen från 1 januari 2013. Bedömningen är att den omarbetade standarden inte får någon betydande inverkan på Nordeas finansiella rapporter eller kapitaltäckning.

IFRS 7 "Finansiella instrument: Upplysningar"

Vidare har IFRS 7 "Finansiella instrument: Upplysningar" omarbetats och ställer krav på ytterligare upplysningar om kvittning av finansiella tillgångar och finansiella skulder.

Omarbetningen träder i kraft för det räkenskapsår som startar 1 januari 2013, men får tillämpas tidigare. EU-kommissionen har under 2012 godkänt den omarbetade standarden. Nordea kommer att tillämpa omarbetningen från 1 januari 2013.

Den omarbetade standarden får inte någon betydande inverkan på Nordeas finansiella rapporter, utöver ytterligare upplysningar, eller på kapitaltäckningen.

4. Kritiska bedömningar och osäkerhet i uppskattningar

För att upprätta årsredovisning i enlighet med god redovisningsssed måste ledningen i vissa fall använda sig av bedömningar och uppskattningar. Det faktiska utfallet kan senare i viss mån avvika från de uppskattningar och antaganden som gjorts. I detta avsnitt beskriver Nordea:

- källorna till osäkerhet i uppskattningar vid rapportperiodens slut som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår, och
- bedömningar som vid tillämpningen av redovisningsprinciper (utöver de som innefattar uppskattningar) har störst inverkan på de redovisade beloppen i de finansiella rapporterna.

Kritiska bedömningar och uppskattningar är främst hänförliga till:

- värdering till verkligt värde av vissa finansiella instrument
- prövning av nedskrivningsbehovet för:
 - goodwill och
 - utlåning till allmänheten/kreditinstitut
- effektivitetstest av kassaflödessäkringar
- aktuariella beräkningar av pensionsförpliktelser och förvaltningsstillgångar för anställda
- aktuariella beräkningar av försäkringsavtal
- värdering av förvaltningsfastigheter
- klassificering av leasingavtal
- omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta
- värdering av uppskjutna skattefordringar
- krav i civilrättsliga processer

Värdering till verkligt värde av vissa finansiella instrument

Nordeas redovisningsprincip för att fastställa verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i avsnitt 11 "Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument" och i not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde". Kritiska bedömningar med betydande inverkan på redovisade belopp för finansiella instrument görs i samband med fastställande av verkligt värde för OTC-derivat och andra finansiella instrument som saknar noterade kurser eller nyligen observerade marknadspriser. Dessa bedömningar omfattar följande:

- Val av värderingstekniker
- Bedömning av när noterade priser inte motsvarar verkligt

- värde (bland annat bedömning av om marknaden är aktiv)
- Val av metod för att justera verkligt värde för att beakta relevanta riskfaktorer såsom kreditrisk, modellrisk och likviditetsrisk
- Bedömning av vilka marknadsparametrar som är observerbara.

Fastställandet av verkligt värde på finansiella instrument som saknar noterade kurser eller nyligen observerbara marknadskurser är förenat med hög grad av osäkerhet i uppskattningarna. Denna osäkerhet härrör huvudsakligen från den bedömning som ledningen gör när de:

- väljer en lämplig diskonteringsränta för instrumentet och
- fastställer den förväntade tidpunkten för framtida kassaflöden från instrumentet.

I samtliga fall grundas besluten på en professionell bedömning i enlighet med Nordeas redovisnings- och värderingspolicyer. För att säkerställa korrekt styrning har Nordea en så kallad Group Valuation Committee som regelbundet granskar kritiska bedömningar som anses ha en betydande inverkan på värderingen till verkligt värde.

Det verkliga värdet på finansiella tillgångar och skulder, värderade med hjälp av en värderingsteknik, nivå 2 och 3 i värderingshierarkin, uppgick till 252 558 mn euro (285 476 mn euro) respektive 185 506 mn euro (235 514 mn euro) vid årets slut.

Upplysningar om känslighetsanalysen för verkliga värden på finansiella instrument med betydande icke-observerbara indata finns i not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Nordeas redovisningsprincip för goodwill beskrivs i avsnitt 16 "Immateriella tillgångar" och i not K20 "Immateriella tillgångar" listas de kassagenererande enheter till vilka goodwill har allokerats. Nordeas samlade goodwill uppgick till 2 656 mn euro (2 575 mn euro) vid årets slut.

Uppskattningen av framtida kassaflöden och beräkningen av diskonteringsränta för dessa kassaflöden är förenade med osäkerhet i uppskattningarna. Uppskattningen av framtida kassaflöden påverkas mycket av kassaflödesprognoserna för de närmaste åren (2–3 år) och av tillväxttakten för sektorn efter 2–3 år. Tillväxttakten baseras på historiska data som uppdateras för att spegla den aktuella situationen, vilket ger upphov till osäkerhet i uppskattningarna.

Diskonteringsräntan för förväntat kassaflöde baseras på den långfristiga riskfria räntan plus en riskpremie (efter skatt). Riskpremien baseras på extern information om riskpremier generellt i relevanta länder.

För information om känsligheten för förändringar i olika parametrar, se not K20 "Immateriella tillgångar".

Prövning av nedskrivningsbehov för utlåning till allmänheten/kreditinstitut

Nordeas redovisningsprincip för prövning av nedskrivningsbehov för lånefordringar beskrivs i avsnitt 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut".

Ledningen måste göra kritiska bedömningar och uppskattningar vid beräkningen av reserveringar för osäkra lånefordringar, för såväl individuellt som kollektivt värderade lånefordringar. Nordeas samlade utlåning, före reserveringar för osäkra lånefordringar, uppgick till 367 673mn euro (391 539 mn euro) vid årets slut. För ytterligare information, se not K13 "Utlåning och osäkra lånefordringar".

Det område som ställer högst krav på bedömningar är beräkningen av gruppvisa reserveringar för osäkra lånefordringar. Vid kollektiv prövning av nedskrivningsbehovet för

K1

Redovisningsprinciper

en grupp av lånefordringar måste bedömningar göras för att identifiera de händelser och/eller observerbara data som har gett upphov till kreditförluster inom gruppen av lånefordringar. Nordea bevakar kreditportföljen via ratingändringar, och en förlusthändelse är en händelse som leder till försämrad rating. Bedömningen av nuvärdet av de kassaflöden som kunderna i gruppen av lånefordringar genererar är också förenad med osäkerhet i uppskattningarna. Bland annat används historiska data för sannolikheten för fallissemang och förlust vid fallissemang, kompletterat med erfarenhetsmässig justering av dessa data till den aktuella situationen.

Effektivitetstest av kassaflödessäkringar

Nordeas redovisningsprinciper för kassaflödessäkringar beskrivs i avsnitt 10 "Säkringsredovisning".

En viktig bedömning i samband med säkringsredovisning av kassaflöden är valet av metod för att testa effektiviteten.

De säkringsinstrument som används när Nordea tillämpar kassaflödessäkring är huvudsakligen valutaränteswappar, vilka alltid redovisas till verkligt värde. Valutakomponenten hanteras som en kassaflödessäkring av valutarisk och räntekomponenten som en verkligt värde-säkring av ränterisk. Vid mätningen av effektiviteten i dessa kassaflödessäkringar används den hypotetiska derivatmetoden, vilket innebär att förändringen i en perfekt hypotetisk swap anses motsvara nuvärdet av den ackumulerade förändringen i förväntade framtida kassaflöden för den såkrade transaktionen (valutakomponenten). Fastställandet av egenskaper för den perfekta hypotetiska swappen kräver kritiska bedömningar.

Aktuariella beräkningar av pensionsförpliktelser och förvaltningstillgångar för anställda

Nordeas redovisningsprincip för ersättningar efter avslutad anställning beskrivs i avsnitt 22 "Ersättningar till anställda".

Förpliktelser för förmånsbestämda pensioner framräknas för de större pensionsplanerna av externa aktuarier med hjälp av demografiska antaganden baserade på aktuella befolkningsdata. Beräkningarna baseras på ett antal aktuariella och finansiella parametrar.

Uppskattningen av diskonteringsräntan är förenad med osäkerhet om huruvida marknaden för företagsobligationer är tillräckligt djup, av hög kvalitet och i samband med extrapoleringen av räntekurvor för relevanta löptider. I Sverige, Norge och Danmark baseras diskonteringsräntan på hypoteksobligationer och i Finland på företagsobligationer. Andra parametrar, såsom antaganden om löneökningar och inflation, baseras på den förväntade långsiktiga utvecklingen för dessa parametrar och är också förenade med osäkerhet i uppskattningarna. De parametrar som fastställdes vid årsskiftet redovisas i not K33 "Pensionsförpliktelser" tillsammans med en beskrivning av känsligheten för ändrad diskonteringsränta.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångarna har uppskattats med beaktande av tillgångarnas sammansättning och baseras på långsiktiga förväntningar om avkastning på de olika tillgångsslagen. För obligationer är detta kopplat till diskonteringsräntan, medan aktier och fastigheter har en extra riskpremie, och båda är förenade med osäkerhet i uppskattningar. Den förväntade avkastningen framgår av not K33 "Pensionsförpliktelser".

Aktuariella beräkningar av försäkringsavtal

Nordeas redovisningsprincip för försäkringsavtal beskrivs i avsnitt 19 "Skulder till försäkringstagare".

Vid värderingen av försäkringsskulder används både finansiella och aktuariella uppskattningar och antaganden. Ett vik-

tigt finansiellt antagande är den ränta som används för att diskontera framtida kassaflöden. Viktiga aktuariella antaganden är de om mortalitet och invaliditet, som påverkar storleken på och tidpunkten för de framtida kassaflödena. De finansiella och aktuariella antagandena är till stor del föreskrivna i ländernas lagstiftning och kan inte påverkas av Nordea. Även antaganden om framtida förvaltnings- och skattekostnader påverkar beräkningen av skulder till försäkringstagare.

Försäkringsskulderna och känsligheten i antagandena avseende det redovisade värdet anges i not K28 "Skulder till försäkringstagare".

Värdering av förvaltningsfastigheter

Nordeas redovisningsprinciper för förvaltningsfastigheter beskrivs i avsnitt 18 "Förvaltningsfastigheter".

Förvaltningsfastigheter värderas till verkligt värde. Eftersom det normalt inte finns några aktiva marknader för förvaltningsfastigheter estimeras verkligt värde med hjälp av modeller baserade på diskonterade kassaflöden. Dessa modeller bygger på antaganden om framtida hyror, beläggning, drifts- och underhållskostnader, avkastningskrav och räntenivåer.

Det redovisade värdet på förvaltningsfastigheter uppgick vid årets slut till 3 408 mn euro (3 644 mn euro). Se not K23 "Förvaltningsfastigheter" för ytterligare information om belopp och parametrar som används i dessa modeller.

Klassificering av leasingavtal

Nordeas redovisningsprinciper för leasingavtal beskrivs i avsnitt 15 "Leasing".

Klassificeringen av leasingavtal innefattar kritiska bedömningar. Ett leasingavtal klassificeras som finansiellt om avtalet innebär att i stort sett alla risker och rättigheter förknippade med ägandet överförs. Ett leasingavtal klassificeras som operationellt om avtalet inte innebär att i stort sett alla risker och rättigheter förknippade med ägandet överförs.

De centralt belägna fastigheterna i Finland, Norge och Sverige som Nordea har avyttrat har hyrts tillbaka. Leasingavtalen tecknades på 3–25 år, med option på förlängning. Leasingavtalen omfattar inte någon övergång av äganderätten till fastigheten vid löptidens slut och innehåller inte heller några ekonomiska fördelar avseende värdestegring på den leasade fastigheten. Dessutom omfattar inte leasingperioden större delen av fastigheternas ekonomiska livslängd. Nordea har därför klassificerat dessa leasingavtal som operationell leasing. Denna bedömning är en kritisk bedömning som har betydande inverkan på det redovisade värdet i de finansiella rapporterna. Det redovisade värdet på dessa fastigheter uppgick vid avyttrandet till 1,5 md euro.

Ytterligare information om leasingavtal finns i not K22 "Leasing".

Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta

Nordeas redovisningsprinciper för omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta beskrivs i avsnitt 9 "Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta".

Moderföretaget Nordea Bank AB (publ) har bedömts ha två funktionella valutor i sin koncernredovisning, svenska kronor och euro, beroende på vilken affärsverksamhet som avses. Den funktionella valutan i den normala bankverksamheten är svenska kronor och den funktionella valutan i den enhet som innehar eget kapital, andelar i dotterföretag, samt finansieringen av sådana andelar, är euro. Det är Nordeas bedömning att en juridisk person kan bestå av flera enheter med olika funktionella valutor.

Värdering av uppskjutna skattefordringar

Nordeas redovisningsprincip för redovisning av uppskjutna skattefordringar beskrivs i avsnitt 20 "Skatter" och i not K11 "Skatter".

Värderingen av uppskjutna skattefordringar påverkas av ledningens bedömning av Nordeas framtida resultat och tillräckligheten av framtida beskattningsbara vinster och framtida återföringar av befintliga beskattningsbara temporära skillnader. Dessa bedömningar uppdateras och ses över vid varje bokslutstillfälle, och justeras om så behövs för att avspegla den nuvarande situationen.

Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar uppgick vid årets slut till 218 mn euro (169 mn euro).

Krav i civilrättsliga processer

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är Nordea föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp. Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på Nordea eller dess finansiella ställning. Se även not K32 "Avsättningar" och not K37 "Ansvarsförbindelser".

5. Principer för konsolidering**Konsoliderade företag**

Koncernredovisningen omfattar moderföretaget Nordea Bank AB (publ) samt de företag som moderföretaget kontrollerar. Kontroll uppnås i regel om moderföretaget, direkt eller indirekt genom koncernföretag, innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde eller på annat sätt kan utöva kontroll över företagets finansiella och operativa policier.

Alla koncernföretag konsolideras i enlighet med förvärvsmetoden, förutom vid bildandet av Nordea 1997–98, då innehavet i Nordea Bank Finland Abp konsoliderades med pooling-metoden. Enligt förvärvsmetoden betraktas köpet som en transaktion där moderföretaget indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder och ansvarsförbindelser. Koncernens anskaffningsvärde beräknas med hjälp av en förvärvsanalys. Vid analysen fastställs anskaffningsvärdet till summan på överlåtelsedagen av verkligt värde på överlåtna tillgångar, uppkomna eller övertagna skulder samt av förvärvaren emitterade eget kapital-instrument. Kostnader som är direkt hänförliga till rörelseförvärvet kostnadsförs.

På förvärvsdagen redovisar Nordea de förvärvade identifierbara tillgångarna och övertagna skulderna till verkligt värde per förvärvsdagen.

För varje rörelseförvärv värderar Nordea minoritetsintressena i den förvärvade rörelsen antingen till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel av den förvärvade rörelsens nettotillgångar.

Om summan av den ersättning som betalas vid ett rörelseförvärv och det belopp som redovisas som minoritetsintresse överstiger det verkliga nettovärdet på identifierbara tillgångar, skulder och eventualförpliktelser redovisas skillnaden som goodwill. Om skillnaden är negativ redovisas den direkt i resultaträkningen.

Eget kapital och resultat hänförliga till minoritetsintressen redovisas på separata rader i balans- och resultaträkningen samt i rapport över totalresultat.

Koncerninterna transaktioner samt fordringar och skulder mellan koncernföretagen elimineras.

Koncernföretagen ingår i koncernredovisningen från den dag kontrollen över företaget övergår till Nordea. Konsolideringen upphör när kontroll inte längre existerar.

I samband med konsolideringen anpassas dotterföretagets redovisning för att uppnå överensstämmelse med de IFRS-principer som Nordea tillämpar.

Aktier i intresseföretag

Kapitalandelsmetoden tillämpas för intresseföretag, där rösträttsandelen uppgår till mellan 20 och 50 procent och/eller där Nordea har betydande inflytande. Betydande inflytande är rätten att delta i beslut som rör företagets finansiella och operativa strategier, men ger inte ett bestämmande inflytande över dessa. Investeringar inom ramen för Nordeas investeringsverksamhet, som klassificeras som en riskkapitalorganisation inom Nordea, värderas till verkligt värde i enlighet med reglerna i IAS 28 och IAS 39. Ytterligare information om kapitalandelsmetoden finns i avsnitt 6 "Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar".

Andelar i intresseföretags resultat redovisas i resultaträkningen efter skatt. Skattekostnad hänförlig till dessa resultatandelar ingår följaktligen inte i Nordeas redovisade skattekostnad.

Interna resultatpåverkande transaktioner mellan Nordea och dess intresseföretag elimineras inte. Nordea har inte genomfört några transaktioner med intresseföretag som omfattar försäljning av tillgångar.

Företag för särskilt ändamål (SPE)

Ett SPE är ett företag som bildats för att uppnå ett begränsat och väldefinierat syfte. Ofta finns juridiska arrangemang som innebär strikta begränsningar för ledningens beslutsrätt i fråga om den löpande verksamheten i ett SPE.

Nordea konsoliderar inte tillgångar och skulder i ett SPE som man inte har bestämmande inflytande över. För att avgöra om Nordea har bestämmande inflytande över ett SPE måste Nordea bedöma aktuella risker och förmåner samt möjligheten att fatta operativa beslut för detta SPE. Vid bedömningen av om Nordea ska konsolidera ett SPE tas hänsyn till ett antal faktorer, bland annat om verksamheten i ett SPE i huvudsak bedrivs för Nordeas räkning eller om Nordea i allt väsentligt har beslutsrätten, om Nordea har rätten att er hålla huvuddelen av de förmåner som verksamheten ger upp och till eller om Nordea står för huvuddelen av de risker som är förknippade med ägandet. Samtliga SPE där Nordea har behållit huvuddelen av riskerna och förmånerna konsolideras. Om ett SPE inte konsolideras är skälet att Nordea inte i betydande grad är exponerat för risker eller har förmåner hänförliga till tillgångarna och skulderna i detta SPE.

Nordea har skapat ett antal SPE som erbjuder kunder att investera i tillgångar som förvärvats av dessa SPE. Några SPE har investerat i omsättningsbara finansiella instrument som aktier och obligationer (värdepappersfonder). Andra SPE investerar i strukturerade kreditprodukter eller förvärvar tillgångar från Nordeas kunder. Nordea är normalt kapitalförvaltare och fattar efter eget gottfinnande beslut om investeringar och andra administrativa frågor. Vanligtvis erhåller Nordea service- och provisionsavgifter i samband med bildandet av dessa SPE eller för sin roll som kapitalförvaltare, förvaringsinstitut eller annan funktion. Detta skapar i sig självt inte det vinstintresse som leder till konsolidering. Nordea har i vissa fall finansierat stora delar av SPE i form av fondandelar, lån eller kreditlöften. I dessa SPE har Nordea ett vinstintresse och majoriteten av riskerna och förmånerna, varför dessa SPE konsolideras. I not M21 "Aktier och andelar i koncernföretag" listas alla större dotterföretag i Nordeakoncernen, inklusive konsoliderade SPE.

Valutaomräkning av utländska enheter

Koncernredovisningen upprättas i euro (EUR), rapporteringsvalutan för moderföretag Nordea Bank AB (publ). Dagskursmetoden tillämpas vid omräkning av utländska enheters finansiella rapporter, från deras funktionella valutor till euro. De utländska enheternas tillgångar och skulder har omräk-

K1

Redovisningsprinciper

nats till balansdagens kurs, medan poster i resultaträkningen och i rapport över totalresultat omräknats till årets genomsnittskurs. Omräkningsdifferenser redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i reserven för omräkning av utländsk verksamhet under eget kapital.

Goodwill och justeringar till verkligt värde från förvärv av koncernföretag hanteras som poster i samma funktionella valuta som den kassagenererande enheten till vilken de hör, och omräknas också till balansdagens kurs.

Information om de viktigaste valutakurserna finns i avsnitt 27 "Valutakurser".

6. Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar

Räntenetto

Ränteintäkter och räntekostnader beräknas och redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden eller, om så anses lämpligt, med tillämpning av en metod som resulterar i ett belopp som utgör en rimlig uppskattning av vad en beräkning grundad på effektivräntemetoden skulle ge. Effektivräntan innefattar avgifter som anses vara en integrerad del av effektivräntan för ett finansiellt instrument (vanligen avgifter erhållna som kompensation för risk). Effektivräntan motsvarar den ränta som används för att diskontera avtalsenliga framtida kassaflöden till redovisat värde på den finansiella tillgången eller skulden.

Ränteintäkter och räntekostnader från finansiella instrument klassificeras, med nedanstående undantag, som "Räntenetto".

Ränteintäkter och räntekostnader hänförliga till balansposter redovisade till verkligt värde inom Markets och Nordea Life & Pensions klassificeras i resultaträkningen som "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Även räntan hänförlig till nettofinansieringen av verksamheten inom Markets redovisas under denna post.

Räntekomponenten i valutaswappar, och räntan som betalats och erhållits i ränteswappar samt förändringar i upplupen ränta, klassificeras som "Nettoresultat av poster till verkligt värde", med undantag för derivat som innehas i säkringssyfte, samt ekonomiska säkringar av Nordeas upplåning, där sådana komponenter klassificeras som "Räntenetto".

Avgifts- och provisionsnetto

Nordea har provisionsintäkter från olika typer av tjänster som tillhandahålls kunder. Hur provisionsintäkterna redovisas beror på i vilket syfte avgiften tas ut. Avgifter intäktsredovisas antingen i takt med att tjänsterna tillhandahålls eller i samband med genomförandet av en betydande aktivitet. Avgifter som debiteras löpande redovisas som intäkt i den period då tjänsten tillhandahålls. En syndikeringsavgift som debiteras för att arrangera ett lån, liksom andra avgifter som debiteras för väsentliga aktiviteter, intäktsredovisas när aktiviteten har genomförts, d v s när syndikeringen har slutförts.

Provisionskostnader är normalt transaktionsbaserade och redovisas i den period då tjänsterna erhålls.

Intäkter för utställda finansiella garantier samt kostnader för köpta finansiella garantier, inklusive avgifter till statliga garantiprogram, fördelas över instrumentets löptid och klassificeras som "Avgifts- och provisionsintäkter" respektive "Avgifts- och provisionskostnader".

Nettoresultat av poster till verkligt värde

Realiserade och orealiserade vinster och förluster på finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Realiserade och orealiserade vinster och förluster härstammar från:

- Aktier och andelar samt andra aktierelaterade instrument
- Räntebärande värdepapper och andra ränterelaterade instrument
- Övriga finansiella instrument, inklusive kreditderivat och råvaruinstrument/råvaruderivat
- Valutakursförändringar
- Förvaltningsfastigheter, inklusive realiserade och orealiserade intäkter, exempelvis omvärderingsvinster/-förluster. Posten innehåller också realiserade resultat från avyttringar liksom den löpande avkastningen från innehavet av förvaltningsfastigheter.

Ränteintäkter och räntekostnader hänförliga till balansposter inom Markets och Nordea Life & Pensions, inklusive nettofinansieringen av verksamheter inom Markets, klassificeras som "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Även den ineffektiva delen av säkringar av kassaflöden och nettoinvesteringar liksom omklassificerade vinster och förluster på finansiella instrument som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas redovisas under "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Den här posten innefattar också realiserade vinster och förluster på finansiella instrument som värderats till upplupet anskaffningsvärde, till exempel erhållen ränteskillnadsersättning och realiserade vinster/förluster på återköp av egna skulder.

"Nettoresultat av poster till verkligt värde" innefattar också förluster från motpartsrisk i instrument som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen samt nedskrivningar av finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas. Justeringar av verkligt värde för kreditrisk på lån som beviljats i enlighet med dansk lagstiftning om bostadsfinansiering (se avsnitt 13 "Finansiella instrument" och noten K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde") redovisas däremot under "Kreditförluster, netto". Nedskrivningar avseende instrument i andra kategorier redovisas i posten "Kreditförluster, netto" eller i "Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar" (se även avsnitten "Kreditförluster, netto" och "Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar" nedan).

Erhållna utdelningar redovisas i resultaträkningen som "Nettoresultat av poster till verkligt värde" och klassificeras i noten som "Aktier och andelar samt andra aktierelaterade instrument". Intäkter redovisas i den period då rätten att erhålla utdelning fastställs.

Intäktsredovisningen och beteckningarna till de poster som avser livförsäkringsverksamheten beskrivs i avsnitt 7 "Intäktsredovisning livförsäkring" nedan.

Andelar i intresseföretags resultat

Andelar i intresseföretags resultat definieras som värdeförändringen, efter anskaffningsdagen, av Nordeas andel av intresseföretagets nettotillgångar. Nordeas andel av poster redovisade i intresseföretagets övriga totalresultat redovisas i övrigt totalresultat i Nordea. Som framgår av avsnitt 5 "Principer för konsolidering" redovisas andelar i intresseföretags resultat i resultaträkningen efter skatt. Skattekostnaden hänförlig till dessa resultatandelar ingår följaktligen inte i Nordeas redovisade skattekostnad.

I samband med förvärv allokeras verkliga värden till intresseföretagets identifierbara tillgångar, skulder och ansvarsförbindelser. En eventuell skillnad mellan Nordeas andel av de verkliga värdena på de förvärvade identifierbara nettotillgångarna och köpeskillingen är goodwill eller negativ goodwill. Goodwill

inkluderas i intresseföretagens redovisade värden. I efterföljande perioder ökar/minskar det redovisade värdet med Nordeas andel av förändringar i intresseföretagens nettotillgångar efter förvärvet och minskar med erhållna utdelningar och nedskrivningar. Nedskrivningar kan reverseras i efterföljande perioder.

Värdeförändringen i Nordeas andel av nettotillgångarna baseras vanligen på månadsvis rapportering från intresseföretagen. För vissa intresseföretag som inte är enskilt betydande baseras förändringar i Nordeas andel av nettotillgångarna på intresseföretagens externa rapportering och påverkar Nordeas finansiella rapporter i den period då informationen blir tillgänglig. Rapporteringen från intresseföretagen anpassas, där det är tillämpligt, till Nordeas redovisningsprinciper.

Övriga rörelseintäkter

Nettoresultat från avyttring av aktier i dotterföretag och intresseföretag, nettoresultat från avyttring av materiella tillgångar liksom övriga rörelseintäkter som inte kan hänföras till någon annan intäktspost redovisas normalt när det är sannolikt att de förmåner som är kopplade till transaktionen tillfaller Nordea, och om de betydande riskerna och förmånerna har överförts till köparen (vanligtvis när transaktionerna har slutförts).

Kreditförluster, netto

Nedskrivningar avseende finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar (se avsnitt 13 "Finansiella instrument") på balansraderna "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" och "Lån till allmänheten" redovisas som "Kreditförluster, netto", tillsammans med förluster från finansiella garantier (inklusive danska statens garantiprogram). Även justeringarna av verkligt värde för kreditrisk på lån som beviljats i enlighet med dansk lagstiftning om bostadsfinansiering (se avsnitt 13 "Finansiella instrument" och noten K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde") redovisas under "Kreditförluster, netto". Förlusterna redovisas med avdrag för eventuella säkerheter eller andra kreditförstärkningar. Nordeas redovisningsprinciper för beräkningen av nedskrivning av lån finns i avsnitt 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut".

Motparts förluster hänförliga till finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, inklusive kreditderivat, men exklusive lån som redovisas till verkligt värde enligt beskrivningen ovan, samt nedskrivningar hänförliga till finansiella tillgångar klassificerade som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas, redovisas under "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar

Nedskrivningar av investeringar i räntebärande värdepapper, klassificerade som tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar eller investeringar som hålles till förfall, och av investeringar i intresseföretag, klassificeras i resultaträkningen som "Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar". Principerna för nedskrivningar av finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorierna Lånefordringar och kundfordringar och investeringar som hålles till förfall redovisas i avsnitt 13 "Finansiella instrument" och 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut".

Investeringar i intresseföretag bedöms årligen avseende nedskrivningsbehov. Om det finns indikationer på nedskrivningsbehov (förlusthändelser) genomförs nedskrivningsprövningar för att bedöma om det finns objektiva belägg för nedskrivning.

Det redovisade värdet på investeringen i intresseföretag jämförs med återvinningsvärdet (det högre av nyttjandevärdet och verkligt värde minus försäljningskostnader) och det redovisade värdet skrivs om erforderligt ner till återvinningsvärdet.

Nedskrivningar återförs om återvinningsvärdet ökar. Det redovisade värdet ökas då till återvinningsvärdet, men kan ej överstiga vad det redovisade värdet varit om en nedskrivning ej redovisats i första läget.

7. Intäktsredovisning livförsäkring

Erhållna premier och återbetalningar till försäkringstagare hänförliga till sparanddelen i livförsäkringsavtal redovisas som en ökning eller minskning av skulden till försäkringstagarna. Mer information finns i avsnitt 19 "Skulder till försäkringstagare".

Intäkterna från livförsäkringsverksamheten utgörs huvudsakligen av:

- Kostnadsresultat
- Resultat av försäkringsrisker
- Vinstdelning på risk- och avkastningsresultat
- Avkastning på ytterligare kapital i livförsäkringsverksamheten

Resultatet från dessa komponenter, med undantag för kostnadsresultat och vinstdelning på risk- och avkastningsresultat för fondförsäkringsavtal och finansiella avtal, ingår i "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Kostnadsresultatet utgörs av ett avgiftsuttag från försäkringstagarna och ingår i posten "Avgifts- och provisionsintäkter", tillsammans med vinstdelningen på risk- och avkastningsresultat för fondförsäkringsavtal och finansiella avtal. Motsvarande kostnader ingår i posterna "Avgifts- och provisionskostnader" och "Rörelsekostnader". Försäkringstagarens andel av ett positivt eller negativt kostnadsresultat (vinstdelning) ingår i posten "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" i not K5 "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Resultatet av försäkringsrisker utgörs av intäkter från enskilda riskprodukter och från försäkringsdelen i enskilda livförsäkringsavtal samt sjuk- och olycksfallsförsäkringar. Riskpremierna fördelas över försäkringsperioden och avsättningarna minskar i takt med att försäkringsrisken avtar. En stor del av riskresultatet från traditionella livförsäkringsavtal omfattas av vinstdelning, vilket innebär att försäkringstagarna erhåller en del av nettointäkterna eller nettounderskottet. Riskintäkterna och riskkostnaderna brutoredovisas i posterna "Intäkter försäkringsrisk, livförsäkring" och "Kostnader försäkringsrisk, livförsäkring" i not K5 "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Försäkringstagarens andel av resultatet redovisas i posten "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" i samma not.

Vinster och förluster från placeringar inom livförsäkringsverksamheten fördelas på respektive poster i not K5 "Nettoresultat av poster till verkligt värde", precis som för andra placeringar i Nordea. Posterna omfattar avkastning på tillgångar som ska täcka skulderna till försäkringstagarna och avkastning på ytterligare kapital som allokerats till livförsäkringsverksamheten (eget kapital i livförsäkringskoncernen).

Posten "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" i not K5 "Nettoresultat av poster till verkligt värde" innefattar:

- Avkastning på tillgångar som hålles för att täcka skulder till försäkringstagarna (inklusive skulder från traditionella livförsäkringsavtal, fondförsäkringsavtal och finansiella avtal), som överförs individuellt till försäkringstagarnas kon- ton i enlighet med avtalen.

K1

Redovisningsprinciper

- Ytterligare återbäring (diskretionär del) till försäkringstagarna avseende traditionella livförsäkringsavtal eller andra överföringar till försäkringstagarna för att täcka tillfälliga underskott mellan placeringsresultat och eventuell avtalad minimiförmån.
- Vinstdelning på risk- och avkastningsresultat för traditionella livförsäkringsprodukter i enlighet med lokala fördelningsregler i respektive livförsäkringsenhet och gällande avtal med försäkringstagarna. Redovisningen av vinstdelningen i resultaträkningen förutsätter framför allt ett positivt resultat för traditionella livförsäkringsavtal. Vinstdelning som inte kan redovisas under innevarande period till följd av svaga placeringsresultat kan i vissa länder, helt eller delvis, senareläggas till år med högre avkastning.
- Försäkringstagarnas andel av kostnads- och riskresultatet för traditionella livförsäkringsavtal eller fondförsäkringsavtal.

Posten "Förändring av återbäringsmedel, livförsäkring" i not K5 "Nettoresultat av poster till verkligt värde" avser endast traditionella livförsäkringsavtal. Posten omfattar försäkringstagarnas andel av avkastning som ännu inte har fördelats till individuella försäkringstagare. Även återbäringsmedel ingår (diskretionär del), liksom belopp som behövs för att täcka tillfälliga underskott mellan placeringsresultat och eventuell minimiförmån till försäkringstagarna.

8. Redovisning och bortbokning av finansiella instrument i balansräkningen

Affärsdagsredovisning tillämpas vid redovisning och bortbokning (omklassificering till posterna "Övriga tillgångar" eller "Övriga skulder" i balansräkningen mellan affärsdagen och avvecklingsdagen) av derivatinstrument, börsnoterade värdepapper och avistatransaktioner i utländsk valuta. Övriga finansiella instrument redovisas i balansräkningen på likviddagen.

Finansiella tillgångar, andra än de för vilka affärsdagsredovisning tillämpas, bokas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från den finansiella tillgången upphör att gälla eller överförs till annan part. Rätten till kassaflödet upphör att gälla eller överförs vanligen när motparten har uppfyllt sin del av avtalet genom att t ex betala tillbaka ett lån till Nordea, d v s på likviddagen.

I vissa fall genomförs transaktioner där Nordea överför tillgångar som redovisas i balansräkningen, men samtidigt behåller antingen hela eller delar av riskerna och rättigheterna förknippade med de överförda tillgångarna. Om alla eller i stort sett alla risker och rättigheter behålls, bokas inte de överförda tillgångarna bort från balansräkningen. Om Nordeas motpart kan sälja eller pantsätta de överförda tillgångarna på nytt, omklassificeras tillgångarna i balansräkningen till "Pantsatta finansiella instrument". Överföring av tillgångar med bibehållande av alla eller i stort sett alla risker och rättigheter omfattar bl a avtal om värdepapperslån och återköpsavtal.

Finansiella skulder bokas bort från balansräkningen när de upphör. Normalt sker detta när Nordea fullgör sin del av avtalet, till exempel när Nordea återbetalar inlåning till motparten, d v s på likviddagen. Finansiella skulder där affärsdagsredovisning tillämpas omklassificeras normalt till "Övriga skulder" i balansräkningen på affärsdagen.

För ytterligare information, se avsnitt 13 "Finansiella instrument" ("Avtal om inlåning och utlåning av värdepapper" samt "Återköpsavtal och omvända återköpsavtal") och not K43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter".

9. Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta

En enhets funktionella valuta fastställs utifrån den primära ekonomiska miljö i vilken enheten bedriver sin verksamhet.

Moderföretaget Nordea Bank AB (publ) använder sig av två funktionella valutor, svenska kronor och euro, för rapportering i koncernredovisningen, beroende på vilken underliggande affärsverksamhet som avses.

Utländsk valuta definieras som annan valuta än enhetens funktionella valuta. Transaktioner i utländsk valuta redovisas till transaktionsdagens kurs. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs.

Valutakursdifferenser som uppkommer vid reglering av transaktioner till kurser som avviker från dem på transaktionsdagen, liksom orealiserade omräkningsdifferenser på ej reglerade monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta, redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Omräkningsdifferenser på finansiella instrument som används som säkringsinstrument i en säkring av nettoinvestering i ett koncernföretag redovisas, i den mån säkringen är effektiv, under övrigt totalresultat. Detta för att neutralisera de omräkningsdifferenser som påverkar övrigt totalresultat när koncernföretagen konsolideras. Eventuell ineffektiv del av säkringen redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

10. Säkringsredovisning

Nordea tillämpar EU:s "carve out"-version av IAS 39 för portföljsäkringar av både tillgångar och skulder. EU:s carve out avseende makrosäkring möjliggör att en grupp av derivat (eller andelar därav) kan kombineras och användas som säkringsinstrument vilket eliminerar några av begränsningarna med säkring av verkligt värde avseende säkring av inlåning och strategier för undersäkringar.

Nordea tillämpar säkringsredovisning för att uppnå en symmetrisk behandling av förändringarna i verkligt värde för den säkrade posten och förändringarna i verkligt värde för säkringsinstrumentet, samt för att risksäkra exponeringen för variationer i framtida kassaflöden och exponeringen för nettoinvesteringar i utlandsverksamheten.

Det finns det tre typer av säkringsredovisning:

- Säkring av verkligt värde
- Kassaflödessäkring
- Säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter

Säkring av verkligt värde

Säkring av verkligt värde tillämpas när derivat används för att risksäkra förändringar i verkligt värde på en redovisad tillgång eller skuld hänförlig till en specifik risk. Risken för förändringar i verkligt värde på tillgångar och skulder i Nordeas finansiella rapporter härrör huvudsakligen från lån, värdepapper och inlåning med fast ränta, vilket ger upphov till ränterisk. Förändringar i verkligt värde på derivat liksom förändringar i verkligt värde på den säkrade posten, hänförliga till de risker som säkras, redovisas separat i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Om säkringen är effektiv tar de båda förändringarna i verkligt värde i stort ut varandra, vilket innebär att nettoresultatet i det närmaste är noll. Förändringarna i verkligt värde på den säkrade posten, hänförliga till riskerna säkrade med derivatinstrumentet, avspeglas i en justering av den säkrade postens redovisade värde som också redovisas i resultaträkningen. Förändringen i verkligt värde på den räntesäkrade posten i en säkringsportfölj redovisas, i det fall den redovisas till upplupet anskaffningsvärde, i balansräkningen separerat från portföljen under posten "Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer".

I Nordea tillämpas säkring av verkligt värde huvudsakligen på portföljbasis. Eventuell ineffektiv del av säkringen re-

K1

Redovisningsprinciper

dovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Säkrade poster

En säkrad post i en säkring av verkligt värde kan vara en redovisad enskild tillgång eller skuld, ett oredovisat fast åtagande eller en del därav. Den säkrade posten kan också vara en grupp av tillgångar, skulder eller fasta åtaganden med likartade riskegenska- per. Säkrade poster utgörs i Nordea av både enskilda tillgångar eller skulder och portföljer av tillgångar och/eller skulder.

Säkringsinstrument

De säkringsinstrument som används i Nordea är huvudsakligen ränteswappar och valutaränteswappar, vilka alltid redovisas till verkligt värde. Upplåning i utländsk valuta används endast i ett fåtal fall som säkringsinstrument vid säkring av valutarisk.

Kassaflödessäkring

Kassaflödessäkring kan tillämpas för säkring av exponering för variationer i framtida räntebetalningar på instrument med rörlig ränta och för säkring av valutaexponeringar. Den del av vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet som bedöms vara en effektiv säkring redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital. Den ineffektiva delen av vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet omklassificeras till resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Vinster eller förluster för säkringsinstrument som redovisats i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital via övrigt totalresultat omklassificeras och redovisas i resultaträkningen i samma period som den säkrade posten påverkar resultaträkningen, normalt i den period när ränteintäkten eller räntekostnaden redovisas.

Säkrade poster

En säkrad post i en kassaflödessäkring kan vara högst sannolika kassaflöden från redovisade, eller framtida, tillgångar eller skulder som löper med rörlig ränta. Nordea tillämpar kassaflödessäkring vid säkring av valutarisk i framtida betalningar av ränta och kapitalbelopp i utländsk valuta.

Säkringsinstrument

De säkringsinstrument som används i Nordea är huvudsakligen valutaränteswappar, vilka alltid redovisas till verkligt värde, där valutakomponenten hanteras som en kassaflödessäkring av valutarisk och räntekomponenten som en säkring av verkligt värde av ränterisk.

Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet

Se avsnitt 9 "Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta".

Säkringens effektivitet

För att få tillämpa säkringsredovisning krävs att säkringen har en hög effektivitet. En säkring anses ha detta om det vid ingåendet och under säkringens hela löptid kan förväntas att förändringar i verkligt värde på den säkrade posten, med avseende på den säkrade risken, väsentligen neutraliseras av förändringar i verkligt värde på säkringsinstrumentet. Utfallet ska ligga inom intervallet 80–125 procent. Vid bedömning i efterhand av säkringens effektivitet värderar Nordea säkringsinstrumentet till verkligt värde och jämför förändringen av detta värde med förändringen av verkligt värde på den säkrade posten. Mätning av effektiviteten görs på kumulativ basis. Vid mätningen av effektiviteten i kassaflödessäkringar används

den hypotetiska derivatmetoden, vilket innebär att förändringen i en perfekt hypotetisk swap anses motsvara nuvärdet av den ackumulerade förändringen i förväntade framtida kassaflöden från den säkrade transaktionen (valutakomponenten).

Om säkringsförhållandet inte uppfyller kraven upphör säkringsredovisningen. För säkringar av verkligt värde omklassificeras säkringsinstrumentet till ett handelsderivat och förändringen i verkligt värde på den säkrade posten, fram till den tidpunkt då säkringsförhållandet avslutas, resultatförs linjärt över den säkrade postens återstående löptid.

För kassaflödessäkringar redovisas förändringar i det orealiserade värdet på säkringsinstrumentet i resultaträkningen från och med det senaste tillfället då säkringen bedömdes vara effektiv. Den ackumulerade vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet, som sedan den period då säkringen bedömdes vara effektiv har redovisats i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital via övrigt totalresultat, omklassificeras från eget kapital till "Nettoresultat av poster till verkligt värde" i resultaträkningen om den förväntade transaktionen inte längre väntas inträffa. Om den förväntade transaktionen inte längre är högst sannolik, men ändå förväntas inträffa, så kvarstår den ackumulerade vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet, som sedan den period då säkringen bedömdes vara effektiv har redovisats under övrigt totalresultat, i övrigt totalresultat till dess transaktionen inte längre förväntas inträffa.

11. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder som klassificeras som tillhörande kategorierna Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen (inklusive derivatinstrument) redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Förändringarna i verkligt värde redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Verkligt värde definieras som det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlätas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Det bästa beviset på verkligt värde är förekomsten av publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad och när sådana förekommer används de vid värderingen av finansiella tillgångar och finansiella skulder. En aktiv marknad för en tillgång eller skuld är en marknad där transaktioner för tillgången eller skulden inträffar tillräckligt ofta och med tillräcklig volym för att ge löpande prisinformation. Den absoluta nivån av likviditet och volym som krävs för att marknaden ska anses vara aktiv varierar med klasserna av instrument. För vissa klasser föreligger låg prisvolatilitet, även för de instrument inom de klasser där handelsfrekvensen är hög. För instrument i sådana klasser är likviditetskraven lägre och därmed är åldersgränsen för priserna som används för att fastställa verkligt värde högre.

Om marknader är aktiva eller inte aktiva bedöms regelbundet. Handelsfrekvensen och volymen övervakas dagligen.

Nordea använder främst publicerade prisnoteringar för att fastställa verkligt värde på instrument som redovisas under följande balansposter:

- Räntebärande värdepapper
- Aktier och andelar (noterade)
- Derivatinstrument (noterade)
- Emitterade värdepapper (emitterade bostadsobligationer i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab)

Om noterade priser för ett finansiellt instrument inte representerar faktiska och regelbundet förekommande marknads- transaktioner, eller om noterade priser inte finns tillgängliga,

K1

Redovisningsprinciper

fastställs det verkliga värdet med hjälp av lämplig värderingsteknik. Värderingsteknikens lämplighet, inklusive en bedömning av om noterade priser eller teoretiska priser ska användas, övervakas regelbundet.

Värderingsteknikerna kan variera från enkel analys av diskonterade kassaflöden till komplexa optionsvärderingsmodeller. Värderingsmodellerna har utformats så att observerbara marknadspriser och kurser används som indata i förekommande fall, men även ej observerbara modellparametrar kan användas. Värderingsteknikens lämplighet bedöms genom att mäta dess förmåga att träffa marknadspriser. Detta görs genom att jämföra beräknade priser med relevant jämförelsedata, t.ex. noterade priser från börskurser, motpartens värderingar, konsensuspriser m.m.

Nordea använder främst värderingstekniker för att fastställa verkligt värde på instrument som redovisas under följande balansposter:

- Utlåning till allmänheten (hypotekslån i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab)
- Räntebärande värdepapper (när prisnoteringar på en aktiv marknad saknas)
- Aktier och andelar (när prisnoteringar på en aktiv marknad saknas)
- Derivatinstrument (OTC-derivat)

För finansiella instrument där verkligt värde uppskattas med hjälp av en värderingsteknik undersöks om de variabler som använts i värderingsmodellen till övervägande del baserats på data från observerbara marknader. Med data från observerbara marknader avser Nordea data som kan inhämtas från allmänt tillgängliga externa källor och som bedöms utgöra realistiska marknadspriser. Vid användning av ej observerbara data, som har en betydande inverkan på värderingen, kan instrumentet vid första redovisningstillfället inte redovisas till det verkliga värde som beräknats via värderingstekniken, och eventuella initiala vinster periodiseras därför i resultaträkningen över instrumentets löptid. De initiala vinsterna redovisas därefter direkt i resultaträkningen i det fall ej observerbara data blir observerbara.

I not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde" återfinns en uppdelning av det verkliga värdet för finansiella instrument som tagits fram med hjälp av:

- noterade priser på en aktiv marknad för samma instrument (nivå 1),
- värderingsteknik som använder observerbara data (nivå 2), och
- värderingsteknik som använder ej observerbara data (nivå 3).

Värderingsmodellerna som Nordea använder överensstämmer med accepterade ekonomiska metoder för prissättning av finansiella instrument och tar hänsyn till alla faktorer som marknadsaktörer skulle beakta vid prissättning.

Varje ny värderingsmodell godkänns av Model Risk Management Committee och samtliga modeller granskas regelbundet.

Mer information finns i not K42 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

12. Likvida medel

Likvida medel utgörs av kassa och tillgodohavanden hos centralbanker, där följande förutsättningar är uppfyllda:

- Centralbanken är hemmahörande i ett land där Nordea har banklicens
- Tillgodohavandet kan disponeras fritt när som helst

Likvida medel är finansiella instrument som klassificerats som tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar, se avsnitt 13 "Finansiella instrument".

Även utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran, re-

dovisas i kassaflödesanalysen som "Likvida medel" tillsammans med instrument med centralbanker som Nordea omedelbart har rätt att sälja tillbaka.

13. Finansiella instrument

Klassificering av finansiella instrument

Varje finansiellt instrument har klassificerats som tillhörande en av följande kategorier:

Finansiella tillgångar:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen:
 - Innehas för handel
 - Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen)
- Lånefordringar och kundfordringar
- Investeringar som hålles till förfall
- Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella skulder:

- Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen:
 - Innehas för handel
 - Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen)
- Övriga finansiella skulder

Alla finansiella tillgångar och skulder redovisas till verkligt värde vid första redovisningstillfället. Klassificeringen av finansiella instrument som tillhörande olika kategorier utgör grunden för hur varje finansiellt instrument värderas i balansräkningen och hur förändringar i dess värde redovisas. I not K41 "Klassificering av finansiella instrument" presenteras vilka olika kategorier de finansiella instrumenten i Nordeas balansräkning tillhör.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen värderas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Alla värdeförändringar i dessa poster redovisas direkt i resultaträkningen under "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Kategorin består av två underkategorier: Innehas för handel och Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen).

Underkategorin Innehas för handel omfattar främst derivatinstrument som innehas i handelssyfte, räntebärande värdepapper och aktier inom Markets och Treasury. Den omfattar också trading-relaterade skulder såsom blankningspositioner.

Huvuddelen av de finansiella tillgångar och skulder som klassificerats som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen utgörs av hypotekslån och tillhörande emitterade obligationer i det danska dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskab samt räntebärande värdepapper, aktier och finansiella avtal inom Nordea Life & Pensions.

Tillgångar och skulder i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab klassificeras som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen för att eliminera eller avsevärt minska bristande överensstämmelse i redovisningen. När Nordea beviljar bolån till kunder i enlighet med dansk lagstiftning om bostadsfinansiering emitterar Nordea samtidigt obligationer med matchande villkor, så kallad "matchad finansiering". Kunderna kan återbetala sina lån genom att antingen återbetala skuldbeloppet eller köpa de emit-

terade obligationerna och återlämna dessa till Nordea som reglering av fordran. Obligationerna är en viktig komponent på den danska penningmarknaden och Nordea köper och säljer följaktligen egna obligationer på marknaden. Om lånen och obligationerna värderades till anskaffningsvärde skulle sådana återköp av obligationer ge upphov till bristande överensstämmelse i redovisningen, eftersom eventuella vinster eller förluster måste redovisas direkt i resultaträkningen. Om sådana obligationer därefter säljs på marknaden skulle eventuella över- eller undervärden periodiseras under förväntad återstående löptid, vilket också skulle ge upphov till bristande överensstämmelse i redovisningen. I syfte att undvika sådan bristande överensstämmelse värderar Nordea både lånen och obligationerna till verkligt värde via resultaträkningen.

Räntebärande värdepapper, aktier och finansiella avtal (definieras i avsnitt 19 "Skulder till försäkringstagare") inom Nordea Life & Pensions klassificeras normalt också som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen, i syfte att eliminera eller avsevärt minska den bristande överensstämmelsen i redovisningen. De finansiella avtalen (fondförsäkringar) redovisas till verkligt värde och för att undvika bristande överensstämmelse redovisas även de tillhörande tillgångarna till verkligt värde. Detsamma gäller försäkringsavtal (definieras i avsnitt 19 "Skulder till försäkringstagare") där tillgångarna också normalt redovisas till verkligt värde för att minska den bristande överensstämmelsen med de skulder till försäkringstagare som normalt värderas till verkligt värde.

Nordea tillämpar också verkligt värde-optionen på vissa finansiella tillgångar och skulder hänförliga till Markets. Klassificeringen grundar sig på att Markets förvaltar och värderar sina finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde. Följaktligen klassificeras huvuddelen av de finansiella tillgångarna och skulderna inom Markets som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar utgör finansiella tillgångar, som inte är derivat med fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar jämte osäkra lånefordringar beskrivs närmare i avsnitt 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut".

Investeringar som hålles till förfall

Finansiella tillgångar som Nordea valt att klassificera som tillhörande kategorin Investeringar som hålles till förfall är finansiella tillgångar, som inte är derivat med fastställda eller fastställbara betalningar och fastställd löptid som Nordea har avsikt och förmåga att hålla till förfall. Finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Investeringar som hålles till förfall redovisas initialt i balansräkningen till anskaffningsvärdet, inklusive transaktionskostnader. Efter första redovisningstillfället värderas instrument i denna kategori till upplupet anskaffningsvärde. Vid värdering till upplupet anskaffningsvärde resultatförs skillnaden mellan anskaffningsvärdet och inlösenvärdet över den återstående löptiden med hjälp av effektivräntemetoden.

Om mer än ett oväsentligt belopp i kategorin Investeringar som hålles till förfall säljs eller omklassificeras så påverkas hela portföljen, förutom om förfall är nära, om Nordea har erhållit i stort sett hela det ursprungliga nominella beloppet, eller om försäljningen eller omklassificeringen sker på grund av en isolerad händelse utanför Nordeas kontroll.

Nordea genomför vid varje rapporteringstillfälle en bedöm-

ning av huruvida det finns några objektiva belägg för nedskrivningsbehov. I det fall sådana belägg finns redovisas en nedskrivning. Nedskrivningen beräknas som skillnaden mellan det redovisade värdet och nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden och redovisas i resultaträkningen som "Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar". Se avsnitt 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut" för mer information om identifiering och beräkning av objektiva belägg för nedskrivningsbehov, vilken är applicerbar även för räntebärande värdepapper som klassificerats som tillhörande kategorin Investeringar som hålles till förfall.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde. Förändringar i verkligt värde, bortsett från räntor, valutakurseffekter och nedskrivningar, redovisas mot verkligt värde-reserven under eget kapital via övrigt totalresultat. Ränta redovisas i resultaträkningen i posten "Ränteutgifter", och valutakurseffekter och nedskrivningar i posten "Nettoreultat av poster till verkligt värde".

Vid avyttring av ett instrument som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas, omklassificeras ackumulerade förändringar i verkligt värde, som tidigare har redovisats i verkligt värde-reserven (för Finansiella tillgångar som kan säljas) under övrigt totalresultat, från eget kapital till resultaträkningen under posten "Nettoreultat av poster till verkligt värde".

Instrument som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas utvärderas minst en gång per år för att fastställa eventuellt nedskrivningsbehov. Om det finns objektiva belägg för nedskrivning flyttas den ackumulerade förlusten, som tidigare har redovisats direkt under övrigt totalresultat, från eget kapital och redovisas istället i resultaträkningen i posten "Nettoreultat av poster till verkligt värde". Den ackumulerade förlust som omklassificeras från eget kapital motsvarar skillnaden mellan tillgångens anskaffningsvärde och aktuellt verkligt värde. För eget kapital-instrument är en utdragen eller väsentligt nedgång i det verkliga värdet, jämfört med anskaffningsvärdet, att betrakta som ett objektiva belägg för nedskrivning. Objektiva belägg för nedskrivning av skuldinstrument är framförallt kopplade till en förlusthändelse, såsom en emittents finansiella svårigheter.

Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder, som inte har klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, värderas till upplupet anskaffningsvärde. Räntor från Övriga finansiella skulder redovisas i resultaträkningen under posten "Räntekostnader".

Sammansatta finansiella instrument

Sammansatta finansiella instrument är avtal som omfattar ett värdavtal och ett inbäddat derivat. Sådana kombinationer uppstår huvudsakligen i samband med emissioner av strukturerade skuldinstrument, såsom emitterade indexobligationer.

Indexobligationer som har emitterats av Group Treasury anses utgöra en del av finansieringsverksamheten. Nollkupongsobligationer värderas till upplupet anskaffningsvärde. Inbäddade derivat i sådana instrument särskiljs från värdavtalet och redovisas separat som derivat till verkligt värde om de ekonomiska egenskaperna och riskerna inte är nära förknippade med värdavtalets ekonomiska egenskaper och risker samt om det inbäddade derivatet uppfyller definitionen på ett derivat.

K1

Redovisningsprinciper

Förändringar i verkligt värde på inbäddade derivat redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Indexobligationer som har emitterats av Markets som en del av trading-portföljen klassificeras som tillhörande kategorin Innehas för handel, och hela det sammansatta instrumentet, värdavtalet och det inbäddade derivatet, värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Avtal om inlåning och utlåning av värdepapper

Transaktioner avseende in- och utlåning av värdepapper innebär i allmänhet ställande av säkerhet. Om inte riskerna och rättigheterna förknippade med ägandet överförs, beaktas inte överföringen av värdepapper i balansräkningen. Om motparten har rätt att sälja vidare eller pantsätta värdepappren på nytt, omklassificeras dessa till posten "Pantsatta finansiella instrument" i balansräkningen.

Utlånade värdepapper redovisas också under posten "För egna skulder ställda säkerheter".

Säkerheter i form av likvida medel (inlåning av värdepapper) som har lämnats till motparter redovisas i balansräkningen som "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" eller som "Utlåning till allmänheten". Säkerheter i form av likvida medel (utlåning av värdepapper) som har erhållits från motparter redovisas i balansräkningen som "Skulder till kreditinstitut" eller som "In- och upplåning från allmänheten".

Återköpsavtal och omvända återköpsavtal

Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal och värdepapper som mottagits enligt omvända återköpsavtal bokas inte bort från respektive redovisas inte i balansräkningen. Om motparten har rätt att sälja vidare eller pantsätta värdepappren på nytt, omklassificeras dessa till posten "Pantsatta finansiella instrument" i balansräkningen.

Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal redovisas också under posten "För egna skulder ställda säkerheter".

Likvida medel som har erhållits enligt återköpsavtal redovisas i balansräkningen som "Skulder till kreditinstitut" eller som "In- och upplåning från allmänheten". Likvida medel som har lämnats enligt omvända återköpsavtal redovisas i balansräkningen som "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" eller som "Utlåning till allmänheten".

Vidare innebär försäljning av värdepapper som mottagits i omvända återköpsavtal redovisning av en trading-relaterad skuld (blankning).

Derivatinstrument

Samtliga derivat redovisas i balansräkningen och värderas till verkligt värde. Derivat med positiva verkliga värden, inklusive upplupen ränta, redovisas på tillgångssidan under posten "Derivatinstrument". Derivat med negativa verkliga värden, inklusive upplupen ränta, redovisas på skuldsidan under posten "Derivatinstrument".

Realiserade och orealiserade vinster och förluster på derivat redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

Nordea kvittar finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen om en legal rätt till kvittning föreligger, i den löpande verksamheten och i händelse av konkurs, och om avsikten är att nettoreglera posterna eller avyttra tillgången samtidigt som skulden regleras. Detta uppnås vanligen genom de centrala motparter för clearing som Nordea har avtal med.

14. Utlåning till allmänheten/kreditinstitut

Finansiella instrument som klassificeras som "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut" (inklusive utlåning till centralbanker) och som tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde (se även avsnitt 8 "Redovisning och bortbokning av finansiella instrument i balansräkningen" och not K41 "Klassificering av finansiella instrument").

Nordea bevakar utlåningen på det sätt som beskrivs i kapitlet Risk-, likviditets- och kapitalhantering. Lån hänförliga till enskilda kunder eller grupper av kunder identifieras som osäkra om objektiva belägg vid en prövning av nedskrivningsbehov tyder på förlust.

Även räntebärande värdepapper klassificerade som tillhörande kategorierna Lånefordringar och kundfordringar och Investeringar som hålles till förfall värderas till upplupet anskaffningsvärde. Beskrivningen nedan gäller även i fråga om identifiering och värdering av nedskrivningar för dessa tillgångar. Eventuella nedskrivningar av räntebärande värdepapper klassificerade som tillhörande kategorierna Lånefordringar och kundfordringar och Investeringar som hålles till förfall redovisas i resultaträkningen under posten "Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar".

Prövning av nedskrivningsbehov för individuellt värderade lån

Nordea prövar nedskrivningsbehovet för alla lånefordringar individuellt. Syftet med dessa prövningar är att ta reda på om det finns ett nedskrivningsbehov. Som ett första steg kontrollerar Nordea om det finns indikationer på nedskrivningsbehov (förlusthändelse) och om dessa förlusthändelser i så fall kan betraktas som objektiva belägg för nedskrivningsbehov. Mer information om identifiering av förlusthändelser finns i avsnittet "Risk-, likviditets- och kapitalhantering".

Lånefordringar som individuellt inte bedöms ha något nedskrivningsbehov överförs till en grupp av lånefordringar med likartade riskegenskaper för en kollektiv prövning av nedskrivningsbehovet.

Prövning av nedskrivningsbehov för kollektivt värderade lån

För lån som inte är individuellt nedskrivna görs en kollektiv bedömning av nedskrivningsbehovet.

Dessa lån grupperas utifrån likartade riskegenskaper som är indikativa för låntagarnas förmåga att återbetala utestående fordringar i enlighet med avtalsvillkoren. Nordea bevakar kreditportföljen via ratingändringar, kreditprocessen och årsföredragningar samt genom kvartalsvisa riskgranskningar. Genom dessa processer identifierar Nordea förlusthändelser som kan ha gett upphov till kreditförluster inom gruppen av lånefordringar. En förlusthändelse är en händelse som leder till en försämring i förväntat framtida kassaflöde. Endast förlusthändelser som inträffat fram till rapporteringsdagen ingår i bedömningen av nedskrivningsbehovet för gruppen av lånefordringar.

Målet med den gruppvisa bedömningen är att pröva om en avsättning måste göras till följd av en inträffad förlusthändelse som ännu inte identifierats på individuell nivå. Perioden mellan dagen för förlusthändelsen och dagen då den identifieras individuellt kallas för uppkomstperiod (emergence period). Nedskrivningsbehovet är kopplat till gruppen av lånefordringar tills kreditförlusterna har identifierats individuellt. Identifieringen sker genom att kunden faktisk fallerat eller genom andra indikatorer.

För företagskunder och banker använder Nordea det befintliga ratingsystemet som grund för bedömning av kreditrisk. Risken för att kunder ska falla i en ratingklass beräk-

K1

Redovisningsprinciper

nas med hjälp av historiska data för denna sannolikhet. Dessa lånefordringar bedöms och grupperas huvudsakligen utifrån typ av bransch och/eller känslighet för vissa makroekonomiska parametrar, t ex oljeprisberoende.

Individer och mindre företag följs upp genom att använda scoring-modeller. Dessa baseras primärt på historiska data, såsom falleringsnivåer och förluster i samband med att en kund fallerar, samt ledningens erfarenhet. Rating och scoring-modeller beskrivs mer i detalj i det separata avsnittet Risk-, likviditets- och kapitalhantering.

Den gruppvisa nedskrivningsbedömningen görs genom en så kallad nettningsprincip. Om t ex en kund med rating uppgraderas på grund av en förväntad ökning i framtida kassaflöde, så nettoredovisas denna förbättring mot en motsvarande försämring genom en nedjustering i rating av en annan kund på grund av en förväntad minskning i framtida kassaflöde. Nettoredovisning av dessa förändringar genomförs endast inom grupper av lån med liknande riskkaraktäristika där Nordea gör bedömningen att gruppens framtida kassaflöde inte är tillräckligt för att fullgöra åtagandena mot Nordea.

Kreditförluster

Om redovisat värde på lånen är högre än summan av nuvärdet av beräknade kassaflöden (diskonterade med den ursprungliga effektiva räntan), inklusive verkligt värde för säkerheter och andra kreditförstärkningar, utgör skillnaden ett nedskrivningsbehov.

För lånefordringar med betydande värde där ett individuellt nedskrivningsbehov har identifierats beräknas nedskrivningsbeloppet på individuell nivå.

För lånefordringar som inte är betydande där ett individuellt nedskrivningsbehov har identifierats och för lånefordringar där något sådant behov inte har identifierats beräknas nedskrivningsbeloppet utifrån en portföljbaserad bedömning av förväntade framtida kassaflöden.

Om nedskrivningen inte anses vara definitiv redovisas den på ett reserveringskonto som visar de ackumulerade nedskrivningarna. Förändringar i kreditrisken och de ackumulerade nedskrivningarna redovisas som förändringar på reserveringskontot och som "Kreditförluster, netto" i resultaträkningen (se även avsnitt 6 "Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar").

Om nedskrivningen anses vara definitiv redovisas den som en konstaterad kreditförlust, och värdet på lånet jämte tillhörande reservering för kreditförluster tas bort från balansräkningen. En nedskrivning anses vara definitiv när konkursansökan inges mot låntagaren och konkursförvaltaren har presenterat den ekonomiska utgången av konkursförandet, eller när Nordea efterskänker sina fordringar genom rekonstruktion på antingen rättslig eller frivillig grund eller när Nordea av andra skäl bedömer återvinning av fordran som osannolik.

Diskonteringsränta

Diskonteringsräntan som används för värdering av osäkra lånefordringar motsvarar den ursprungliga effektiva räntan för lån hänförliga till en enskild kund eller, i förekommande fall, till en grupp av lånefordringar. Om så anses lämpligt kan diskonteringsräntan beräknas med en metod som resulterar i en nedskrivning som utgör en rimlig uppskattning av vad en beräkning grundad på effektivräntemetoden skulle ge.

Omstrukturerade lånefordringar

Med en omstrukturerad lånefordran avses i detta sammanhang en lånefordran där Nordea har beviljat låntagaren efter-

gifter till följd av dennes försämrade finansiella situation och där dessa eftergifter har gett upphov till en kreditförlust för Nordea. Efter en omstrukturering betraktas lånefordran vanligen inte längre som osäker om åtagandena fullföljs i enlighet med de nya villkoren. Eftergifter som har beviljats i samband med omstruktureringen betraktas som konstaterade kreditförluster såvida inte Nordea har behållit rätten att återvinna de uppkomna kreditförlusterna. I det fall en återvinning sker redovisas betalningen som en återvinning av kreditförluster.

Tillgångar övertagna för skyddande av fordran

I en finansiell omstrukturering kan långivaren komma att avstå från lånefordringar till förmån för låntagaren och i utbyte mot denna eftergift ta över tillgångar som lämnats som säkerhet för lånen, aktier som emitterats av låntagaren eller andra tillgångar. En tillgång övertagen för skyddande av fordran redovisas i balansräkningen tillsammans med liknande tillgångar som redan innehas av Nordea. En övertagen fastighet som inte innehas för eget utnyttjande redovisas till exempel tillsammans med andra förvaltningsfastigheter.

Alla tillgångar som övertagits för skyddande av fordran redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde och eventuell skillnad mellan lånets redovisade värde och det verkliga värdet för den övertagna tillgången redovisas under posten "Kreditförluster, netto". Det verkliga värdet på redovisningsdagen blir tillgångens anskaffningsvärde eller upplupna anskaffningsvärde, beroende på vad som är tillämpligt. Under efterföljande perioder värderas tillgångar som övertagits för skyddande av fordran i enlighet med gällande värderingsprinciper för tillgångsslaget. Förvaltningsfastigheter värderas då till verkligt värde. Övertagna finansiella tillgångar klassificeras generellt som tillhörande kategorierna Finansiella tillgångar som kan säljas eller Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen) (se avsnitt 13 "Finansiella instrument") och värderas till verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas under övrigt totalresultat för tillgångar klassificerade som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas. För tillgångar klassificerade som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas värdeförändringar i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Eventuella värdeförändringar, efter den övertagna egendomens första redovisningstillfälle, redovisas i resultaträkningen i enlighet med koncernens principer för presentation av tillgångsslaget. Posten "Kreditförluster, netto" i resultaträkningen påverkas följaktligen inte av nya värderingar av den övertagna egendomen efter första redovisningstillfället.

15. Leasing

Nordea som leasegivare

Finansiell leasing

Nordeas leasingverksamhet omfattar huvudsakligen finansiell leasing. Ett finansiellt leasingavtal redovisas som fordran på leasetagaren under balansposten "Utlåning till allmänheten" till ett belopp som motsvarar nettoinvesteringen enligt leasingavtalet. Leasingbetalningen, exklusive kostnad för service, redovisas som återbetalning av fordran och som ränteintäkt. Intäkten fördelas så att en jämn förräntning erhålls på under varje period redovisad nettoinvestering.

Operationell leasing

Tillgångar som omfattas av operationell leasing fördelas i balansräkningen på slag av tillgång, vanligen materiella tillgångar. Leasingintäkter intäktsredovisas linjärt under lea-

K1

Redovisningsprinciper

singavtalets löptid och klassificeras som "Räntenetto". Avskrivning på leasingobjekt beräknas enligt de principer för avskrivningar som Nordea använder för liknande tillgångar och redovisas i resultaträkningen som "Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar".

Nordea som leasetagare*Finansiell leasing*

Finansiell leasing redovisas som tillgångar och skulder i balansräkningen till ett belopp motsvarande de leasade tillgångarnas verkliga värde eller, om detta belopp är lägre, nuvärdet av framtida minimileaseavgifter vid leasingavtalets början. Tillgångarna fördelas på olika tillgångsslag i de finansiella rapporterna. Leasingbetalningarna fördelas mellan ränta och amortering av utestående skuld. Räntan fördelas över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Finansiell leasing ger också upphov till en avskrivningskostnad för den leasade tillgången. Principen för avskrivning är densamma som för motsvarande egna tillgångar. Prövning av nedskrivningsbehov på leasade tillgångar görs enligt samma regler som för egna tillgångar.

Operationell leasing

Operationell leasing redovisas inte i Nordeas balansräkning. Vid operationell leasing redovisas leasingavgifterna som kostnader i resultaträkningen linjärt fördelade över leasingperioden, såvida inte något annat systematiskt sätt bättre återspeglar Nordeas ekonomiska nytta över tiden. De ursprungliga leasingperioderna är normalt på mellan 3 och 25 år.

Operationell leasing är främst hänförlig till för verksamheten normala avtal avseende kontorslokaler och kontorsutrustning.

De centralt belägna fastigheterna i Finland, Norge och Sverige som Nordea har avyttrat återförhyrs. Leasingavtalen tecknades på 3–25 år, med option på förlängning. Leasingavtalen omfattar inte någon övergång av äganderätten till fastigheten vid löptidens slut och innehåller inte heller några ekonomiska fördelar avseende värdestegring på den leasade fastigheten. Dessutom omfattar inte leasingperioden större delen av fastigheternas ekonomiska livslängd. Avtalen klassificeras därför som operationell leasing. Hyreskostnaden för dessa fastigheter redovisas så att den speglar Nordeas ekonomiska nytta över tiden, vilket inte är en linjär fördelning, utan istället något som mer liknar ett traditionellt hyresavtal.

Avtal som innehåller leasingavtal

Avtal kan omfatta rätten att använda en tillgång i utbyte mot en eller flera betalningar, även om avtalet inte har leasingavtalets juridiska form. I förekommande fall separeras dessa tillgångar från avtalet och redovisas som leasade tillgångar.

16. Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara, icke-monetära tillgångar som saknar fysisk beskaffenhet. Tillgångarna står under Nordeas kontroll, vilket innebär att Nordea har möjlighet och rätt att erhålla de framtida ekonomiska fördelarna hänförliga till den underliggande tillgången. Nordeas immateriella tillgångar utgörs främst av goodwill, IT-utvecklingsprojekt/programvaror och kundrelaterade immateriella tillgångar.

Goodwill

Goodwill utgör skillnaden mellan anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på Nordeas andel av identifierbara nettotillgångar i förvärvade koncernföretag/intresseföretag vid förvärvstidpunkten. Goodwill som uppkommit vid förvärv av

koncernföretag redovisas som "Immateriella tillgångar". Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag redovisas inte som en separat tillgång utan som "Aktier och andelar i intresseföretag". Goodwill prövas årligen för eventuellt nedskrivningsbehov, eller oftare om händelser eller ändrade förutsättningar tyder på att nedskrivningsbehov finns. Goodwill redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. Nedskrivning av goodwill kan inte återföras i senare perioder. Goodwill hänförlig till intresseföretag prövas inte separat för nedskrivningsbehov utan inkluderas i det redovisade värdet på intresseföretaget. Principerna för nedskrivningsprövning av intresseföretag beskrivs i avsnitt 6 "Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar".

IT-utvecklingsprojekt/Programvaror

Kostnader hänförliga till underhåll av programvaror kostnadsförs löpande. Utgifter direkt hänförliga till större investeringar i utveckling av programvara redovisas som immateriella tillgångar om nyttjandeperioden för dessa överstiger tre år och de förväntas generera framtida ekonomiska fördelar. Dessa utgifter omfattar personalkostnader för programutveckling och indirekta kostnader för att färdigställa tillgången för avsedd användning. Programkostnader omfattar också förvärvade programlicenser som inte är hänförliga till funktionen hos en materiell tillgång.

Avskrivningen beräknas linjärt över programvarans nyttjandeperiod, som vanligen är 3 till 10 år.

Kundrelaterade immateriella tillgångar

I samband med rörelseförvärv allokeras normalt sett en del av köpeskillingen till kundrelaterade immateriella tillgångar, under förutsättning att tillgången är identifierbar och under Nordeas kontroll. En immateriell tillgång är identifierbar om den uppstår till följd av avtalsmässiga eller lagliga rättigheter, eller om den kan separeras från företaget och säljas, överföras, licensieras, uthyras eller bytas. Tillgången skrivs av över nyttjandeperioden, som vanligen är mer än 10 år.

Nedskrivning

Goodwill skrivs inte av, men prövas årligen med avseende på eventuellt nedskrivningsbehov. Prövningen görs oftare om något tyder på att ett nedskrivningsbehov föreligger. Nedskrivningskostnaden beräknas som skillnaden mellan redovisat värde och återvinningsvärde.

Alla immateriella tillgångar med begränsad nyttjandeperiod prövas per varje balansdag med avseende på indikationer på nedskrivningsbehov. Om sådana indikationer finns görs en analys för att bedöma huruvida de immateriella tillgångarnas redovisade värde är fullt återvinningsbart.

Återvinningsvärdet är det högre av verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet för tillgången eller den kassagenererande enheten. Kassagenererande enhet definieras som den minsta identifierbara grupp av tillgångar som ger upphov till kassaflöden som i allt väsentligt är oberoende av andra tillgångar. I samband med goodwill motsvaras de kassagenererande enheterna av rörelsesegmenten. Nyttjandevärdet är nuvärdet av de kassaflöden som tillgången eller den kassagenererande enheten förväntas ge upphov till. Kassaflödet bedöms utifrån tillgångens eller den kassagenererande enhetens nuvarande skick och diskonteras med en diskonteringsränta motsvarande den långfristiga riskfria räntan plus en riskpremie (efter skatt). Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde görs en nedskrivning. Se även not K20 "Immateriella tillgångar" för mer information om nedskrivningsprövningar.

17. Materiella tillgångar

Materiella tillgångar omfattar fastigheter för egen användning, förbättringsutgifter på annans fastighet, IT-utrustning, möbler och annan utrustning. Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet för en materiell tillgång utgörs av dess inköpspris samt eventuella kostnader direkt hänförliga till att sätta tillgången i brukbart skick för avsedd användning. Om olika delar av samma materiella tillgång har olika nyttjandeperioder redovisas de som separata poster.

Materiella tillgångar skrivs av linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. Den beräknade nyttjandeperioden för olika materiella tillgångar uppdateras årligen. Nedan följer de nuvarande avskrivningstiderna:

Byggnader	30–75 år
Inventarier	3–5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	För förändringar inom byggnader det kortare av 10 år och återstående hyresperiod. För nybyggnation det kortare av redovisningsprinciperna för ägda byggnader och återstående hyresperiod. För fast inredning i leasade fastigheter gäller det kortare av 10–20 år och återstående hyresperiod.

Varje balansdag prövar Nordea om det finns indikationer på nedskrivningsbehov för en materiell tillgång. Om sådana indikationer finns görs en bedömning av tillgångens återvinningsvärde och eventuell nedskrivning görs.

Nedskrivningar återförs om återvinningsvärdet ökar. Det redovisade värdet ökas då till återvinningsvärdet, men kan inte överstiga vad det redovisade värdet varit om en nedskrivning inte redovisats i första läget.

18. Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är huvudsakligen fastigheter som innehåller i syfte att generera hyresinkomster och/eller värdestegring. Huvuddelen av Nordeas förvaltningsfastigheter är hänförliga till Nordea Life & Pensions. Nordea använder verkligt värde-modellen för värdering av förvaltningsfastigheter. Bästa beviset på verkligt värde är normalt noterade priser på en aktiv marknad för liknande fastigheter med samma läge och i samma skick. Då noterade priser på en aktiv marknad oftast saknas, används även modeller baserade på diskonterade kassaflödesprognoser som bygger på tillförlitliga uppskattningar av framtida kassaflöden.

Driftsnetto, reavinster och reaförluster liksom justeringar till verkligt värde redovisas direkt i resultaträkningen som "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

19. Skulder till försäkringstagare

Skulder till försäkringstagare omfattar åtaganden enligt försäkringsavtal och finansiella avtal med försäkringstagare.

Ett försäkringsavtal definieras som "ett avtal enligt vilket en part (försäkringsgivaren) accepterar en betydande försäkringsrisk från en annan part (försäkringstagaren) genom att gå med på att kompensera försäkringstagaren om en angiven ovis framtida händelse (den försäkrade händelsen) har en negativ inverkan på försäkringstagaren".

Finansiella avtal är avtal med försäkringstagare som har försäkringsavtalets juridiska form, men för vilka försäkringsrisken bedöms vara obetydlig.

Försäkringsrisken beräknas vanligen som risksumman i procent av den reserv som täcker avtalet vid avtalsperiodens

början. Enligt Nordeas bedömning utgör en riskprocent på fem eller högre en betydande försäkringsrisk.

Avtalen kan delas in i följande klasser:

- Försäkringsavtal:
 - Traditionella livförsäkringsavtal med eller utan diskretionär del
 - Fondförsäkringsavtal med betydande försäkringsrisk
 - Sjuk- och olycksfallsförsäkringar
- Finansiella avtal:
 - Finansiella avtal med diskretionär del
 - Finansiella avtal utan diskretionär del

Försäkringsavtal

Värderingsprinciperna enligt nationell redovisningsstandard har bibehållits, vilket följaktligen resulterar i icke enhetliga redovisningsprinciper vid konsolidering.

Försäkringstekniska avsättningar för traditionell livförsäkring omfattar konsoliderade avsättningar för samtliga företag i Nordea Life & Pensions, inklusive företag i Sverige, Norge, Finland, Danmark, Polen, Luxemburg, Isle of Man, Estland och Litauen.

I Danmark, Sverige och Finland fastställs värderingen genom beräkning av nuvärdet av de framtida förmåner som försäkringstagarna har rätt till. Beräkningen baseras på antaganden om marknadsmässiga diskonteringsräntor liksom om kostnader och livförsäkringsrisk. Diskonteringsräntan är baserad på skuldernas aktuella löptid. I Danmark omfattar avsättningen dessutom återbäringsmedel på betalda försäkringar och framtida premier.

I Norge beräknas avsättningarna i huvudsak enligt en prospektiv metod. Den diskonteringsränta som används motsvarar den ursprungliga räntan justerad med hänsyn till antaganden om kostnader och risk.

Redovisningsprinciperna för varje företag grundar sig på den lokala verksamhetens struktur och är nära sammanhängande med solvensregler och nationella bestämmelser avseende vinstdelning och andra krav avseende fond för kollektivt utfördelad bonus.

Fondförsäkringsavtal omfattar försäkringstekniska avsättningar hänförliga till fondförsäkringar som har tekniskt antingen med eller utan utdelningsgaranti. Fondförsäkringsavtal som klassificeras som försäkringsavtal innehåller samma försäkringsrelaterade riskelement som traditionella försäkringsavtal. Dessa avtal redovisas och värderas huvudsakligen till verkligt värde baserat på:

- det verkliga värdet på tillgångar hänförliga till fondförsäkringsavtalen och
- det beräknade nuvärdet för försäkringsrisken, som framräknas på samma sätt som för traditionella försäkringsavtal med beaktande av effekten på varje riskelement som ingår i kassaflödet.

Avsättningar avseende sjuk- och olycksfallsförsäkringar omfattar premiereserver och utestående ersättningskrav. Denna post redovisas och värderas på samma sätt som upp-lupna skadeförsäkringsavtal.

Finansiella avtal

Finansiella avtal är avtal med försäkringstagare som inte medför tillräcklig försäkringsrisk för att klassificeras som försäkringsavtal.

Finansiella avtal med diskretionär del redovisas emellertid, i enlighet med IFRS 4, som försäkringsavtal med tillämpning av nationella redovisningsprinciper. Nordea Life & Pensions har endast ett fåtal sådana avtal.

K1

Redovisningsprinciper

Finansiella avtal utan diskretionär del redovisas och värderas till verkligt värde i enlighet med IAS 39 "Finansiella instrument: Redovisning och värdering", och motsvaras av verkligt värde på tillgångarna hänförliga till dessa avtal. Dessa tillgångar klassificeras som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen för att eliminera eller avsevärt minska bristande överensstämmelse i redovisningen.

Avtal med diskretionär del (DPF)

Enligt vissa traditionella livförsäkringsavtal och finansiella avtal har försäkringstagaren rätt till betydande förmåner utöver de garanterade. Det är Nordea som avgör om dessa ytterligare förmåner ska utbetalas som bonus på riskresultat, kostnadsresultat eller ränta. De diskretionära delarna (Fond för kollektivt utfördelad bonus) klassificeras som skulder i balansräkningen.

Fond för kollektivt utfördelad bonus omfattar belopp som allokteras till men inte gottskrivits försäkringstagaren. I Finland omfattar fonden försäkringstagarens andel av samtliga realiserade vinster på placeringstillgångar och återbäringsmedel på betalda försäkringar och framtida premier (skillnaden mellan retroaktiva och marknadsmässiga prospektiva värderingsprinciper för försäkringsavtal). I Norge omfattar den försäkringstagarens andel av både samtliga realiserade vinster på placeringstillgångar och ytterligare reserver. I Sverige och Danmark är huvudprincipen för värdering verkligt värde (försäkringsavtal). Försäkringstagarens andel av både realiserade och realiserade vinster upptas därför i balansräkningen som antingen "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" och/eller "Förändring av återbäringsmedel, livförsäkring", beroende på om placeringsresultatet allokteras eller inte. Båda dessa ingår i balansposten "Skulder till försäkringstagare".

Prövning av försäkringsskuld

Vid varje rapporteringsdatum görs en prövning för att säkerställa att försäkringsavsättningarna är tillräckliga. Vid prövningen säkerställs att skuldernas redovisade värde är högre än den bästa uppskattningen av framtida kassaflöde diskonterat med aktuell ränta. Vid behov görs ytterligare avsättningar som redovisas i resultaträkningen.

20. Skatter

Posten "Skatt" i resultaträkningen omfattar aktuell och uppskjuten inkomstskatt. Inkomstskatten redovisas i resultaträkningen, såvida den inte avser poster som förs mot övrigt totalresultat eller direkt mot eget kapital. I dessa fall förs även skatten mot övrigt totalresultat respektive eget kapital.

Aktuell skatt är den förväntade skattekostnaden på årets beskattningsbara inkomst, beräknad enligt beslutade eller i praktiken beslutade skattesatser per balansdagen, jämte justering av aktuell skatt från tidigare år.

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder redovisas, i enlighet med balansräkningsmetoden, för temporära skillnader mellan redovisade respektive skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Uppskjutna skattefordringar redovisas för utnyttjade skattemässiga förluster och skatteavdrag. Uppskjutna skatt redovisas inte för temporära skillnader som uppstår vid första redovisningen av tillgångar eller skulder i en transaktion som inte är ett företagsförvärv och varken påverkar redovisat eller beskattningsbart resultat. Uppskjutna skatt redovisas inte heller för skillnader hänförliga till aktier och andelar i dotterföretag och intresseföretag, i den mån det är sannolikt att en reglering eller realisering inte kommer att

ske inom överskådlig tid. Inte heller redovisas uppskjuten skatt för skattepliktiga temporära skillnader som härrör från den första redovisningen av goodwill.

Uppskjutna skatt beräknas enligt de skattesatser som väntas gälla för de temporära skillnaderna när de återförs, med utgångspunkt från antagna eller i praktiken antagna lagar per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder diskonteras inte. Uppskjutna skattefordringar redovisas endast i den utsträckning det är sannolikt att framtida beskattningsbar vinst kommer att finnas tillgänglig, mot vilken temporära skillnader, underskottsavdrag och utnyttjade skatteavdrag kan utnyttjas. Uppskjutna skattefordringar granskas varje balansdag, och minskas i den mån det inte längre är sannolikt att avdragsrätten kan utnyttjas.

Aktuella skattefordringar och aktuella skatteskulder kvittas när en legal rätt till kvittning föreligger, och Nordea avser att antingen nettoreglera dessa skatteposter eller återvinna skattefordran samtidigt som skatteskulden regleras. Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder kvittas generellt i den mån detta är tillåtet för aktuella skattefordringar och aktuella skatteskulder.

21. Resultat per aktie

Resultat per aktie före utspädning beräknas som årets resultat hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB dividerat med vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under perioden.

Resultat per aktie efter utspädning fastställs genom att justera det vägda genomsnittliga antalet utestående stamaktier med den potentiella utspädningseffekt som rätten till prestationsaktier enligt de långsiktiga incitamentsprogrammen innebär.

Potentiella stamaktier anses endast medföra en utspädningseffekt på balansdagen om samtliga prestationsvillkor har uppfyllts och om en konvertering till stamaktier skulle minska vinsten per aktie. Vidare anses rättigheterna endast medföra en utspädningseffekt om lösenpriset, med tillägg för framtida tjänster, är lägre än periodens genomsnittliga aktiekurs.

22. Ersättningar till anställda

All form av ersättning till anställda som kompensation för utförda tjänster utgör ersättning till anställda. Kortfristiga ersättningar till anställda ska regleras inom tolv månader efter utgången av den rapportperioden då tjänsterna utförts. Ersättningar efter avslutad anställning är ersättningar som kommer att betalas ut efter anställningens upphörande. Ersättningar efter avslutad anställning i Nordea omfattar endast pensioner. Avgångsvederlag blir normalt aktuellt när en anställning avslutas före pensionsdagen eller om en anställd accepterar ett erbjudande om frivillig avgång.

Kortfristiga ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar till anställda består främst av fast och rörlig lön. Både fast och rörlig lön kostnadsförs i den period då de anställda utfört tjänster till Nordea. Nordea har även ställt ut aktierelaterade incitamentsprogram, vilka beskrivs vidare i avsnitt 25 "Aktierelaterade ersättningar".

För ytterligare information, se not K7 "Personalkostnader".

Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionsplaner

Företagen inom Nordea har olika pensionsplaner, både förmånsbestämda och avgiftsbestämda, i enlighet med nationell praxis och de villkor som gäller i de länder där Nordea verkar. Förmånsbestämda pensionsplaner används huvudsakligen i Sverige, Norge och Finland. De större förmånsbestämda

K1

Redovisningsprinciper

planerna är fonderade pensionsplaner som täcks av tillgångar i pensionskassor/pensionsstiftelser. Om verkligt värde på förvaltningstillgångar hänförliga till en specifik pensionsplan är lägre än nuvärdet, brutto, av den förmånsbestämda förpliktelsen, redovisas nettobeloppet, efter justering för oredovisade aktuariella vinster/förluster, som en skuld (Pensionsförpliktelser). I det omvända fallet redovisas nettobeloppet som en tillgång (Pensionstillgångar). Icke-fonderade pensionsplaner redovisas som pensionsförpliktelser.

De flesta pensioner i Danmark, men även i andra länder, baseras på avgiftsbestämda pensionsplaner som inte medför något pensionsåtagande för Nordea. Nordea bidrar också till offentliga pensionssystem.

Pensionskostnader

Förpliktelser enligt avgiftsbestämda pensionsplaner redovisas som en kostnad i den takt de intjänas genom att de anställda utför tjänster åt företaget och avgifterna för dessa tjänster förfaller till betalning. Nordeas nettoförpliktelse för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av det ersättningsbelopp som de anställda har intjänat under innevarande period och tidigare perioder i utbyte mot sina tjänster. Ersättningsbeloppet diskonteras för att fastställa dess nuvärde. Avdrag görs för eventuella kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder som ännu inte redovisats och för det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar. Justeringar görs för oredovisade aktuariella vinster/förluster. Varje år görs aktuariella beräkningar för att fastställa nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser och kostnader hänförliga till dessa. Beräkningarna baseras på ett antal aktuariella och finansiella antaganden (se not K33 "Pensionsförpliktelser").

Vid beräkningen av förpliktelsens nuvärde och eventuella förvaltningstillgångars verkliga värde kan, till följd av ändrade aktuariella antaganden och erfarenhetsmässiga avvikelser (verkligt utfall jämfört med antaganden), aktuariella vinster och förluster uppstå. Aktuariella vinster och förluster redovisas inte omedelbart i resultaträkningen. Endast om nettobeloppet av den ackumulerade oredovisade aktuariella vinsten eller förlusten överstiger en korridor, motsvarande 10 procent av det högre av pensionsförpliktelsernas nuvärde och förvaltningstillgångarnas verkliga värde, periodiseras överskottet i resultaträkningen över den genomsnittliga återstående tjänstgöringstiden för de anställda som omfattas av planen. I övrigt redovisas inte aktuariella vinster och förluster.

När beräkningen resulterar i ett överskott för Nordea, begränsas det redovisade värdet på tillgången till nettot av oredovisade aktuariella förluster, oredovisade kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder och nuvärdet av framtida återbetalningar från eller minskade inbetalningar till planen.

Särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter beräknas och redovisas baserat på redovisat nettoöverskott eller nettounderskott per plan och ingår i "Pensionsförpliktelser" eller i "Pensionstillgångar".

Diskonteringsränta i förmånsbestämda planer

Diskonteringsräntan baseras på företagsobligationer med höga kreditbetyg, där en sådan marknad existerar. Säkerställda hypoteksobligationer anses i detta sammanhang vara företagsobligationer. I länder där en dylik marknad inte existerar baseras diskonteringsräntan på statsobligationer. I Sverige, Norge och Danmark baseras diskonteringsräntan på hypoteksobligationer och i Finland på företagsobligationer.

Avgångsvederlag

Som ovan nämnts blir avgångsvederlag normalt aktuellt när en anställning avslutas före pensionsdagen eller om en anställd accepterar ett erbjudande om frivillig avgång. Avgångsvederlag utgår inte om medarbetaren ska fortsätta utföra sina tjänster och betalningen kan anses utgöra normal ersättning för dessa tjänster.

Avgångsvederlag kostnadsförs när Nordea har en skyldighet att göra betalningen. En skyldighet uppstår när det finns en formell plan som beslutats på lämplig organisatorisk nivå och när det inte finns en realistisk möjlighet för Nordea att dra sig ur, vilket normalt anses uppfyllt när planen har kommunicerats till berörda medarbetare eller deras representanter.

Avgångsvederlag kan innefatta både kortfristiga ersättningar, till exempel ett antal månadslöner, och ersättningar efter avslutad anställning, normalt i form av förtidspensionering. I not K7 "Personalkostnader" klassificeras kortfristiga ersättningar som "Löner och arvoden" och ersättningar efter avslutad anställning som "Pensionskostnader".

23. Eget kapital**Minoritetsintressen**

Minoritetsintressen omfattar den del av koncernföretags nettotillgångar som inte ägs direkt eller indirekt av Nordea Bank AB (publ). För varje rörelseförvärv värderar Nordea minoritetsintressena i den förvärvade rörelsen antingen till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel av den förvärvade rörelsens nettotillgångar.

Överkursfond

Överkursfonden utgörs av skillnaden mellan teckningskursen och kvotvärdet på Nordeas aktier vid nyemission. Avdrag görs för transaktionskostnaderna i samband med nyemissionen.

Övriga reserver

Övriga reserver utgörs av intäkter och kostnader, netto efter skatteeffekter, som redovisas under eget kapital via övrigt totalresultat. Dessa reserver omfattar verkligt värde-reserver för kassaflödessäkringar och för finansiella tillgångar som klassificerats som tillhörande kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas samt en reserv för omräkningsdifferenser.

Balanserade vinstmedel

Med undantag för ej utdelade vinstmedel från tidigare år, omfattar balanserade vinstmedel eget kapital-delen av obeskattade reserver.

Obeskattade reserver enligt nationella bestämmelser, redovisas som eget kapital efter beaktande av uppskjuten skatt enligt gällande skattesatser i respektive land.

Även Nordeas andel av ej utdelade vinstmedel från intresseföretag, intjänade efter förvärvsdagen, ingår i balanserade vinstmedel.

Egna aktier

Egna aktier redovisas inte som tillgångar. Förvärv av egna aktier klassificeras i balansräkningen som en minskning av "Balanserade vinstmedel". Även egna aktier i tradingportföljer klassificeras som egna aktier. Försäljning av egna aktier redovisas som en ökning av "Balanserade vinstmedel".

Kontrakt på Nordeaaktier som kan kontantavräknas är finansiella tillgångar eller finansiella skulder.

24. Finansiella garantiavtal och kreditlöften

Erhållna premier i emitterade finansiella garantiavtal och kreditlöften redovisas vid första redovisningstillfället som förut-

betalda intäkter i balansräkningen. Därefter värderas garantierna och de oåterkalleliga kreditlöftena och redovisas i balansräkningen som en avsättning, till det högre av erhållen avgift minus avskrivning och ett belopp motsvarande den diskonterade bästa möjliga uppskattningen av det som krävs för att reglera aktuellt åtagande. Förändringar i avsättningar redovisas i resultaträkningen under posten "Kreditförluster, netto".

Som framgår av avsnitt 6 "Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar" fördelas erhållna premier för finansiella garantiavtal över garantiperioden och redovisas i resultaträkningen som "Avgifts- och provisionsintäkter". Erhållna premier för kreditlöften fördelas normalt över åtagandeperioden. Garantier- och löftesbeloppen redovisas utanför balansräkningen, finansiella garantier under posten "Ansvarsförbindelser" och oåterkalleliga kreditlöften under posten "Kreditåtaganden".

25. Aktierelaterade ersättningar

Program som regleras med eget kapital-instrument

Nordea har årligen ställt ut långsiktiga incitamentsprogram 2007 till 2012. Anställda som deltar i programmen tilldelas aktierelaterade rättigheter som regleras med eget kapital-instrument, d v s rättigheter att vederlagsfritt erhålla aktier eller att förvärva aktier i Nordea till en väsentligt lägre kurs än den vid tilldelningstidpunkten. Värdet av sådana rättigheter kostnadsförs. Kostnaden baseras på det beräknade verkliga värdet för varje rättighet vid tilldelningstidpunkten. Det sammanlagda verkliga värdet för dessa rättigheter fastställs utifrån koncernens uppskattning av antalet rättigheter som slutligen kommer att intjänas, vilket omvärderas per varje balansdag. Det verkliga värdet kostnadsförs linjärt över intjänandeperioden. Intjänandeperioden är den period som de anställda måste förbli i tjänst hos Nordea för att kunna utnyttja sina rättigheter. Förändrade marknadsvillkor för D-rättigheter/Prestationsaktie II återspeglas i form av en sannolikhetsjustering av den ursprungliga beräkningen av verkligt värde vid utgivning. Ingen justering (true-up) görs för skillnader mellan förväntad och faktisk intjänning.

Sociala avgifter periodiseras också över intjänandeperioden, i enlighet med UFR 7 från Rådet för finansiell rapportering: "IFRS 2 och sociala avgifter för noterade företag". Avsättningen för sociala avgifter omvärderas vid varje balansdag för att säkerställa att den baseras på rättigheternas verkliga värde på balansdagen.

För ytterligare information, se not K7 "Personalkostnader".

Kontantreglerade program

Enligt tillsynsmyndigheternas bestämmelser och allmänna riktlinjer i Norden måste Nordea skjuta upp betalningar av rörliga ersättningar. De uppskjutna beloppen är i viss utsträckning beroende av Nordeas totalavkastning (Total Shareholders' Return, TSR) och dessa "program" klassificeras som aktierelaterade ersättningar som regleras med kontanter. Programmen är fullt intjänade när betalningarna av de rörliga ersättningarna för första gången redovisas som uppskjutna, och det verkliga värdet på förpliktelsen omvärderas kontinuerligt. Omvärderingarna redovisas, tillsammans med tillhörande sociala avgifter, i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

För ytterligare information, se not K7 "Personalkostnader".

26. Transaktioner med närstående

Nordea definierar närstående parter enligt följande:

- Aktieägare med betydande inflytande
- Koncernföretag
- Intresseföretag
- Nyckelpersoner i ledande positioner
- Övriga närstående parter

Alla transaktioner med närstående är gjorda i enlighet med armlängdsprincipen.

Aktieägare med betydande inflytande

Aktieägare med betydande inflytande är aktieägare som har rätt att delta i beslut som rör Nordeas finansiella och operativa strategier, men som inte har ett bestämmande inflytande över dessa.

Koncernföretag

En definition av begreppet koncernföretag finns i avsnitt 5 "Principer för konsolidering". Ytterligare information om företag som ingår i Nordeakoncernen finns i not M21 "Aktier och andelar i koncernföretag".

Koncerninterna transaktioner mellan juridiska enheter sker baserat på armlängdsprincipen i enlighet med OECD:s krav. Dessa transaktioner elimineras i koncernredovisningen.

Intresseföretag

En definition av begreppet intresseföretag finns i avsnitt 5 "Principer för konsolidering".

Ytterligare information om intresseföretag som ingår i Nordeakoncernen finns i not K19 "Aktier och andelar i intresseföretag".

Nyckelpersoner i ledande positioner

Nyckelpersoner i ledande positioner omfattar följande:

- Styrelsen
- Koncernchefen
- Koncernledningen

För information om ersättningar och pensioner till samt övriga transaktioner med dessa befattningshavare, se not K7 "Personalkostnader".

Övriga närstående parter

Övriga närstående parter utgörs av nära anhöriga till nyckelpersoner i ledande positioner. Övriga närstående parter utgörs också av företag som står under betydande inflytande av nyckelpersoner i ledande positioner i Nordeakoncernen liksom företag som står under betydande inflytande av nära anhöriga till dessa befattningshavare. Dessutom omfattar Övriga närstående parter Nordeas pensionsstiftelser.

Information om transaktioner mellan Nordea och övriga närstående parter återfinns i not K46 "Transaktioner med närstående".

27. Valutakurser

1 euro = svenska kronor	Jan–dec 2012	Jan–dec 2011
Resultaträkning (genomsnitt)	8,7052	9,0293
Balansräkning (vid periodens slut)	8,5820	8,9120
1 euro = danska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	7,4438	7,4506
Balansräkning (vid periodens slut)	7,4610	7,4342
1 euro = norska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	7,4758	7,7946
Balansräkning (vid periodens slut)	7,3483	7,7540
1 euro = polska zloty		
Resultaträkning (genomsnitt)	4,1836	4,1203
Balansräkning (vid periodens slut)	4,0740	4,4580
1 euro = ryska rubel		
Resultaträkning (genomsnitt)	39,9253	40,8809
Balansräkning (vid periodens slut)	40,3295	41,7650

Rörelsesegment**Värdering av rörelsesegmentens prestation**

Värderingsprinciper och allokeringar mellan rörelsesegmenten följer, i enlighet med IFRS 8, den information som rapporteras till den högsta verkställande beslutsfattaren. I Nordea har Group Executive Management identifierats som den högsta verkställande beslutsfattaren. De huvudsakliga skillnaderna jämfört med affärsrådesrapporteringen är att information till den högsta verkställande beslutsfattaren upprättas med användande av årets budgetkurser och att olika allokeringar mellan rörelsesegmenten har använts. Investeringar i utveckling av programvara har tidigare kostnadsförts löpande i rörelsesegmenten, men i enlighet med IAS 38 aktiveras i koncernens balansräkning. Från och med 2012 aktiveras investeringar i utveckling av programvara direkt i rörelsesegmenten. Jämförelsesiffrorna har justerats i enlighet med detta.

Identifiering av rörelsesegment

Jämfört med årsredovisningen 2011 är identifieringen av rörelsesegmenten oförändrad. Nordeas organisation är utvecklad kring de tre huvudsakliga affärsområdena Retail Banking, Wholesale Banking och Wealth Management samt kring affärsenheten Group Operations & Other Lines of Business. De separata enheterna inom dessa huvudsakliga affärsområden och affärsenheten har identifierats som rörelsesegment. Även Group Corporate Centre har identifierats som ett rörelsesegment. Finansiellt resultat presenteras för de två huvudsakliga affärsområdena Retail Banking och Wholesale Banking, med ytterligare nedbrytning på rörelsesegment, samt för rörelsesegmentet Group Corporate Centre. Övriga rörelsesegment som understiger de kvantitativa gränsvärdena i IFRS 8 inkluderas i

Övriga rörelsesegment. Koncernfunktioner, elimineringar och resultat som inte i sin helhet allokeras till något av rörelsesegmenten visas separat som avstämningsposter.

Rapporterbara rörelsesegment

Retail Banking bedriver en fullservice bankverksamhet och erbjuder ett stort urval produkter. Det är Nordeas största kundområde och tjänar privat- och företagskunder på den nordiska marknaden (Retail Banking Norden), samt i Polen och de baltiska länderna (Retail Banking Polen & Baltikum). Wholesale Banking erbjuder banktjänster och andra finansiella lösningar till stora privata och offentliga företag och institutioner i och utanför Norden. Kundenheten Corporate & Institutional Banking betjänar Nordeas största globala företagskunder. Enheten är även ansvarig för Nordeas kunder inom den finansiella sektorn, och erbjuder enskilda produkter såsom fonder och finansiella instrument samt rådgivande tjänster inom fondförsäljning och placering av tillgångar. Kundenheten Shipping, Oil Services & International är ansvarig för Nordeas kunder inom shipping, offshore och oljeservice och erbjuder skräddarsydda lösningar och syndikerade lånetransaktioner. Nordea Bank Russia erbjuder banktjänster till företags- och privatkunder i Ryssland. Capital Markets oallokerat inkluderar oallokerade kapitalmarknadsintäkter. Group Corporate Centres huvudsakliga syfte är att hantera koncernens finansiering samt stödjande ledningen och kontrollen av Nordea koncernen. Den största inkomstkällan inom Group Corporate Centre är Group Treasury.

	Retail Banking		Wholesale Banking		Group Corporate Centre		Övriga rörelsesegment ¹		Summa rörelsesegment		Avstämning		Summa koncernen	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Resultaträkning, mn euro														
Räntenetto	3 881	3 651	1 145	1 214	399	363	131	159	5 556	5 387	196	69	5 752	5 456
Avgifts- och provisionsnetto	1 468	1 421	528	547	-6	-14	582	573	2 572	2 527	-68	-132	2 504	2 395
Nettoresultat av poster till verkligt värde	355	423	1 061	822	84	10	378	290	1 878	1 545	-94	-28	1 784	1 517
Andelar i intresseföretags resultat	37	22	0	0	-1	0	4	2	40	24	53	18	93	42
Övriga rörelseintäkter	35	23	11	5	4	0	133	105	183	133	-80	-42	103	91
Summa rörelseintäkter	5 776	5 540	2 745	2 588	480	359	1 228	1 129	10 229	9 616	7	-115	10 236	9 501
- varav interna transaktioner ²	-2 104	-2 058	-458	-413	2 646	2 573	-84	-102	0	0	—	—	—	—
Personalkostnader	-1 306	-1 333	-773	-718	-69	-62	-704	-674	-2 852	-2 787	-196	-326	-3 048	-3 113
Övriga administrationskostnader	-1 797	-1 900	-102	-106	-90	-100	55	69	-1 934	-2 037	74	123	-1 860	-1 914
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-93	-74	-38	-20	-1	0	-91	-68	-223	-162	-55	-30	-278	-192
Summa rörelsekostnader	-3 196	-3 307	-913	-844	-160	-162	-740	-673	-5 009	-4 986	-177	-233	-5 186	-5 219
Resultat före kreditförluster	2 580	2 233	1 832	1 744	320	197	488	456	5 220	4 630	-170	-348	5 050	4 282
Kreditförluster, netto	-625	-597	-308	-173	0	0	-24	-8	-957	-778	24	43	-933	-735
Rörelseresultat	1 955	1 636	1 524	1 571	320	197	464	448	4 263	3 852	-146	-305	4 117	3 547
Skatt	-517	-436	-419	-407	-79	-52	-120	-122	-1 135	-1 017	144	104	-991	-913
Årets resultat	1 438	1 200	1 105	1 164	241	145	344	326	3 128	2 835	-2	-201	3 126	2 634
Balansräkning, md euro														
Utlåning till allmänheten ³	225	218	64	62	0	0	8	8	297	288	49	49	346	337
In- och upplåning från allmänheten ³	109	105	46	39	0	0	10	10	165	154	36	36	201	190

1) Inkluderar det huvudsakliga affärsområdet Wealth Management samt affärsenheten Group Operations & Other Lines of Business.

2) IFRS 8 kräver information om intäkter från transaktioner med andra rörelsesegment. Nordea har definierat segmentinterna intäkter som interna ränteintäkter och räntekostnader relaterade till rörelsesegmentens finansiering genom internbanken inom Group Corporate Centre.

3) Volymerna inkluderas endast separat för rörelsesegment om de rapporteras separat till den högsta verkställande beslutsfattaren.

K2

Segmentrapportering, forts.

Nedbrytning av Retail Banking

	Retail Banking Norden ¹		Retail Banking Polen & Baltikum ¹		Retail Banking Övrigt ²		Summa Retail Banking	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Resultaträkning, mn euro								
Räntenetto	3 893	3 602	304	275	-316	-226	3 881	3 651
Avgifts- och provisionsnetto	1 420	1 374	76	72	-28	-25	1 468	1 421
Nettoresultat av poster till verkligt värde	344	375	24	50	-13	-2	355	423
Andelar i intresseföretags resultat	37	22	0	0	0	0	37	22
Övriga rörelseintäkter	18	5	5	7	12	11	35	23
Summa rörelseintäkter	5 712	5 378	409	404	-345	-242	5 776	5 540
- varav interna transaktioner ³	-1 688	-1 766	-57	-34	-359	-258	-2 104	-2 058
Personalkostnader	-993	-1 025	-69	-75	-244	-233	-1 306	-1 333
Övriga administrationskostnader	-1 931	-2 032	-110	-114	244	246	-1 797	-1 900
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-42	-36	-8	-8	-43	-30	-93	-74
Summa rörelsekostnader	-2 966	-3 093	-187	-197	-43	-17	-3 196	-3 307
Resultat före kreditförluster	2 746	2 285	222	207	-388	-259	2 580	2 233
Kreditförluster, netto	-561	-531	-64	-66	0	0	-625	-597
Rörelseresultat	2 185	1 754	158	141	-388	-259	1 955	1 636
Skatt	-575	-461	-39	-43	97	68	-517	-436
Årets resultat	1 610	1 293	119	98	-291	-191	1 438	1 200
Balansräkning, md euro								
Utlåning till allmänheten	211	205	14	13	0	0	225	218
In- och upplåning från allmänheten	104	101	5	4	0	0	109	105

1) Retail Banking Norden inkluderar bankverksamheten i Danmark, Finland, Norge och Sverige, och Retail Banking Polen & Baltikum inkluderar bankverksamheten i Estland, Lettland, Litauen och Polen.

2) Retail Banking Övrigt inkluderar supportfunktionerna Development & Projects, Distribution, Segments, Products och IT inom det huvudsakliga affärsområdet Retail Banking.

3) IFRS 8 kräver information om intäkter från transaktioner med andra rörelsesegment. Nordea har definierat segmentinterna intäkter som interna ränteintäkter och räntekostnader relaterade till rörelsesegmentens finansiering genom internbanken inom Group Corporate Centre.

K2

Segmentrapportering, forts.

Nedbrytning av Wholesale Banking

Resultaträkning, mn euro	Corporate & Institutional Banking		Shipping, Offshore & Oil Services		Nordea Bank Russia		Capital Markets oallokerat		Wholesale Banking Övrigt ¹		Summa Wholesale Banking	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Räntenetto	802	785	319	328	196	171	9	3	-181	-73	1 145	1 214
Avgifts- och provisionsnetto	546	542	61	82	15	14	-97	-94	3	3	528	547
Nettoreultat av poster till verkligt värde	396	413	27	29	8	13	630	367	0	0	1 061	822
Andelar i intresseföretags resultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga rörelseintäkter	1	0	0	0	3	1	2	1	5	3	11	5
Summa rörelseintäkter	1 745	1 740	407	439	222	199	544	277	-173	-67	2 745	2 588
- varav interna transaktioner ²	-229	-204	-67	-74	-46	-27	70	-23	-186	-85	-458	-413
Personalkostnader	-39	-39	-24	-25	-66	-56	-444	-406	-200	-192	-773	-718
Övriga administrationskostnader	-439	-438	-41	-41	-31	-34	205	224	204	183	-102	-106
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	0	0	0	0	-5	-6	-1	-1	-32	-13	-38	-20
Summa rörelsekostnader	-478	-477	-65	-66	-102	-96	-240	-183	-28	-22	-913	-844
Resultat före kreditförluster	1 267	1 263	342	373	120	103	304	94	-201	-89	1 832	1 744
Kreditförluster, netto	-67	-31	-234	-136	-6	-7	0	0	-1	1	-308	-173
Rörelseresultat	1 200	1 232	108	237	114	96	304	94	-202	-88	1 524	1 571
Skatt	-288	-294	-77	-89	-27	-24	-76	-24	49	24	-419	-407
Årets resultat	912	938	31	148	87	72	228	70	-153	-64	1 105	1 164
Balansräkning, md euro												
Utlåning till allmänheten	45	44	13	13	6	5	0	0	0	0	64	62
In- och upplåning från allmänheten	39	33	5	5	2	1	0	0	0	0	46	39

1) Wholesale Banking Övrigt inkluderar området International Units samt supportfunktionerna Transaction Products, Segment CIB och IT inom det huvudsakliga affärsområdet Wholesale Banking.

2) IFRS 8 kräver information om intäkter från transaktioner med andra rörelsesegment. Nordea har definierat segmentinterna intäkter som interna ränteintäkter och räntekostnader relaterade till rörelsesegmentens finansiering genom internbanken inom Group Corporate Centre.

K2

Segmentrapportering, forts.

Avstämning mellan summa rörelsesegment och finansiella rapporter

	Summa rörelseintäkter, mn euro		Rörelseresultat, mn euro		Utlåning till allmänheten, md euro		In- och upplåning från allmänheten, md euro	
	2012	2011	2012	2011	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011
Summa rörelsesegment	10 229	9 616	4 263	3 852	297	288	165	154
Koncernfunktioner ¹	10	9	-117	-236	0	0	0	0
Oallokerade poster	30	53	-83	-67	45	39	20	17
Elimineringar	-195	-181	—	—	—	—	—	—
Skillnader i redovisningsprinciper ²	162	4	54	-2	4	10	16	19
Summa	10 236	9 501	4 117	3 547	346	337	201	190

1) Består av Group Risk Management, Group Internal Audit, Group Identity & Communications, Group Human Resources, Board of Directors och Executive Management.

2) Effekten från användning av budgetkurs i segmentrapporteringen.

Rörelseintäkter, fördelade på produktgrupper, mn euro

	2012	2011
Banking produkter	6 571	6 215
Kapitalmarknadsprodukter	2 329	2 068
Sparprodukter & Kapitalförvaltning	739	691
Liv & Pension	546	417
Övriga	51	110
Summa	10 236	9 501

Banking produkter består av tre olika produkttyper. Kontoproducter inkluderar kontobaserade produkter såsom lån, inlåning, kort och nätbankstjänster. Transaktionsprodukter består av kontanthantering, handel och projektfinsiering. Finansieringsprodukter inkluderar tillgångsbaserad finansiering genom leasing, hyrköp och factoring och erbjuder även försäljning till finansiella partners såsom försäljare, återförsäljare och butiker. Kapitalmarknadsprodukter innefattar finansiella instrument, eller uppsättning av finansiella instrument, som är tillgängliga på den finansiella marknaden, såsom valutor, råvaror, aktier, obligationer etc. Sparprodukter & Kapitalförvaltning inkluderar investeringsfonder, diskretionär förvaltning, portföljrådgivning, aktiehandel och pensioner. Investeringsfonder är en kombinerad produkt där fondbolaget investerar i aktier, fonder, derivat eller andra standardiserade produkter på uppdrag av fondens ägare. Diskretionär förvaltning är en tjänst som tillhandahåller, på uppdrag av kunden, förvaltning av en investeringsportfölj. Portföljrådgivning är en tjänst som erbjuds för att stödja kunders investeringsbeslut. Liv & Pension består av produkter och tjänster inom försäkring och pension.

Geografisk information

	Summa rörelseintäkter, mn euro		Tillgångar, md euro	
	2012	2011	31 dec 2012	31 dec 2011
Sverige	2 246	2 290	145	146
Finland	1 792	1 573	73	78
Norge	1 944	1 983	92	89
Danmark	3 133	2 680	275	320
Baltikum	212	28	10	1
Polen	246	252	9	9
Ryssland	180	180	5	6
Övriga	483	515	68	67
Summa	10 236	9 501	677	716

Nordeas huvudsakliga geografiska marknad utgörs av de nordiska länderna, de baltiska länderna, Polen och Ryssland. Intäkter och tillgångar fördelas på geografiska områden baserat på lokaliseringen av kundverksamheterna. Goodwill fördelas på länder utifrån var affärsverksamheten i de förvärvade enheterna bedrivs.

K3

Räntenetto

Mn euro	2012	2011
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	105	282
Utlåning till allmänheten	10 634	10 318
Räntebärande värdepapper	901	904
Övriga ränteintäkter	624	451
Summa ränteintäkter	12 264	11 955
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-217	-240
In- och upplåning från allmänheten	-2 007	-2 158
Emitterade värdepapper	-3 965	-3 586
Efterställda skulder	-354	-330
Övriga räntekostnader ¹	31	-185
Summa räntekostnader	-6 512	-6 499
Räntenetto	5 752	5 456

1) Räntenettet från derivatinstrument, som värderas till verkligt värde och är kopplade till Nordea's upplåning. Det kan ha både positiv och negativ påverkan på övriga räntekostnader, för mer information se not K1.

Ränteintäkter från finansiella instrument som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen uppgår till 9 844 mn euro (9 178 mn euro). Räntekostnader från finansiella instrument som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen uppgår till -5 283 mn euro (-4 819 mn euro).

Ränta på osäkra lånefordringar utgjorde en insignifikant andel av ränteintäkter.

Räntenetto

Mn euro	2012	2011
Ränteintäkter	11 955	11 662
Leasingintäkter ¹	309	293
Räntekostnader	-6 512	-6 499
Summa	5 752	5 456

1) Varav variabla leasingintäkter 148 mn euro (146 mn euro). Variabla leasingintäkter består av rörliga räntor exklusive den fasta marginalen om den variabla leasingintäkten minskar motverkas detta av lägre upplåningskostnader.

K4 Avgifts- och provisionsnetto

Mn euro	2012	2011
Provisioner från kapitalförvaltning	832	754
Livförsäkring	301	306
Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering	289	266
Depå- och emissionstjänster	117	115
Inlåning	54	44
Summa sparrelaterade provisioner	1 593	1 485
Betalningar	416	399
Kort	487	446
Summa betalningsprovisioner	903	845
Utlåning	463	437
Garantier och dokumentbetalningar	225	214
Summa låneprovisioner	688	651
Övriga provisionsintäkter	122	141
Avgifts- och provisionsintäkter	3 306	3 122
Sparande och placeringar	-276	-245
Betalningar	-92	-87
Kort	-238	-219
Statliga garantiprogram	-89	-55
Övriga provisionskostnader	-107	-121
Avgifts- och provisionskostnader	-802	-727
Avgifts- och provisionsnetto	2 504	2 395

Avgifts- och provisionsintäkter från finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 491 mn euro (468 mn euro).

Avgifts- och provisionsintäkter från förvaltningsverksamhet som resulterar i innehav eller placering i tillgångar för kunders räkning och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 1 422 mn euro (1 260 mn euro). Motsvarande belopp för avgifts- och provisionskostnader är -64 mn euro (-67 mn euro).

K5 Nettoresultat av poster till verkligt värde

Mn euro	2012	2011
Aktier och andelar samt andra aktierrelaterade instrument	1 657	-518
Räntebärande värdepapper och andra ränterelaterade instrument	2 638	1 452
Övriga finansiella instrument	484	163
Valutakursförändringar	253	546
Förvaltningsfastigheter	135	158
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring ²	-2 935	-937
Förändring av återbäringsmedel, livförsäkring	-544	607
Intäkter försäkringsrisk, livförsäkring	188	217
Kostnader försäkringsrisk, livförsäkring	-92	-171
Summa	1 784	1 517

Nettoresultat från kategorier av finansiella instrument¹

Mn euro	2012	2011
Finansiella instrument redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	40	20
Finansiella instrument som innehas för handel ³	1 191	988
Finansiella instrument under verkligt värde säkringsredovisning	36	10
- varav nettoresultat på säkringsinstrument	1 076	1 940
- varav nettoresultat på säkrade poster	-1 040	-1 930
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde ⁴	29	10
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	-23	-8
Valutakursförändringar exklusive valuta-säkringar	230	317
Övrigt	-2	1
Intäkter finansiell risk, netto livförsäkring ²	187	132
Intäkter försäkringsrisk, netto livförsäkring	96	47
Summa	1 784	1 517

1) Beloppen för Life (intäkter finansiell risk och intäkter försäkringsrisk) redovisas brutto, d v s före eliminerings av interna transaktioner.

2) Premieintäkter uppgår till 2 601 mn euro (2 544 mn euro).

3) Varav periodiserade dag 1-resultat uppgår till 12 mn euro (14 mn euro).

4) Varav 21 mn euro avser instrument klassificerade in i kategorin "Lånefordringar och kundfordringar" och 8 mn euro relaterade till instrument klassificerade in i kategorin "Investeringar som hålles till förfall".

K6 Övriga rörelseintäkter

Mn euro	2012	2011
Försäljning av global depåserviceverksamhet	4	2
Intäkter från fastigheter	10	3
Avyttring av materiella och immateriella tillgångar	13	10
Övrigt	76	76
Summa	103	91

K7

Personalkostnader

Mn euro	2012	2011
Löner och arvoden (specifikation nedan) ¹	-2 327	-2 343
Pensionskostnader (specifikation nedan)	-247	-299
Sociala avgifter	-398	-388
Övriga personalkostnader	-76	-83
Summa²	-3 048	-3 113
Löner och arvoden:		
Till ledande befattningshavare ³		
– Fast ersättning och förmåner	-21	-20
– Prestationsbaserad ersättning	-8	-7
– Avsättning för vinstandel	-1	0
Summa	-30	-27
Till övriga anställda	-2 297	-2 316
Summa	-2 327	-2 343

1) Avsättning för vinstandel 2012 uppgår till 65 mn euro (37 mn euro) varav 70 mn euro (43 mn euro) är en ny avsättning och 5 mn euro (6 mn euro) är en upplösning relaterad till tidigare år.

2) Varav 111 mn euro hänfördes till det nya normala 2011.

3) Ledande befattningshavare inkluderar styrelse (inklusive suppleanter), koncernchef, vice koncernchef, vice verkställande direktörer och koncernledning i moderföretaget, samt styrelsen (inklusive suppleanter), verkställande direktörer samt vice verkställande direktörer i rörelsedrivande dotterföretag. Tidigare styrelseledamöter (inklusive suppleanter), koncernchefer, vice koncernchefer, verkställande direktörer samt vice verkställande direktörer, i moderföretaget och i rörelsedrivande dotterföretag, är inkluderade. Ledande befattningshavare uppgår till 315 (315) positioner.

Mn euro	2012	2011
Pensionskostnader¹		
Förmånsbestämda pensionsplaner (not K33) ²	-58	-104
Avgiftsbestämda pensionsplaner	-189	-195
Summa	-247	-299

1) Pensionskostnader avseende samtliga ledande befattningshavare, definierade i fotnot 3 ovan, uppgår till 8 mn euro (8 mn euro) och pensionsförpliktelser till 57 mn euro (56 mn euro).

2) Exklusive sociala avgifter. Belopp inklusive sociala avgifter uppgår till 66 mn euro (124 mn euro).

Nordiska Finansinspektionernas föreskrifter och allmänna råd om ersättningspolicier

De kvalitativa upplysningarna i enlighet med dessa föreskrifter redovisas i det separata avsnittet om ersättningar i förvaltningsberättelsen. De kvantitativa upplysningarna kommer att redovisas i en separat rapport som publiceras på Nordeas hemsida (www.nordea.com) en vecka före årsstämman den 14 mars 2013.

Ersättningar till styrelse, koncernchef och koncernledning

Styrelsearvode

Arvoden till styrelsen, som årsstämman 2012 beslöt att lämna oförändrade, uppgick till: ordföranden 252 000 euro, vice ordföranden 97 650 euro och övriga ledamöter 75 600 euro. För utskottsarbete uppgick årsarvodet till 16 600 euro för utskottets ordförande och 12 900 euro för övriga ledamöter. Styrelseledamöter som är anställda i Nordea erhåller inte särskild ersättning för sitt arbete i styrelsen. Det föreligger inga åtaganden om avgångsvederlag, pensioner eller dylikt till styrelsens ledamöter, med undantag för pensionsförpliktelser till en styrelseledamot som tidigare varit anställd i Nordea.

Löner och förmåner

Koncernchefen

Koncernchefens grundlön, rörliga lönedel och anställningsvillkor i övrigt föreslås av styrelsens kompensationsutskott och fastställs av styrelsen. Rörlig lönedel 2012, som baseras på särskilt fastställda mål, kan uppgå till högst 35 procent av den fasta lönen.

Den fasta lönen höjdes med 2,5 procent till 10 762 500 svenska kronor (1 236 330 euro) från den 1 januari 2012, vilket tillkännagavs vid årsstämman 2012. Koncernchefen intjänade för 2012 en rörlig lönedel som, tillsammans med den fasta lönen, överensstämmer med Nordeas ersättningsriktlinjer som godkändes av årsstämman 2012. Koncernchefen deltar i de långsiktiga incitamentsprogrammen som beskrivs närmare i det separata avsnittet om ersättningar i förvaltningsberättelsen samt nedan. De förmåner koncernchefen uppbär utgörs främst av bil- och bostadsförmån.

Koncernledningen

Styrelsens kompensationsutskott förbereder ändringar i ersättningsnivåerna och utfallet av rörlig lönedel, liksom andra ändringar i ersättningsavtalen för medlemmar i koncernledningen, för beslut av styrelsen. Rörlig lönedel 2012, som baseras på särskilt fastställda mål, kan uppgå till högst 35 procent av den fasta lönen.

I likhet med koncernchefen deltar övriga medlemmar i koncernledningen i de långsiktiga incitamentsprogrammen. Till de förmåner som uppbärs hör främst bil- och/eller bostadsförmåner.

K7

Personalkostnader, forts.

Euro	Fast lön/styrelsearvode ¹		Rörlig lönedel		Långsiktiga incitamentsprogram ²		Förmåner		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Styrelseordförande:										
Björn Wahlroos ³	-267 115	-227 219	—	—	—	—	—	—	-267 115	-227 219
Vice styrelseordförande:										
Marie Ehrling ⁴	-115 207	-112 839	—	—	—	—	—	—	-115 207	-112 839
Tidigare styrelseordförande:										
Hans Dalborg ⁵	—	-74 199	—	—	—	—	—	—	—	-74 199
Övriga styrelseledamöter:⁶										
Tom Knutzen	-89 240	-93 278	—	—	—	—	—	—	-89 240	-93 278
Lars G Nordström	-89 240	-87 767	—	—	—	—	—	—	-89 240	-87 767
Björn Savén ⁷	—	-93 278	—	—	—	—	—	—	—	-93 278
Svein Jacobsen	-92 971	-98 201	—	—	—	—	—	—	-92 971	-98 201
Stine Bosse	-89 240	-89 590	—	—	—	—	—	—	-89 240	-89 590
Sarah Russell	-89 240	-93 278	—	—	—	—	—	—	-89 240	-93 278
Kari Stadigh	-92 971	-96 089	—	—	—	—	—	—	-92 971	-96 089
Peter F Braunwalder ⁸	-66 483	—	—	—	—	—	—	—	-66 483	—
Koncernchef:										
Christian Clausen ⁹	-1 236 330	-1 162 884	-383 262	-308 164	-277 292	-144 782	-57 653	-22 411	-1 954 537	-1 638 241
Koncernledning:										
7 (7) personer exklusive koncernchefen ¹⁰	-5 248 832	-4 637 433	-1 560 348	-1 084 710	-1 170 473	-507 492	-264 791	-222 780	-8 244 444	-6 452 415
Summa	-7 476 869	-6 866 055	-1 943 610	-1 392 874	-1 447 765	-652 274	-322 444	-245 191	-11 190 688	-9 156 394

1) Styrelsearvodet utgörs av ett fast årligt arvode och ett fast årligt arvode för utskottsarbete. Dessa redovisas i svenska kronor och omräknas till euro till årets genomsnittskurs.

2) Koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen har en villkorad rätt till högst 61 158 matchningsaktier, 122 316 prestationsaktier I och 61 158 prestationsaktier II i LTIP 2010, 114 867 matchningsaktier, 229 735 prestationsaktier I och 114 867 prestationsaktier II i LTIP 2011 och 157 978 matchningsaktier, 473 934 prestationsaktier I och 157 978 prestationsaktier II i LTIP 2012. Ovanstående kostnader är beräknade i enlighet med IFRS 2 "Aktierelaterade ersättningar". Kostnadsökningen för LTIP beror huvudsakligen på att koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen enligt LTIP 2011 och LTIP 2012 tilläts investera 15 procent av lönen i sparaktier istället för 10 procent enligt tidigare program. Kostnaderna för LTIP var 2011 också lägre till följd av en övergång från en tvåårig intjänandeperiod fram till och med LTIP 2009 till en treårig intjänandeperiod från och med LTIP 2010. Mer information om värderingen av de långsiktiga incitamentsprogrammen finns nedan.

3) Ny styrelseordförande sedan årsstämman 2011.

4) Ny vice styrelseordförande sedan årsstämman 2011.

5) Avgick som styrelseordförande vid årsstämman 2011.

6) Omfattar inte arbetstagarrepresentanter.

7) Avgick som styrelseledamot i december 2011.

8) Ny styrelseledamot sedan årsstämman 2012.

9) Koncernchefens lön betalas i svenska kronor och omräknas till euro till årets genomsnittskurs. Ökningen i fast lön 2012 är i överensstämmelse med vad som meddelades vid årsstämman 2012 och uppgick till 2,5 procent. Resterande ökning beror på valutakurseffekter. Förmåner har medräknats till det skattepliktiga förmånsvärdet efter löneavdrag. 2011 köpte Nordea en lägenhet som ställdes till koncernchefens förfogande från och med april 2012. Den nya bostadslösningen har haft en förhöjande påverkan på de redovisade förmånsvärdena, definierade som beskattningsbart förmånsvärde vid beräkningen av sociala avgifter. Den beskattningsbara bostadsförmånen för koncernchefen är i stort sett oförändrad.

10) Medlemmarna i koncernledningen medräknas under den tid som de innehaft sin befattning. Två nya medlemmar i koncernledningen utsågs, och en medlem pensionerades, i maj 2011. Ökningen i ersättningar är huvudsakligen hänförlig till helårseffekten av en ytterligare medlem i koncernledningen, en allmän löneökning och valutakurseffekter. Förmåner har medräknats till det skattepliktiga förmånsvärdet.

Pensioner

Koncernchefen

Pensionsåldern för koncernchefen är 60 år, och hans pension uppgår till 50 procent av pensionsgrundande lön livsvarigt. Pensionsgrundad lön utgörs av den fasta lönen. Högsta pensionsgrundande lön är 200 inkomstbasbelopp i Sverige. Pensionsåtagandet är finansierat fullt ut, vilket innebär att det i sin helhet täcks av förvaltningstillgångar. Vid pensioneringen överförs pensionsrisken till koncernchefen. Pensionsutbetalningar ska göras i enlighet med nationella lagar och gällande villkor för tecknade pensionsförsäkringar.

Koncernledningen

Pensionsplanerna ser olika ut beroende på de nationella förhållandena.

Pensionsåldern för medlemmar i koncernledningen är 60, 62 eller 70 år. Pensionsplanerna är förmånsbestämda, avgiftsbestämda eller en kombination av dessa.

Två medlemmar har förmånsbestämda pensionsplaner som inte grundas på kollektivavtal. En av dessa planer berättigar

till en pension motsvarande 50 procent av pensionsgrundande lön livsvarigt, från 62 års ålder, inklusive förmåner enligt allmän pension. Den andra förmånsbestämda pensionsplanen som inte grundas på kollektivavtal berättigar till en pension från 60 års ålder, inklusive både förmåner enligt allmän pension och tidigare intjänad pension. Pensionsförmånen enligt denna plan minskades från 70 procent till 66 procent av den pensionsgrundande lönen för det framtida intjänandet från och med den 1 januari 2011. Två medlemmar har förmånsbestämda pensionsplaner i enlighet med svenska kollektivavtal samt kompletterande avgiftsbestämda pensionsplaner. Tre medlemmar har enbart avgiftsbestämda pensionsplaner. Den fasta lönen utgör pensionsgrundande lön för alla medlemmar i koncernledningen. För två medlemmar ingår även rörlig lönedel.

K7

Personalkostnader, forts.

Euro	2012		2011	
	Pensionskostnad ⁴	Pensionsförpliktelse ⁵	Pensionskostnad ⁴	Pensionsförpliktelse ⁵
Styrelseledamöter¹:				
Lars G Nordström	—	402 250	—	430 549
Koncernchef:				
Christian Clausen ²	-843 527	12 151 364	-1 514 941	11 466 681
Koncernledning:				
7 (7) personer exklusive koncernchefen ³	-2 108 905	5 337 679	-2 184 289	4 606 923
Tidigare styrelseordförande och koncernchefer:				
Vesa Vainio och Thorleif Krarup ⁶	—	18 132 111	—	18 271 060
Summa	-2 952 432	36 023 404	-3 699 230	34 775 213

- Omfattar inte arbetstagarrepresentanter. Pensionsförpliktelsen är i överensstämmelse med planen för bankernas tjänstepension (BTP) och är intjänad under anställningstiden.
- Minskningen i pensionskostnad beror huvudsakligen på höjningen av högsta pensionsgrundande lön 2011 från 190 till 200 inkomstbasbelopp i Sverige, som 2011 resulterade i kostnader avseende tjänstgöring under tidigare år på 838 042 euro. Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare år utgjordes av den retroaktiva justeringen av tidigare intjänad pension, till följd av höjningen av högsta pensionsgrundande lön. Nya intjänade pensionsrätter under 2012, diskonteringsfaktorn och valutakurseffekter bidrog till ökade pensionsförpliktelser, medan ändrade aktuariella antaganden hade motsatt effekt.
- Medlemmarna i koncernledningen medräknas under den tid som de innehaft sin befattning. Pensionsförpliktelser är förpliktelser gentemot medlemmarna i koncernledningen den 31 december. Ökningen i pensionsförpliktelser beror på nya intjänade pensionsrätter och valutakurseffekter, som till viss del motverkats av ändrade aktuariella antaganden.
- Pensionskostnader består av under året betalda pensionspremier i avgiftsbestämda pensionsplaner och under året intjänade pensionsrätter i förmånsbestämda pensionsplaner (kostnader avseende tjänstgöring innevarande år, redovisade kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt reduceringar och regleringar, definierade i IAS 19). Av de totala pensionskostnaderna avser 1 094 953 euro (1 029 988 euro) avgiftsbestämda pensionsplaner.
- Pensionsförpliktelser beräknade i enlighet med IAS 19. Dessa förpliktelser påverkas av förändringar i aktuariella antaganden, och skillnaden mellan åren kan vara betydande. IAS 19 innehåller ett antagande om framtida löneökningar, vilket innebär att redovisade pensionsförpliktelser motsvarar intjänade pensionsrätter beräknade med hjälp av förväntade lönenivåer vid pensionering. Pensionsplanerna är fonderade pensionsplaner, vilket innebär att dessa förpliktelser täcks av förvaltningstillgångar vars verkliga värde i huvudsak motsvarar värdet av förpliktelserna.
- Pensionsförpliktelsen gentemot Vesa Vainio och Thorleif Krarup härrör främst från pensionsrätter intjänade i, och finansierade av, de banker som bildat Nordea.

Långsiktiga incitamentsprogram

	2012			2011		
	Matchningsaktie	Prestationsaktie I	Prestationsaktie II	Matchningsaktie	Prestationsaktie I	Prestationsaktie II
Villkorade rättigheter LTIP 2012						
Tilldelade	1 270 410	3 188 486	1 270 410	—	—	—
Förverkade	-5 973	-11 946	-5 973	—	—	—
Utestående vid årets slut	1 264 437	3 176 540	1 264 437	—	—	—
- varav inlösningsbara	—	—	—	—	—	—
Villkorade rättigheter LTIP 2011						
Utestående vid årets början	950 056	1 900 112	950 056	—	—	—
Tilldelade ¹	35 599	71 199	35 599	950 056	1 900 112	950 056
Förverkade	-14 460	-28 920	-14 460	—	—	—
Utestående vid årets slut	971 195	1 942 391	971 195	950 056	1 900 112	950 056
- varav inlösningsbara	—	—	—	—	—	—
Villkorade rättigheter LTIP 2010						
Utestående vid årets början	889 163	1 778 326	889 163	896 645	1 793 290	896 645
Förverkade	-18 135	-36 270	-18 135	-7 482	-14 964	-7 482
Utestående vid årets slut	871 028	1 742 056	871 028	889 163	1 778 326	889 163
- varav inlösningsbara	—	—	—	—	—	—

Uppsägningstid och avgångsvederlag

Enligt anställningsavtalen har koncernchefen och tre medlemmar i koncernledningen en uppsägningstid på 12 månader. De är under denna tid berättigade att erhålla ett avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner. Denna ersättning minskas med eventuellt erhållen lön från annan anställning under de 12 månaderna. Fyra medlemmar i koncernledningen är under uppsägningstid berättigade att erhålla 6 månadslöner, och ifråga om avgångsvederlag 18 månadslöner. Den senare ersättningen minskas med eventuellt erhållen lön från annan anställning under de 18 månaderna.

Utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner

Utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner, beskrivet i not K1 avsnitt 26 uppgår till 6 mn euro (4 mn euro). Ränteintäkter på dessa lån uppgår till 0 mn euro (0 mn euro).

Nyckelpersoner i ledande positioner som är anställda av Nordea erhåller samma kreditvillkor som övriga anställda, förutom nyckelpersoner i ledande positioner i Danmark vars kreditvillkor är desamma som normala marknadsvillkor. I Norge är personalräntan för lån 1 procentenhet lägre än motsvarande ränta för externa kunder, med en begränsning på lånebeloppet om 3 norska inkomstbasbelopp 55 med ett tillägg om 100 000 NOK. I Finland motsvarar personalräntan på lån upp till 400 000 euro Nordeas inlåningskostnad med en marginal på 0,10 procentenheter. På den del som överstiger 400 000 euro har man en marginal på 0,30 procentenhet. I Sverige är personalräntan på lån med fast eller rörlig ränta 2,15 procentenhet lägre än motsvarande ränta för externa kunder, med en lägre gräns på 0,50 procentenhet för lån med rörlig ränta och 1,50 procentenhet för lån med fast ränta. Per idag finns en begränsning på 57 svenska prisbasbelopp, både för lån med fast ränta och för lån med rörlig ränta. Lån överstigande de fastslagna begränsningarna ges till marknadsvillkor. Lån till familjemedlemmar till nyckelpersoner i ledande positioner och till nyckelpersoner i ledande positioner som ej är anställda av Nordea ges till normala marknadsvillkor.

K7

Personalkostnader, forts.

Rättigheter LTIP 2009	2012			2011		
	A-rättigheter	B-C-rättigheter	D-rättigheter	A-rättigheter	B-C-rättigheter	D-rättigheter
Utestående vid årets början	316 498	306 340	119 944	959 006	959 006	383 602
Förverkade	-11 962	-11 962	-11 962	—	—	—
Inlösta ²	-202 631	-186 841	-73 678	-642 508	-652 666	-263 658
Utestående vid årets slut	101 905	107 537	34 304	316 498	306 340	119 944
– varav inlösningsbara	101 905	107 537	34 304	316 498	306 340	119 944

Rättigheter LTIP 2008

Utestående vid årets början	52 654	54 351	43 573	98 255	100 383	80 695
Förverkade	-7 043	-7 043	-7 043	-500	-500	-500
Inlösta ²	-45 611	-47 308	-36 530	-45 101	-45 532	-36 622
Utestående vid årets slut	0	0	0	52 654	54 351	43 573
– varav inlösningsbara	0	0	0	52 654	54 351	43 573

1) Tilldelade rättigheter under 2012 i LTIP 2011 är kompensation för utdelning på den underliggande Nordeaaktien under 2012.

2) Vägd genomsnittlig aktiekurs under inlösenperioden uppgår till 6,88 euro (7,45 euro).

Deltagandet i det Långsiktiga incitamentsprogrammet (LTIP) kräver att deltagarna tar direkt ägarskap genom att investera i Nordeaaktier.

	LTIP 2012			LTIP 2011		
	Matchnings-aktie	Prestations-aktie I	Prestations-aktie II	Matchnings-aktie	Prestations-aktie I	Prestations-aktie II
Stamaktier per rättighet	1,0	1,0	1,0	1,00	1,00	1,00
Lösenpris	—	—	—	—	—	—
Utgivningsdatum	13 maj 2012	13 maj 2012	13 maj 2012	13 maj 2011	13 maj 2011	13 maj 2011
Intjänandeperiod	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader
Avtalad löptid	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader	36 månader
Tilldelning	april/maj 2015	april/maj 2015	april/maj 2015	april/maj 2014	april/maj 2014	april/maj 2014
Verkligt värde vid utgivning	6,55 euro	6,55 euro	2,37 euro	7,90 ¹ euro	7,90 ¹ euro	2,86 ¹ euro

1) Det verkliga värdet har räknats om med anledning av utdelning under intjänande perioden som deltagarna kompenseras för genom ytterligare matchnings- och prestationsaktier.

	LTIP 2010			LTIP 2009		
	Matchnings-aktie	Prestations-aktie I	Prestations-aktie II	A-rättigheter	B-C-rättigheter	D-rättigheter
Stamaktier per rättighet	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Lösenpris	—	—	—	0,51 euro	0,12 euro	0,12 euro
Utgivningsdatum	13 maj 2010	13 maj 2010	13 maj 2010	14 maj 2009	14 maj 2009	14 maj 2009
Intjänandeperiod	36 månader	36 månader	36 månader	24 månader	24 månader	24 månader
Avtalad löptid	36 månader	36 månader	36 månader	48 månader	48 månader	48 månader
Tilldelning/Första inlösendag	april/maj 2013	april/maj 2013	april/maj 2013	29 april 2011	29 april 2011	29 april 2011
Verkligt värde vid utgivning	6,75 euro	6,75 euro	2,45 euro	4,66 euro	5,01 euro	1,75 euro

	LTIP 2008 ¹		
	A-rättigheter	B-C-rättigheter	D-rättigheter
Stamaktier per rättighet	1,30	1,30	1,30
Lösenpris	1,75 euro	0,98 euro	0,98 euro
Utgivningsdatum	13 maj 2008	13 maj 2008	13 maj 2008
Intjänandeperiod	24 månader	24 månader	24 månader
Avtalad löptid	48 månader	48 månader	48 månader
Första inlösendag	29 april 2010	29 april 2010	29 april 2010
Verkligt värde vid utgivning	7,53 euro	8,45 euro	4,14 euro

1) Den nyemission som beslutades på extra årsstämma den 12 mars 2009, utlöste justeringar av vissa av parametrarna i LTIP 2008, i överensstämmelse med programmets avtal. Justeringen genomfördes med syfte att sätta deltagarna i motsvarande finansiella situation som den precis före nyemissionen.

K7

Personalkostnader, forts.

Villkor och krav

För varje stamaktie som deltagarna binder upp i LTIP, tilldelas deltagaren en villkorad A-rättighet/Matchningsaktie att förvärva eller erhålla stamaktier baserat på fortsatt anställning samt villkorade B-D-rättigheter/Prestationsaktie I och II att förvärva eller erhålla ytterligare stamaktier, under förutsättning att vissa prestationskrav uppfylls. Prestationskraven för B- och C-rättigheter och för Prestationsaktie I omfattar ett tillväxtmål för riskjusterat resultat per aktie (RAPPS) eller ett mål för risk adjusted return on capital at risk (RAROCAR). Skulle resultat per aktie (EPS) understiga en förutbestämd nivå har deltagaren ingen rätt till B- respektive C-rättigheter eller till Prestationsaktie I. Prestationskravet för D-rättigheter och för

Prestationsaktie II är marknadsrelaterat och består av ett tillväxtmål för totalavkastning (TSR) i jämförelse med en fastställd jämförelsegrupps TSR eller ett mål för RAROCAR och P/B-ranking i jämförelse till jämförelsegruppens.

När prestationskraven inte är fullt uppfyllda visas de rättigheter som inte längre är inlösningsbara som förverkade i tabellen ovan, i likhet med rättigheter som förverkats till följd av att deltagarna avslutat sin anställning hos Nordea.

Lösenpriset är, där det är tillämpligt, justerat för utdelningar, dock aldrig justerat under en fastställd nivå. Vidare är vinst per rättighet begränsad.

	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009 ¹	LTIP 2008 ¹
Tjänstevillkor, A-D-rättigheter / Matchningsaktie/Prestationsaktie I och II	Anställd, med vissa undantag, inom Nordea koncernen under den treåriga intjänandeperioden.	Anställd, med vissa undantag, inom Nordea koncernen under den treåriga intjänandeperioden.	Anställd, med vissa undantag, inom Nordea koncernen under den treåriga intjänandeperioden.	Anställd, med vissa undantag, inom Nordea koncernen under den tvååriga intjänandeperioden.	Anställd, med vissa undantag, inom Nordea koncernen under den tvååriga intjänandeperioden.
Prestationskrav/ B-rättigheter, Prestationsaktie I	Genomsnittlig RAROCAR under perioden 2012 till och med 2014. Full utdelning erhålls om RAROCAR uppgår till 17 procent.	Sammansatt årlig tillväxttakt i RAPPS från år 2010 (basår) till och med år 2013. Full utdelning erhålls om den sammansatta årliga tillväxttakten uppgår till 10 procent eller mer.	Sammansatt årlig tillväxttakt i RAPPS från år 2009 (basår) till och med år 2012. Full utdelning erhålls om den sammansatta årliga tillväxttakten uppgår till 9 procent eller mer.	Ökning av RAPPS 2009 jämfört med 2008. Full utdelning erhöles om RAPPS ökade med 8 procent eller mer.	Ökning av RAPPS 2008 jämfört med 2007. Full utdelning erhöles om RAPPS ökade med 12 procent eller mer.
Krav på resultat per aktie/ B-rättigheter Prestationsaktie I	—	Genomsnittligt rapporterat resultat per aktie mellan 2011 och 2013 får ej understiga 0,26 euro.	Genomsnittligt rapporterat resultat per aktie mellan 2010 och 2012 får ej understiga 0,26 euro.	Rapporterat resultat per aktie för 2009 fick ej understiga 0,26 euro.	Rapporterat resultat per aktie för 2008 fick ej understiga 0,80 euro
Prestationskrav, C-rättigheter	—	—	—	Ökning av RAPPS 2010 jämfört med 2009. Full utdelning erhöles om RAPPS ökade med 8 procent eller mer.	Ökning av RAPPS 2009 jämfört med 2008. Full utdelning erhöles om RAPPS ökade med 12 procent eller mer.
Krav på resultat per aktie, C-rättigheter	—	—	—	Rapporterat resultat per aktie för 2010 fick ej understiga 0,26 euro.	Rapporterat resultat per aktie för 2009 fick ej understiga 0,52 euro.
Prestationskrav, D-rättigheter, Prestationsaktie II	RAROCAR under perioden 2012 till och med 2014 samt P/B-ranking årsskiftet 2014 i förhållande till en jämförelsegrupp. Full utdelning erhöles om RAROCAR uppgår till 14 procent samt om Nordeas P/B-ranking är 1–5.	TSR under 2011–2013 i förhållande till jämförelsegruppen. Full utdelning erhöles om Nordea rankas som nummer 1–5.	TSR under 2010–2012 i förhållande till jämförelsegruppen. Full utdelning erhöles om Nordea rankas som nummer 1–5.	TSR under 2009–2010 i förhållande till jämförelsegruppen. Full utdelning erhöles om Nordea rankades som nummer 1.	TSR under 2008–2009 i förhållande till jämförelsegruppen. Full utdelning erhöles om Nordea rankades som nummer 1.
Vinstbegränsning	Marknadsvärdet på de tilldelade aktierna är begränsat till deltagarens årliga lön för år 2011.	Marknadsvärdet på de tilldelade aktierna är begränsat till deltagarens årliga lön för år 2010.	Marknadsvärdet på de tilldelade aktierna är begränsat till deltagarens årliga lön för år 2009.	Vinsten per A-D-rättighet är begränsad till 9,59 euro per rättighet.	Vinsten per A-D-rättighet är begränsad till 21,87 euro per rättighet.

K7

Personalkostnader, forts.

	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009 ¹	LTIP 2008 ¹
Utdelningskompensation	Antalet matchnings- och prestationsaktier justeras för utdelning på den underliggande Nordeaaktien under intjänandeperioden, så som att varje utdelning används för att omedelbart investera i ytterligare Nordeaaktier.	Antalet matchnings- och prestationsaktier justeras för utdelning på den underliggande Nordeaaktien under intjänandeperioden, så som att varje utdelning används för att omedelbart investera i ytterligare Nordeaaktier.	—	Lösenpriset kommer att justeras för utdelningar under lösenperioden, dock aldrig justerad under 0,10 euro.	Lösenpriset justeras för utdelningar under lösenperioden, dock aldrig justerad under 0,10 euro.

1) RAPPS för det finansiella året 2008 och 2009 använd i LTIP 2008 (C-rättigheter) och LTIP 2009 (B- och C-rättigheter), krav på resultat per aktie i LTIP 2008 (C-rättigheter) och LTIP 2009 (B- och C-rättigheter) samt vinstbegränsningen i LTIP 2009 och LTIP 2008 justerades under 2009 med anledningen av de finansiella effekterna från nyemissionen 2009.

Verkligt värde beräkning

Det verkliga värdet har beräknats genom användandet av generellt antagna värderingsmodeller. Följande beräkningsunderlag har använts:

	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009	LTIP 2008
Vägd genomsnittlig aktiekurs	6,70 euro	8,39 euro	6,88 euro	5,79 euro	11,08 euro
Löptid	3,0 år	3,0 år	3,0 år	2,5 år	2,5 år
Avdrag av förväntade utdelningar	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja
Risikfri ränta	Ej applicerbart	Ej applicerbart	Ej applicerbart	1,84%	3,83%
Förväntad volatilitet	Ej applicerbart	Ej applicerbart	Ej applicerbart	29%	21%

Förväntad volatilitet är baserad på historiska värden. Då rättigheterna har ett lösenpris (noll för LTIP 2010, LTIP 2011 och LTIP 2012) som är betydligt lägre än aktiepriset vid utgivningen har modellen en begränsad känslighet för förväntad volatilitet och riskfri ränta. Verkligt värde beräkningen baseras även på tidig inlösen under programmets inlösningsföns-ter, dock ej applicerbart på LTIP 2010, LTIP 2011 och LTIP 2012.

Värdet på D-rättigheterna/Prestationsaktie II är baserat på

principen för marknadsrelaterade villkor och vid beräkning av rättigheternas verklig värde vid utgivning har uppfyllelse av TSR, RAROCAR samt P/B målen tagits i beaktande. Vid bedömningen av effekten av de marknadsrelaterade villkoren har det antagits att alla möjliga utfall har samma sannolikhet. Vid beräkning av verkligt värde vid utgivning har det även tagits hänsyn till vinstbegränsningen i varje program. Justeringen till verkligt värde är cirka 2–3 procent av det vägda genomsnittliga aktiepriset.

Kostnad för aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument¹

Mn euro	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009	LTIP 2008
Förväntad kostnad för hela programmet	-19	-19	-12	-11	-10
Maximal kostnad för hela programmet	-32	-26	-20	-11	-10
Kostnad under 2012	-4	-6	-2	—	—
Kostnad under 2011	—	-3	-4	-2	—

1) Exklusive sociala avgifter.

Vid beräkning av den förväntade kostnaden för LTIP 2010, LTIP 2011 och LTIP 2012 har en förväntad årlig personalomsättning om 5 procent använts. Den förväntade kostnaden redovisas över intjänandeperioden om 36 månader (LTIP 2010, 2011 och 2012) respektive 24 månader (LTIP 2009 och 2008).

K7

Personalkostnader, forts.

Aktierelaterad ersättning som regleras med kontanter

Nordea tillämpar uppskjuten aktierelaterad ersättning på delar av den rörliga ersättningen till vissa kategorier av medarbetare. Som index används Nordeas totalavkastning (TSR) och ersättningen tilldelas medarbetaren antingen i sin helhet efter, eller i lika delar årligen under, den tre- till femåriga uppskjutandeperioden. Sedan 2011 tillämpar Nordea också TSR-relaterad ersättning med föfoganderestriktioner på delar av den rörliga ersättningen till vissa kategorier av medarbetare. Tabellen nedan omfattar endast uppskjuten ersättning som indexerats till Nordeas TSR. Nordea tillämpar också uppskjuten ersättning på delar som inte är kopplade till TSR, och dessa ingår inte i tabellen nedan. Ytterligare information om samtliga uppskjutna belopp finns i den separata rapport om ersättningar som publiceras på Nordeas hemsida (www.nordea.com).

Mn euro	2012	2011
Uppskjuten TSR-relaterad ersättning vid årets början	10	13
Intjänad uppskjuten/kvarhållen TSR-relaterad ersättning under året	11	5
TSR-indexering under året	4	-3
Utbetalningar under året ¹	-4	-4
Omräkningsdifferenser	0	-1
Uppskjuten TSR-relaterad ersättning vid årets slut²	21	10

1) Inga justeringar till följd av bortfall har gjorts under 2012.

2) Varav 9 mn euro är tillgängligt för medarbetarna under 2013. Eftersom beslut om fördelningen av rörlig ersättning inte fattas under innevarande räkenskapsår avser uppskjuten ersättning under året rörlig ersättning intjänad under föregående år.

Medelantal anställda

	Summa		Män		Kvinnor	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Omräknat till heltidstjänster						
Danmark	8 545	8 475	4 329	4 248	4 216	4 227
Finland	7 312	7 785	1 889	1 957	5 423	5 828
Sverige	7 102	7 530	3 148	3 320	3 954	4 210
Norge	3 343	3 536	1 788	1 896	1 555	1 640
Polen	2 416	2 118	913	664	1 503	1 454
Ryssland	1 520	1 659	525	593	995	1 066
Estland	475	469	103	76	372	393
Lettland	462	433	137	99	325	334
Luxemburg	423	354	260	336	163	18
Litauen	365	345	111	91	254	254
USA	101	89	49	46	52	43
Storbritannien	69	71	40	42	29	29
Singapore	65	59	23	23	42	36
Tyskland	49	39	29	20	20	19
Övriga	27	21	10	9	17	12
Summa genomsnitt	32 274	32 983	13 354	13 420	18 920	19 563
Totalt antal anställda (omräknat till heltidstjänster), vid årets slut	31 466	33 068				

Fördelning efter kön, ledande befattningshavare

I moderföretagets styrelse var 67 procent (62 procent) män och 33 procent (38 procent) kvinnor. I styrelserna för Nordea-koncernens företag var 84 procent (84 procent) män och 16 procent (16 procent) kvinnor. Motsvarande siffror för Övriga ledande befattningshavare var 67 procent (68 procent) män och 33 procent (32 procent) kvinnor. Interna styrelser utgörs främst av ledningen inom Nordea.

K8 Övriga administrationskostnader

Mn euro	2012	2011
Informationsteknologi	-639	-647
Marknadsföring och representation	-121	-131
Porto-, transport-, telefon- och kontorskostnader	-224	-232
Hyses-, lokal- och fastighetskostnader	-421	-444
Övrigt ¹	-455	-460
Summa	-1 860	-1 914

1) Inkluderar arvoden och ersättning till revisorer enligt nedanstående fördelning.

Revisionsarvoden

Mn euro	2012	2011
KPMG		
Revisionsuppdrag	-7	-5
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-1	-2
Skatterådgivning	0	0
Övriga uppdrag	-2	-5
Summa	-10	-12

K9 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

Mn euro	2012	2011
Avskrivningar		
Materiella tillgångar (not K21)		
Inventarier	-110	-110
Byggnader	0	-1
Immateriella tillgångar (not K20)		
Programvara	-106	-55
Övriga immateriella tillgångar	-24	-24
Summa	-240	-190

Nedskrivningar/Återförda nedskrivningar

Materiella tillgångar (not K21)		
Inventarier	—	—
Immateriella tillgångar (not K20)		
Övriga immateriella tillgångar	-38	-2
Summa	-38	-2
Summa	-278	-192

K10 Kreditförluster, netto

Mn euro	2012	2011
Fördelat per kategori		
Utlåning till kreditinstitut	-1	2
– varav avsättningar	-5	-1
– varav nedskrivningar	—	-7
– varav reserveringar	—	7
– varav återföringar	4	1
– varav återvinningar	—	2
Utlåning till allmänheten	-939	-659
– varav avsättningar	-1 438	-1 154
– varav nedskrivningar	-643	-800
– varav reserveringar	453	625
– varav återföringar	611	596
– varav återvinningar	78	74
Poster utanför balansräkningen ¹	7	-78
– varav avsättningar	-43	-148
– varav nedskrivningar	—	-315
– varav reserveringar	—	315
– varav återföringar	50	70
Summa	-933	-735

Specifikation

Förändringar av reserveringar i balansräkningen	-821	-636
– varav Utlåning, individuellt värderade ²	-945	-761
– varav Utlåning, gruppvis värderade ²	117	203
– varav Poster utanför balansräkningen, individuellt värderade ¹	13	-87
– varav Poster utanför balansräkningen, gruppvis värderade ¹	-6	9
Förändringar redovisade direkt i resultaträkningen	-112	-99
– varav konstaterade kreditförluster, individuellt värderade	-190	-175
– varav realiserade återvinningar, individuellt värderade	78	76
Summa	-933	-735

1) Ingår i not K32 Avsättningar som "Transfereringsrisker, åtaganden utanför balansräkningen" och "Individuellt värderade, garantier och andra förpliktelser".

2) Ingår i not K13 Utlåning och osäkra lånefordringar.

K11

Skatter

Skattekostnad

Mn euro	2012	2011
Aktuell skatt ¹	-1 000	-709
Uppskjuten skatt	9	-204
Summa	-991	-913
1) Varav skatt hänförlig till tidigare år	-27	18

Aktuell och uppskjuten skatt redovisad i övrigt totalresultat

Uppskjuten skattefordran relaterad till säkring av nettotillgångar i utländska verksamheter	45	0
Uppskjuten skatt hänförlig till finansiella tillgångar som kan säljas	-17	-1
Uppskjuten skatt hänförlig till kassaflödessakringar	50	-43
Summa	78	-44

Skatten på koncernens rörelseresultat skiljer sig på följande sätt från det teoretiska belopp som kan beräknas med hjälp av skattesatsen i Sverige:

Mn euro	2012	2011
Resultat före skatt	4 117	3 547
Skatt beräknad med en skattesats om 26,3 procent	-1 083	-933
Effekt av andra skattesatser i övriga länder	29	14
Resultat från intresseföretag	15	9
Ej skattepliktiga intäkter	59	48
Ej skattemässigt avdragsgilla kostnader	-39	-69
Justeringar avseende tidigare år	-27	18
Utnyttjande av ej tidigare redovisade underskottsavdrag	0	0
Ändrad skattesats ¹	73	2
Ej avräkningsbara utländska skatter	-18	-2
Skattekostnad	-991	-913
Genomsnittlig effektiv skattesats	24%	26%

1) På grund av förändring av bolagsskatt i Sverige från 26,3% till 22,0%.

Uppskjuten skatt

Mn euro	Uppskjutna skattefordringar		Uppskjutna skatteskulder	
	2012	2011	2012	2011
Uppskjuten skatt relaterad till:				
Skattemässiga underskott	18	16	—	—
Obeskattade reserver	—	—	36	1
Utlåning till allmänheten	19	29	465	483
Aktier	—	—	19	5
Derivatinstrument	26	147	19	212
Immateriella tillgångar	0	5	80	85
Materiella tillgångar	6	8	0	2
Förvaltningsfastigheter	—	—	177	176
Pensionsförpliktelser	27	60	57	69
Säkring av nettotillgångar i utländska verksamheter	97	57	—	14
Skulder/avsättningar	93	70	212	194
Kvittning av uppskjutna skattefordringar och skulder	-68	-223	-68	-223
Summa	218	169	997	1 018
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	154	96	953	891

K11

Skatter, forts

Mn euro	2012	2011
Förändringar i uppskjutna skattefordringar/skatteskulder, netto		
Belopp vid årets början (netto)	-849	-607
Uppskjuten skatt hänförlig till poster i övrigt totalresultat	78	-44
Omräkningsdifferenser	-13	6
Förvärv m m	-4	0
Uppskjuten skatt i resultaträkningen	9	-204
Belopp vid årets slut (netto)	-779	-849
Mn euro	2012	2011
Aktuella skattefordringar	78	185
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	9	17
Aktuella skatteskulder	391	154
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	26	36
Ej redovisade uppskjutna skattefordringar		
Outnyttjade skattemässiga underskott	53	54
Summa	53	54
Förfaller år 2012	—	1
Förfaller år 2013	—	0
Ingen förfallotidpunkt	53	53
Summa	53	54

K12

Resultat per aktie

	2012	2011
Resultat:		
Resultat hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ) (mn euro)	3 119	2 627
Antal aktier (miljoner):		
Antal utestående aktier vid årets början	4 047	4 043
Genomsnittligt antal utgivna C-aktier ¹	2	3
Genomsnittligt antal återköpta egna C-aktier ¹	-2	-3
Genomsnittligt antal egna aktier i tradingportfölj	-23	-16
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier före utspädning	4 024	4 027
Justering för vägt genomsnittligt antal ytterligare utestående stamaktier efter utspädning ^{1,2}	2	1
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning	4 026	4 028
Resultat per aktie före utspädning, euro	0,78	0,65
Resultat per aktie efter utspädning, euro	0,78	0,65

1) Avseende de långsiktiga incitamentsprogrammen.

2) Villkorade utgivningsbara aktier som inte är inkluderade och som potentiellt kan späda ut resultat per aktie före utspädning, existerar i de långsiktiga incitamentsprogrammen.

K13

Utlåning och osäkra lånefordringar

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut		Allmänheten ¹		Summa	
	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011
Lånefordringar som inte är osäkra ²	18 578	51 860	342 190	334 554	360 768	386 414
Osäkra lånefordringar ²	24	33	6 881	5 092	6 905	5 125
– varav reglerade	—	9	4 023	2 937	4 023	2 946
– varav oreglerade	24	24	2 858	2 155	2 882	2 179
Lånefordringar före reserver	18 602	51 893	349 071	339 646	367 673	391 539
Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar	-24	-26	-2 376	-1 866	-2 400	-1 892
– varav reglerade	—	—	-1 332	-1 080	-1 332	-1 080
– varav oreglerade	-24	-26	-1 044	-786	-1 068	-812
Reserver för gruppvis värderade osäkra lånefordringar	-4	-2	-444	-577	-448	-579
Reserver	-28	-28	-2 820	-2 443	-2 848	-2 471
Lånefordringar, redovisat värde	18 574	51 865	346 251	337 203	364 825	389 068

1) Finansiell leasing där Nordea är leasegivare ingår i Utlåning till allmänheten. Se not K22 Leasing.

2) Jämförelsetalen har omräknats för att få överensstämmelse mellan åren, se not K1 för mer information.

Avstämning av reserver för osäkra lånefordringar¹

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut			Allmänheten			Summa		
	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Summa	Indiv. värderade	Gruppvis värderade	Summa	Indiv. värderade	Gruppvis värderade	Summa
Ingående balans per 1 jan 2012	-26	-2	-28	-1 866	-577	-2 443	-1 892	-579	-2 471
Avsättningar	0	-5	-5	-1 313	-125	-1 438	-1 313	-130	-1 443
Återföringar	1	3	4	367	244	611	368	247	615
Förändringar redovisade i resultaträkningen	1	-2	-1	-946	119	-827	-945	117	-828
Reserver som tagits i anspråk för nedskrivningar	—	—	—	453	—	453	453	0	453
Omklassificeringar	0	—	0	-21	21	0	-21	21	0
Valutakursdifferenser	1	0	1	4	-7	-3	5	-7	-2
Utgående balans per 31 dec 2012	-24	-4	-28	-2 376	-444	-2 820	-2 400	-448	-2 848
Ingående balans per 1 jan 2011	-33	-3	-36	-1 719	-779	-2 498	-1 752	-782	-2 534
Avsättningar	0	0	0	-1 065	-90	-1 155	-1 065	-90	-1 155
Återföringar	0	1	1	304	292	596	304	293	597
Förändringar redovisade i resultaträkningen	0	1	1	-761	202	-559	-761	203	-558
Reserver som tagits i anspråk för nedskrivningar	7	—	7	625	—	625	632	—	632
Valutakursdifferenser	0	0	0	-11	0	-11	-11	0	-11
Utgående balans per 31 dec 2011	-26	-2	-28	-1 866	-577	-2 443	-1 892	-579	-2 471

1) Se not K10 Kreditförluster, netto.

Reserver och avsättningar

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut		Allmänheten		Summa	
	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011
Reserver för poster i balansräkningen	-28	-28	-2 820	-2 443	-2 848	-2 471
Avsättningar för poster utanför balansräkningen	-16	-13	-68	-80	-84	-93
Summa reserver och avsättningar	-44	-41	-2 888	-2 523	-2 932	-2 564

Nyckeltal¹

	31 dec 2012	31 dec 2011
Andel osäkra lånefordringar, brutto, punkter ²	188	131
Andel osäkra lånefordringar, netto, punkter ²	123	83
Total reserveringsgrad, punkter	77	63
Reserver i relation till osäkra lånefordringar, % ²	35	37
Totala reserver i relation till osäkra lånefordringar, % ²	41	48
Oreglerade lånefordringar som inte är osäkra, mn euro ²	614	307

1) För definitioner, se Definitioner och begrepp på sid 93.

2) Jämförelsetalen har omräknats för att få överensstämmelse mellan åren, se not K1 för mer information.

K14 Räntebärande värdepapper

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Belåningsbara i centralbanker		
Emitterade av stater	9 258	10 894
Emitterade av kommuner och andra myndigheter	2 236	1 316
Emitterade av andra låntagare	14 885	14 896
Ej belåningsbara		
Emitterade av offentliga organ	10 711	11 183
Emitterade av andra låntagare	65 813	61 807
Summa	102 903	100 096
– varav Pantsatta finansiella instrument (not K15)	7 964	7 723
Summa	94 939	92 373
Noterade och onoterade värdepapper inkl Pantsatta finansiella instrument		
Noterade värdepapper	95 487	90 816
Onoterade värdepapper	7 416	9 280
Summa	102 903	100 096

K15 Pantsatta finansiella instrument**Pantsatta finansiella instrument**

Vid återköpsransaktioner och värdepapperslån överförs icke-kontanta tillgångar som säkerhet. Om den mottagande parten har rätt att sälja eller i sin tur pantsätta tillgången omklassificeras den i balansräkningen till posten Pantsatta finansiella instrument.

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Räntebärande värdepapper	7 964	7 723
Aktier och andelar	6	650
Summa	7 970	8 373

För information om överförda tillgångar och omvända återköpsavtal, se not K43.

K16 Aktier och andelar

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Aktier	11 983	10 509
Aktier övertagna för skyddande av fordran	1	4
Fondandelar, aktierelaterade	8 871	5 034
Fondandelar, ränterelaterade	7 279	5 270
Summa	28 134	20 817
– varav Pantsatta finansiella instrument (not K15)	6	650
Summa	28 128	20 167
– varav förväntas att avyttras efter mer än 1 år	19 273	15 894
Noterade och onoterade aktier inkl Pantsatta finansiella instrument		
Noterade aktier	24 630	15 283
Onoterade aktier	3 504	5 534
Summa	28 134	20 817

K17

Derivatinstrument och säkringsredovisning

31 dec 2012, mn euro	Verkligt värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
Derivatinstrument för handel			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	89 774	84 279	3 707,415
FRA	21	29	24 998
Ränteterminer	585	559	1 438,612
Optioner	12 163	12 147	450 396
Övriga	15	0	1 177
Summa	102 558	97 014	5 622 598
Aktierelaterade kontrakt			
Aktieswappar	93	107	4 705
Terminskontrakt	16	13	395
Optioner	514	448	12 711
Summa	623	568	17 811
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	10 593	13 345	792 777
Valuteterminer	505	893	91 048
Optioner	202	212	26 329
Övriga	0	0	242
Summa	11 300	14 450	910 396
Kreditrelaterade kontrakt			
Credit Default Swaps (CDS)	637	655	47 052
Summa	637	655	47 052
Råvarurelaterade kontrakt			
Swappar	493	433	5 694
Terminskontrakt	5	26	599
Optioner	30	28	1 524
Summa	528	487	7 817
Övriga kontrakt			
Swappar	—	8	426
Optioner	11	6	233
Övriga	49	14	1 924
Summa	60	28	2 583
Summa derivatinstrument för handel	115 706	113 202	6 608 257
Derivatinstrument för säkringsredovisning			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	2 281	594	58 816
Optioner	0	0	1 042
Summa	2 281	594	59 858
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	802	407	8 871
Summa	802	407	8 871
Summa derivatinstrument för säkringsredovisning	3 083	1 001	68 729
Samtliga kontrakt	118 789	114 203	6 676 986

K17 Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

31 dec 2011, mn euro	Verkligt värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
Derivatinstrument för handel			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	136 856	133 660	3 655 420
FRA	76	92	79 776
Ränteterminer	1 084	873	1 451,249
Optioner	11 320	11 915	515 269
Övriga	0	—	15
Summa	149 336	146 540	5 701 729
Aktierelaterade kontrakt			
Aktieswappar	113	16	1 780
Terminskontrakt	55	32	544
Optioner	470	640	14 820
Summa	638	688	17 144
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	15 140	15 466	859 021
Valuteterminer	1 086	814	61 414
Optioner	301	255	33 758
Summa	16 527	16 535	954 193
Kreditrelaterade kontrakt			
Credit Default Swaps (CDS)	1 483	1 493	61 889
Summa	1 483	1 493	61 889
Råvarurelaterade kontrakt			
Swappar	1 228	1 152	13 182
Terminskontrakt	79	76	1 137
Optioner	69	68	2 228
Summa	1 376	1 296	16 547
Övriga kontrakt			
Swappar	38	201	1 247
Terminskontrakt	0	0	0
Optioner	3	3	98
Övriga	1	7	825
Summa	42	211	2 170
Summa derivatinstrument för handel	169 402	166 763	6 753 672
Derivatinstrument för säkringsredovisning			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	1 941	492	59 149
Optioner	0	1	954
Summa	1 941	493	60 103
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	600	134	10 505
Summa	600	134	10 505
Summa derivatinstrument för säkringsredovisning	2 541	627	70 608
Samtliga kontrakt	171 943	167 390	6 824 280

K18

Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer

Mn euro	31 dec	31 dec
Tillgångar	2012	2011
Redovisat värde vid årets början	-215	1 127
Förändringar under året		
Omvärdering av säkrad post	-506	-1 343
Omräkningsdifferenser	10	1
Redovisat värde vid årets slut	-711	-215
Skulder		
Redovisat värde vid årets början	1 274	898
Förändringar under året		
Omvärdering av säkrad post	625	366
Omräkningsdifferenser	41	10
Redovisat värde vid årets slut	1 940	1 274

Redovisat värde vid årets slut avser ackumulerade förändringar i verkligt värde för de räntejusteringsperioder i vilka den säkrade posten är en tillgång respektive en skuld. När den hedgade posten är en tillgång, redovisas förändringen i verkligt värde inom tillgångar och när den hedgade posten är en skuld, redovisas förändringen i verkligt värde inom skulder.

K19

Aktier och andelar i intresseföretag

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Anskaffningsvärde vid årets början	603	564
Årets inköp	6	16
Årets försäljningar	-4	-4
Årets resultatandelar ¹	67	60
Erhållen utdelning	-42	-35
Omklassificeringar	0	1
Omräkningsdifferenser	-34	1
Anskaffningsvärde vid årets slut	596	603
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-12	-10
Ackumulerade nedskrivningar på tillgångar som sålts under året	1	—
Återförda nedskrivningar under året	—	0
Nedskrivningar under året	—	-1
Omklassificeringar	0	-1
Omräkningsdifferenser	0	0
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-11	-12
Redovisat värde	585	591
– varav noterade aktier	—	—

1) Årets resultatandelar

Mn euro	2012	2011
Andelar i intresseföretags resultat	93	42
Portföljhedge, Eksportfinans ASA	-36	6
Intresseföretag inom livförsäkringsverksamheten, redovisade som Nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde	10	12
Årets resultatandelar	67	60

Tillgångarna förväntas att avyttras efter mer än 1 år.

Nordeas andel av intresseföretagens aggregerade balans- och resultaträkningar uppgår till:

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Summa tillgångar	6 975	8 091
Summa skulder	5 734	6 664
Rörelseintäkter	455	194
Rörelseresultat	98	84

Nordeas andel av ansvarsförbindelser till förmån för intresseföretag uppgår till 731 mn euro (940 mn euro).

31 dec 2012	Organisations- nummer	Säte	Redovisat värde 2012, mn euro	Redovisat värde 2011, mn euro	Röstandel %
Eksportfinans ASA	816521432	Oslo	129	145	23
Ejendomspartnerskabet af 1/7 2003	27134971	Ballerup	193	190	49
Luottokunta	0201646-0	Helsingfors	46	49	27
LR Realkredit A/S	26045304	Köpenhamn	13	4	39
Realia Holding Oy	2106796-8	Helsingfors	20	20	25
Samajet Nymøllevvej 59-91	24247961	Ballerup	20	20	25
E-nettet Holding A/S	28308019	Köpenhamn	2	1	20
Hovedbanens Forretningscenter K/S	16301671	Ballerup	14	14	50
Ejendomsselskabet Axelborg I/S	79334413	Köpenhamn	9	9	33
Axel IKU Invest A/S	24981800	Köpenhamn	1	1	33
Automatia Pankkiautomaatit Oy	0974651-1	Helsingfors	8	8	33
KIFU-AX II A/S	25893662	Köpenhamn	3	3	25
Bankernas Kontantservice A/S	33077599	Köpenhamn	3	3	20
Bluegarden A/S (tidigare Multidata Holding A/S)	27226027	Ballerup	0	9	29
Samejet Lautruphøj I/S	50857859	Ballerup	6	6	50
Nets Holding A/S	27225993	Ballerup	99	91	21
NorVega SGR S.p.A.	1060050156	Milano	—	3	40
Upplysningscentralen UC AB	556137-5113	Stockholm	3	0	26
Bankomat AB (tidigare BAB Bankernas Automatbolag AB)	556817-9716	Stockholm	6	3	20
Övriga företag			10	12	
Summa			585	591	

K20

Immateriella tillgångar

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Goodwill fördelat på kassagenererande enheter¹		
Retail Banking Norge	958	909
Retail Banking Danmark	590	592
Retail Banking Sverige	237	230
Retail Banking Polen	66	60
Life & Pensions	310	306
Banking Ryssland	277	268
Shipping, Offshore & Oil services	218	210
Summa goodwill	2 656	2 575
Övriga immateriella tillgångar		
Programvara	694	651
Övriga immateriella tillgångar	75	95
Summa övriga immateriella tillgångar	769	746
Summa immateriella tillgångar	3 425	3 321
1) Exklusive goodwill i intresseföretag.		
Goodwill		
Anskaffningsvärde vid årets början	2 576	2 586
Omräkningsdifferenser	81	-10
Anskaffningsvärde vid årets slut	2 657	2 576
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-1	-1
Omräkningsdifferenser	0	0
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	-1	-1
Redovisat värde	2 656	2 575
Programvara		
Anskaffningsvärde vid årets början	854	660
Årets inköp	171	191
Årets försäljningar/utrangeringar	-1	-1
Omklassificeringar	0	0
Omräkningsdifferenser	17	4
Anskaffningsvärde vid årets slut	1 041	854
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-195	-140
Årets avskrivningar enligt plan	-106	-55
Akkumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats under året	0	0
Omklassificeringar	0	1
Omräkningsdifferenser	-4	-1
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-305	-195
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-8	-5
Nedskrivningar under året	-38	-2
Omklassificeringar	4	—
Omräkningsdifferenser	0	-1
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	-42	-8
Redovisat värde	694	651

K20

Immateriella tillgångar, forts.

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Övriga immateriella tillgångar		
Anskaffningsvärde vid årets början	216	221
Årets inköp	6	1
Årets försäljningar/utrangeringar	-11	-1
Omklassificeringar	-2	0
Omräkningsdifferenser	6	-5
Anskaffningsvärde vid årets slut	215	216
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-117	-98
Årets avskrivningar enligt plan	-24	-24
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats under året	9	1
Omklassificeringar	1	1
Omräkningsdifferenser	-5	3
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-136	-117
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-4	-4
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-4	-4
Redovisat värde	75	95

Tillgångarna förväntas att avyttras efter mer än 1 år.

Prövning av nedskrivningsbehov

En kassagenererande enhet, definierat som segment per förvärvad legal enhet, utgör grunden för prövningen av nedskrivningsbehov avseende goodwill.

Nedskrivningsprövningen genomförs för varje kassagenererande enhet genom att jämföra det bokförda värdet på nettotillgångarna, inklusive goodwill, med återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är nyttjandevärdet och beräknas på basis av diskonterade kassaflöden. Då investeringarna är av en sådan långsiktig karaktär har eviga kassaflöden använts vid beräkningen. Kassaflöden i en nära framtid (mellan 3–5 år) baseras på finansiella prognoser, utifrån prognostiserade marginaler, volymer, försäljning och kostnadsutveckling. Dessa variabler sätts utifrån historisk data justerad med Nordeas förväntningar på framtiden. Kassaflöden för perioden efter prognosperioden baseras på uppskattningar av sektorbaserade tillväxttal. Vid prövning av nedskrivningsbehov har en tillväxttakt på 2,5 procent (4,0 procent) använts för alla nordiska kassagenererande enheter. För

kassagenererande enheter i Polen och Ryssland har 3,0 procent (4,0 procent) respektive 4,5 procent (4,0 procent) använts. Tillväxttakten är baserad på historiska data, vilka uppdaterats för att återspegla den aktuella situationen.

Kassaflöden inkluderar normaliserade kreditförluster.

Framräknade kassaflöden diskonteras med en ränta baserad på den långfristiga riskfria räntan plus en riskpremie. För prövningen av nedskrivningsbehovet 2012 används en ränta uppgående till 8,5 procent (9,0 procent) efter skatt, vilket motsvarar en ränta före skatt på 11,3 procent (11,9 procent). Undantag görs för verksamheten i Polen där en extra riskpremie på 150 punkter tillämpas och för Ryssland där en extra riskpremie på 225 punkter tillämpas.

De prövningar av nedskrivningsbehovet som gjordes 2012 påvisade inte något behov av en nedskrivning av goodwill. Se not K1 avsnitt 4 för mer information.

En ökning av diskonteringsräntan med 1 procentenhet eller en minskning av den framtida tillväxttakten med 1 procentenhet är rimliga tänkbara ändringar i viktiga antaganden. En sådan ändring skulle inte leda till någon nedskrivning inom någon av de kassagenererande enheterna.

K21

Materiella tillgångar

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Materiella tillgångar	474	469
– varav egenutnyttjade fastigheter	73	72
Summa	474	469
Inventarier		
Anskaffningsvärde vid årets början	960	891
Årets inköp	139	154
Årets försäljningar/utrangeringar	–59	–70
Omklassificeringar	–47	–16
Omräkningsdifferenser	29	1
Anskaffningsvärde vid årets slut	1 022	960
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	–551	–497
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats under året	43	43
Omklassificeringar	13	18
Årets avskrivningar enligt plan	–110	–110
Omräkningsdifferenser	–14	–5
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	–619	–551
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	–12	–10
Omklassificeringar	10	–2
Omräkningsdifferenser	0	0
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	–2	–12
Redovisat värde	401	397
Mark och byggnader		
Anskaffningsvärde vid årets början	81	79
Årets inköp	1	3
Årets försäljningar/utrangeringar	–1	0
Omklassificeringar	–1	0
Omräkningsdifferenser	2	–1
Anskaffningsvärde vid årets slut	82	81
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	–9	–9
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats under året	0	0
Årets avskrivningar enligt plan	0	–1
Omräkningsdifferenser	0	1
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	–9	–9
Redovisat värde	73	72

Tillgångarna förväntas att avyttras efter mer än 1 år.

K22

Leasing

Nordea som leasegivare**Finansiell leasing**

Nordea äger tillgångar som leasas ut till kunder genom finansiella leasingavtal. Finansiella leasingavtal redovisas som en fordran på leasetagaren och ingår i "Utlåning till allmänheten" (se not K13) med ett belopp som motsvarar nettoinvesteringen enligt leasingavtalet. Leasingobjekten utgörs främst av fordon, maskiner och annan utrustning.

Avstämning mellan bruttoinvestering och nuvärdet av fordran avseende framtida minimileaseavgifter:

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Bruttoinvestering	8 086	7 682
Avgår ej intjänade finansiella intäkter	-473	-648
Nettoinvestering i finansiella leasingavtal	7 613	7 034
Avgår ej garanterade restvärden som tillfaller leasegivaren	-81	-29
Nuvärde av fordran avseende framtida minimileaseavgifter	7 532	7 005
Reserv för osäkra fordringar avseende minimileaseavgifter	5	7

Per 31 december 2012 var bruttoinvesteringen och nettoinvesteringen fördelad efter återstående löptid, följande:

Mn euro	31 dec 2012	
	Bruttoinvestering	Nettoinvestering
2013	1 740	1 668
2014	1 767	1 693
2015	1 738	1 688
2016	893	851
2017	706	648
Senare år	1 242	1 065
Summa	8 086	7 613

Operationell leasing

Tillgångar som omfattas av operationell leasing utgörs främst av fordon, flygplan och annan utrustning. Dessa tillgångar redovisas i balansräkningen som materiella tillgångar.

Redovisat värde avseende leasingobjekt, mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Anskaffningsvärde	81	102
Ackumulerade avskrivningar	-36	-41
Ackumulerade nedskrivningar	0	—
Redovisat värde vid årets slut	45	61
- varav återtagen leasingegendom, redovisat värde	—	—

Redovisat värde fördelat på grupper av tillgångar, mn euro

Inventarier	45	61
Redovisat värde vid årets slut	45	61

Avskrivningarna uppgick under 2012 till 15 mn euro (18 mn euro).

För icke uppsägningsbara operationella leasingavtal var fördelningen av framtida minimileaseavgifter följande:

Mn euro	31 dec 2012
2013	13
2014	7
2015	5
2016	3
2017	2
Senare år	0
Summa	30

Nordea som leasetagare**Finansiell leasing**

Nordea har endast i begränsad utsträckning ingått avtal om finansiell leasing. Det bokförda värdet för tillgångar som omfattas av finansiella leasingavtal uppgår till 30 mn euro (28 mn euro).

Operationell leasing

Nordea har ingått avtal om operationell leasing avseende lokaler och kontorsutrustning.

Årets leasingkostnader, mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Årets leasingkostnader	-268	-295
- varav minimileaseavgifter	-261	-288
- varav variabla avgifter	-7	-7
Årets leasingintäkter avseende leasingobjekt som vidareuthyrs	7	7

Framtida minimileaseavgifter för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal uppgår till och fördelas enligt följande:

Mn euro	31 dec 2012
2013	211
2014	147
2015	104
2016	75
2017	69
Senare år	181
Summa	787

Framtida minimileaseavgifter för icke uppsägningsbara avtal avseende objekt som vidareuthyrs uppgår till 23 mn euro.

K23

Förvaltningsfastigheter

Förändringar i balansräkningen

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Redovisat värde vid årets början	3 644	3 535
Årets inköp	116	129
Årets försäljningar	-181	-48
Nettoresultat från justeringar till verkligt värde	-48	-17
Årets överföringar/omklassificeringar	-3	32
Omräkningsdifferenser	-120	13
Redovisat värde vid årets slut	3 408	3 644
- varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	3 378	3 591

Belopp redovisade i resultaträkningen¹

Mn euro	2012	2011
Hysesintäkter	244	251
Direkta rörelsekostnader som genererat hyresintäkter	-59	-68
Direkta rörelsekostnader som inte genererat hyresintäkter	-2	-11

1) Tillsammans med verkligt värde justeringar ingår det i Nettoresultat av poster till verkligt värde.

Metoden som används vid beräkning av verkligt värde är avkastningsmetoden, baserad på interna modeller. Som ett komplement till dessa värden, har värderingar även erhållits från oberoende värderingsmän på delar av förvaltningsfastigheterna.

Ca 80% av förvaltningsfastigheterna har värderats med hjälp av interna modeller baserade på avkastningsmetoden. De resterande 20% av förvaltningsfastigheterna har värderats med hjälp av externa oberoende värderingsmän.

Geografisk information

Mn euro	Redovisat värde
Danmark	1 626
Norge	962
Finland	558
Sverige	78
Övrigt	184
Summa	3 408

Genomsnittligt avkastningskrav

	Danmark	Norge	Finland	Sverige
Affärslokaler, flervåningshus, parkeringsplatser och hotell	7,6%	6,0%	5,8%	6,8%
Kontor	6,2%	6,5%	5,9%	—
Lägenheter	5,7%	6,0%	4,5%	4,3%
Övrigt	—	6,5%	7,3%	—

K24

Övriga tillgångar

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Fondlikvidfordringar	6 117	11 587
Fordran återförsäkring	4	4
Ställda marginalsäkerheter	7 810	6 273
Övriga	2 441	1 561
Summa	16 372	19 425
- varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	124	6

K25

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Upplupna ränteutgifter	1 302	1 552
Övriga upplupna intäkter	451	374
Förutbetalda kostnader	806	777
Summa	2 559	2 703
- varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	542	541

K26

Skulder till kreditinstitut

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Centralbanker	8 699	17 161
Övriga banker	30 647	34 515
Övriga kreditinstitut	16 080	3 640
Summa	55 426	55 316

K27

In- och upplåning från allmänheten

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Inlåning från allmänheten	182 061	174 609
Upplåning från allmänheten	18 617	15 483
Summa	200 678	190 092

Med inlåning från allmänheten avses medel på inlåningsräkningar som omfattas av den statliga insättargarantin men utan hänsyn till individuella beloppsbegränsningar. Även individuellt pensionssparande (IPS) ingår. Inlåningen omfattar även kunders investeringsportföljer i Nordea Bank Danmark A/S på 3 891 mn euro (3 932 mn euro).

K28

Skulder till försäkringstagare

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Försäkringstekniska avsättningar, traditionell livförsäkring	23 399	23 572
– varav garanterade avsättningar	23 266	23 450
– varav icke garanterade avsättningar	133	122
Försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	7 169	4 899
– varav garanterade avsättningar	285	1 061
– varav icke garanterade avsättningar	6 884	3 838
Avsättningar för ersättningskrav	463	428
Avsättningar för sjuk- och olycksfallsförsäkring	259	277
Summa försäkringsavtal	31 290	29 176
Finansiella avtal	12 106	10 226
– varav garanterade avsättningar	3 786	3 319
– varav icke garanterade avsättningar	8 320	6 907
Fond för kollektivt utfördelad bonus	1 924	1 313
Summa	45 320	40 715

Skulder till försäkringstagare är förpliktade och relaterade till försäkringsavtal. Dessa avtal har delats upp på avtal med försäkringsrisk och avtal utan försäkringsrisk. Den sistnämnda är ett rent finansiellt avtal.

Försäkringsavtal omfattar avsättningar avseende livförsäkringsverksamheten liksom andra försäkringsrelaterade poster. Livförsäkringsavtal värderas och redovisas i enlighet med IFRS 4, vilket innebär att värderings- och redovisningsprinciperna under tidigare GAAP har fortsatt gälla resulterande i icke enhetliga redovisningsprinciper på konsoliderad nivå. Varje dotterföretag, verksamt på nordisk och europeisk marknad, värderar och redovisar sina försäkringsavtal enligt lokala redovisningsprinciper.

31 dec 2012, mn euro	Försäkrings- tekniska avsättningar, traditionell livförsäkring	Försäkrings- tekniska avsättningar, fond- försäkring	Avsättningar för ersätt- ningskrav	Avsättningar för sjuk- och olycksfalls- försäkring	Finansiella avtal	Fond för kol- lektivt utför- delad bonus	Summa
Avsättningar/utfördelad bonus vid årets början	23 572	4 899	428	277	10 226	1 313	40 715
Bruttopremieinkomst	1 833	1 112	—	—	2 582	—	5 527
Överföringar	-1 055	1 135	—	—	-166	—	-86
Tillägg för ränta/kapitalavkastning	573	580	—	—	1 157	—	2 310
Försäkringsersättningar	-2 373	-513	30	-34	-1 744	—	-4 634
Intäktsförd ersättning, inklusive tillägg för bonus	-82	-47	—	—	-85	—	-214
Förändring för avsättning/kollektivt utfördelad bonus	—	—	—	13	—	584	597
Övrigt	711	-16	—	—	-100	4	599
Omräkningsdifferenser	220	19	5	3	236	23	506
Avsättningar/utfördelad bonus vid årets slut	23 399	7 169	463	259	12 106	1 924	45 320
Avsättningar hänförliga till bonussystem:	98%				25%		

31 dec 2011, mn euro	Försäkrings- tekniska avsättningar, traditionell livförsäkring	Försäkrings- tekniska avsättningar, fond- försäkring	Avsättningar för ersätt- ningskrav	Avsättningar för sjuk- och olycksfalls- försäkring	Finansiella avtal	Fond för kol- lektivt utför- delad bonus	Summa
Avsättningar/utfördelad bonus vid årets början	21 819	5 202	434	181	9 339	1 791	38 766
Bruttopremieinkomst	2 153	781	—	—	2 626	—	5 560
Överföringar	-177	126	—	—	-19	—	-70
Tillägg för ränta/kapitalavkastning	702	-230	—	—	-355	—	117
Försäkringsersättningar	-2 160	-343	-5	81	-1 269	—	-3 696
Intäktsförd ersättning, inklusive tillägg för bonus	-110	-40	—	—	-71	—	-221
Förändring för avsättning/kollektivt utfördelad bonus	-92	—	—	14	—	-484	-562
Övrigt	1 375	-591	—	—	—	—	784
Omräkningsdifferenser	62	-6	-1	1	-25	6	37
Avsättningar/utfördelad bonus vid årets slut	23 572	4 899	428	277	10 226	1 313	40 715
Avsättningar hänförliga till bonussystem:	98%				26%		

K28

Skulder till försäkringstagare, forts.

Försäkringsrisker

Försäkringsrisker beskrivs i avsnittet "Riskhantering" i Förvaltningsberättelsen. Ytterligare kvantitativ information redovisas nedan.

Livförsäkringsrisk och marknadsrisk i livförsäkringsrörelsen

	31 dec 2012		31 dec 2011	
	Effekt på försäkringstagare	Effekt på Nordeas eget kapital	Effekt på försäkringstagare	Effekt på Nordeas eget kapital
Känslighetsanalys, mn euro				
Mortalitet – ökad livslängd med 1 år	-149,3	-130,5	-148,1	-92,1
Mortalitet – minskad livslängd med 1 år	270,9	9,4	226,9	18,3
Invaliditet – ökning 10 procent	-24,2	-14,1	-33,7	-6,5
Invaliditet – minskning 10 procent	35,8	0,1	33,6	6,5
Ränteuppgång 50 punkter	-486,1	4,0	-207,5	83,3
Räntenedgång 50 punkter	369,6	-4,4	200,4	-97,2
Nedgång samtliga aktiekurser 12 procent	-844,8	-9,1	-712,8	-81,7
Nedgång fastighetsvärden 8 procent	-192,5	-30,8	-194,4	-46,3
Motparter – förlust 8 procent	-67,1	-0,2	-39,0	-0,2

Skulder till försäkringstagare uppdelat på garantinivåer (försäkringsteknisk ränta)

31 dec 2012, mn euro	Inga	0%	0–3%	3–5%	över 5%	Summa
Försäkringstekniska avsättningar	15 336	4 081	13 186	9 568	503	42 674
31 dec 2011, mn euro	Inga	0%	0–3%	3–5%	över 5%	Summa
Försäkringstekniska avsättningar	10 867	3 647	13 627	10 380	176	38 697

Riskprofiler på försäkring

Produkt	Risk typer	Väsentlig effekt
Traditionell	– Mortalitet	Ja
	– Invaliditet	Ja
	– Avkastningsgarantier	Ja
Fondförsäkring	– Mortalitet	Ja
	– Invaliditet	Ja
	– Avkastningsgarantier	Nej
Sjuk- och olycksfallsförsäkringar	– Mortalitet	Nej
	– Invaliditet	Ja
	– Avkastningsgarantier	Nej
Finansiella avtal	– Mortalitet	Nej
	– Invaliditet	Nej
	– Avkastningsgarantier	Nej

K29

Emitterade värdepapper

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Bankcertifikat	18 627	35 459
Företagscertifikat	38 524	31 381
Obligationslån	127 081	112 954
Övriga	108	156
Summa	184 340	179 950

K30

Övriga skulder

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Fondlikvidskulder	16 457	14 355
Sålda ej innehavda värdepapper	6 136	13 539
Leverantörsskulder	225	230
Erhållna marginalsäkerheter	5 787	4 374
Övriga	4 867	10 870
Summa	33 472	43 368
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	34	164

K31

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Upplupna kostnadsräntor	2 185	2 113
Övriga upplupna kostnader	1 330	1 027
Förutbetalda intäkter	388	356
Summa	3 903	3 496
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	25	25

K32

Avsättningar

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Avsättning för omstruktureringskostnader	109	152
Transfereringsrisker, åtaganden utanför balansräkningen	19	13
Individuellt värderade, garantier och andra åtaganden	65	80
Skatt	132	112
Övriga	64	126
Summa	389	483

Mn euro	Omstrukture- ringskostnader	Transfere- ringsrisker	Åtaganden utanför balans- räkningen	Skatt	Övriga	Summa
Vid årets början	152	13	80	112	126	483
Nya avsättningar	51	8	28	16	6	109
Utnyttjat	-83	—	-19	-1	-1	-104
Återfört	-15	-2	-26	0	-15	-58
Omklassificeringar	-9	—	—	—	-56	-65
Diskonterings effekt	10	—	—	—	0	10
Omräkningsdifferenser	3	0	2	5	4	14
Vid årets slut	109	19	65	132	64	389
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	25	19	54	1	49	148

Reserver för omstruktureringskostnader uppgår till 109 mn euro och avser främst avgångsvederlag (99 mn euro) och andra reserver främst hänförliga till övertaliga hyreslokaler (10 mn euro). Omstruktureringsaktiviteterna har främst lanserats för att nå förväntad kostnadseffektivitet och lönsamhet och som en del av detta avser Nordea minska antalet anställda, till viss del genom att stänga kontor. Merparten av reserven förväntas bli utnyttjad under 2013. Som för alla reserver finns en osäkerhet kring timing och belopp, men denna osäkerhet förväntas minska allt eftersom planen exekveras.

Reserven på 19 mn euro för transfereringsrisker är hänförlig till poster utanför balansräkningen. Transfereringsriskreserv hänförlig till lånefordringar ingår i posten Reserver för gruppvis värderade osäkra lånefordringar i not K13. Storleken på transfereringsriskreserven är beroende av affärsvolymen med olika länder.

Nedskrivningar av individuellt värderade garantier och andra åtaganden uppgick till 65 mn euro.

Nordea har en pågående skatteprocess avseende sålda fastigheter om 131 mn euro. Nordea är av uppfattningen att gällande skatteregler och bestämmelser har följts varför Nordea bestrider fordran i domstol. Domstolsbeslut väntas under 2013.

Övriga avsättningar avser följande: Avsättning för premier för avgiftsbestämda pensionsplaner 34 mn euro (11 mn euro väntas regleras under 2013), avsättningar för tvister 10 mn euro (vilka väntas regleras under 2013) samt andra avsättningar uppgående till 20 mn euro (4 mn euro väntas regleras under 2013). Avsättningar relaterade till avgiftsbestämda pensioner förväntas regleras under de närmsta 5–10 åren.

K33

Pensionsförpliktelser

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Förmånsbestämda planer, netto	47	102
Summa	47	102

Nordea har pensionsförpliktelser enligt förmånsbestämda pensionsplaner i alla de nordiska länderna, med den övervägande andelen i Sverige, Norge och Finland. De förmånsbestämda planerna i Finland, samt Norge från och med 2011, är stängda och nya medarbetare omfattas istället av ett system med avgiftsbestämda pensioner, vilket också är fallet i Danmark. Avgiftsbestämda pensioner avspeglas inte i balansräkningen, förutom när intjänade pensionsrättigheter ännu inte har utbetalts. Nordea bidrar också till offentliga pensionssystem.

IAS 19 säkerställer att det marknadsbaserade värdet på pensionsförpliktelser, minskat med värdet av förvaltningstillgångar som täcker dessa förpliktelser, återspeglas i koncernens balansräkning. De större planerna i varje land är fonderade pensionsplaner som täcks av tillgångar i pensionskassor/pensionsstiftelser.

Förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare

2010 beslutade den norska regeringen att förändra AFP (Avtalefestet Pensjon) planen i Norge från och med 2011. Förändringen gav upphov till en ny förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Till följd av att information om Nordeas andel av pensionsskulderna och pensionskostnaderna i planen inte är tillgänglig från Fellesordningen (administratören), kan planen inte beräknas som en förmånsbestämd plan. Den nya AFP planen måste följaktligen redovisas som en avgiftsbestämd pensionsplan i enlighet med IAS 19. Information om över- eller undervärden i planen är inte tillgänglig. Premienivån till Fellesordningen är 1,75 procent av löneunderlaget 2012. Nivån förväntas öka under kommande år.

Pensionsberäkningar och antaganden enligt IAS 19

Beräkningar för större pensionsplaner utförs av externa aktuariar och baseras på aktuariella antaganden som fastställts för koncernens olika pensionsplaner.

Antaganden ¹	Sve	Nor	Fin	Dan
2012				
Diskonteringsränta	3,5%	4,0% ²	3,5%	3,5%
Löneökning	2,5%	3,0%	3,0%	2,5%
Inflation	1,5%	2,0%	2,0%	2,0%
Förväntad kapitalavkastning före skatt	4,5%	5,0%	4,5%	4,5%
2011				
Diskonteringsränta	3,5%	3,0%	4,5%	3,5%
Löneökning	3,0%	3,0%	3,0%	3,5%
Inflation	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Förväntad kapitalavkastning före skatt	4,5%	4,0%	5,5%	4,5%

1) Antagandena som anges för år 2012 har en inverkan på skuldberäkningen vid slutet av år 2012, medan antagandena som anges för år 2011 används för beräkning av pensionskostnaden 2012.

2) Som beskrivs ytterligare i not K1, avsnitt 22, baseras diskonteringsränta i Norge från och med år 2012 på säkerställda hypoteksobligationer. Om statsobligationer istället skulle användas skulle diskonteringsräntan vara cirka 1 procentenhet lägre. För effekter från denna förändring, se känslighetsanalysen nedan.

Förväntad kapitalavkastning baseras på långsiktiga förväntningar om avkastning för de olika tillgångsslagen. För obligationer görs en knytning till diskonteringsräntan medan en riskpremie läggs till för aktier och fastigheter.

Diskonteringsräntan har den mest väsentliga påverkan på pensionsförpliktelser och pensionskostnaden. Om diskonteringsräntan sänks kommer pensionsförpliktelser att öka, och vice versa. En höjning av diskonteringsräntan om 1 procentenhet skulle leda till att pensionsförpliktelser minskar med 12 procent och att kostnad avseende tjänstgöring innevarande år minskar med 18 procent. En minskning av diskonteringsräntan om 1 procentenhet skulle leda till att pensionsförpliktelser ökar med 16 procent och att kostnad avseende tjänstgöring innevarande år ökar med 24 procent.

Tillgångsfördelning

Under 2012 blev avkastningen på tillgångarna sammantaget 8,7 procent (3,5 procent), tack vare att alla tillgångar avkastade bra under 2012 med kreditobligationer och aktier starkt bidragande. Vid slutet av 2012 uppgick aktieexponeringen i pensionskassor/pensionsstiftelser till 23 procent (17 procent) av tillgångsmassan.

K33

Pensionsförpliktelser, forts.

Tillgångsfördelning i fonderade planer	Sve 2012	Nor 2012	Fin 2012	Dan 2012	Summa 2012	Summa 2011
Aktier	20%	21%	28%	10%	23%	17%
Obligationer	75%	60%	60%	69%	67%	74%
Fastigheter	—	15%	11%	—	6%	7%
– varav Nordeas fastigheter	—	—	3%	—	1%	1%
Övriga förvaltningstillgångar	5%	4%	1%	21%	4%	2%

Belopp redovisade i balansräkningen

Mn euro	Sve 2012	Nor 2012	Fin 2012	Dan 2012	Summa 2012	Summa 2011
Pensionsförpliktelser	1 477	935	894	117	3 423	3 484
Förvaltningstillgångar	1 404	673	916	132	3 125	2 848
Finansiellt överskott/underskott (–)	–73	–262	22	15	–298	–636
– varav oredovisade aktuariella vinster/förluster	–77	–73	–90	–11	–251	–534
Varav redovisat i balansräkningen	4	–189	112	26	–47	–102
– varav pensionstillgångar	125	10	137	29	301	223
– varav pensionsförpliktelser	121	199	25	3	348	325
– varav hänförligt till icke-fonderade planer (pensionsförpliktelser)	128	192	25	2	347	368

Sammanställning av överskott eller underskott i pensionsplanerna

Mn euro	Summa 2012	Summa 2011	Summa 2010	Summa 2009	Summa 2008
Pensionsförpliktelser	3 423	3 484	3 305	3 087	2 830
Förvaltningstillgångar	3 125	2 848	2 766	2 397	2 099
Överskott/underskott(–)	–298	–636	–539	–690	–731

Förändringar avseende pensionsförpliktelser

Mn euro	Sve 2012	Nor 2012	Fin 2012	Dan 2012	Summa 2012	Summa 2011
Pensionsförpliktelser per 1 jan	1 574	1 005	774	131	3 484	3 305
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande år	36	25	3	0	64	63
Räntekostnader	56	30	34	4	124	131
Utbetalda pensioner	–73	–42	–42	–8	–165	–166
Reduceringar och regleringar	—	–4	—	—	–4	–16
Kostnader avseende tjänstgöring tidigare år	–30	–2	—	—	–32	31
Aktuariella vinster (–)/förluster	–133	–136	122	–10	–157	123
Omräkningsdifferenser	62	55	3	0	120	18
Förändring av avsättning för särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter ¹	–15	4	—	—	–11	–5
Pensionsförpliktelser per 31 dec	1 477	935	894	117	3 423	3 484

1) Avser förändring i avsättning för särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter i Sverige och Norge, beräknad på redovisade belopp i balansräkningen.

Förändringar i verkligt värde för förvaltningstillgångar

Mn euro	Sve 2012	Nor 2012	Fin 2012	Dan 2012	Summa 2012	Summa 2011
Tillgångar per 1 jan	1 249	633	837	129	2 848	2 766
Förväntad kapitalavkastning	53	27	44	4	128	134
Utbetalda pensioner	—	–22	–42	–8	–72	–97
Reduceringar och regleringar	—	–4	—	—	–4	–10
Tillskott	1	8	9	—	18	79
Aktuariella vinster/förluster (–)	53	–4	64	7	120	–38
Omräkningsdifferenser	48	35	4	—	87	14
Förvaltningstillgångar per 31 dec	1 404	673	916	132	3 125	2 848
Faktisk avkastning på förvaltningstillgångar	106	23	108	11	248	96

K33

Pensionsförpliktelser, forts

Översikt över aktuariella vinster/förluster

Mn euro	Summa 2012	Summa 2011	Summa 2010	Summa 2009	Summa 2008
Effekter till följd av ändrade aktuariella antaganden	187 ¹	-130	-44	51	-337
Erfarenhetsbaserade justeringar	90	-31	85	84	-268
– varav avseende förvaltningstillgångar	120	-38	71	73	-225
– varav avseende pensionskulder	-30	7	14	11	-43
Aktuariella vinster/förluster	277	-161	41	135	-605

1) Huvudsakligen effekt från förändrad diskonteringsränta i Norge samt antagande om inflation i Sverige.

Kostnader för förmånsbestämda pensionsplaner

Årets pensionskostnad, netto, hänförlig till förmånsbestämda pensionsplaner, uppgick i koncernens resultaträkning (inkluderad i personalkostnader) till 66 mn euro (124 mn euro). Totala pensionskostnader utgörs av kostnader för förmånsbestämda pensioner liksom kostnader hänförliga till avgiftsbestämda pensioner (se specifikation i not K7).

Redovisad nettokostnad för förmånsbestämda pensioner, mn euro	Sve 2012	Nor 2012	Fin 2012	Dan 2012	Summa 2012	Summa 2011
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande år	36	25	3	0	64	63
Räntekostnader	56	30	34	4	124	131
Förväntad kapitalavkastning	-53	-27	-44	-4	-128	-134
Reduceringar och regleringar	—	0	—	—	0	-4 ¹
Redovisade kostnader avseende tjänstgöring tidigare år ²	-25	-2	—	—	-27	31
Redovisade aktuariella vinster (-)/förluster	12	11	0	2	25	17
Särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter ³	3	5	—	—	8	20
Pensionskostnad för förmånsbestämda pensionsplaner	29	42	-7	2	66	124

1) Redovisade aktuariella förluster om 2 mn euro relaterade till reduceringar.

2) Den under 2012 redovisade kostnaden avseende tjänstgöring tidigare år beror främst på förändring av rätten till förtidspension i det svenska kollektiva pensionsavtalet och inkluderar redovisade aktuariella förluster om 5 mn euro. Under 2011 relaterade 30 mn euro till det nya normala.

3) Kostnad avseende särskild löneskatt i Sverige samt socialförsäkringsavgifter i Norge.

Pensionskostnaderna är lägre än vad som beräknades vid årets början, främst med anledning av förändringen i det svenska kollektiva pensionsavtalet avseende rätten till förtidspension (negativ kostnad avseende tjänstgöring tidigare år). Jämfört med pensionskostnaden 2012, exkluderat den negativa kostnaden avseende tjänstgöring tidigare år, förväntas nettokostnaden för förmånsbestämda pensionsplaner minska under 2013, främst med anledning av förändrade aktuariella antaganden i slutet av 2012.

Den reviderade IAS 19, med implementeringsdatum den 1 januari 2013, kommer inte att ha en signifikant effekt på pensionskostnaden 2013 jämfört med pensionskostnaden angiven i denna årsredovisning. Aktuariella vinster/förluster kommer att redovisas direkt i övrigt totalresultat istället för att periodiseras över resultaträkningen. Denna positiva effekt motverkas dock till huvudsak av det faktum att avkastning på

förvaltningstillgångar ska beräknas med diskonteringsräntan istället för med en förväntad avkastning.

Koncernen väntas avsätta 48 mn euro till förmånsbestämda pensionsplaner under 2013.

Nyckelpersoner i ledande positioner

Koncernens samlade pensionsförpliktelser avseende nyckelpersoner i ledande positioner uppgick vid årets slut till 36 mn euro (35 mn euro). Dessa åtaganden täcks till stor del av förvaltningstillgångar. Kostnaderna för förmånsbestämda pensioner (kostnader avseende tjänstgöring innevarande år, kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt reduceringar och regleringar, definierade i IAS 19) avseende nyckelpersoner i ledande positioner uppgick 2012 till 2 mn euro (3 mn euro). Utförlig information om nyckelpersoner i ledande positioner återfinns i not K7.

K34

Efterställda skulder

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Daterade förlagslån	5 160	3 818
Odaterade förlagslån	666	658
Hybridkapitallån	1 971	2 027
Summa	7 797	6 503

Förlagslån är efterställda i förhållande till övriga skulder. Daterade förlagslån berättigar innehavaren till betalning före innehavare av odaterade förlagslån och hybridkapitallån. Inom respektive grupp gäller lånen med lika rätt.

K35 För egna skulder ställda säkerheter

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
För egna skulder ställda säkerheter		
Leasingavtal ¹	77	78
Värdepapper m m ²	33 541	23 239
Utlåning till allmänheten	110 964	103 451
Övriga ställda säkerheter	20 320	20 126
Summa	164 902	146 894

Ovanstående säkerheter avser följande skulder

Skulder till kreditinstitut	8 416	10 263
In- och upplåning från allmänheten	5 377	2 379
Derivat	233	639
Emitterade värdepapper	86 653	78 208
Övriga skulder	37 752	36 970
Summa	138 431	128 459

- 1) Avtalen är finansiella leasekontrakt där Nordea är leasegivare. Tillgångarna finns under Utlåning till allmänheten.
2) Avser endast värdepapper som är redovisade i balansräkningen. Inlånade värdepapper och värdepapper förvärvade med återköpsklausuler redovisas ej i balansräkningen och ingår därmed inte i siffrorna. Upplysningar om sådana transaktioner finns i not K43 Överförda tillgångar och erhållna säkerheter.

För egna skulder ställda säkerheter omfattar värdepapper som har pantsatts i samband med återköpsavtal och värdepapperslån. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Motparter i dessa transaktioner är kreditinstitut och allmänheten. Transaktionerna är huvudsakligen kortfristiga med en löptid på mindre än tre månader.

Värdepapper i försäkringsverksamheten har ställts som säkerhet för motsvarande skulder till försäkringstagare. Utlåning till allmänheten har ställts som säkerhet för emitterade säkerställda obligationer och bostadsobligationer i enlighet med lokala lagar och regler. I händelse av företagets obestånd har innehavarna av obligationerna förmånsrätt i de tillgångar som är registerade som säkerhetsmassa.

Resterande del avser ett bankcertifikat som pantsatts av Nordea i enlighet med myndighetskrav samt tillgångar som finansierats genom finansiella leasingavtal.

K36 Övriga ställda säkerheter

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Övriga ställda säkerheter¹		
Leasingavtal	0	0
Värdepapper m m	4 324	6 063
Övriga ställda säkerheter	43	27
Summa	4 367	6 090

- 1) Som övriga ställda säkerheter redovisas pantsatt egendom avseende andra poster än egna skulder, t ex avseende tredje part eller egna ansvarsförbindelser.

Värdepapper m m omfattar även räntebärande värdepapper som pantsatts i samband med betalningsavräkning med Sveriges Riksbank. Enligt villkoren krävs säkerhet avseende likviditet till nästkommande dag. Resterande pantsatta tillgångar avser pantsatt inlåning.

K37 Ansvarsförbindelser

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Ansvarsförbindelser		
Garantier		
– Kreditgarantier	4 016	4 897
– Övriga garantier	14 828	16 730
Rembuser	2 231	2 626
Övriga ansvarsförbindelser	82	215
Summa	21 157	24 468

Inom ramen för den normala affärsverksamheten utfärdar Nordea olika former av garantier till förmån för bankens kunder. Kreditgarantier ges till kunder för att garantera åtaganden i andra kredit- och pensionsinstitut. Övriga garantier utgörs främst av kommersiella garantier såsom anbudsgarantier, garantier avseende förskottsbetalningar, garantier under ansvarstiden och exportrelaterade garantier. Ansvarsförbindelser omfattar också outnyttjade oåterkalleliga importrembuser och bekräftade exportrembuser. Dessa transaktioner ingår i bankens tjänster och är till stöd för bankens kunder. Garantier och rembuser är poster utanför balansräkningen, såvida det inte föreligger behov av reservering för att täcka en sannolik kreditförlust som uppstår på grund av att bedömningen är att gottgörelse ej kommer att erhållas.

Nordea Bank AB (publ) har gentemot vissa personer åtagit sig att under vissa förutsättningar svara för eventuell betalningsskyldighet som har uppkommit mot dem i deras egenskap av verkställande direktörer eller styrelseledamöter i dotterföretag till Nordea Bank AB (publ).

En begränsad andel av de anställda har rätt till avgångsverderlag om de avskedas före deras normala pensionsålder. För ytterligare upplysningar, se not K7.

Tvister

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är koncernen föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp. Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på Nordea eller dess finansiella ställning.

K38

Åtaganden

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Åtagande om framtida betalningar	545	996
Kreditlöften ¹	84 914	85 319
Övriga åtaganden	749	655
Summa	86 208	86 970

1) Inklusive outnyttjad del av beviljad räkningskredit uppgår till 45 796 mn euro (47 607 mn euro).

Omvända återköpsavtal redovisas i balansräkningen på likviddag. Nordea har per 31 december 2012 tecknat omvända återköpsavtal som ännu inte har likvidavräknats och som därmed inte redovisas i balansräkningen. På likviddagen kommer dessa omvända återköpsavtal till största delen ersätta existerande omvända återköpsavtal som ännu inte bokats bort från balansräkningen per 31 december 2012. Nettoeffekten i balansräkningen är begränsad. Dessa instrument har inte redovisats som ansvarsförbindelser.

För information om derivatinstrument, se not K17 och om omvända återköpsavtal, se not K43.

K39

Försäkringsverksamhet

Rörelseresultat, försäkringsverksamhet

Mn euro	2012	2011
Rörelseintäkter¹		
Avgifts- och provisionsintäkter	351	340
Avgifts- och provisionskostnader	-135	-132
Avgifts- och provisionsnetto	216	208
Nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde	282	179
Rörelseintäkter	498	387
Rörelsekostnader		
Personalkostnader	-121	-128
Övriga administrationskostnader	-83	-83
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-14	-6
Summa rörelsekostnader	-218	-217
Rörelseresultat	280	170

1) Före allokeringar och elimineringar av interna transaktioner.

Rörelseresultat, försäkringsverksamhet

Mn euro	2012	2011
Försäkringstekniskt resultat		
Premieinkomster	5 494	5 576
Kapitalavkastning, finansiella avtal	1 157	782
Kapitalavkastning, försäkringsavtal	2 487	-354
Övriga försäkringstekniska intäkter	132	139
Utbetalda försäkringsersättningar	-4 614	-3 823
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, finansiella avtal	-1 732	-910
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, försäkringsavtal	-1 734	-1 499
Förändring av fond för kollektivt utfördelad bonus	-582	575
Rörelsekostnader	-350	-350
Försäkringstekniskt resultat	258	136
Icke försäkringsteknisk kapitalavkastning	22	34
Rörelseresultat	280	170

Balansräkning

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Tillgångar		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	1	1
Utlåning till allmänheten	571	877
Utlåning till kreditinstitut	1 802	1 922
Räntebärande värdepapper	25 405	25 789
Aktier och andelar	19 096	15 559
Derivatinstrument	752	463
Aktier och andelar i intresseföretag	234	233
Immateriella tillgångar	332	335
Materiella tillgångar	27	26
Förvaltningsfastigheter	3 261	3 523
Uppskjutna skattefordringar	16	—
Pensionstillgångar	7	—
Övriga tillgångar	559	439
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	545	432
Summa tillgångar	52 608	49 599
– varav fordringar på koncernföretag	4 973	4 879

Skulder

Skulder till kreditinstitut och centralbanker	1 999	3 941
In- och upplåning från allmänheten	387	630
Skulder till försäkringstagare, livförsäkring	45 320	40 715
Derivatinstrument	518	117
Skatteskulder	65	22
Övriga skulder	1 652	1 766
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	212	128
Uppskjutna skatteskulder	294	282
Avsättningar	6	—
Pensionsförpliktelser	8	9
Efterställda skulder	530	523
Summa skulder	50 991	48 133
Eget kapital	1 617	1 466
Summa skulder och eget kapital	52 608	49 599
– varav skulder till koncernföretag	3 294	5 796

K40

Kapitaltäckning

Kapitaltäckning är ett mått på den finansiella styrkan i en bank, och uttrycks vanligen som förhållandet mellan kapital och tillgångar. Det finns idag en internationell kapitaltäckningsstandard (Basel II) som tagits fram av Baselkommittén för banktillsyn. Inom EU anges kapitaltäckningskraven i kapitaltäckningsdirektivet (CRD).

CRD innehåller en detaljerad uppsättning minimikrav för att säkerställa sunda och väl underbyggda interna bedömningar. Under åren har förändringar gjorts i den ursprungliga versionen av kapitaltäckningsdirektivet. CRD II infördes i slutet av 2010 och innebar skärpta regler för stora exponeringar, ökad kvalitet i kapitalbasen och nya striktare regler för värdepapperisering. CRD III, som började gälla 31 december 2011, omfattar kapitalkrav för återvärdepapperisering, upplysningar om innehav i värdepapperiserade tillgångar, kapitalkrav för innehav i handelslagret samt ersättningspolicyer (från 1 januari 2011). Övergångsregeln, som anger att kapitaltäckningen inte får vara lägre än 80 procent av kapitalkravet enligt Basel I, har förlängts till åtminstone december 2014.

De externa kapitalkraven beräknas enligt nedanstående formel:

$$\text{minimikapitalkrav} = \text{kapitalbas} / \text{riskvägda tillgångar}$$

där $\text{minimikapitalkrav} \geq 8\%$

Basel II-reglerna utgår från tre pelare:

- Pelare I – krav på beräkning av riskvägda tillgångar och kapitaltäckning
- Pelare II – regler för tillsynsprocessen, bland annat den interna kapitalutvärderingen
- Pelare III – regler för upplysningar om risk- och kapitalhanteringen, bland annat kapitaltäckning

Nordea genomför regelbundet en så kallad intern kapitalutvärdering (IKU). Syftet är att granska koncernens hantering, begränsning och mätning av väsentliga risker för att bedöma om kapitaliseringen är tillräcklig och fastställa ett internt kapitalkrav som avspeglar institutets risker.

IKU är en kontinuerlig process som ökar medvetenheten om kapitalkrav och exponering för väsentliga risker i hela organisationen, på både affärsområdes- och företagsnivå. Stresstester är ett viktigt redskap för riskmedvetenhet. Här prövas regelbundet kapital och risk över hela koncernen eller, på ad hoc-basis, i specifika områden eller segment. Processen omfattar en regelbunden dialog med tillsynsmyndigheter, kreditvärderingsinstitut och andra externa intressenter om de tekniker som används för kapitalhantering, mätning och använda begränsningstekniker.

Nordea har alltjämt ett tillräckligt kapital i förhållande till risknivån och klarar både de interna och externa kraven. Nordea kommer under 2013 att noga följa utvecklingen av de nya kapitaltäckningskraven och ha en öppen dialog med berörda tillsynsmyndigheter.

Upplysningarna i denna not täcker Nordeas finansiella företagsgrupp, vilken definieras på sidan 150.

Avstämning mellan eget kapital enligt IFRS och kärnprimärkapital

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Eget kapital enligt balansräkningen	28 216	26 120
Justering Nordea Life & Pensions och tillgångar som kan säljas	-949	-757
Delsumma	27 267	25 363
Utdelning	-1 370	-1 048
Goodwill	-2 346	-2 269
Immateriella tillgångar	-748	-717
Uppskjutna skattefordringar	-201	-169
Kassaflödessäkringar	16	-123
IRK-reserveringar över-/underskott (50%)	-554	-243
Avdrag för investeringar i kreditinstitut (50%)	-103	-117
Kärnprimärkapital	21 961	20 677

Kapitalbas

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Primärkapital		
Aktiekapital	4 050	4 047
Övrigt tillskjutet kapital	1 080	1 080
Godtagbart kapital	5 130	5 127
Reserver	19 028	17 478
Minoritetsintressen	5	8
Årets resultat	3 120	2 627
Godtagbara reserver	22 153	20 113
Kärnprimärkapital (före avdrag)	27 283	25 240
Hybridkapitallån	1 992	1 964
Föreslagen/verkställd utdelning	-1 370	-1 048
Uppskjutna skattefordringar	-201	-169
Immateriella tillgångar	-3 094	-2 986
Avdrag för investeringar i kreditinstitut	-103	-117
IRK-reserveringar över-/underskott	-554	-243
Avdrag	-5 322	-4 563
Primärkapital (netto efter avdrag)	23 953	22 641
- varav hybridkapital	1 992	1 964
- varav kärnprimärkapital (netto efter avdrag)	21 961	20 677
Supplementärt kapital		
Eviga förlagslån	708	723
Daterade förlagslån	4 676	3 197
Övrigt supplementärt kapital	56	4
Supplementärt kapital (före avdrag)	5 440	3 924
Avdrag för investeringar i kreditinstitut	-103	-117
IRK-reserveringar över-/underskott	-554	-243
Avdrag	-657	-360
Supplementärt kapital (netto efter avdrag)	4 783	3 564
Innehav i försäkringsföretag	-1 236	-1 211
Överskott i pensionsplaner	-226	-156
Kapitalbas	27 274	24 838

K40**Kapitaltäckning, forts.****Kärnprimärkapital och primärkapital**

Kärnprimärkapital definieras som godtagbart kapital, inklusive godtagbara reserver och efter lagstadgade avdrag direkt från primärkapitalet. Kapital som redovisas som kärnprimärkapital ska kunna absorbera förluster löpande och är de mest efterställda fordringarna i händelse av likvidation. Primärkapitalet definieras som kärnprimärkapital plus kapital med samma eller nästan samma egenskaper som godtagbart kapital och godtagbara reserver. Primärkapitalet kan innefatta en begränsad del av eviga förlagslån.

Godtagbart kapital och godtagbara reserver

Inbetalt kapital motsvarar det aktiekapital som ägarna har bidragit med, inklusive betald överkurs. Godtagbara reserver utgörs främst av balanserade vinstmedel, övriga reserver, minoritetsintressen och årets resultat. Balanserade vinstmedel är vinster från tidigare år som redovisats via resultaträkningen. Övriga reserver omfattar omvärderings- och omräkningsreserver hänförliga till förvärv och intresseföretag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Minoritetsintressen i företag som konsolideras fullt ut i den finansiella företagsgruppen ingår också. Vinster från innevarande år ingår i godtagbart kapital efter godkännande från de externa revisorerna. Förluster måste dock alltid dras av. Återköpta egna aktier eller egna aktier som tillfälligt ingår i handelslagret dras av från godtagbara reserver. Godtagbart kapital och godtagbara reserver, vilket betraktas som kapital av den högsta kvaliteten, utgör den övervägande delen (92 procent) av primärkapitalet i Nordea.

Primärkapitalinstrument som omfattas av restriktioner

Möjligheten att inkludera eviga förlagslån i primärkapitalet är begränsad, och återköp kan normalt inte ske förrän tidigast fem år efter det att lånet emitterats. Hybridkapitallån kan återbetalas först efter beslut av Nordeas styrelse och medgivande av Finansinspektionen. Vidare finns restriktioner gällande så kallade step up-villkor, prioritetsordning och villkorade räntebetalningar. I dagsläget har den andel av eviga förlagslån som får medräknas i primärkapitalet begränsats till 50 procent, efter beaktande av relevanta avdrag.

Särskilda villkor gäller för konvertering av primärkapitallån så att likvidation kan undvikas. I den mån det krävs för att undvika likvidation skrivs nominella belopp (inklusive upplupen ränta) ned och konverteras till villkorade kapitaltillskott.

Vid slutet av 2012 utgjorde eviga förlagslån endast 8 procent av primärkapitalet Nordeakoncernens kapitalbas.

Supplementärt kapital

Supplementärt kapital måste vara efterställt bankens inlåning från kunder och skulder till oprioriterade fordringsägare. Det kan inte omfattas av säkerheter eller garantier från emittenten eller närstående och inte innefatta andra arrangemang som juridiskt eller ekonomiskt förbättrar fordringens prioritet i förhållande till inlånade medel från kunder och skulder till oprioriterade fordringsägare.

Supplementärt kapital – förlagslån

Supplementärt kapital utgörs huvudsakligen av efterställda skulder. Supplementärt kapital omfattar två typer av efterställda skulder: eviga och daterade förlagslån. Enligt regelverket kan supplementärt kapital inte överstiga primärkapitalet, och de daterade förlagslånen får inte uppgå till mer än hälften av primärkapitalet. Dessa begränsningar gäller efter avdrag. Grundprincipen för efterställda skulder i kapitalbasen är prioritetsordningen i händelse av fallissemang eller konkurs. I ett sådant fall skulle efterställda skulder återbetalas efter övriga skulder, men före skulden till aktieägarna. Den andel av utestående lånebelopp som kan medräknas bland de daterade lånen i supplementärt kapital reduceras om den återstående löptiden är mindre än fem år. Under 2012 emitterade Nordea två nya förlagslån till ett värde av 750 mn euro respektive 1 000 mn dollar. Vid utgången av 2012 hade Nordea 4,7 md euro i daterade förlagslån och 0,7 md euro i eviga förlagslån.

Tabellen nedan visar bokförda utestående belopp för eviga och daterade förlagslån som ingår i kapitalbasen. Möjlig förtidsinlösen innebär att emittenten har rätt att lösa in utestående lånebelopp enligt villkoren i avtalet. Lånen och principerna för reduktion till följd av löptider följer svensk lagstiftning. Redovisat värde i tabellen kan avvika från de kapitalbelopp som används i kapitalbasen, till följd av swap-avtal och justeringar för löptider.

Övrigt supplementärt kapital

Övriga medel utgörs av justeringar för värderingsskillnader i aktier som kan säljas och som överförts till eget kapital. Orealiserade vinster från aktieinnehav som klassificerats som finansiella tillgångar som kan säljas kan enligt gällande bestämmelser endast medräknas i supplementärt kapital. Nordea har inga betydande innehav i denna kategori, och de som finns har endast en obetydlig inverkan på supplementärt kapital.

K40

Kapitaltäckning, forts.

Daterade och eviga förlagslån

Daterade lån, supplementärt kapital

Emittent	Redovisat värde, mn euro	Kapitalbas 31 dec 2012	Start	Förfall	Möjlig förtidsinlösen	Step-up
Nordea Bank AB	939	939	2011	May 2021		N
Nordea Bank AB	500	500	2008	Sep 2018	Sep 2013	J
Nordea Bank AB	746	746	2012	Feb 2022	Feb 2017	N
Nordea Bank AB	996	996	2010	Mar 2020		N
Nordea Bank AB	746	746	2010	Mar 2021		N
Nordea Bank AB	749	749	2012	Sep 2022		N
Summa daterade lån	4 676	4 676				

Eviga förlagslån, primärkapital

Emittent	Redovisat värde, mn euro	Kapitalbas 31 dec 2012	Start	Förfall	Möjlig förtidsinlösen	Step-up
Nordea Bank AB	376	398	2009	n/a	Mar 2015	J
Nordea Bank AB	376	376	2009	n/a	Mar 2015	J
Nordea Bank AB	455	500	2005	n/a	Apr 2015	J
Nordea Bank AB	176	145	2005	n/a	Mar 2035	J
Nordea Bank AB	88	73	2005	n/a	Okt 2035	J
Nordea Bank AB	500	500	2004	n/a	Mar 2013	N
Summa eviga förlagslån, primärkapital	1 971	1 992				

Eviga förlagslån, supplementärt kapital

Emittent	Redovisat värde, mn euro	Kapitalbas 31 dec 2012	Start	Förfall	Möjlig förtidsinlösen	Step-up
Nordea Bank Norway ASA	152	152	1986	n/a	Maj 2013	N
Nordea Bank Finland Plc	367	468	2004	n/a	Jul 2014	J
Nordea Bank Finland Plc	88	88	1999	n/a	Feb 2029	J
Summa eviga förlagslån, supplementärt kapital	607	708				

Summa	7 254	7 376				
--------------	--------------	--------------	--	--	--	--

K40 Kapitaltäckning, forts.**Kapitalkrav och riskvägt belopp**

Mn euro	31 dec 2012		31 dec 2011	
	Kapitalkrav	Basel II riskvägt belopp	Kapitalkrav	Basel II riskvägt belopp
Kreditrisk	11 627	145 340	12 929	161 604
Grundläggande IRK-metoden	9 764	122 050	9 895	123 686
– varav företag	7 244	90 561	6 936	86 696
– varav institut	671	8 384	897	11 215
– varav små företag (SME)	915	11 439	1 041	13 017
– varav hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet	721	9 007	800	10 005
– varav övriga hushållsexponeringar	101	1 264	108	1 345
– varav övriga	112	1 395	113	1 408
Schablonmetoden	1 863	23 290	3 034	37 918
– varav stater	34	426	43	536
– varav institut	47	583	90	1 127
– varav företag	732	9 160	1 885	23 557
– varav hushåll	860	10 752	795	9 934
– varav övriga	190	2 369	221	2 764
Marknadsrisk	506	6 323	652	8 144
– varav handelslager, interna modeller	312	3 897	390	4 875
– varav handelslager, standardiserade modeller	138	1 727	206	2 571
– varav valuta, övrig verksamhet, standardiserade modeller	56	699	56	698
Operativ risk	1 298	16 229	1 236	15 452
– varav Schablonmetoden	1 298	16 229	1 236	15 452
Delsumma	13 431	167 892	14 817	185 200
Justering för övergångsregler				
Ytterligare kapitalkrav enligt övergångsregler	3 731	46 631	3 087	38 591
Summa	17 162	214 523	17 904	223 791

Kapitalkrav för marknadsrisk, 31 december 2012

Mn euro	Handelslager, Internmetod		Handelslager, Schablonmetod		Övrig verksamhet, Schablonmetod		Summa	
	Riskvägt belopp	Kapitalkrav	Riskvägt belopp	Kapitalkrav	Riskvägt belopp	Kapitalkrav	Riskvägt belopp	Kapitalkrav
Ränterisk ¹	1 070	85	1 298	104	—	—	2 368	189
Aktiekursrisk	106	9	317	25	—	—	423	34
Valutakursrisk	298	24	—	—	699	56	997	80
Råvarurisk	—	—	112	9	—	—	112	9
Diversifieringseffekt	–600	–48	—	—	—	—	–600	–48
Stresstest av Value-at-Risk	1 770	142	—	—	—	—	1 770	142
IRC-Tillkommande falissemangs- och migrationsrisker	764	61	—	—	—	—	764	61
CRC-Kapitalkrav för korrelationshandelsportföljen	489	39	—	—	—	—	489	39
Summa	3 897	312	1 727	138	699	56	6 323	506

1) Ränterisken i handelslager med intern metod inkluderar både generell och specifik ränterisk, vilka i övriga sammanhang kallas ränterisk VaR och kreditspread VaR.

Nordea koncernen har möjlighet att överföra kapital mellan företag inom koncernen utan större restriktioner. Internationella överföringar av kapital mellan företag kan normalt göras efter godkännande från berörd myndighet. Sådana överföringar är viktiga för hanteringen av koncernens kapitalposition. De garantiprogram som infördes i EU 2008 begränsar i

vissa fall möjligheten till överföring av kapital, något som påverkar internationella finanskoncerner. Nordea påverkas dock inte av några sådana restriktioner vid utgången av 2012.

Ytterligare information om koncernens kapitaltäckning finns i avsnittet Kapitalhantering på sidan 66 och i Pelare III rapporten.

K40

Kapitaltäckning, forts.

Specifikation över koncernföretag som konsolideras/dras av i företagsgruppen, 31 december 2012

Koncernföretag som ingår i företagsgruppen	Antal aktier	Redovisat värde, mn euro	Röstandel	Säte	Konsolideringsmetod
Nordea Bank Finland Plc	1 030 800 000	5 956	100%	Helsingfors	Förvärvsmetoden
Nordea Finance Finland Ltd			100%	Esbo	Förvärvsmetoden
Nordea Bank Danmark A/S	50 000 000	4 010	100%	Köpenhamn	Förvärvsmetoden
Nordea Finans Danmark A/S			100%	Höje Taastrup	Förvärvsmetoden
Nordea Kredit Realkreditaktieselskab			100%	Köpenhamn	Förvärvsmetoden
Fionia Asset Company A/S			100%	Köpenhamn	Förvärvsmetoden
Nordea Bank Norge ASA	551 358 576	2 818	100%	Oslo	Förvärvsmetoden
Nordea Eiendomskreditt AS			100%	Oslo	Förvärvsmetoden
Nordea Finans Norge AS			100%	Oslo	Förvärvsmetoden
Privatmegleren AS			100%	Oslo	Förvärvsmetoden
Nordea Bank Polska S.A.	55 061 403	363	99%	Gdynia	Förvärvsmetoden
OOO Promyshlennaya Companiya Vestcon	4 601 942 680	659	100%	Moskva	Förvärvsmetoden
OJSC Nordea Bank			100%	Moskva	Förvärvsmetoden
Nordea Hypotek AB (publ)	100 000	1 898	100%	Stockholm	Förvärvsmetoden
Nordea Fonder AB	15 000	241	100%	Stockholm	Förvärvsmetoden
Nordea Bank S.A.	999 999	454	100%	Luxemburg	Förvärvsmetoden
Nordea Finans Sverige AB (publ)	1 000 000	116	100%	Stockholm	Förvärvsmetoden
Nordea Fondene Norge Holding AS	1 200	29	100%	Oslo	Förvärvsmetoden
Nordea Eijendomsinvestering A/S	1 000	29	100%	Köpenhamn	Förvärvsmetoden
Nordea Investment Management AB	12 600	232	100%	Stockholm	Förvärvsmetoden
Nordea Invest Fund Management A/S	25 000	8	100%	Köpenhamn	Förvärvsmetoden
Nordea Investment Fund Company Finland Ltd	3 350	138	100%	Helsingfors	Förvärvsmetoden
Nordea Life Holding AB	1 000	707	100%	Stockholm	Förvärvsmetoden
Övriga företag		1			Förvärvsmetoden
Summa för företag som ingår i kapitalbasen		17 659			

Koncernföretag som dras av från kapitalbasen	Redovisat värde, mn euro	Röstandel	Säte
Nordea Life Holding AB, inklusive skulder från moderföretaget	1 236	100%	Stockholm
Summa för företag som dras av från kapitalbasen	1 236		

Investeringar i kreditinstitut överstigande 10% som dras av från kapitalbasen inklusive skulder från koncernföretag

Eksporthfinans ASA	191	23%	Oslo
NF Fleet Oy	2	20%	Esbo
LR Realkredit A/S	13	39%	Köpenhamn
Övrigt	0		
Summa investeringar i kreditinstitut som dras av från kapitalbasen¹	206		

1) Övriga intresseföretag konsolideras med kapitalandelsmetoden.

K41

Klassificering av finansiella instrument

31 dec 2012, mn euro	Låne- fordringar och kund- fordringar	Investeringar som hålles till förfall	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivat- instrument för säkring	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Summa
			Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	36 060	—	—	—	—	—	—	36 060
Utlåning till centralbanker	7 207	—	798	—	—	—	—	8 005
Utlåning till kreditinstitut	2 911	—	6 683	975	—	—	—	10 569
Utlåning till allmänheten	266 996	—	26 120	53 135	—	—	—	346 251
Räntebärande värdepapper	755	6 497	39 561	20 762	—	27 364	—	94 939
Pantsatta finansiella instrument	—	—	7 970	—	—	—	—	7 970
Aktier och andelar	—	—	8 950	19 168	—	10	—	28 128
Derivatinstrument	—	—	115 706	—	3 083	—	—	118 789
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	-711	—	—	—	—	—	—	-711
Aktier och andelar i intresseföretag	—	—	—	—	—	—	585	585
Immateriella tillgångar	—	—	—	—	—	—	3 425	3 425
Materiella tillgångar	—	—	—	—	—	—	474	474
Förvaltningsfastigheter	—	—	—	—	—	—	3 408	3 408
Uppskjutna skattefordringar	—	—	—	—	—	—	218	218
Skattefordringar	—	—	—	—	—	—	78	78
Pensionstillgångar	—	—	—	—	—	—	301	301
Övriga tillgångar	7 560	—	—	7 810	—	—	1 002	16 372
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 083	—	—	25	—	—	451	2 559
Summa	322 861	6 497	205 788	101 875	3 083	27 374	9 942	677 420

31 dec 2012, mn euro	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivat- instrument för säkring	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Summa
	Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	17 320	2 538	—	35 568	—	55 426
In- och upplåning från allmänheten	16 919	7 381	—	176 378	—	200 678
Skulder till försäkringstagare	—	12 106	—	—	33 214	45 320
Emitterade värdepapper	7 572	31 296	—	145 472	—	184 340
Derivatinstrument	113 202	—	1 001	—	—	114 203
Förändringar av verkligt värde för ränte- säkrade poster i säkringsportföljer	—	—	—	1 940	—	1 940
Skatteskulder	—	—	—	—	391	391
Övriga skulder	6 136	5 787	—	19 107	2 442	33 472
Upplupna kostnader och förutbetalda intäk- ter	—	470	—	2 103	1 330	3 903
Uppskjutna skatteskulder	—	—	—	—	997	997
Avsättningar	—	—	—	—	389	389
Pensionsförpliktelser	—	—	—	—	348	348
Efterställda skulder	—	—	—	7 797	—	7 797
Summa	161 149	59 578	1 001	388 365	39 111	649 204

K41

Klassificering av finansiella instrument, forts.

31 dec 2011, mn euro	Låne- ordringar och kund- fordringar	Investe- ringar som hålles till förfall	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivat- instrument för säkring	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Summa
			Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	3 765	—	—	—	—	—	—	3 765
Utlåning till centralbanker	40 063	—	552	—	—	—	—	40 615
Utlåning till kreditinstitut	2 963	—	4 760	3 527	—	—	—	11 250
Utlåning till allmänheten	264 272	—	23 718	49 213	—	—	—	337 203
Räntebärande värdepapper	400	7 893	43 138	21 138	—	19 804	—	92 373
Pantsatta finansiella instrument	—	—	8 373	—	—	—	—	8 373
Aktier och andelar	—	—	4 474	15 683	—	10	—	20 167
Derivatinstrument	—	—	169 402	—	2 541	—	—	171 943
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	-215	—	—	—	—	—	—	-215
Aktier och andelar i intresseföretag	—	—	—	—	—	—	591	591
Immateriella tillgångar	—	—	—	—	—	—	3 321	3 321
Materiella tillgångar	—	—	—	—	—	—	469	469
Förvaltningsfastigheter	—	—	—	—	—	—	3 644	3 644
Uppskjutna skattefordringar	—	—	—	—	—	—	169	169
Skattefordringar	—	—	—	—	—	—	185	185
Pensionstillgångar	—	—	—	—	—	—	223	223
Övriga tillgångar	12 548	—	—	6 854	—	—	23	19 425
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 124	—	169	36	—	—	374	2 703
Summa	325 920	7 893	254 586	96 451	2 541	19 814	8 999	716 204

31 dec 2011, mn euro	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivat- instrument för säkring	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Summa
	Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	12 934	7 204	—	35 178	—	55 316
In- och upplåning från allmänheten	14 092	6 962	—	169 038	—	190 092
Skulder till försäkringstagare	—	10 226	—	—	30 489	40 715
Emitterade värdepapper	6 087	31 756	—	142 107	—	179 950
Derivatinstrument	166 763	—	627	—	—	167 390
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	—	—	—	1 274	—	1 274
Skatteskulder	—	—	—	—	154	154
Övriga skulder	13 539	5 024	—	24 677	128	43 368
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	664	—	1 805	1 027	3 496
Uppskjutna skatteskulder	—	—	—	—	1 018	1 018
Avsättningar	—	—	—	—	483	483
Pensionsförpliktelser	—	—	—	—	325	325
Efterställda skulder	—	—	—	6 503	—	6 503
Summa	213 415	61 836	627	380 582	33 624	690 084

Utlåning redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Mn euro ¹	31 dec 2012	31 dec 2011
Redovisat värde	54 110	52 740
Maximal exponering för kreditrisk	54 110	52 740
Redovisat värde på kreditderivat som används för att begränsa kreditrisken	—	—

1) Jämförelsetalen har omräknats för att få överensstämmelse mellan åren.

K41 Klassificering av finansiella instrument, forts.

Finansiella tillgångar och skulder redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen Förändringar av verkligt värde för finansiella skulder till följd av förändrad kreditrisk

De finansiella skulder som från början värderats till verkligt värde via resultaträkningen och som påverkats av förändrad kreditrisk utgörs av emitterade hypoteksobligationer i det danska dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskab, 31 296 mn euro (31 756 mn euro), finansiering av Markets verksamhet, 16 176 mn euro (19 854 mn euro) och finansiella avtal i livförsäkringsrörelsen, 12 106 mn euro (10 226 mn euro). Finansieringen av Markets verksamhet är normalt av så kortfristig karaktär att effekten av förändring i egen kreditrisk är obetydlig. Värdet av de finansiella avtalen i livförsäkringsverksamheten är direkt länkade till tillgångarna i dessa kontrakt och det uppstår därmed ingen effekt av förändringar i egen kreditrisk i dessa kontrakt.

Verkligt värde för hypoteksobligationer emitterade av Nordea Kredit Realkreditaktieselskab ökade med 89 mn euro (minskade med 210 mn euro) under 2012 till följd av förändring i egen kreditrisk. Den ackumulerade förändringen sedan klassificeringen skedde är en minskning med 626 mn euro (minskning med 718 mn euro). Metoden som tillämpats för att beräkna förändringen i verkligt värde till följd av förändrade marknadsvillkor baseras på relevanta jämförelseräntor, vilket är den genomsnittliga avkastningen på danska och tyska (euro) statsobligationer. Förändrad kreditrisk och pris på den emitterade bostadsobligationen kommer att ha motsvarande effekt på lånets värde. Anledningen är att en förändring av priset på obligationerna kompenseras av en motsatt förändring i värdet på lånets option att betala i förtid.

Förändringar i verkligt värde för finansiella tillgångar till följd av förändrad kreditrisk

Den utlåning som från början värderats till verkligt värde via resultaträkningen och som påverkats av förändrad kreditrisk utgörs av utlåning i det danska dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskab, 48 091 mn euro (45 720 mn euro) och utlåning inom Markets verksamhet, 6 019 mn euro (7 020 mn euro). Verkligt värde på utlåningen i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab minskade under 2012 med 119 mn euro (minskade med 51 mn euro) till följd av förändrad kreditrisk. Den ackumulerade förändringen sedan klassificeringen är en minskning med 169 mn euro (minskning med 113 mn euro). Den metod som tillämpats för att beräkna förändringen i verkligt värde till följd av förändrad kreditrisk liknar den nedskrivningsmodell som används för tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde enligt IAS 39. Utlåningen inom Markets är normalt så kortfristig (huvudsakligen över natten inlåning) att effekten av förändrad kreditrisk är obetydlig. Även instrument klassificerade som "Övriga tillgångar" och "Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter" är så kortfristiga att effekten av förändrad kreditrisk är obetydlig.

Jämförelse av redovisat värde och avtalsenligt belopp att betala vid förfall

	Redovisat värde	Belopp att betala vid förfall
2012, mn euro		
Finansiella skulder från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	59 578	58 338
2011, mn euro		
Finansiella skulder från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	61 836	60 420

Skulder till försäkringstagare har ingen fast löptid och inget fastsatt belopp att betala vid förfall. Belopp att betala till förfall har därför värderats till det redovisade värdet.

K42 Tillgångar och skulder till verkligt värde

Mn euro	31 dec 2012		31 dec 2011	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar				
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	36 060	36 060	3 765	3 765
Utlåning till centralbanker	8 005	8 005	40 615	40 615
Utlåning till kreditinstitut	10 569	10 571	11 250	11 271
Utlåning till allmänheten	346 251	346 505	337 203	337 354
Räntebärande värdepapper	94 939	95 308	92 373	92 635
Pantsatta finansiella instrument	7 970	7 970	8 373	8 373
Aktier och andelar	28 128	28 128	20 167	20 247
Derivatinstrument	118 789	118 789	171 943	171 943
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	-711	-711	-215	-215
Aktier och andelar i intresseföretag	585	585	591	591
Immateriella tillgångar	3 425	3 425	3 321	3 321
Materiella tillgångar	474	474	469	469
Förvaltningsfastigheter	3 408	3 408	3 644	3 644
Uppskjutna skattefordringar	218	218	169	169
Skattefordringar	78	78	185	186
Pensionstillgångar	301	301	223	223
Övriga tillgångar	16 372	16 372	19 425	19 425
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 559	2 559	2 703	2 703
Summa tillgångar	677 420	678 045	716 204	716 719
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	55 426	55 396	55 316	55 302
In- och upplåning från allmänheten	200 678	200 605	190 092	190 047
Skulder till försäkringstagare	45 320	45 320	40 715	40 715
Emitterade värdepapper	184 340	183 647	179 950	179 902
Derivatinstrument	114 203	114 203	167 390	167 390
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	1 940	1 940	1 274	1 274
Skatteskulder	391	391	154	154
Övriga skulder	33 472	33 472	43 368	43 368
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 903	3 903	3 496	3 496
Uppskjutna skatteskulder	997	997	1 018	1 018
Avsättningar	389	389	483	483
Pensionsförpliktelser	348	348	325	325
Efterställda skulder	7 797	7 798	6 503	6 502
Summa skulder	649 204	648 409	690 084	689 976

K42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen värderas till verkligt värde, med undantag av utlåning, in- och upplåning samt emitterade värdepapper.

Vid fastställandet av de verkliga värden som presenteras i tabellerna ovan har de redovisade värdena på utlåning, in- och upplåning, samt emitterade värdepapper justerats för värdet av räntebindningsvillkoren såvida inte ränterisken är säkrad. Värdet av räntebindningsvillkoren påverkas av förändringar i de aktuella marknadsräntorna. De diskonteringsräntor som används baseras på aktuell marknadsränta för respektive löptid. Det verkliga värdet på den säkrade ränterisken redovisas under balansposten "Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer".

För kortfristiga finansiella tillgångar och skulder bedöms verkligt värde motsvara det redovisade värdet. Det redovisade värdet är en rimlig uppskattning av det verkliga värdet med hänsyn till den begränsade kreditrisken och den korta löptiden.

De finansiella tillgångar och skulder för vilka verkligt värde inte har varit möjligt att bedöma värderas till redovisat värde i tabellerna ovan. Detta gäller för posterna aktier och andelar i intresseföretag, aktier och andelar i koncernföretag, immateriella tillgångar, materiella tillgångar och avsättningar.

Nordea har mycket begränsade innehav av finansiella instrument med diskretionära delar i försäkringsverksamheten, vilka redovisas i balansräkningen som "Skulder till försäkringstagare". Värdet av dessa instrument kan inte beräknas tillförlitligt och det verkliga värdet har därför uppskattats till det redovisade värdet.

Nordea har mycket begränsade innehav av aktier som är värderade till anskaffningsvärde. Eftersom det verkliga värdet inte har varit möjligt att bedöma värderas dessa till redovisat värde i tabellerna ovan.

Mer information om värdering av poster som normalt värderas till verkligt värde finns i not K1 och i separat avsnitt nedan.

Uppskjutna dag 1-resultat

I enlighet med koncernens redovisningsprinciper som beskrivs i not K1, så kan, vid användning av ej observerbara data, instrumentet vid första redovisningstillfället inte redovisas till det verkliga värde som beräknats via värderingstekniken, och eventuella initiala vinster periodiseras därför i resultaträkningen över avtalets löptid. Tabellen nedan visar den totala skillnaden som kvarstår att periodisera i resultaträkningen vid periodens början och slut, samt en avstämning av förändringar i den balanserade posten.

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Belopp vid årets början	29	42
Vinst/förlust som ännu ej redovisats i resultaträkningen på transaktioner under året	7	1
Redovisat i resultaträkningen under året	-12	-14
Belopp vid årets slut	24	29

Fastställande av verkligt värde med hjälp av publicerade prisnoteringar eller värderingstekniker

För finansiella instrument som redovisas till verkligt värde sker en uppdelning på de tre nivåerna i IFRS hierarki för verkligt värde, vilken återspeglar betydelsen av ej observerbara indata. Uppdelning av dessa instrument baseras på den lägsta nivån av indata som är väsentlig för värderingen i sin helhet.

I nivå 1 i hierarkin för verkligt värde återfinns finansiella tillgångar och skulder som värderats med hjälp av ojusterade noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar och

skulder. En aktiv marknad för tillgången eller skulden är en marknad där handeln med tillgången eller skulden sker tillräckligt ofta och i tillräcklig volym för att ge kontinuerligt uppdaterade prisuppgifter. Denna kategori omfattar börshandlade derivat, noterade aktier, statsobligationer i utvecklade länder och de mest likvida bostadsobligationerna och företagsobligationerna för vilka direkt handlade prisnoteringar finns.

I nivå 2 i hierarkin för verkligt värde återfinns finansiella tillgångar och skulder som inte har publicerade prisnoteringar direkt tillgängliga från aktiva marknader. Verkligt värde beräknas enligt värderingstekniker eller värderingsmodeller och baseras på marknadsuppgifter på balansdagen, och eventuella ej observerbara uppgifter har haft en obetydlig inverkan på de verkliga värdena. Bland dessa instrument återfinns huvuddelen av Nordeas OTC-derivat, köpta/sålda värdepapper enligt omvända återköpsavtal eller återköpsavtal, lånade/utlånade värdepapper och andra instrument där indata i värderingstekniken eller värderingsmodellen baseras på uppgifter från en aktiv marknad.

I nivå 3 i hierarkin för verkligt värde återfinns finansiella instrument vars verkliga värde inte kan erhållas direkt från publicerade prisnoteringar eller indirekt via värderingstekniker eller värderingsmodeller som bygger på observerbara marknadsuppgifter. De flesta onoterade värdepapper, private equity-fonder och hedgefonder återfinns på den här nivån. Här återfinns ofta även mer komplexa OTC-derivat, inklusive OTC-derivat där mindre aktiva marknader ger input till värderingstekniker eller modeller, vissa komplexa eller strukturerade finansiella instrument såsom CLN och CDO-avtal samt illikvida räntebärande värdepapper. Komplicerade värderingsmodeller utmärks ofta av att de bygger på modellspecifika och ej observerbara parametrar.

Alla värderingsmodeller, både komplexa och enkla, använder sig av marknadsdata, bland annat räntor, volatilitet och korrelation. Vissa marknadsdata är observerbara, medan andra inte är det. För de vanligaste valutorna är räntorna observerbara, och volatilitets- och korrelationstalen för dessa valutor och räntor är observerbara upp till en viss löptid. Volatilitets- och korrelationstal är också observerbara för de mest likvida aktieinstrumenten på kort sikt. För mindre likvida aktieinstrument, och för råvaror, är optionsmarknaden tämligen illikvid, och därför är volatilitets- och korrelationstalen inte observerbara. För varje instrument mäts känsligheten för ej observerbara data. Om ej observerbara data har en betydande effekt klassificeras instrumentet in i nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

För räntebärande värdepapper görs uppdelningen i de tre nivåerna med hjälp av en intern prissättningsmetodik. Dessa värdepapper kan antingen vara noterade på en aktiv marknad (nivå 1) eller värderade med hjälp av en värderingsmodell som baseras på observerbara marknadsdata (nivå 2). Nivå 3-obligationer kännetecknas av låg likviditet.

För OTC-derivat används värderingsmodeller för att fastställa verkligt värde. För säkerställda kontrakt används OIS-räntor för diskontering. Dessa räntor kan observeras på marknaden. Till grund för värderingen ligger också flera andra marknadsparametrar, beroende på typ av avtal. Komplexa värderingsmodeller används för mer exotiska OTC-derivat. Modellerna har vanligtvis utvecklats internt och baseras på antaganden om beteenden hos de underliggande tillgångarna och statistiska scenarionalyser. Som nämnts ovan brukar OTC-derivat hänföras till nivå 2 i hierarkin för verkligt värde, och alla väsentliga modellparametrar kan därmed observeras på aktiva marknader. För enklare derivat används standardmodeller för värderingen, till exempel Black-Scholes.

Värderingen av private equity-fonder (PEF) och onoterade aktier är till sin karaktär mer osäker än värdering av mer

K42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

aktivt handlade aktieinstrument. Nordea lägger vikt vid ett konsekvent tillvägagångssätt både när det gäller olika tillgångar och över tiden. Metoderna som tillämpas följer anvisningarna i "International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines", som utfärdats av EVCA (European Venture Capital Association). Dessa anvisningar används som bästa praxis i private equity-branschen. För USA-baserade fonder används liknande metoder.

Nordea har också lån och emitterade skuldebrev i dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskab, värderade till verkligt värde. När Nordea beviljar bolån till låntagare i enlighet med dansk lagstiftning om bostadsfinansiering emitterar Nordea samtidigt skuldebrev med matchande villkor, så kallad "matchad finansiering". Verkligt värde för emitterade skuldebrev baseras på noterade priser och hänförs därför till nivå 1 i hierarkin för verkligt värde. Eftersom låntagarna har rätt att köpa skuldebrev som emitterats av Nordea på marknaden och återlämna dessa som betalning för sina lån, är det verkliga värdet på lånen samma som det verkliga värdet på de emitterade skuldebrev (till följd av att omvärderingen av återbetalningsoptionen finns inbäddad i lånet), justerat för förändringar i kreditrisken hos låntagaren. Kreditriskjusteringen beräknas med hjälp av en nedskrivningsmodell som bygger på inträffade förlusthändelser.

Verkligt värde beräknas vanligen som det teoretiska nuvärdet av de enskilda instrumenten, baserat på marknadsparametrar från oberoende källor enligt ovan, och under antagandet att inga risker och ingen osäkerhet föreligger. Denna beräkning kompletteras med en justering på portföljnivå. Justeringen på portföljnivå avser osäkerhet hänförlig till värder-

ingstekniker, modellernas antaganden och ej observerbara parametrar, liksom motpartsrisik och likviditetsrisik hänförlig till portföljen. En viktig del av justeringen på portföljnivå syftar till att justera nettoexponeringen mot marknadsrisk från ett genomsnitt av köp- och säljpriser till antingen köp- eller säljpris (beroende av nettopositionen). Exponeringarna aggregeras och nettoredovisas för olika riskkategorier i enlighet med interna riktlinjer och aggregerad marknadsprisinformation avseende köp- och säljpriser används i beräkningen. Köp- och säljpriser uppdateras löpande.

Justeringen på portföljnivå för osäkerhet hänförlig till modellantaganden består av två delar (beräkningsprinciperna är en del av den interna godkännandeprocessen för värderingsmodeller):

- Jämförelse av modellens utdata (marknadsvärden) med marknadsinformation eller med resultat från alternativa modeller, om sådana finns.
- Känslighetsberäkningar där ej observerbara parametrar byts ut mot andra rimliga värden.

Justeringen av motpartsrisken i OTC-derivat, på portföljnivå, baseras på den aktuella exponeringen gentemot varje motpart, den uppskattade potentiella framtida exponeringen samt ett estimat av kostnaden för att säkra motpartsrisken. Kostnaden för att säkra motpartsrisken baseras antingen direkt på marknadspriser (när tillgängliga) eller på en teoretisk beräkning baserad på den interna kreditratingen av motparten.

Tabellen nedan visar fördelningen av finansiella instrument som redovisats till verkligt värde mellan de olika nivåerna i hierarkin för verkligt värde.

31 dec 2012, mn euro	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (Nivå 1)		Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata (Nivå 2)		Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata (Nivå 3)		Summa
	Varav Life	Varav Life	Varav Life	Varav Life	Varav Life	Varav Life	
Tillgångar							
Utlåning till centralbanker	—	—	798	—	—	—	798
Utlåning till kreditinstitut	34	—	7 624	—	—	—	7 658
Utlåning till allmänheten	—	—	79 255	—	—	—	79 255
Räntebärande värdepapper ¹	60 593	16 768	33 940	5 558	1 118	719	95 651
Aktier och andelar ²	24 760	16 886	—	—	3 374	2 210	28 134
Derivatinstrument	175	156	116 698	78	1 916	—	118 789
Övriga tillgångar	—	—	7 810	—	—	—	7 810
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	—	—	25	—	—	—	25
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	—	—	19 858	—	—	—	19 858
In- och upplåning från allmänheten	—	—	24 300	—	—	—	24 300
Skulder till försäkringstagare	—	—	12 106	12 106	—	—	12 106
Emitterade värdepapper	31 296	—	7 572	—	—	—	38 868
Derivatinstrument	53	—	112 566	—	1 584	—	114 203
Övriga skulder	4 873	—	7 050	—	—	—	11 923
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	—	470	—	—	—	470

1) Varav 87 687 mn euro är hänförlig till Räntebärande värdepapper (andelen till verkligt värde i not K41). 7 964 mn euro är hänförlig till balansraden Pantsatta finansiella instrument.

2) 6 mn euro är hänförlig till balansraden Pantsatta finansiella instrument.

K42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

31 dec 2011, mn euro	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (Nivå 1)		Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata (Nivå 2)		Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata (Nivå 3)		Summa
		Varav Life		Varav Life		Varav Life	
Tillgångar							
Utlåning till centralbanker	—	—	552	—	—	—	552
Utlåning till kreditinstitut	48	—	8 239	—	—	—	8 287
Utlåning till allmänheten	—	—	72 931	—	—	—	72 931
Räntebärande värdepapper ¹	71 424	14 443	19 230	5 944	1 149	750	91 803
Aktier och andelar ²	15 893	12 134	3	—	4 921	3 425	20 817
Derivatinstrument	551	3	170 435	11	957	—	171 943
Övriga tillgångar	—	—	6 854	—	—	—	6 854
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	—	—	205	—	—	—	205
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	—	—	20 138	—	—	—	20 138
In- och upplåning från allmänheten	—	—	21 054	—	—	—	21 054
Skulder till försäkringstagare	—	—	10 226	10 226	—	—	10 226
Emitterade värdepapper	31 756	—	6 087	—	—	—	37 843
Derivatinstrument	396	38	165 748	17	1 246	5	167 390
Övriga skulder	8 212	—	10 351	—	—	—	18 563
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	—	664	—	—	—	664

1) Varav 84 080 mn euro är hänförligt till Räntebärande värdepapper (andelen till verkligt värde i not K41). 7 723 mn euro är hänförligt till balansraden Pantsatta finansiella instrument

2) 650 mn euro är hänförligt till balansraden Pantsatta finansiella instrument.

Förflyttningar mellan nivå 1 och nivå 2

Nordea flyttade under året räntebärande värdepapper till ett värde av 9 558 mn euro (3 057 mn euro) från nivå 1 till nivå 2 och 1 447 mn euro (496 mn euro) från nivå 2 till nivå 1 i verkligt värde-hierarkin för finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde. Orsaken till flytten från nivå 1 till nivå 2 var att instrumenten upphörde att

handlas aktivt under året och verkligt värde har nu tagits fram med värderingsmetoder med observerbar marknadsdata. Orsaken till flytten från nivå 2 till nivå 1 var att instrumenten återigen har handlats aktivt under året och att direkta prisnoteringar finns tillgängliga.

K42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Förändringar i nivå 3

Följande tabell presenterar en avstämning från period till period av nivå 3 finansiella tillgångar och skulder redovisade till verkligt värde.

31 dec 2012, mn euro	1 januari 2012	Vinster och förluster som redovisats i periodens resultat under året		Köp	Försäljningar	Avräkningar/likvider	Förflyttningar in till nivå 3	Förflyttningar ut från nivå 3	Omräkningsdifferenser	31 december 2012
		Realiserade	Orealiserade ¹							
Räntebärande värdepapper	1 149	16	55	156	-269	6	—	—	5	1 118
– varav Life	750	22	40	57	-156	—	—	—	6	719
Aktier och andelar	4 921	74	84	1 435	-3 202	-4	25	-10	51	3 374
– varav Life	3 425	91	38	1 223	-2 593	—	25	-9	10	2 210
Derivatinstrument (netto av tillgångar och skulder)	-289	-264	621	—	—	264	—	0	—	332

1) Avser de tillgångar och skulder som fortfarande innehas på balansdagen.

31 dec 2011, mn euro	1 januari 2011	Vinster och förluster som redovisats i periodens resultat under året		Köp	Försäljningar	Avräkningar/likvider	Förflyttningar in till och ut från nivå 3	Förflyttningar in till och ut från nivå 3	Omräkningsdifferenser	31 december 2011
		Realiserade	Orealiserade ¹							
Räntebärande värdepapper	1 848	-13	149	417	-671	—	68	-655	6	1 149
– varav Life	1 787	-13	-16	110	-536	—	68	-655	5	750
Aktier och andelar	4 237	65	-79	1 819	-1 533	—	655	-56	-187	4 921
– varav Life	2 425	43	2	1 434	-1 084	—	655	-56	6	3 425
Derivatinstrument (netto av tillgångar och skulder)	-65	485	-228	—	—	-485	4	—	0	-289

1) Avser de tillgångar och skulder som fortfarande innehas på balansdagen.

Vinster och förluster som redovisats i periodens resultat under året är redovisade i "Nettoresultat av poster till verkligt värde" (se not K5).

Känslighetsanalys av nivå 3 finansiella instrument

I värdet på finansiella instrument redovisade till verkligt värde i balansräkningen ingår de instrument som i sin helhet eller delvis värderats med hjälp av tekniker som bygger på antaganden som inte har något stöd i observerbara marknadspriser. Det kan föreligga osäkerhet i fråga om en värdering. Osäkerheten kan bero på vald värderingsteknik eller värderingmodell, antaganden i modeller, i vilken utsträckning informationen inte är observerbar på en marknad eller på andra faktorer som påverkar värderingstekniken. För att ta hänsyn till sådan osäkerhet görs portföljusteringar som dras av från de verkliga värden som beräknas med hjälp av värderingsmodellerna eller värderingsteknikerna (för ytterligare information, se not K1, avsnitt 11 "Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument" och separat avsnitt ovan).

Dessa upplysningar visar den effekt som den relativa osäkerheten kan få på det verkliga värdet på finansiella instrument, vilkas värdering är beroende av ej observerbara parametrar. De uppskattningar som lämnas nedan är sannolikt högre än den egentliga osäkerheten i verkligt värde på dessa instrument, eftersom det i praktiken är osannolikt att alla ej observerbara parametrar samtidigt skulle vara som mest ogynnsamma inom ramen för möjliga scenarier. Upplysningar ska inte ses som förutsägelser eller en indikation om framtida förändringar i verkligt värde.

Tabellen nedan visar känsligheten i verkligt värde för nivå 3-instrument vid förändringar i viktiga antaganden, per slag av instrument. Om en ej observerbar parameter påverkar flera olika instrument redovisas endast nettoeffekten i tabellen.

31 dec 2012, mn euro	Redovisat värde	Effekten av rimligt möjliga alternativa antaganden	
		Positiva	Negativa
Räntebärande värdepapper	1 118	60	-60
– varav Life	719	36	-36
Aktier och andelar	3 374	315	-315
– varav Life	2 210	221	-221
Derivatinstrument	332	20	-24

31 dec 2011, mn euro	Redovisat värde	Effekten av rimligt möjliga alternativa antaganden	
		Positiva	Negativa
Räntebärande värdepapper	1 149	58	-58
– varav Life	750	28	-28
Aktier och andelar	4 921	444	-444
– varav Life	3 425	342	-342
Derivatinstrument	-289	20	-43

För att beräkna effekten på verkliga värden för nivå 3 av förändrade antaganden i värderingstekniken eller värderingsmodellen görs en bedömning av känsligheten för ej observerbara data. För derivatportföljen ersätts viktiga indata som baserats på prismodellantaganden eller ej observerbara marknadsdata av alternativa uppskattningar eller antagande och effekt på utförd värdering. Huvuddelen av effekten på derivaten avser olika typer av korrelation eller korrelationsdata i kreditderivat, ränterelaterade OTC-derivat eller strukturerade OTC-aktierderivat. För nivå 3 portföljer med aktier och räntebärande värdepapper justeras det verkliga värdet inom ett intervall mellan 3–10 procentenheter vilket har bedömts som rimliga förändringar på marknaden.

K43

Överförda tillgångar och erhållna säkerheter

Överförda tillgångar som fortsatt redovisas i balansräkningen samt hänförliga skulder

Alla tillgångar som överförts redovisas fortsatt i balansräkningen om Nordeas exponering för förändringar i verkligt värde för tillgången kvarstår. Så är fallet vid återköpsavtal och värdepapperslån.

Återköpsavtal är en form av inlåning mot säkerhet där Nordea säljer värdepapper med ett avtal om att till ett fast pris återköpa dessa vid ett senare datum. Likvida medel som erhållits redovisas som inlåning (skuld). Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal bokas inte bort från balansräkningen.

Utlåning av värdepapper är transaktioner där Nordea lånar ut innehavda värdepapper till en motpart och erhåller en avgift.

Eftersom både återköpsavtal och värdepapperslån innebär att värdepappren återlämnas till Nordea, kvarstår alla risker och rättigheter förknippade med de överförda instrumenten hos Nordea, även om de inte är tillgängliga för Nordea under den period då de är överförda. Motparten i transaktionen innehar värdepappren som säkerhet, men har inte någon rätt till andra tillgångar i Nordea.

De värdepapper som fortsatt redovisas i balansräkningen samt hänförliga skulder värderas till verkligt värde.

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Återköpsavtal		
Räntebärande värdepapper	7 964	7 723
Avtal om utlåning av värdepapper		
Aktier och andelar	6	650
Summa	7 970	8 373

Skulder hänförliga till tillgångarna

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Återköpsavtal		
Skulder till keditinstitut	3 082	3 821
In- och upplåning från allmänheten	5 103	3 368
Avtal om utlåning av värdepapper		
Skulder till keditinstitut	46	—
Övrigt	—	1
Summa	8 231	7 190
Netto	-261	1 183

Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt

Nordea erhåller säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån, vilka kan säljas eller pantsättas på nytt i enlighet med avtalsvillkoren. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Vanligtvis så kräver avtalen ytterligare säkerheter om värdet på värdepapper sjunker under en förutbestämd nivå. Enligt standardavtalen för de flesta återköpsavtal så har mottagaren av säkerheten ovillkorlig rätt att sälja eller återpantsätta säkerheten förutsatt att likvärdiga värdepapper överförs vid likvidtillfället. Det verkliga värdet på erhållna säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån upplyses om nedan.

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Omvända återköpsavtal		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	33 092	32 700
– varav sålda eller pantsatta på nytt	14 498	10 499
Avtal om värdepapperslån		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	4 064	2 261
– varav sålda eller pantsatta på nytt	4 053	2 206
Summa	37 156	34 961

K44

Investeringar för vilka kunden bär risken

I balansräkningen för livförsäkringsverksamheten och för Nordea Bank Danmark A/S ingår tillgångar och skulder för vilka kunderna bär risken. Eftersom tillgångarna och skulderna juridiskt sett tillhör företagen, upptas tillgångarna och skulderna i koncernens balansräkning.

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Tillgångar		
Räntebärande värdepapper	1 837	2 262
Aktier och andelar	18 288	13 649
Övriga tillgångar	236	259
Summa tillgångar	20 361	16 170
Skulder		
In- och upplåning från allmänheten	3 891	3 932
Försäkringsavtal	7 168	4 900
Finansiella avtal	8 911	7 338
Övriga skulder	391	—
Summa skulder	20 361	16 170

K45

Löptidsanalys för tillgångar och skulder

Återstående löptid

31 dec 2012, Mn euro	Not	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Mer än 5 år	Utan fast förfall	Summa
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		36 060	—	—	—	—	—	36 060
Utlåning till centralbanker	K13	6 764	1 241	0	0	0	—	8 005
Utlåning till kreditinstitut	K13	1 375	7 347	611	880	356	—	10 569
Utlåning till allmänheten	K13	17 014	84 921	29 064	82 954	132 298	—	346 251
Räntebärande värdepapper	K14	848	15 775	12 588	48 526	17 202	—	94 939
Pantsatta finansiella instrument	K15	—	691	3 972	2 929	378	—	7 970
Derivatinstrument	K17	—	5 459	5 399	33 220	74 711	—	118 789
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	K18	—	0	85	–238	–558	—	–711
Summa tillgångar med fast löptid		62 061	115 434	51 719	168 271	224 387	—	621 872
Övriga tillgångar		—	—	—	—	—	55 548	55 548
Summa tillgångar		62 061	115 434	51 719	168 271	224 387	55 548	677 420
Skulder till kreditinstitut	K26	7 636	39 181	4 103	3 627	879	—	55 426
In- och upplåning från allmänheten	K27	149 613	36 887	6 360	868	6 950	—	200 678
– varav inlåning		148 010	21 517	4 716	868	6 950	—	182 061
– varav upplåning		1 603	15 370	1 644	0	0	—	18 617
Skulder till försäkringstagare	K28	877	379	1 219	7 629	35 216	—	45 320
Emitterade värdepapper	K29	0	46 309	33 979	74 059	29 993	—	184 340
– varav emitterade värdepapper		—	46 205	33 978	74 056	29 993	—	184 232
– varav övriga		0	104	1	3	—	—	108
Derivatinstrument	K17	—	6 256	5 673	34 403	67 871	—	114 203
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	K18	—	0	–183	382	1 741	—	1 940
Efterställda skulder	K34	—	0	4	584	7 209	—	7 797
Summa skulder med fast löptid		158 126	129 012	51 155	121 552	149 859	—	609 704
Övriga skulder		—	—	—	—	—	39 500	39 500
Eget kapital		—	—	—	—	—	28 216	28 216
Summa skulder och eget kapital		158 126	129 012	51 155	121 552	149 859	67 716	677 420

K45

Löptidsanalys för tillgångar och skulder, forts.

31 dec 2011, mn euro	Not	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Mer än 5 år	Utan fast förfall	Summa
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		3 765	—	—	—	—	—	3 765
Utlåning till centralbanker	K13	17 575	23 040	—	—	—	—	40 615
Utlåning till kreditinstitut	K13	1 266	5 266	271	4 070	377	—	11 250
Utlåning till allmänheten	K13	25 293	78 608	17 138	74 826	141 338	—	337 203
Räntebärande värdepapper	K14	3 713	17 190	18 768	38 477	14 225	—	92 373
Pantsatta finansiella instrument	K15	—	1 013	3 632	2 240	1 488	—	8 373
Derivatinstrument	K17	—	9 659	7 452	39 854	114 978	—	171 943
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	K18	55	-644	93	298	-17	—	-215
Summa tillgångar med fast löptid		51 667	134 132	47 354	159 765	272 389	—	665 307
Övriga tillgångar		—	—	—	—	—	50 897	50 897
Summa tillgångar		51 667	134 132	47 354	159 765	272 389	50 897	716 204
31 dec 2011, mn euro	Not	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Mer än 5 år	Utan fast förfall	Summa
Skulder till kreditinstitut	K26	7 025	42 675	1 800	3 153	663	—	55 316
In- och upplåning från allmänheten	K27	131 019	42 054	9 200	966	6 853	—	190 092
– varav inlåning		129 845	28 126	8 935	932	6 771	—	174 609
– varav upplåning		1 174	13 928	265	34	82	—	15 483
Skulder till försäkringstagare	K28	656	446	1 100	7 010	31 503	—	40 715
Emitterade värdepapper	K29	0	61 467	26 019	63 791	28 673	—	179 950
– varav emitterade värdepapper		—	61 311	26 019	63 791	28 673	—	179 794
– varav övriga		0	156	—	—	—	—	156
Derivatinstrument	K17	—	8 157	7 535	41 420	110 278	—	167 390
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	K18	80	-12	166	1 782	-742	—	1 274
Efterställda skulder	K34	—	—	—	903	5 600	—	6 503
Summa skulder med fast löptid		138 780	154 787	45 820	119 025	182 828	—	641 240
Övriga skulder		—	—	—	—	—	48 844	48 844
Eget kapital		—	—	—	—	—	26 120	26 120
Summa skulder och eget kapital		138 780	154 787	45 820	119 025	182 828	74 964	716 204

Analys av kassaflöden

31 dec 2012, mn euro	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Mer än 5 år	Summa
Räntebärande finansiella tillgångar	64 731	96 711	52 205	178 597	252 197	644 441
Icke-räntebärande finansiella tillgångar	—	—	—	—	174 644	174 644
Summa finansiella tillgångar	64 731	96 711	52 205	178 597	426 841	819 085
Räntebärande finansiella skulder	131 671	154 611	52 562	94 468	44 617	477 929
Icke-räntebärande finansiella skulder	879	634	1 219	7 629	264 394	274 755
Summa finansiella skulder	132 550	155 245	53 781	102 097	309 011	752 684
Derivat, kontant inflöde	—	502 724	185 363	373 691	167 094	1 228,872
Derivat, kontant utflöde	—	522 850	184 338	365 760	166 886	1 239,834
Nettoexponering	—	-20 126	1 025	7 931	208	-10 962
Exponering	-67 819	-78 660	-551	84 431	118 038	55 439
Summa exponering	-67 819	-146 479	-147 030	-62 599	55 439	—

K45

Löptidsanalys för tillgångar och skulder, forts.

31 dec 2011, mn euro ¹	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Mer än 5 år	Summa
Räntebärande finansiella tillgångar	40 862	118 224	50 660	180 789	234 269	624 804
Icke-räntebärande finansiella tillgångar	—	—	—	—	227 040	227 040
Summa finansiella tillgångar	40 862	118 224	50 660	180 789	461 309	851 844
Räntebärande finansiella skulder	125 697	172 991	37 260	83 343	46 046	465 337
Icke-räntebärande finansiella skulder	573	571	1 102	6 946	315 793	324 985
Summa finansiella skulder	126 270	173 562	38 362	90 289	361 839	790 322
Derivat, kontant inflöde	—	472 043	237 136	258 547	80 731	1 048 457
Derivat, kontant utflöde	—	498 215	232 090	241 188	75 374	1 046 867
Nettoexponering	—	-26 172	5 046	17 359	5 357	1 590
Exponering	-85 408	-81 510	17 344	107 859	104 827	63 112
Summa exponering	-85 408	-166 918	-149 574	-41 715	63 112	—

1) Beloppen har omräknats för att få överensstämmelse mellan åren.

Tabellen är baserad på kontraktuella förfall för finansiella instrument i balansräkningen. För derivat har förväntade kontanta in- och utflöden redovisats för både derivattillgångar och derivatkskulder eftersom derivat hanteras netto. Utöver instrument i balansräkningen och derivatinstrument har Nordea utställda kreditlöften om 84 914 mn euro (85 319

mn euro), vilka kan utnyttjas när som helst. Nordea har också ställt ut garantier om 18 844 mn euro (21 627 mn euro) som kan komma att leda till ett utflöde av kontanter om särskilda händelser inträffar.

För ytterligare information om återstående löptider, se avsnittet om Risk-, likviditets- och kapitalhantering.

K46

Transaktioner med närstående

Informationen nedan presenteras ur Nordeas perspektiv, d v s den visar hur Nordeas siffror har påverkats av transaktioner med närstående parter.

Mn euro	Intresseföretag		Övriga närstående parter ¹	
	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011
Tillgångar				
Utlåning	342	275	0	12
Räntebärande värdepapper	11	14	—	—
Derivatinstrument	304	246	—	—
Aktier och andelar i intresseföretag	585	591	—	—
Summa tillgångar	1 242	1 126	0	12
Skulder				
In- och upplåning	165	71	47	44
Emitterade värdepapper	39	30	—	—
Derivatinstrument	4	93	—	—
Summa skulder	208	194	47	44
Poster utanför balansräkningen²	9 997	10 519	—	—
Mn euro	Intresseföretag		Övriga närstående parter ¹	
	2012	2011	2012	2011
Räntenetto	6	7	0	0
Avgifts- och provisionsnetto	4	1	1	1
Nettoresultat av poster till verkligt värde	121	31	—	—
Övriga rörelseintäkter	0	0	—	—
Summa rörelsekostnader	-11	-9	—	—
Resultat före kreditförluster	120	30	1	1

Ersättningar samt utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner

Information om ersättningar och utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner återfinns i not K7.

Övriga transaktioner med närstående parter

Från och med mars 2008 ingår Nordea i ett garantikonsortium som har bildats avseende norska Eksportfinans ASA:s värdepappersportfölj. Nordea äger 23 procent av företaget. Övriga ägare är den norska staten samt andra nordiska banker. Nordeas andel av garantins negativa verkliga värde per balansdagen uppgår till 7mn euro. Avtalet löper ut samtidigt som de obligationer som är inkluderade i garantin. Sista förfallodagen är 31 december 2023.

Nordea gick under 2009 in i en transaktion med ett företag som står under betydande inflytande av en nyckelperson i ledande position. Transaktionen redovisas separat i den här noten till följd av dess betydelse för det närstående företaget. Det närstående företaget beviljades en kreditlimit på 26 mn euro varav utnyttjad kredit uppgick till 14 mn euro den 31 december 2012. Den sista förfallodagen är den 30 december 2012, med möjlighet till förlängning ett år i taget efter ny kreditprövning. Nordea har säkerhet i värdepapper (aktier) motsvarande 200 procent av utnyttjad kreditlimit. Transaktionen görs enligt samma kriterier och villkor som för jämförbara transaktioner med företag med liknade kundrelation till Nordea.

1) Aktieägare med väsentligt inflytande och nära anhöriga till nyckelpersoner i ledande positioner i Nordeakoncernen, samt företag som står under betydande inflytande av nyckelpersoner i ledande positioner i Nordeakoncernen eller av nära anhöriga till dessa nyckelpersoner räknas som närstående parter till Nordea. Inkluderat i denna grupp av närstående parter är Sampo Oyj och Aegon Asset Management. Om transaktioner med dessa närstående parter görs som ett led i Nordeas och de närstående parternas normala affärsverksamhet och på samma kriterier och villkor som jämförbara transaktioner med parter med liknade kundrelation till Nordea samt om de ej innebar mer än normalt risktagande, redovisas de ej i tabellen.

2) Inklusive nominella belopp på derivatinstrument.

K47

Upplysningar om kreditrisk

Nordeas hantering och analys av kreditrisk beskrivs i förvaltningsberättelsen, i avsnittet Risk-, likviditets- och kapitalhantering. Ytterligare information om kreditrisk finns också i Capital and Risk management Report (Pillar III) 2012, som kan hämtas på www.nordea.com. Informationen i den här noten har till stor del hämtats från Pelare III-rapporten i syfte att tillgodose upplysningskraven för kreditrisk i årsredovisningen.

Pelare III-rapporten innehåller de upplysningar som krävs enligt kapitäläckningsdirektivet (CRD), som grundas på Basel II. Pelare III-upplysningarna har anpassats efter hur Nordea hanterar kreditrisk, och bedöms vara det bästa sättet att tydliggöra Nordeas exponering för kreditrisk. Kreditriskexponering uppträder i olika form och delas in i följande typer:

Exponeringstyper, mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Exponeringar inom balansräkningen	428 192	419 603
Exponeringar utanför balansräkningen	47 966	51 719
Värdepapperiseringar	2 170	2 084
Derivat	34 263	42 959
Exponeringsbelopp vid fallissemang (EAD)	512 591	516 365

De tabeller som redovisas i denna not och som innehåller upplysningar om exponeringar presenterar dessa i form av Exponeringsbelopp vid fallissemang (EAD). EAD motsvarar exponering efter att ha tillämpat konverteringsfaktorer för kreditrisk.

Avstämning av exponeringstyper mot balansräkningen

Detta avsnitt beskriver kopplingen mellan kreditportföljen, definierad i enlighet med redovisningsstandarder, och exponeringen, definierad i enlighet med CRD. De huvudsakliga skillnaderna beskrivs här för att belysa kopplingen mellan de olika redovisningsmetoderna.

Ursprunglig exponering är exponeringen före beaktande av substitutionseffekter hänförliga till begränsning av kreditrisken, kreditkonverteringsfaktorer för exponeringar utanför balansräkningen och reserveringar inom ramen för schablonmetoden. I den här noten definieras emellertid exponering som exponering vid fallissemang (EAD) för IRK-exponeringar och exponeringsvärde för schablonmetodsexponeringar, om inget annat anges. I enlighet med CRD har den kreditriskexponering som redovisas i Pelare III-rapporten delats in i olika exponeringsklasser, där varje klass i sin tur delas in i exponeringstyper:

- Poster i balansräkningen
- Ansvarsförbindelser (t ex garantier och outnyttjad del av beviljade krediter)
- Värdepappersfinansiering (t ex omvända repor och värdepapperslån)
- Derivatinstrument

De poster som redovisas i årsredovisningen har delats in enligt följande (i enlighet med redovisningsstandarderna):

- Poster i balansräkningen (t ex utlåning till centralbanker och kreditinstitut, utlåning till allmänheten, omvända repor, positivt verkligt värde för derivat och räntebärande värdepapper)
- Ansvarsförbindelser (t ex garantier och outnyttjad del av beviljade krediter)

Tabellen nedan visar kopplingen mellan kreditriskexponering enligt CRD och poster som ingår i årsredovisningen.

Poster i balansräkningen

Som framgår av tabellen nedan har följande poster lyfts ut från balansräkningen vid beräkningen av exponering i balansräkningen enligt CRD:

- Marknadsriskrelaterade poster i handelslagret, såsom vissa räntebärande värdepapper och pantsatta instrument.
- Repor, derivat och värdepapperslån. Dessa transaktioner ingår antingen i beräkningen av marknadsrisk i handelslagret eller redovisas som separata exponeringstyper (derivat eller värdepappersfinansiering).
- Livförsäkringsverksamhet (till följd av solvensbestämmelser).
- Övrigt, huvudsakligen reserveringar, immateriella tillgångar och uppskjutna skattefordringar.

Ansvarsförbindelser

Följande ansvarsförbindelser som angetts i årsredovisningen ingår inte när exponeringen för ansvarsförbindelser beräknas i enlighet med CRD:

- Livförsäkringsverksamhet (till följd av solvensbestämmelser).
- För egna skulder ställda säkerheter och Övriga ställda säkerheter (förutom leasing). Dessa transaktioner redovisas som värdepappersfinansiering (dvs en separat exponeringstyp)
- Derivatinstrument

Derivatinstrument och värdepappersfinansiering

Derivat kan redovisas som både balansposter (d v s positivt verkligt värde) och ansvarsförbindelser (d v s nominella belopp) i enlighet med gällande redovisningsstandarder. Enligt CRD redovisas däremot derivat och värdepappersfinansiering som separata exponeringstyper. Vidare grundas beräkningen av repor och in- och utlåning av värdepapper i balansräkningen på nominellt värde. I CRD-beräkningarna fastställs dessa exponeringstyper med avdrag för värdet på säkerheterna.

K47

Upplysningar om kreditrisk, forts.

Exponeringar inom balansräkningen

31 dec 2012, mn euro	Ursprunglig exponering	Tillgångar relaterade till marknadsrisk	Repor, derivat och värdepappersiseringar	Livförsäkringsverksamhet	Övrigt	Balansräkning
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	36 059	—	—	1	—	36 060
Räntebärande värdepapper och pantsatta finansiella instrument	57 109	22 680	—	23 120	—	102 909
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	10 431	—	8 146	2	-5	18 574
Utlåning till allmänheten	318 029	4 502	26 178	571	-3 029	346 251
Derivatinstrument ¹	—	—	118 660	129	—	118 789
Immateriella tillgångar	—	—	—	332	3 093	3 425
Övriga tillgångar och förutbetalda kostnader	7 185	20 067	55	23 480	625	51 412
Summa tillgångar	428 813	47 249	153 039	47 635	684	677 420
Exponeringsbelopp vid fallissemang²	428 192					

1) Derivat inkluderas i "banking book" och "trading book", men inte till bokförda värden. Motpartsrisk i tradingderivat inkluderas i kreditriskberäkningarna.

2) Balansräkningsexponeringen har en konverteringsfaktor på 100% men kan ändå ha ett lägre exponeringsbelopp vid fallissemang på grund av avsättningar i standardmetoden, vilka avräknas från den ursprungliga exponeringen när exponeringsbeloppet vid fallissemang beräknas.

31 dec 2011, mn euro	Ursprunglig exponering	Tillgångar relaterade till marknadsrisk	Repor, derivat och värdepappersiseringar	Livförsäkringsverksamhet	Övrigt	Balansräkning
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	3 764	—	—	1	—	3 765
Räntebärande värdepapper och pantsatta finansiella instrument	51 308	26 019	—	23 419	—	100 746
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	45 789	—	5 513	—	563	51 865
Utlåning till allmänheten	312 288	—	26 784	878	-2 747	337 203
Derivatinstrument ¹	—	—	171 929	14	—	171 943
Immateriella tillgångar	—	—	—	335	2 986	3 321
Övriga tillgångar och förutbetalda kostnader	6 693	20 122	30	20 073	443	47 361
Summa tillgångar	419 842	46 141	204 256	44 720	1 245	716 204
Exponeringsbelopp vid fallissemang²	419 603					

1) Derivat inkluderas i "banking book" och "trading book", men inte till redovisade värden. Motpartsrisk i tradingderivat inkluderas i kreditriskberäkningarna.

2) Balansräkningsexponeringen har en konverteringsfaktor på 100% men kan ändå ha ett lägre exponeringsbelopp vid fallissemang på grund av avsättningar i standardmetoden, vilka avräknas från den ursprungliga exponeringen när exponeringsbeloppet vid fallissemang beräknas.

Exponeringar utanför balansräkningen

31 dec 2012, mn euro	Kreditrisk i Basel II beräkningen	Livförsäkringsverksamhet	Inkluderat i derivat och värdepappersiseringar	Exponeringar utanför balansräkningen
Ansvarsförbindelser	21 106	51	0	21 157
Kreditlöften och övriga åtaganden	85 507	661	40	86 208
Summa exponeringar utanför balansräkningen	106 613	712	40	107 365

31 dec 2012, mn euro	Kreditrisk i Basel II beräkningen	Exponeringar utanför redovisningen	Ursprunglig exponering	Genomsnittlig konverteringsfaktor	Exponeringsbelopp vid fallissemang
Kreditfaciliteter	52 925	85	53 009	48%	25 525
Checkräkningskredit	20 540	4 198	24 738	22%	5 540
Lånelöften	11 704	2 722	14 426	32%	4 589
Garantier	20 024	1	20 025	60%	11 925
Övrigt	1 420	20	1 440	27%	387
Summa	106 613	7 026	113 638		47 966

K47

Upplysningar om kreditrisk, forts.

	Kreditrisk i Basel II beräkningen	Livförsäkringsverksamhet	Inkluderat i derivat och värdepappersriseringar	Exponeringar utanför balansräkningen
31 dec 2011, mn euro				
Ansvarsförbindelser	24 292	176	—	24 468
Kreditlöften och övriga åtaganden	85 773	201	996	86 970
Summa exponeringar utanför balansräkningen	110 065	377	996	111 438

	Kreditrisk i Basel II beräkningen	Exponeringar utanför redovisningen	Ursprunglig exponering	Genomsnittlig konverteringsfaktor	Exponeringsbelopp vid fallissemang
31 dec 2011, mn euro					
Kreditfaciliteter	47 600	5 557	53 157	48%	25 343
Checkräkningskredit	25 038	—	25 038	23%	5 636
Lånelöften	13 112	1 674	14 786	41%	6 085
Garantier	23 114	1	23 115	62%	14 315
Övrigt	1 201	—	1 201	28%	340
Summa	110 065	7 232	117 297		51 719

Vid årsskiftet beräknades 78 procent av de totala kreditexponeringarna i enlighet med IRK-metoden. Större delen av exponeringen utgörs av portföljer inom IRK företag och IRK hushåll. Under 2012 minskade den totala exponeringen något, huvudsakligen till följd av en minskning av företags- och institutportföljerna. Den största förändringen i de totala exponering-

arna avsåg exponeringar i balansräkningen hänförliga till företagsportföljen. Dessa hade före införandet av IRK-metoden en riskvikt på 100 procent. Den största minskningen i riskvägda tillgångar härrörde därför från företagsportföljen i den standardiserade metoden. Derivatexponeringarna, särskilt inom institutportföljen, minskade signifikant under året.

Exponeringsklasser uppdelad per exponeringstyp

	Exponeringar inom balans- räkningen	Exponeringar utanför balans- räkningen	Värdepappers- riseringar	Derivat	Summa exponering
31 dec 2012, mn euro					
Stater, kommuner och centralbanker	73 757	2 041	108	3 851	79 757
Institut	42 084	1 748	1 388	20 417	65 637
Företag	138 959	35 088	672	9 639	184 358
Hushåll	159 032	9 052	2	77	168 163
Övrigt	14 360	37	0	279	14 676
Summa exponering	428 192	47 966	2 170	34 263	512 591

	Exponeringar inom balans- räkningen	Exponeringar utanför balans- räkningen	Värdepappers- riseringar	Derivat	Summa exponering
31 dec 2011, mn euro					
Stater, kommuner och centralbanker	72 815	1 866	227	2 727	77 635
Institut	42 209	1 990	1 159	28 338	73 696
Företag	138 686	37 005	688	11 531	187 910
Hushåll	155 261	10 841	—	121	166 223
Övrigt	10 632	17	10	242	10 901
Summa exponering	419 603	51 719	2 084	42 959	516 365

Nordea har en god geografisk spridning. Ingen marknad svarar ensamt för mer än 26 procent av exponeringen. Exponeringen i Sverige och Finland utgör 25 respektive 26 procent av den totala exponeringen i koncernen, medan Danmark svarar för 22 procent och Norge för 16 procent.

Ökningen i IRK-exponeringar på företagssidan härrör huvudsakligen från International Units och Baltikum, där vissa exponeringar flyttades från schablonmetoden till IRK-metoden. Ökningen i IRK-portföljen för privatkunder

berodde till stor del på ökad utlåning i Norden.

I Finland minskade IRK-portföljen till följd av lägre exponering mot institut och företagskunder. För institut berodde minskningen på lägre derivatexponeringar. I alla andra länder har IRK-exponeringarna ökat jämfört med föregående år. I tabellen nedan har exponeringen fördelats geografiskt utifrån var exponeringen är redovisad och tar inte hänsyn till de interna garantierna mellan moderföretaget och dess dotterföretag.

K47

Upplysningar om kreditrisk, forts.

Exponeringar uppdelade geografiskt och per exponeringsklass

31 dec 2012, mn euro	Norden	- varav Danmark	- varav Finland	- varav Norge	- varav Sverige	Baltikum	Polen	Ryssland	Övriga	Summa exponering
Stater, kommuner och centralbanker	59 147	13 304	27 483	5 245	13 115	986	1 816	464	17 344	79 757
Institut	61 529	6 382	30 282	7 899	16 966	83	1 152	200	2 673	65 637
Företag	160 002	38 579	39 148	36 926	45 349	5 814	2 040	4 614	11 888	184 358
Hushåll	167 088	52 103	35 219	32 094	47 672	766	179	46	84	168 163
Övrigt	6 971	1 853	1 636	525	2 957	2 227	4 272	716	490	14 676
Summa exponering	454 737	112 221	133 768	82 689	126 059	9 876	9 459	6 040	32 479	512 591

31 dec 2011, mn euro	Norden	- varav Danmark	- varav Finland	- varav Norge	- varav Sverige	Baltikum	Polen	Ryssland	Övriga	Summa exponering
Stater, kommuner och centralbanker	62 874	12 094	32 515	5 693	12 572	833	1 798	607	11 523	77 635
Institut	69 297	5 890	36 979	6 698	19 730	240	924	117	3 118	73 696
Företag	165 040	39 378	44 263	36 182	45 217	4 466	1 831	4 603	11 970	187 910
Hushåll	161 018	51 231	34 541	30 783	44 463	1 025	4 060	49	71	166 223
Övrigt	6 326	1 690	1 551	379	2 706	2 470	298	1 174	633	10 901
Summa exponering	464 555	110 283	149 849	79 735	124 688	9 034	8 911	6 550	27 315	516 365

I tabellen nedan har exponeringen fördelats per bransch. Branschindelningen följer den internationella standarden GICS (Global Industries Classification Standard) och bygger på NACE-koder (d v s statistisk klassificering av ekonomiska aktiviteter i EU).

IRK företagsportföljen är väldiversifierad mellan branscher. Fastighetsförvaltning är den största branschen, som tillsammans med övriga finansiella institut, är de enda branscherna

som utgör mer än 5 procent av den totala exponeringen på 513 mdr euro. Under året har exponeringen mot övriga finansiella institut ökat och exponeringen mot banker minskat i exponeringsklassen IRK institut. Den största relativa minskningen finns inom teleutrustning medan den största relativa ökningen finns inom IT mjukvara, maskinvara och tjänster. Den största nominella ökningen och minskningen skedde inom hypotekslån till privatpersoner respektive banker.

Exponeringar uppdelade per kundkategori

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Hypotekslån till privatpersoner	137 828	127 488
Övriga lån till privatpersoner	34 671	39 111
Stater, kommuner och centralbanker	37 312	36 141
Banker	85 062	94 411
Bygg och anläggning	5 863	5 893
Konsumentkapitalvaror (bilar, apparater, etc)	5 385	5 651
Dagligvaror (livsmedel, jordbruksprodukter, etc)	14 124	12 621
Energi (olja, gas etc)	4 754	4 433
Hälsovård och läkemedel	2 412	2 635
Producentkapitalvaror	5 344	5 840
Producenttjänster	16 692	19 636
IT mjukvara, maskinvara och tjänster	1 944	1 598
Media och fritid	3 059	2 973
Metaller och gruvmaterial	1 111	1 289
Papper och skogsprodukter	3 168	3 529
Fastighetsförvaltning	46 461	45 036
Detaljhandel	13 308	13 617
Sjöfart och offshoreverksamhet	14 083	13 441
Teleutrustning	453	622
Teleoperatörer	2 002	2 080
Transport	4 859	4 711
El, gas och vatten (distribution och produktion)	8 716	8 685
Övriga finansiella företag	35 927	35 804
Övriga material (byggmaterial etc)	7 150	7 613
Övriga	20 903	21 507
Summa exponering	512 591	516 365

K47

Upplysningar om kreditrisk, forts.

De garantier som används för att begränsa kreditrisken har till stor del lämnats av stater och kommuner i Norden. Banker och försäkringsbolag är viktiga garantigivare. Endast godtagbara garantigivare och utfärdare av kreditderivat kan godkännas för den standardiserade och IRK-modellen för kreditrisk. Alla stater, kommuner och institut räknas som godtagbara liksom vissa multinationella utvecklingsbanker och internationella organisationer. Garantier som lämnats av företag kan endast beaktas om företaget har ett kreditbetyg motsvarande A- (S&P:s gradering) eller bättre.

Stater och kommuner garanterar cirka 83 procent av den totala garanterade exponeringen. Exponeringar garanterade av dessa garantigivare har en genomsnittlig riskvikt på 0 procent. 6 procent av garantigivarna är IRK-institut, som alla har en rating på 5 eller högre. IRK-företag utgör 11 procent av garantigivarna, och samtliga har en garantigivare med ratingen 5 eller högre. Kreditderivat används i mycket liten utsträckning som skydd mot kreditrisk, eftersom kreditportföljen bedöms vara väl diversifierad.

Exponeringar täckta av ställda säkerheter, garantier och kreditderivat

31 dec 2012, mn euro	Ursprunglig exponering	Exponeringsbe- lopp vid fallisse- mang (EAD)	– varav täckta av garantier och kreditderivat	– varav täckta av ställda säkerheter
Stater, kommuner och centralbanker	77 423	79 757	437	1
Institut	67 552	65 637	427	7 642
Företag	238 863	184 358	8 471	64 608
Hushåll	179 828	168 163	3 017	130 955
Övrigt	15 410	14 676	2	7 353
Summa exponering	579 076	512 591	12 354	210 559

31 dec 2011, mn euro	Ursprunglig exponering	Exponeringsbe- lopp vid fallisse- mang (EAD)	– varav täckta av garantier och kreditderivat	– varav täckta av ställda säkerheter
Stater, kommuner och centralbanker	74 474	77 635	290	2
Institut	76 428	73 696	532	6 387
Företag	242 455	187 910	7 812	58 473
Hushåll	177 118	166 223	3 062	124 971
Övrigt	11 709	10 901	2	3 473
Summa exponering	582 184	516 365	11 698	193 306

Tabellen nedan visar fördelningen av säkerheter som används i beräkningen av kapitaltäckning. Fastigheter utgör den största delen av godtagbara säkerheter. Finansiella säkerheter ökade mest i relativa termer. Affärsfastigheter och andra fysiska säkerheter ökade också under året, medan bostadsfastigheter och

kundfordringar minskade något i relativa termer. Fastigheter används ofta som säkerhet i syfte att begränsa kreditrisken. Fastighetssäkerheterna är inte koncentrerade till någon specifik region i Norden eller Baltikum. Övriga fysiska säkerheter utgörs främst av fartyg.

Fördelning av säkerheter

	31 dec 2012	31 dec 2011
Finansiella säkerheter	4,7%	4,1%
Fordringar	1,2%	1,2%
Bostadsfastigheter	70,7%	71,5%
Affärsfastigheter	17,5%	17,3%
Övriga fysiska säkerheter	6,0%	5,9%

K47

Upplysningar om kreditrisk, forts.

Ett vanligt sätt att analysera värdet av säkerheten är att beräkna belåningsgraden, det vill säga kreditexponeringen dividerat med säkerhetens marknadsvärde. I tabellen nedan har hypo-

teksexponeringarna fördelats utifrån olika intervall av belåningsgrad. Under 2012 ökade de hypoteksexponeringar som har en belåningsgrad på mindre än 50 procent.

Belåningsgrad

Bolåneexponering mot privatkunder (retailportföljen)	31 dec 2012		31 dec 2011 ¹	
	Md euro	%	Md euro	%
<50%	97,4	77	92,0	77
50–70%	20,7	16	19,5	16
70–80%	5,6	4	5,3	4
80–90%	2,3	2	2,2	2
>90%	1,2	1	1,2	1
Summa	127,2	100	120,1	100

1) Under 2012 ändrade Nordea beräkningsmodell för LTV så att Nordea nu använder en konsistent modell för hela koncernen. Siffrorna för 2011 har därmed omräknats.

Nordea agerar som förmedlare av kreditderivat, särskilt i Nordiska namn. Nordea använder även kreditderivat för egen räkning för att reducera risken i positioner i företagsobligationer och syntetiska CDO (Collateralised Debt Obligations). När Nordea säljer skydd i en CDO-transaktion bär Nordea risken för förluster i referensportföljen om en kredithändelse inträffar. När Nordea köper skydd i en CDO-transaktion är det säljaren av skyddet som bär risken för förluster i referensportföl-

jen om en kredithändelse inträffar.

Kreditderivat skapar motpartsrisiker på liknade sätt som andra derivattransaktioner. Parter i denna typ av transaktioner har typiskt sett avtal om ställande av säkerheter, där exponeringen täcks av dagliga marginalsäkerheter. Värderingen av CDO:er innefattar justeringar till verkligt värde för modellrisk. Dessa justeringar till verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Collateralised Debt Obligations (CDO) – Exponering¹

Nominellt, mn euro	31 dec 2012		31 dec 2011	
	Köpt skydd	Sålt skydd	Köpt skydd	Sålt skydd
CDO, brutto	1 833	2 816	1 575	2 792
Säkrad exponering	1 442	1 444	1 394	1 394
CDO, netto²	391³	1 372³	181³	1 398⁴
– varav Equity	53	361	114	385
– varav Mezzanine	80	386	65	400
– varav Senior	258	625	2	613

1) First-To-Default swappar är inte klassificerade som CDO:er och ingår därför inte i tabellen. Netto-positionen från köpt skydd uppgår till 214 mn euro (218 mn euro) och netto-positionen från sålt skydd uppgår till 50 mn euro (53 mn euro). Både köpt och sålt skydd är, till merparten, investment grade.

2) Nettoexponeringen exkluderar exponeringar där köpta och sålda andelar är helt identiska avseende säkerhetsstruktur, löptid och valuta.

3) Varav investment grade 207 mn euro (181 mn euro) och sub investment grade 183 mn euro (0 mn euro).

4) Varav investment grade 1 024 mn euro (1 279 mn euro) och sub investment grade 150 mn euro (22 mn euro) och utan rating 220 mn euro (167 mn euro).

Omstrukturerade lån, innevarande år

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Lån före omstrukturering, redovisat värde	13	81
Lån efter omstrukturering, redovisat värde	6	37

1) Avser lån som tidigare klassificerats som osäkra lånefordringar som därefter förbättrats och som vid rapporttillfället inte klassificerats som osäkra lånefordringar.

Egendom övertagen för skyddande av fordran¹

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Omsättningstillgångar, redovisat värde:		
Mark och byggnader	142	105
Aktier och övriga andelar	18	26
Övriga tillgångar	5	6
Summa	165	137

1) I enlighet med Nordeas riktlinjer för egendom övertagen för skyddande av fordran, som följer bankrörelselagen i de länder där Nordea verkar. Tillgångar som används som säkerhet för lånet övertas normalt när kunden inte längre kan fullgöra sina skyldigheter gentemot Nordea. Övertagna tillgångar avyttras senast när full återvinning har uppnåtts.

K47 Upplysningar om kreditrisk, forts.

Tabellen nedan visar förfallna lånefordringar (6 dagar eller mer) som inte bedöms vara osäkra, uppdelade på företags- och privatkunder. Förfallna lånefordringar på företagssidan, som inte bedöms vara osäkra, ökade under året från 1 443 mn

euro till 1 929 mn euro, medan förfallna lånefordringar på privatsidan i stort sett var oförändrade med 1 773 mn euro (1 754 mn euro).

Förfallna lån som inte är osäkra

Mn euro	31 dec 2012		31 dec 2011	
	Företagskunder	Privatkunder	Företagskunder	Privatkunder
6–30 dagar	1 157	1 168	920	991
31–60 dagar	358	315	186	329
61–90 dagar	80	137	114	127
>90 dagar	334	153	222	306
Summa	1 929	1 773	1 442	1 753
Förfallna lån som inte är osäkra dividerat med utlåning till allmänheten efter reserver, %	1,06	1,12	0,85	1,25

Som framgår av tabellen nedan är utlåningen till företag väl-diversifierad sett till lånens storlek. Cirka 69 procent (67 pro-

cent) av företagsutlåningen utgörs av lån på upp till 50 mn euro per kund.

Utlåning till företagskunder, efter lånets storlek

Storlek i mn euro	31 dec 2012		31 dec 2011	
	Utlåning Md euro	%	Utlåning Md euro	%
0–10	78,9	43	75,6	42
10–50	46,2	25	44,9	25
50–100	21,8	12	21,6	12
100–250	25,1	14	24,0	13
250–500	8,8	5	13,2	7
500–	2,0	1	1,9	1
Summa	182,8	100	181,2	100

Räntebärande värdepapper

Mn euro	31 dec 2012			31 dec 2011		
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Summa	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Summa
Stater	20 547	280	20 827	22 165	343	22 508
Kommuner och andra myndigheter	5 192	802	5 994	5 217	431	5 648
Hypoteksinstitut	33 061	1 815	34 876	27 362	2 669	30 031
Övriga kreditinstitut	21 719	3 815	25 534	20 110	4 458	24 568
Företag	4 280	540	4 820	5 350	392	5 742
Företag med lägre kreditbetyg	794	—	794	784	—	784
Övriga	2 094	—	2 094	3 092	—	3 092
Summa	87 687	7 252	94 939	84 080	8 293	92 373

Finansiella rapporter Moderföretaget

Finansiella rapporter, Moderföretaget – innehåll

Resultaträkning	171	Övriga noter	
Rapport över totalresultat	172	M40 Kapitaltäckning	196
Balansräkning	173	M41 Klassificering av finansiella instrument	197
Rapport över förändringar i eget kapital	174	M42 Tillgångar och skulder till verkligt värde	199
Kassaflödesanalys	176	M43 Tillgångar och skulder i utländsk valuta	201
Femårsöversikt	178	M44 Överförda tillgångar och erhållna säkerheter	202
Noter till finansiella rapporter		M45 Löptidsanalys för tillgångar och skulder	202
		M46 Transaktioner med närstående	204
<i>Redovisningsprinciper</i>			
M1 Redovisningsprinciper	179		
<i>Noter till resultaträkningen</i>			
M2 Segmentrapportering	180		
M3 Räntenetto	180		
M4 Avgifts- och provisionsnetto	181		
M5 Nettoresultat av poster till verkligt värde	181		
M6 Utdelningar	181		
M7 Övriga rörelseintäkter	181		
M8 Personalkostnader	182		
M9 Övriga administrationskostnader	183		
M10 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	183		
M11 Kreditförluster, netto	183		
M12 Bokslutsdispositioner	184		
M13 Skatter	184		
<i>Noter till balansräkningen och poster inom linjen</i>			
M14 Statsskuldförbindelser	185		
M15 Utlåning och osäkra lånefordringar	185		
M16 Räntebärande värdepapper	186		
M17 Pantsatta finansiella instrument	186		
M18 Aktier och andelar	186		
M19 Derivatinstrument och säkringsredovisning	187		
M20 Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	189		
M21 Aktier och andelar i koncernföretag	189		
M22 Aktier och andelar i intresseföretag	190		
M23 Immateriella tillgångar	191		
M24 Materiella tillgångar	192		
M25 Övriga tillgångar	192		
M26 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	193		
M27 Skulder till kreditinstitut	193		
M28 In- och upplåning från allmänheten	193		
M29 Emitterade värdepapper	193		
M30 Övriga skulder	193		
M31 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	193		
M32 Avsättningar	193		
M33 Pensionsförpliktelser	194		
M34 Efterställda skulder	194		
M35 Obeskattade reserver	194		
M36 För egna skulder ställda säkerheter	195		
M37 Övriga ställda säkerheter	195		
M38 Ansvarsförbindelser	195		
M39 Åtaganden	196		

Resultaträkning, Moderföretaget

Mn euro	Not	2012	2011
Rörelseintäkter			
Ränteintäkter		2 656	2 626
Räntekostnader		-1 932	-1 946
Räntenetto	M3	724	680
Avgifts- och provisionsintäkter		853	777
Avgifts- och provisionskostnader		-230	-217
Avgifts- och provisionsnetto	M4	623	560
Nettoresultat av poster till verkligt värde	M5	189	234
Utdelningar	M6	3 554	1 534
Övriga rörelseintäkter	M7	501	122
Summa rörelseintäkter		5 591	3 130
Rörelsekostnader			
Allmänna administrationskostnader:			
Personalkostnader	M8	-938	-823
Övriga administrationskostnader	M9	-842	-561
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	M10, M23, M24	-105	-112
Summa rörelsekostnader		-1 885	-1 496
Resultat före kreditförluster		3 706	1 634
Kreditförluster, netto	M11	-19	-20
Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar	M21	-15	-9
Rörelseresultat		3 672	1 605
Bokslutsdispositioner	M12	-103	1
Skatt	M13	-95	-114
Årets resultat		3 474	1 492

Rapport över totalresultat, Moderföretaget

Mn euro	2012	2011
Årets resultat	3 474	1 492
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen		
Finansiella tillgångar som kan säljas: ¹		
Värdeförändringar under året	30	8
Skatt på värdeförändringar under året	-6	-2
Kassaflödessakringar:		
Värdeförändringar under året	179	-27
Skatt på värdeförändringar under året	-48	7
Redovisad i resultaträkningen under året	-176	—
Skatt på redovisad i resultaträkningen under året	46	—
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	25	-14
Totalresultat	3 499	1 478

1) Resultat från omvärderingar relaterade till säkrade risker i verkligt värde säkringar redovisas direkt i resultaträkningen.

Balansräkning, Moderföretaget

Mn euro	Not	31 dec 2012	31 dec 2011
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		180	152
Statsskuldförbindelser	M14	5 092	3 730
Utlåning till kreditinstitut	M15	68 006	59 379
Utlåning till allmänheten	M15	36 214	36 421
Räntebärande värdepapper	M16	11 594	14 584
Pantsatta finansiella instrument	M17	104	1 237
Aktier och andelar	M18	4 742	1 135
Derivatinstrument	M19	5 852	4 339
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	M20	-1 157	-632
Aktier och andelar i koncernföretag	M21	17 659	16 713
Aktier och andelar i intresseföretag	M22	8	5
Immateriella tillgångar	M23	670	658
Materiella tillgångar	M24	121	81
Uppskjutna skattefordringar	M13	19	26
Skattefordringar	M13	41	12
Övriga tillgångar	M25	1 713	2 262
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	M26	1 272	1 279
Summa tillgångar		152 130	141 381
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	M27	19 342	22 441
In- och upplåning från allmänheten	M28	50 263	44 389
Emitterade värdepapper	M29	48 285	45 367
Derivatinstrument	M19	4 166	3 014
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	M20	16	147
Skatteskulder	M13	3	71
Övriga skulder	M30	1 635	1 776
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	M31	1 468	851
Uppskjutna skatteskulder	M13	8	2
Avsättningar	M32	148	90
Pensionsförpliktelser	M33	182	153
Efterställda skulder	M34	7 131	6 154
Summa skulder		132 647	124 455
Obeskattade reserver	M35	108	5
Eget kapital			
Aktiekapital		4 050	4 047
Överkursfond		1 080	1 080
Övriga reserver		12	-13
Balanserade vinstmedel		14 233	11 807
Summa eget kapital		19 375	16 921
Summa skulder och eget kapital		152 130	141 381
För egna skulder ställda säkerheter	M36	4 230	3 530
Övriga ställda säkerheter	M37	6 225	7 264
Ansvarsförbindelser	M38	86 292	24 720
Åtaganden	M39	26 270	25 098

Rapport över förändringar i eget kapital, Moderföretaget

Mn euro	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital ¹				Summa eget kapital
	Aktie-kapital	Överkurs fond	Övriga reserver:			Balanserade vinstmedel	
			Kassa-flödes-säkringar	Finansiella tillgångar som kan säljas			
Ingående balans per 1 jan 2012	4 047	1 080	-20	7	11 807	16 921	
Årets resultat	—	—	—	—	3 474	3 474	
Finansiella tillgångar som kan säljas:							
Värdeförändringar under året	—	—	—	30	—	30	
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	—	-6	—	-6	
Kassaflödessäkringar:							
Värdeförändringar under året	—	—	179	—	—	179	
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	-48	—	—	-48	
Redovisad i resultaträkningen under året	—	—	-176	—	—	-176	
Skatt på redovisad i resultaträkningen under året	—	—	46	—	—	46	
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	—	—	1	24	—	25	
Totalresultat	—	—	1	24	3 474	3 499	
Emitterade C-aktier ²	3	—	—	—	—	3	
Återköp av C-aktier ²	—	—	—	—	-3	-3	
Aktierelaterade ersättningar	—	—	—	—	13	13	
Utdelning för 2011	—	—	—	—	-1 048	-1 048	
Återköp av egna aktier	—	—	—	—	-10	-10	
Utgående balans per 31 dec 2012	4 050	1 080	-19	31	14 233	19 375	
Ingående balans per 1 jan 2011	4 043	1 065	—	1	11 471	16 580	
Årets resultat	—	—	—	—	1 492	1 492	
Finansiella tillgångar som kan säljas:							
Värdeförändringar under året	—	—	—	8	—	8	
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	—	-2	—	-2	
Kassaflödessäkringar:							
Värdeförändringar under året	—	—	-27	—	—	-27	
Skatt på värdeförändringar under året	—	—	7	—	—	7	
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	—	—	-20	6	—	-14	
Totalresultat	—	—	-20	6	1 492	1 478	
Emitterade C-aktier ²	4	—	—	—	—	4	
Återköp av C-aktier ²	—	—	—	—	-4	-4	
Aktierelaterade ersättningar	—	—	—	—	11	11	
Utdelning för 2010	—	—	—	—	-1 168	-1 168	
Försäljning av egna aktier	—	—	—	—	5	5	
Övriga förändringar	—	15 ³	—	—	—	15	
Utgående balans per 31 dec 2011	4 047	1 080	-20	7	11 807	16 921	

1) Fritt eget kapital består förutom av balanserade vinstmedel av en fri fond uppgående till 2 762 mn euro (2 762 mn euro).

2) Avser det långsiktiga incitamentsprogrammet (LTIP). LTIP 2012 risksäkrades genom emission av 2 679 168 C-aktier (LTIP 2011: 4 730 000). Aktierna har återköpts och konverterats till stamaktier. Totalt antal egna aktier relaterade till LTIP är 20,3 miljoner (31 dec 2011: 18,2 miljoner).

3) I samband med aktieemissionen 2009 gjordes en uppskattning av hur stor andel av mervärdesskatt på transaktionskostnader Nordea skulle behöva betala. Denna uppskattning har förändrats 2011 till följd av ändrad rättspraxis.

En beskrivning av posterna i eget kapital återfinns i not K1, Redovisningsprinciper.

Aktiekapital

	Kvotvärde per aktie, euro	Totalt antal aktier	Aktiekapital, euro
Ingående balans per 1 jan 2011	1,0	4 042 542 751	4 042 542 751
Nyemission ¹	1,0	4 730 000	4 730 000
Utgående balans per 31 dec 2011	1,0	4 047 272 751	4 047 272 751
Nyemission ¹	1,0	2 679 168	2 679 168
Utgående balans per 31 dec 2012	1,0	4 049 951 919	4 049 951 919

1) Avser det långsiktiga incitamentsprogrammet (LTIP).

Utdelning per aktie

Slutgiltiga utdelningar redovisas inte förrän dessa har fastställts vid ordinarie bolagsstämma. Vid stämman den 14 mars 2013 föreslås en utdelning för 2012 om 0,34 euro per aktie (verkställd utdelning för 2011 uppgick till 0,26 euro per aktie),

vilket motsvarar totalt 1 370 092 365 euro (verkställd 2011: 1 047 546 038 euro). Årsredovisningen för räkenskapsåret 2012 avspeglar inte detta beslut, som under räkenskapsåret 2013 kommer att redovisas under eget kapital som en disposition av balanserade vinstmedel.

Kassaflödesanalys, Moderföretaget

Mn euro	2012	2011
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	3 672	1 605
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	48	-1 109
Betalda inkomstskatter	-180	-166
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	3 540	330
Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar		
Förändring av statsskuldförbindelser	-1 377	1 401
Förändring av utlåning till kreditinstitut	-9 001	-8 644
Förändring av utlåning till allmänheten	164	-2 663
Förändring av räntebärande värdepapper	2 207	-1 301
Förändring av pantsatta finansiella instrument	1 133	4 923
Förändring av aktier och andelar	-3 615	-876
Förändring av derivatinstrument, netto	249	-283
Förändring av övriga tillgångar	1 320	1 732
Förändring av den löpande verksamhetens skulder		
Förändring av skulder till kreditinstitut	-3 100	-6 202
Förändring av in- och upplåning från allmänheten	5 874	4 768
Förändring av emitterade värdepapper	2 918	11 943
Förändring av övriga skulder	-165	-2 682
Kassaflöde från den löpande verksamheten	147	2 446
Investeringsverksamheten		
Aktieägartillskott till dotterföretag	-935	—
Avyttring av rörelser	—	2
Förvärv av intresseföretag	-3	-1
Avyttring av intresseföretag	-64	-32
Avyttring av materiella tillgångar	0	1
Förvärv av immateriella tillgångar	-95	-74
Avyttring av immateriella tillgångar	1	—
Nettoinvestering av värdepapper, som hålles till förfall	1 119	2 841
Förvärv av övriga finansiella tillgångar	-335	-279
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-312	2 458
Finansieringsverksamheten		
Emission av efterställda skulder	1 495	957
Amortering av efterställda skulder	-618	-2 160
Nyemission	3	19
Återköp/försäljning av egna aktier, inkl. förändringar i tradingportföljen	-13	1
Utbetald utdelning	-1 048	-1 168
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-181	-2 351
Årets kassaflöde	-346	2 553
Likvida medel vid årets början	8 052	5 499
Omräkningsdifferens	0	0
Likvida medel vid årets slut	7 706	8 052
Förändring	-346	2 553

Kommentarer till kassaflödesanalysen

Kassaflödesanalysen har upprättats i enlighet med IAS 7. Kassaflödesanalysen visar in- och utbetalningar av likvida medel under året. Nordeas kassaflödesanalys har upprättats enligt den indirekta metoden, vilket innebär att rörelseresultatet har justerats för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar, som t ex avskrivningar och kreditförluster. Redovisning av kassaflöden indelas i kategorierna löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Den löpande verksamheten

Den löpande verksamheten utgörs av den huvudsakliga intäktbringande verksamheten och kassaflödet härrör huvudsakligen från rörelseresultatet, justerat för poster som inte ingår i kassaflödet samt för betalda inkomstskatter. Justering för icke kassaflödespåverkande poster innefattar:

Mn euro	2012	2011
Avskrivningar	95	110
Nedskrivningar	25	11
Kreditförluster	42	41
Orealiserade värdeförändringar	-563	-832
Realisationsvinster/-förluster (netto)	0	0
Förändring av upplupna kostnader/intäkter och avsättningar	690	-89
Anticiperade utdelningar	-468	-1 055
Koncernbidrag	-303	-355
Omräkningsdifferenser	-72	86
Förändring av verkligt värde av den säkrade posten, tillgångar/skulder (netto)	566	962
Övrigt	36	12
Summa	48	-1 109

Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder innefattar tillgångar och skulder som ingår i den normala affärsverksamheten, som t ex utlåning, inlåning och emitterade värdepapper. Förändringar i derivatinstrument redovisas netto.

I kassaflödet från löpande verksamhet ingår erhållen ränta och betald ränta med följande belopp:

Mn euro	2012	2011
Erhållen ränta	2 823	2 502
Betald ränta	1 852	1 820

Investeringsverksamheten

Investeringsverksamheten omfattar förvärv och avyttring av anläggningstillgångar, finansiella såväl som materiella och immateriella.

Finansieringsverksamheten

Finansieringsverksamheten utgörs av den verksamhet som medför förändringar i eget kapital och efterställda skulder, som t ex nyemission av aktier, utdelningar och emission/amortering av efterställda skulder.

Likvida medel

Följande poster ingår i likvida medel:

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	180	152
Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran	7 526	7 900
Summa	7 706	8 052

Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel inklusive utländska sedlar och mynt. Tillgodohavanden hos centralbanker utgörs av tillgodohavanden på konton hos centralbanker och postgiron i myndighetsform, där följande förutsättningar är uppfyllda:

– centralbanken eller postgirot är hemmahörande i det land där institutet är etablerat
– tillgodohavandet kan disponeras fritt när som helst.

Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran, utgörs av likvida tillgångar som inte representeras av obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Femårsöversikt, Moderföretaget

Resultaträkning

Mn euro	2012	2011	2010	2009	2008
Räntenetto	724	680	584	666	523
Avgifts- och provisionsnetto	623	560	571	456	468
Nettoresultat av poster till verkligt värde	189	234	157	152	-13
Utdelningar	3 554	1 534	2 203	973	2 063
Övriga rörelseintäkter	501	122	123	123	190
Summa rörelseintäkter	5 591	3 130	3 638	2 370	3 231
Allmänna administrationskostnader:					
Personalkostnader	-938	-823	-745	-644	-676
Övriga administrationskostnader	-842	-561	-526	-443	-473
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-105	-112	-112	-106	-103
Summa rörelsekostnader	-1 885	-1 496	-1 383	-1 193	-1 252
Resultat före kreditförluster	3 706	1 634	2 255	1 177	1 979
Kreditförluster, netto	-19	-20	-33	-165	-80
Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar	-15	-9	-105	—	-26
Rörelseresultat	3 672	1 605	2 117	1 012	1 873
Bokslutsdispositioner	-103	1	0	-3	4
Skatt	-95	-114	-115	-24	11
Årets resultat	3 474	1 492	2 002	985	1 888

Balansräkning

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2010	31 dec 2009	31 dec 2008
Statsskuldförbindelser och räntebärande värdepapper	16 686	18 314	20 706	20 675	12 178
Utlåning till kreditinstitut	68 006	59 379	48 151	43 501	43 855
Utlåning till allmänheten	36 214	36 421	33 800	28 860	29 240
Aktier och andelar i koncernföretag	17 659	16 713	16 690	16 165	15 866
Övriga tillgångar	13 565	10 554	14 458	9 125	11 895
Tillgångar	152 130	141 381	133 805	118 326	113 034
Skulder till kreditinstitut	19 342	22 441	28 644	30 187	34 713
In- och upplåning från allmänheten	50 263	44 389	39 620	34 617	33 457
Emitterade värdepapper	48 285	45 367	33 424	22 119	17 949
Efterställda skulder	7 131	6 154	7 135	6 605	6 829
Övriga skulder/obeskattade reserver	7 734	6 109	8 402	9 298	7 615
Eget kapital	19 375	16 921	16 580	15 500	12 471
Skulder och eget kapital	152 130	141 381	133 805	118 326	113 034

M1

Redovisningsprinciper

Grunder för presentationen

Årsredovisningen för moderföretaget, Nordea Bank AB (publ), upprättas i enlighet med Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och IFRS, med de tillägg och undantag som följer av rekommendation RFR 2 "Redovisning för juridiska personer", utfärdad av Rådet för finansiell rapportering, och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:25, med tillägg i FFFS 2009:11 och 2011:54). Enligt RFR 2 ska moderföretaget tillämpa alla standarder och tolkningar som utfärdats av IASB och IFRS IC i den mån detta är möjligt inom ramen för svensk redovisningslagstiftning, och därvid beakta den nära kopplingen mellan finansiell rapportering och beskattning. Rekommendationen fastställer vilka undantag och tillägg till IFRS som ska göras.

Koncernens redovisningsprinciper, vilka beskrivs i not K1 "Redovisningsprinciper", är tillämpliga även för moderföretaget men hänsyn tagen till den information som följer nedan.

Förändrade redovisningsprinciper och presentation

I allt väsentligt är redovisningsprinciperna, beräkningsgrunderna och presentationen oförändrade jämfört med årsredovisningen 2011, förutom främst för kategoriseringen av provisioner i not M4, "Avgifts- och provisionsnetto", och definitionen av osäkra lånefordringar i not M15, "Utlåning och osäkra lånefordringar". Dessa förändringar förklaras ytterligare nedan.

Mer information om övriga förändringar i IFRS implementerade 2012, vilka inte haft någon betydande påverkan på moderföretaget, samt om kommande förändringar i IFRS som Nordea ännu inte har implementerat, återfinns i avsnitt 2 "Förändrade redovisningsprinciper och presentation" och avsnitt 3 "Förändringar i IFRS som ännu inte tillämpas av Nordea" i not K1 "Redovisningsprinciper". Slutsatserna i dessa avsnitt gäller, i förekommande fall, även för moderföretaget.

Definition av osäkra lånefordringar

Definitionen av osäkra lånefordringar har ändrats och upplysningarna innefattar all utlåning som, till följd av identifierade förlusthändelser, har skrivits ned antingen individuellt, för individuella lånefordringar med betydande värde, eller på portföljnivå, för individuellt obetydliga lånefordringar.

Denna definitionen av osäkra lånefordringar ger en mer detaljerad information om de lån som faktiskt är osäkra.

Resultat- och balansräkningen har inte påverkats av den här förändringen. Jämförelsetalen har justerats på motsvarande sätt och redovisas i tabellen nedan.

Mn euro	31 dec 2011	
	Ny princip	Tidigare princip
Osäkra lånefordringar	366	315
– reglerade	245	254
– oreglerade	121	61

Kategorisering av provisioner

Kategoriseringen av provisioner inom "Avgifts- och provisionsnetto" har förbättrats genom att slå samman liknande typer av provisioner. Provisioner från värdepappersemissioner, förvärvsfinansiering och emissionstjänster har omklassificerats från "Betalingar" och "Övriga provisionsintäkter" till de nya posterna "Courtage, värdepappersemissioner och för-

värvsfinansiering" och "Depå- och emissionstjänster". Den här kategoriseringen beskriver på ett bättre sätt de typer av provisioner som redovisas i resultaträkningen. Jämförelsetalen har justerats på motsvarande sätt och redovisas i tabellen nedan.

Mn euro	Jan-dec 2011	
	Ny princip	Tidigare princip
Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering	116	104
Depå- och emissionstjänster	17	11
Betalningar	106	121
Övriga provisionsintäkter	42	45

Redovisningsprinciper som endast avser moderföretaget Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag

Moderföretagets aktier och andelar i dotterföretag och intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde. Prövning av nedskrivningsbehovet görs i enlighet med IAS 36 "Nedskrivningar". Varje balansdag prövas alla innehav i dotterföretag och intresseföretag med avseende på indikationer om nedskrivningsbehov. Om sådana indikationer finns görs en analys för att bedöma huruvida det redovisade värdet för varje aktieinnehav är fullt återvinningsbart. Återvinningsvärdet är det högre av verkligt värde, efter avdrag för försäljningskostnader, och nyttjandevärde. Eventuell nedskrivningskostnad beräknas som skillnaden mellan redovisat värde och återvinningsvärde och klassificeras i resultaträkningen som "Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar".

Utdelningar

Utdelningar till aktieägarna i Nordea Bank AB (publ) redovisas som en skuld efter godkännande av ordinarie årsstämma.

Utdelningar som lämnas av koncernföretag till moderföretag anteciperas om moderföretaget självt kan bestämma utdelningens storlek och om formellt beslut har fattats innan årsredovisningen publiceras. Utdelningar från koncern- och intresseföretag redovisas under intäktsposten "Utdelningar".

Skillnader i jämförelse med IFRS

Tillämpade redovisningsprinciper avviker huvudsakligen från IFRS i följande avseenden:

Goodwillavskrivning

Enligt IAS 38 ska goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämd nyttjandeperiod inte skrivas av i koncernredovisningen. I moderföretaget redovisning skrivs goodwill av på samma sätt som övriga immateriella tillgångar i enlighet med bestämmelserna i Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, d v s vanligtvis under en period av fem år såvida inte, i undantagsfall, en längre avskrivningsperiod är befogad.

Funktionell valuta

Euro är funktionell valuta och rapporteringsvaluta för Nordea Bank AB (publ). Alla transaktioner i andra valutor omräknas till euro i enlighet med riktlinjerna i avsnitt 9 "Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta" i not K1 "Redovisningsprinciper".

M1 Redovisningsprinciper, forts.

Pensioner

Redovisningsprinciperna för förmånsbestämda pensionsförpliktelser följer svensk lagstiftning (Tryggandelagen) och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skatteavdrag. De stora skillnaderna jämfört med IAS 19 avser främst hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen baseras på aktuell lönenivå, utan antaganden om framtida löneökningar, samt att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen när de inträffar.

I Sverige garanteras förmånsbestämda pensionsförpliktelser genom en pensionsstiftelse eller redovisas som en skuld. Inga pensionstillgångar redovisas. Pensionskostnaderna i moderföretaget, vilka klassificeras som "Personalkostnader" i resultaträkningen, utgörs av förändringar i redovisade pensionsavsättningar (inklusive särskild löneskatt) för aktiva anställda, utbetalda pensioner, avsättningar till/gottgörelse från pensionsstiftelse och tillhörande särskild löneskatt.

Koncernbidrag

Koncernbidrag som lämnas till dotterföretag redovisas som en ökning av värdet på aktier och andelar i dotterföretag, efter avdrag för skatt. Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas som utdelning. Eventuella skatteeffekter från erhållna koncernbidrag klassificeras i resultaträkningen som "Skatt".

Obeskattade reserver

Moderföretaget redovisar obeskattade reserver, som utgörs av överavskrivningar och avsättning till periodiseringsfond, enligt gällande skattelagstiftning. I koncernredovisningen har obeskattade reserver i balansräkningen fördelats på posterna "Balanserade vinstmedel" och "Uppskjutna skatteskulder".

M2 Segmentrapportering

Geografisk information

Mn euro	Sverige		Finland ¹		Norge ¹		Danmark ¹		Övriga ¹		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Räntenetto	724	680	—	—	—	—	—	—	—	—	724	680
Avgifts- och provisionsnetto	623	560	—	—	—	—	—	—	—	—	623	560
Nettoresultat av poster till verkligt värde	189	234	—	—	—	—	—	—	—	—	189	234
Utdelningar	368	421	3 142	1 018	8	29	7	7	29	59	3 554	1 534
Övriga rörelseintäkter	501	122	—	—	—	—	—	—	—	—	501	122
Summa rörelseintäkter	2 405	2 017	3 142	1 018	8	29	7	7	29	59	5 591	3 130

1) Avser utdelning från dotterföretag.

M3 Räntenetto

Mn euro	2012	2011
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	990	950
Utlåning till allmänheten	1 203	1 164
Räntebärande värdepapper	405	460
Övriga ränteintäkter	58	52
Summa ränteintäkter	2 656	2 626
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-172	-275
In- och upplåning från allmänheten	-536	-549
Emitterade värdepapper	-1 027	-888
Efterställda skulder	-328	-294
Övriga räntekostnader ¹	131	60
Summa räntekostnader	-1 932	-1 946
Räntenetto	724	680

1) Räntenettet från derivatinstrument, som värderas till verkligt värde och är kopplade till Nordea's upplåning. Det kan ha både positiv och negativ påverkan på övriga räntekostnader, för mer information se not K1.

Ränteintäkter från finansiella instrument som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen uppgår till 2 314 mn euro (2 260 mn euro). Räntekostnader från finansiella instrument som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen uppgår till -2 089 mn euro (-1 990 mn euro).

Ränta på osäkra lånefordringar uppgår till en obetydlig del av ränteintäkter.

M4 Avgifts- och provisionsnetto

Mn euro	2012	2011
Provisioner från kapitalförvaltning	90	90
Livförsäkring	8	10
Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering	147	116
Depå- och emissionstjänster	14	17
Inlåning	29	25
Summa sparrelaterade provisioner	288	258
Betalningar	111	106
Kort	224	202
Summa betalningsprovisioner	335	308
Utlåning	137	133
Garantier och dokumentbetalningar	68	36
Summa låneprovisioner	205	169
Övriga provisionsintäkter	25	42
Avgifts- och provisionsintäkter	853	777
Sparande och placeringar	-37	-32
Betalningar	-27	-35
Kort	-116	-102
Statliga garantiprogram	-43	-42
Övriga provisionskostnader	-7	-6
Avgifts- och provisionskostnader	-230	-217
Avgifts- och provisionsnetto	623	560

Avgifts- och provisionsintäkter från finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 167 mn euro (158 mn euro).

Avgifts- och provisionsintäkter från förvaltningsverksamhet som resulterar i innehav eller placering i tillgångar för kunders räkning och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 245 mn euro (217 mn euro). Motsvarande belopp för avgifts- och provisionskostnader är -37 mn euro (-32 mn euro).

M5 Nettoresultat av poster till verkligt värde

Mn euro	2012	2011
Aktier och andelar samt andra aktierelaterade instrument	30	45
Räntebärande värdepapper och andra räntelaterade instrument	87	98
Övriga finansiella instrument	41	-6
Valutakursförändringar	31	97
Summa	189	234
Nettoresultat från kategorier av finansiella instrument		
Mn euro	2012	2011
Finansiella instrument redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	17	40
Finansiella instrument som innehas för handel ¹	144	140
Finansiella instrument under verkligt värde säkringsredovisning	-13	7
- varav nettoresultat på säkringsinstrument	506	901
- varav nettoresultat på säkrade poster	-519	-894
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	0	—
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	0	-8
Valutakursförändringar exkl. valutasäkringar	41	55
Övrigt	0	—
Summa	189	234

1) Varav periodiserade dag 1-resultat uppgår till 0 mn euro (0 mn euro).

M6 Utdelningar

Mn euro	2012	2011
Utdelningar		
Nordea Bank Finland Abp	3 125	1 000
Nordea Bank Norge ASA	—	29
Nordea Life Holding AB	18	26
Nordea Investment Management AB	47	40
Nordea Bank S.A Luxembourg	10	40
Nordea Investment Funds Company I SA	19	19
Nordea Investment Funds Company Finland Ltd	17	18
Nordea Ejendomsinvestering A/S	7	7
Nordea Fondene Norge AS	8	0
Koncernbidrag		
Nordea Hypotek AB	208	302
Nordea Fonder AB	2	28
Nordea Finans AB	93	25
Nordic Baltic Holding AB	0	0
Summa	3 554	1 534

M7 Övriga rörelseintäkter

Mn euro	2012	2011
Avyttring av aktier och andelar	—	3
Rörelseintäkter från dotterföretag	439	52
Övrigt	62	67
Summa	501	122

M8

Personalkostnader

Mn euro	2012	2011
Löner och arvoden (specifikation nedan) ¹	-590	-498
Pensionskostnader (specifikation nedan)	-144	-110
Sociala kostnader	-194	-186
Övriga personalkostnader	-10	-29
Summa	-938	-823

Löner och arvoden:

Till ledande befattningshavare ²		
– Fast ersättning och förmåner	-6	-6
– Prestationsbaserad ersättning	-3	-2
– Avsättning till vinstandelsstiftelsen	0	0
Summa	-9	-8
Till övriga anställda	-581	-490
Summa	-590	-498

1) Avsättning till vinstandelsstiftelsen 2012 uppgår till 20 mn euro (4 mn euro) varav 18 mn euro (7 mn euro) är en ny avsättning och 2 mn euro (-3 mn euro) är relaterad till tidigare år.

2) Ledande befattningshavare inkluderar styrelse (inklusive suppleanter), koncernchef, vice koncernchef, vice verkställande direktörer och koncernledning i moderföretaget. Tidigare styrelseledamöter (inklusive suppleanter), koncernchefer, vice koncernchefer, verkställande direktörer samt vice verkställande direktörer är inkluderade. Ledande befattningshavare uppgår till 17 (19) positioner.

Mn euro	2012	2011
Pensionskostnader¹		
Förmånsbestämda pensionsplaner	-90	-67
Avgiftsbestämda pensionsplaner	-54	-43
Summa	-144	-110

1) Pensionskostnader avseende samtliga ledande befattningshavare, se not K7.

Svenska Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om ersättningspolicier

De kvalitativa upplysningarna i enlighet med dessa föreskrifter redovisas i det separata avsnittet om ersättningar i förvaltningsberättelsen. De kvantitativa upplysningarna kommer att redovisas i en separat rapport som publiceras på Nordeas hemsida (www.nordea.com) en vecka före årsstämman den 14 mars 2013.

Ersättningar till styrelse, koncernchef och koncernledning

Löner och arvoden till styrelse, koncernchef och koncernledning, se not K7.

Utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner

Utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner uppgår till 0 mn euro (0 mn euro). Ränteintäkter på dessa lån uppgår till 0 mn euro (0 mn euro). För information om lånevillkor, se not K7.

Långsiktiga incitamentsprogram

Deltagandet i det "Långsiktiga incitamentsprogrammet" (LTIP) kräver att deltagarna tar direkt ägarskap genom att investera i Nordeaaktier. För ytterligare information om villkor och krav, se not K7.

För information om antalet utestående rättigheter i LTIP-programmen, se not K7. Alla rättigheter i LTIP-programmen, både till anställda i moderföretaget likväl som anställda i dotterföretaget, är utställda av Nordea Bank AB (publ).

Kostnaderna i nedanstående tabell avser endast anställda i Nordea Bank AB (publ).

Kostnad för aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument¹

Mn euro	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009	LTIP 2008
Förväntad kostnad för hela programmet	-8	-8	-4	-4	-3
Maximal kostnad för hela programmet	-13	-10	-7	-4	-3
Kostnad under 2012	-2	-3	-1	—	—
Kostnad under 2011	—	-1	-1	-1	—

1) Exklusive sociala avgifter.

Vid beräkning av den förväntade kostnaden för LTIP 2010, LTIP 2011 och LTIP 2012 har en förväntad årlig personalomsättning om 5 procent använts. Den förväntade kostnaden redovisas över intjänandeperioden om 36 månader (LTIP 2010, 2011 och 2012) respektive 24 månader (LTIP 2009 och 2008).

Aktierelaterad ersättning som regleras med kontanter

Nordea tillämpar uppskjuten aktierelaterad ersättning på delar av den rörliga ersättningen till vissa kategorier av medarbetare. Som index används Nordeas totalavkastning (TSR) och ersättningen tilldelas medarbetaren antingen i sin helhet efter, eller i lika delar årligen under, den tre- till femåriga uppskjutandeperioden. Sedan 2011 tillämpar Nordea också TSR-relaterad ersättning med förfoganderestriktioner på delar av den rörliga ersättningen till vissa kategorier av medarbetare. Tabellen nedan omfattar endast uppskjuten ersättning som indexerats till Nordeas TSR. Nordea tillämpar också uppskjuten ersättning på delar som inte är kopplade till TSR, och dessa ingår inte i tabellen nedan. Ytterligare information om samtliga uppskjutna belopp finns i den separata rapport om ersättningar som publiceras på Nordeas hemsida (www.nordea.com).

Mn euro	2012	2011
Uppskjuten TSR-relaterad ersättning vid årets början	1	2
Intjänad uppskjuten/kvarhållen TSR-relaterad ersättning under året	1	0
TSR-indexering under året	0	0
Utbetalningar under året ¹	0	-1
Omräkningsdifferenser	0	0
Uppskjuten TSR-relaterad ersättning vid årets slut²	2	1

1) Inga justeringar till följd av bortfall har gjorts under 2012.

2) Varav 1 mn euro är tillgängligt för medarbetarna under 2013. Eftersom beslut om fördelningen av rörlig ersättning inte fattas under innevarande räkenskapsår avser uppskjuten ersättning under året rörlig ersättning intjänad under föregående år.

Medelantal anställda

	Summa		Män		Kvinnor	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Omräknat till heltidstjänster						
Sverige	6 601	7 023	2 910	3 071	3 691	3 952
Övriga länder	1 203	202	737	92	466	110
Summa genomsnitt	7 804	7 225	3 647	3 163	4 157	4 062

M8

Personalkostnader, forts.

Fördelning efter kön, ledande befattningshavare

Procent	31 dec	31 dec
	2012	2011
Nordea Bank AB (publ)		
Styrelse – män	67	62
Styrelse – kvinnor	33	38
Övriga ledande befattningshavare – män	88	88
Övriga ledande befattningshavare – kvinnor	12	12

M9

Övriga administrationskostnader

Mn euro	2012	2011
Informationsteknologi	-500	-220
Marknadsföring och representation	-33	-33
Porto-, transport-, telefon- och kontorskostnader	-69	-70
Hyses-, lokal- och fastighetskostnader	-114	-116
Övrigt ¹	-126	-122
Summa	-842	-561

1) Inkluderar arvoden och ersättning till revisorer enligt nedanstående fördelning.

Revisionsarvoden

Mn euro	2012	2011
KPMG		
Revisionsuppdrag	-2	-2
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-1	0
Skatterådgivning	0	0
Övriga uppdrag	-1	-4
Summa	-4	-6

M10

Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

Mn euro	2012	2011
Avskrivningar		
Materiella tillgångar (not M24)		
Inventarier	-22	-24
Byggnader	0	0
Immateriella tillgångar (not M23)		
Goodwill	-49	-69
Programvara	-20	-12
Övriga immateriella tillgångar	-4	-5
Summa	-95	-110

Nedskrivningar

Mn euro	2012	2011
Immateriella tillgångar (not M23)		
Programvara	-10	-2
Summa	-10	-2
Summa	-105	-112

M11

Kreditförluster, netto

Mn euro	2012	2011
Fördelat per kategori		
Utlåning till kreditinstitut	-1	1
– varav avsättningar	-5	—
– varav nedskrivningar	0	-4
– varav reserveringar	0	4
– varav återföringar	4	1
Utlåning till allmänheten	-15	-26
– varav avsättningar	-69	-75
– varav nedskrivningar	-65	-63
– varav reserveringar	27	35
– varav återföringar	69	56
– varav återvinningar	23	21
Poster utanför balansräkningen ¹	-3	5
– varav avsättningar	-5	-1
– varav återföringar	2	6
Summa	-19	-20
Specifikation		
Förändringar av reserveringar i balansräkningen	-4	-13
– varav Utlåning, individuellt värderade ²	-14	-27
– varav Utlåning, gruppvis värderade ²	13	9
– varav Poster utanför balansräkningen, individuellt värderade ¹	0	1
– varav Poster utanför balansräkningen, gruppvis värderade ¹	-3	4
Förändringar redovisade direkt i resultaträkningen	-15	-7
– varav konstaterade kreditförluster, individuellt värderade	-38	-28
– varav realiserade återvinningar, individuellt värderade	23	21
Summa	-19	-20

1) Ingår i not M32 Avsättningar som "Transfereringsrisker, åtaganden utanför balansräkningen", "Garantier".

2) Ingår i not M15 Utlåning och osäkra lånefordringar.

Nyckeltal

	2012	2011
Kreditförluster på årsbasis, punkter	5	6
– varav individuella	8	10
– varav gruppvisa	-3	-4

M12

Bokslutsdispositioner

Mn euro	2012	2011
Förändring av periodiseringsfond	-103	—
Förändring av avskrivningar utöver plan, inventarier	0	1
Summa	-103	1

M13

Skatter

Skattekostnad

Mn euro	2012	2011
Aktuell skatt ¹	-88	-125
Uppskjuten skatt	-7	11
Summa	-95	-114

1) Varav skatt hänförlig till tidigare år — 16

Skatten på rörelseresultatet skiljer sig på följande sätt från det teoretiska belopp som kan beräknas med hjälp av skattesatsen i Sverige:

Mn euro	2012	2011
Resultat före skatt	3 569	1 606
Skatt beräknad med en skattesats om 26,3 procent	-939	-422
Ej skattepliktiga intäkter	872	314
Ej skattemässigt avdragsgilla kostnader	-26	-22
Justeringar avseende tidigare år	—	16
Ändrad skattesats ¹	-2	—
Skattekostnad	-95	-114
Genomsnittlig effektiv skattesats	3%	7%

1) Beroende på ändrad skattesats från 26,3% till 22,0%.

Uppskjuten skatt

Mn euro	Uppskjutna skattefordringar		Uppskjutna skatteskulder	
	2012	2011	2012	2011
Uppskjuten skatt relaterad till:				
Derivatinstrument	5	7	8	2
Pensionsförpliktelser	8	7	—	—
Skulder/avsättningar	6	12	0	0
Summa	19	26	8	2
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	14	8	0	0

Mn euro	2012	2011
Förändringar i uppskjutna skattefordringar/skatteskulder, netto		
Belopp vid årets början (netto)	24	8
Uppskjuten skatt hänförlig till poster i övrigt totalresultat	-8	5
Förvärv m m	2	—
Uppskjuten skatt i resultaträkningen	-7	11
Belopp vid årets slut (netto)	11	24

Aktuell och uppskjuten skatt redovisad i övrigt totalresultat

Uppskjuten skatt hänförlig till finansiella tillgångar som kan säljas	-6	-2
Uppskjuten skatt hänförlig till kassaflödessakringar	-2	7
Summa	-8	5

Aktuella skattefordringar	41	12
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	—	—
Aktuella skatteskulder	3	71
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	—	—

M14

Statsskuldförbindelser

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Stater ¹	4 907	4 868
Kommuner och andra myndigheter	289	99
Summa	5 196	4 967
– varav Pantsatta finansiella instrument (not M17)	104	1 237
Summa	5 092	3 730

1) Varav 17 mn euro (353 mn euro) redovisade till upplupet anskaffningsvärde med ett nominellt värde av 17 mn euro (353 mn euro).

M15

Utlåning och osäkra lånefordringar

Mn euro	Kreditinstitut		Allmänheten		Summa	
	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011
Lånefordringar som inte är osäkra ¹	68 011	59 374	36 111	36 274	104 122	95 648
Osäkra lånefordringar ¹	—	9	296	357	296	366
– varav reglerade	—	9	118	236	118	245
– varav oreglerade	—	—	178	121	178	121
Lånefordringar före reserver	68 011	59 383	36 407	36 631	104 418	96 014
Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar	–1	–2	–132	–130	–133	–132
– varav reglerade	—	—	–61	–93	–61	–93
– varav oreglerade	–1	–2	–71	–37	–72	–39
Reserver för gruppvis värderade osäkra lånefordringar	–4	–2	–61	–80	–65	–82
Reserver	–5	–4	–193	–210	–198	–214
Lånefordringar, redovisat värde	68 006	59 379	36 214	36 421	104 220	95 800

1) Jämförelsetalen har omräknats för att få överensstämmelse mellan åren, se not M1 för mer information.

Avstämning av reserver för osäkra lånefordringar¹

Mn euro	Kreditinstitut			Allmänheten			Summa		
	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Summa	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Summa	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Summa
Ingående balans per 1 jan 2012	–2	–2	–4	–130	–80	–210	–132	–82	–214
Avsättningar	—	–5	–5	–63	–5	–68	–63	–10	–73
Återföringar	1	3	4	48	20	68	49	23	72
Förändringar redovisade i resultaträkningen	1	–2	–1	–15	15	0	–14	13	–1
Reserver som tagits i anspråk för nedskrivningar	—	—	—	27	—	27	27	—	27
Omklassificeringar	—	—	—	–8	7	–1	–8	7	–1
Valutakursdifferenser	—	—	—	–6	–3	–9	–6	–3	–9
Utgående balans per 31 dec 2012	–1	–4	–5	–132	–61	–193	–133	–65	–198
Ingående balans per 1 jan 2011	–6	–2	–8	–136	–88	–224	–142	–90	–232
Avsättningar	—	0	0	–66	–8	–74	–66	–8	–74
Återföringar	—	—	—	39	17	56	39	17	56
Förändringar redovisade i resultaträkningen	—	0	0	–27	9	–18	–27	9	–18
Reserver som tagits i anspråk för nedskrivningar	4	—	4	35	—	35	39	—	39
Valutakursdifferenser	—	—	—	–2	–1	–3	–2	–1	–3
Utgående balans per 31 dec 2011	–2	–2	–4	–130	–80	–210	–132	–82	–214

1) Se not M11 Kreditförluster, netto.

M15

Utlåning och osäkra lånefordringar, forts.

Reserver och avsättningar

Mn euro	Kreditinstitut		Allmänheten		Summa	
	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011
Reserver för poster i balansräkningen	-5	-4	-193	-210	-198	-214
Avsättningar för poster utanför balansräkningen	-117	-2	-2	-1	-119	-3
Summa reserver och avsättningar	-122	-6	-195	-211	-317	-217

Nyckeltal¹

	31 dec 2012	31 dec 2011
Andel osäkra lånefordringar, brutto, punkter ¹	28	38
Andel osäkra lånefordringar, netto, punkter ¹	16	24
Total reserveringsgrad, punkter	19	22
Reserver i relation till osäkra lånefordringar, % ¹	45	36
Totala reserver i relation till osäkra lånefordringar, % ¹	67	58

1) Jämförelsetalen har omräknats för att få överensstämmelse mellan åren, se not M1 för mer information.

M16

Räntebärande värdepapper

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Emitterade av andra låntagare ¹	11 594	14 584
Summa	11 594	14 584
- varav Pantsatta finansiella instrument (not 17)	—	—
Summa	11 594	14 584
Noterade värdepapper	11 530	14 064
Onoterade värdepapper	64	520
Summa	11 594	14 584

1) Varav 864 mn euro (1 648 mn euro) redovisade till upplupet anskaffningsvärde med ett nominellt värde av 863 mn euro (1 634 mn euro).

M18

Aktier och andelar

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Aktier	4 741	1 131
Aktier övertagna för skyddande av fordran	1	4
Summa	4 742	1 135
Noterade aktier	4 713	1 100
Onoterade aktier	29	35
Summa	4 742	1 135
- varav förväntas att avyttras efter mer än 1 år	30	38

M17

Pantsatta finansiella instrument

Pantsatta finansiella instrument

Vid återköpstransaktioner och värdepapperslån överförs icke-kontanta tillgångar som säkerhet. Om den mottagande parten har rätt att sälja eller i sin tur pantsätta tillgången omklassificeras den i balansräkningen till posten Pantsatta finansiella instrument.

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Statsskuldförbindelser	104	1 237
Summa	104	1 237

För mer information om överförda tillgångar och omvända återköpsavtal, se not M44.

M19

Derivatinstrument och säkringsredovisning

31 dec 2012, mn euro	Verkligt värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
Derivatinstrument för handel			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	2 469	2 683	127 698
FRA	22	21	25 052
Ränteterminer	—	6	1 839
Optioner	0	0	379
Övriga	0	—	1 165
Summa	2 491	2 710	156 133
Aktierelaterade kontrakt			
Aktieswappar	83	149	350
Terminskontrakt	1	0	21
Optioner	61	67	1 987
Summa	145	216	2 358
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	629	609	13 541
Valuteterminer	63	124	23 979
Summa	692	733	37 520
Kreditrelaterade kontrakt			
Credit Default Swaps (CDS)	—	0	1
Summa	—	0	1
Övriga kontrakt			
Övriga	26	0	1 867
Summa	26	0	1 867
Summa derivatinstrument för handel	3 354	3 659	197 879
Derivatinstrument för säkringsredovisning			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	2 058	263	32 653
Optioner	0	0	642
Summa	2 058	263	33 295
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	440	244	7 475
Summa	440	244	7 475
Summa derivatinstrument för säkringsredovisning	2 498	507	40 770
– varav säkring av verkligt värde	2 396	382	19 886
– varav kassaflödessäkring	102	125	20 884
Samtliga kontrakt	5 852	4 166	238 649

M19

Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

31 dec 2011, mn euro	Verkligt värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
Derivatinstrument för handel			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	1 783	2 029	130 296
FRA	83	109	109 281
Ränteterminer	2	16	1 553
Optioner	5	6	21 133
Övriga	0	0	11 221
Summa	1 873	2 160	273 484
Aktierelaterade kontrakt			
Aktieswappar	124	14	131
Terminskontrakt	7	0	22
Optioner	51	28	1 421
Summa	182	42	1 574
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	398	375	16 109
Valuteterminer	24	215	16 397
Optioner	0	0	0
Summa	422	590	32 506
Kreditrelaterade kontrakt			
Credit Default Swaps (CDS)	—	4	110
Summa	—	4	110
Övriga kontrakt			
Övriga	0	8	2 066
Summa	0	8	2 066
Summa derivatinstrument för handel	2 477	2 804	309 740
Derivatinstrument för säkringsredovisning			
Ränterelaterade kontrakt			
Ränteswappar	1 411	189	22 025
Optioner	0	0	37
Summa	1 411	189	22 062
Valutarelaterade kontrakt			
Ränte- och valutaswappar	451	21	3 565
Summa	451	21	3 565
Summa derivatinstrument för säkringsredovisning	1 862	210	25 627
Samtliga kontrakt	4 339	3 014	335 367

M20 Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer

Tillgångar Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Redovisat värde vid årets början	-632	795
Förändringar under året		
Omvärdering av säkrad post	-525	-1 427
Redovisat värde vid årets slut	-1 157	-632
Skulder Mn euro		
Redovisat värde vid årets början	147	749
Förändringar under året		
Omvärdering av säkrad post	-131	-602
Redovisat värde vid årets slut	16	147

Redovisat värde vid årets slut avser ackumulerade förändringar i verkligt värde för de räntestrukturerperioder i vilka den säkrade posten är en tillgång respektive en skuld. När den hedgade posten är en tillgång, redovisas förändringen i verkligt värde inom tillgångar och när den hedgade posten är en skuld, redovisas förändringen i verkligt värde inom skulder.

M21 Aktier och andelar i koncernföretag

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Anskaffningsvärde vid årets början	17 318	17 286
Årets inköp/kapitaltillskott	958	26
IFRS 2 kostnader ¹	3	6
Anskaffningsvärde vid årets slut	18 279	17 318
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-605	-596
Nedskrivningar under året	-15	-9
Omklassificeringar	—	—
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-620	-605
Redovisat värde	17 659	16 713

1) Allokering av IFRS 2 kostnader för LTIP 2007–2012 avseende dotterföretagen. För mer information, se not M8.

– Varav noterade aktier — —

Tillgångarna förväntas att avyttras efter mer än 1 år.

M21 Aktier och andelar i koncernföretag, forts.**Specifikation**

Denna specifikation omfattar alla direktägda koncernföretag samt större dotterföretag till dessa.

31 dec 2012	Antal aktier	Redovisat värde 2012, mn euro	Redovisat värde 2011, mn euro	Röstandel, %	Säte	Organisations- nummer
Nordea Bank Finland Abp	1 030 800 000	5 956	5 955	100,0	Helsingfors	1680235-8
Nordea Finance Finland Ltd				100,0	Esbo	0112305-3
Nordea Bank Danmark A/S	50 000 000	4 010	3 509	100,0	Köpenhamn	13522197
Nordea Finans Danmark A/S				100,0	Høje Taastrup	89805910
Nordea Kredit Realkreditaktieselskab				100,0	Köpenhamn	15134275
Fionia Asset Company A/S ¹				100,0	Köpenhamn	31934745
Nordea Bank Norge ASA	551 358 576	2 818	2 406	100,0	Oslo	911044110
Nordea Eiendomskreditt AS				100,0	Oslo	971227222
Nordea Finans Norge AS				100,0	Oslo	924507500
Privatmegleren AS				100,0	Oslo	986386661
Nordea Bank Polska S.A.	55 061 403	363	362	99,2	Gdynia	KRS0000021828
OOO Promyshlennaya Companiya Vestkon	4 601 942 680 ¹	659	659	100,0	Moskva	1027700034185
OJSC Nordea Bank				100,0 ³	Moskva	1027739436955
Nordea Life Holding AB	1 000	707	690	100,0	Stockholm	556742-3305
Nordea Liv & Pension, Livförsikringsselskab A/S				100,0	Ballerup	24260577
Nordea Liv Holding Norge AS				100,0	Bergen	984739303
Livförsikringsselskapet Nordea Liv Norge AS				100,0	Bergen	959922659
Nordea Livförsäkring Sverige AB (publ)				100,0	Stockholm	516401-8508
Nordea Life Assurance Finland Ltd				100,0	Helsingfors	0927072-8

M21 Aktier och andelar i koncernföretag, forts.

Nordea Hypotek AB (publ)	100 000	1 898	1 898	100,0	Stockholm	556091-5448
Nordea Fonder AB	15 000	241	229	100,0	Stockholm	556020-4694
Nordea Bank S.A.	999 999	454	454	100,0	Luxemburg	B-14157
Nordea Finans Sverige AB (publ)	1 000 000	116	116	100,0	Stockholm	556021-1475
Nordea Fondene Norge AS	1 200	29	29	100,0	Oslo	930954616
Nordea Investment Management AB	12 600	232	230	100,0	Stockholm	556060-2301
Nordea Investment Fund Company Finland Ltd	3 350	138	138	100,0	Helsingfors	1737785-9
Nordea Ejendomsinvestering A/S	1 000	29	29	100,0	Köpenhamn	26640172
Nordea Investment Fund Management A/S	25 000	8	8	100,0	Köpenhamn	13917396
Nordea Investment Funds Company I S.A.	39 996	0	0	100,0	Luxemburg	B-30550
PK Properties Int'l Corp	100 000	0	0	100,0	Atlanta, USA	601624718
Nordea Hästen Fastighetsförvaltning AB	1 000	0	0	100,0	Stockholm	556653-6800
Nordea Putten Fastighetsförvaltning AB	1 000	0	0	100,0	Stockholm	556653-5257
Nordea North America Inc.	1 000	0	0	100,0	Delaware, USA	51-0276195
Nordea do Brasil Representações Ltda	1 162 149	0	0	100,0	Sao Paulo, Brasilien	51-696,268/0001-40
Nordic Baltic Holding (NBH) AB ²	1 000	0	0	100,0	Stockholm	556592-7950
Nordea Fastigheter AB ²	3 380 000	1	1	100,0	Stockholm	556021-4917
Summa		17 659	16 713			

1) Nominellt värde uttryckt i rubel, vilket representerar Nordeas andel i Vestkon.

2) Vilande.

3) Kombinerat ägarskap, Nordea Bank AB direkt (7,2%) och indirekt (92,8%) genom OOO Promyshlennaya Companiya Vestkon.

Specialföretag bildade för särskilda ändamål (SPE) – Konsoliderade

SPEs som har satts upp för att erbjuda investeringar i strukturerade kreditprodukter och för att förvärva tillgångar från kunder.

Mn euro	Syfte	Löptid	Nordeas andel av investeringen	Summa emitterat
Viking ABCP Conduit ¹	Factoring	<5år	1 230	1 326
Kalmar Structured Finance A/S ²	Kreditlänkad obligation	<1 år	1	23
Summa			1 231	1 349

1) Viking ABCP Conduit (Viking) har etablerats med syfte att värdepapperisera kundfordringar och leverantörsskulder till nordiska kärnkunder. Viking förvärvar kundfordringar från fastställda säljare. Förvärven finansieras antingen genom emittering av företagscertifikat via det instiftade programmet för värdepapper med bakomliggande tillgångar som säkerhet, Asset Backed Commercial Papers (ABCP), eller genom att utnyttja tillgängliga likviditetsfaciliteter. Nordea är likviditetsfacilitator för maximalt 1 691 mn euro och vid årsskiftet 2012 var 1 230 mn euro av dessa utnyttjade. Vid årsskiftet 2012 fanns det inga utestående emitterade företagscertifikat. Dessa SPEs konsolideras då det är nära förknippat med Nordeas verksamhet samt då Nordea är exponerat för kreditrisk genom likviditetsfaciliteten. Det finns inga signifikanta restriktioner vad gäller återbetalning av lån från Viking, utöver att betalningarna är beroende av den takt i vilken Viking realiserar sina tillgångar.

2) Kalmar Structured Finance A/S etablerades för att kunna erbjuda kunder investeringsmöjligheter i strukturerade produkter på den globala kreditmarknaden. Detta SPE köper Credit Default Swaps (CDS) och förvärvar därmed en kreditrisk i en underliggande portfölj bestående av namn (såsom bolagsnamn). Samtidigt emitterar Kalmar Structured Finance A/S kreditlänkade obligationer med en liknande risk som reflekterar villkoren i CDS:erna. Nordea är motpart i derivattransaktionerna. Vid årsskiftet 2012 uppgick totalt nominellt belopp på utestående kreditlänkade obligationer till 24 mn euro. Nordea innehar kreditlänkade obligationer emitterade av Kalmar Structured Finance A/S som ett led i att erbjuda en andrahandsmarknad för obligationerna. Vid årsskiftet 2012 uppgick investeringen till 1 mn euro.

M22 Aktier och andelar i intresseföretag

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Anskaffningsvärde vid årets början	5	4
Årets inköp	3	1
Anskaffningsvärde vid årets slut	8	5

Redovisat värde **8** **5**

– varav noterade aktier — —

31 dec 2012	Organisationsnummer	Säte	Redovisat värde 2012, mn euro	Redovisat värde 2011, mn euro	Röstandel, %
BDB Bankernas Depå AB	556695–3567	Stockholm	1	1	20
Bankpension Sverige AB	556695–8194	Stockholm	1	1	40
Bankomat AB	556817–9716	Stockholm	6	3	20
Övriga			0	0	
Summa			8	5	

M23

Immateriella tillgångar

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Goodwill fördelat på kassagenererande enheter¹		
Retail Banking	403	452
Summa goodwill	403	452
Programvara	264	198
Övriga immateriella tillgångar	3	8
Summa övriga immateriella tillgångar	267	206
Summa immateriella tillgångar	670	658
Goodwill		
Anskaffningsvärde vid årets början	1 059	1 059
Anskaffningsvärde vid årets slut	1 059	1 059
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-607	-538
Årets avskrivningar enligt plan	-49	-69
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-656	-607
Redovisat värde	403	452
1) Exklusive goodwill i intresseföretag.		
Programvara		
Anskaffningsvärde vid årets början	249	175
Årets inköp	93	74
Omklassificeringar	-2	—
Omräkningsdifferenser	0	0
Anskaffningsvärde vid årets slut	340	249
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-49	-37
Årets avskrivningar enligt plan	-20	-12
Omräkningsdifferenser	1	—
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-68	-49
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-2	0
Nedskrivningar under året	-10	-2
Omklassificeringar	2	—
Omräkningsdifferenser	2	—
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	-8	-2
Redovisat värde	264	198
Övriga immateriella tillgångar		
Anskaffningsvärde vid årets början	49	48
Årets inköp	1	1
Årets försäljningar/utrangeringar	-8	—
Anskaffningsvärde vid årets slut	42	49
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-41	-36
Årets avskrivningar enligt plan	-4	-5
Akkumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats under året	6	0
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-39	-41
Redovisat värde	3	8

Tillgångarna förväntas att avyttras efter mer än 1 år.

Prövning av nedskrivningsbehov

En kassagenererande enhet, definierat som segment per förvärvat legal enhet, utgör grunden för prövningen av nedskrivningsbehov avseende goodwill. Se not K20 och K1 avsnitt 4 för mer information.

M24

Materiella tillgångar

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Materiella tillgångar	121	81
– varav egenutnyttjade fastigheter	0	0
Summa	121	81
Inventarier		
Anskaffningsvärde vid årets början	214	193
Årets inköp	64	32
Årets försäljningar/utrangeringar	–8	–11
Omräkningsdifferenser	0	0
Anskaffningsvärde vid årets slut	270	214
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	–133	–116
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats under året	6	7
Årets avskrivningar enligt plan	–22	–24
Omräkningsdifferenser	0	0
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	–149	–133
Redovisat värde	121	81
Mark och byggnader		
Anskaffningsvärde vid årets början	0	0
Anskaffningsvärde vid årets slut	0	0
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	0	0
Årets avskrivningar enligt plan	0	0
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	0	0
Redovisat värde	0	0

Tillgångarna förväntas att avyttras efter mer än 1 år.

Operationell leasing

Nordea har ingått avtal om operationell leasing avseende lokaler och kontorsutrustning, se även not K1, avsnitt 15.

Årets leasingkostnader, mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Årets leasingkostnader	–97	–95
– varav minimileaseavgifter	–97	–95
Årets leasingintäkter avseende leasingobjekt som vidareuthyrs	39	37

Framtida minimileaseavgifter för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal uppgår till och fördelas enligt följande:

Mn euro	31 dec 2012
2013	66
2014	62
2015	35
2016	26
2017	16
Senare år	141
Summa	346

Framtida minimileaseavgifter för icke uppsägningsbara avtal avseende objekt som vidareuthyrs uppgår till 272 mn euro. Av dessa avser 250 mn euro vidareuthyrning till koncernföretag.

M25

Övriga tillgångar

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Fondlikvidfordringar	273	500
Anteciperade utdelningar från dotterföretag	468	1 055
Koncernbidrag	303	355
Övriga	669	352
Summa	1 713	2 262
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	—	—

M26 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Upplupna ränteintäkter	458	614
Övriga upplupna intäkter	138	21
Förutbetalda kostnader	676	644
Summa	1 272	1 279
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	560	543

M27 Skulder till kreditinstitut

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Centralbanker	3 224	4 331
Övriga banker	15 553	13 720
Övriga kreditinstitut	565	4 390
Summa	19 342	22 441

M28 In- och upplåning från allmänheten

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Inlåning från allmänheten	48 822	43 219
Upplåning från allmänheten	1 441	1 170
Summa	50 263	44 389

Med inlåning från allmänheten avses medel på inlåningsräkningar som omfattas av den statliga insättargarantin men utan hänsyn till individuella beloppsbegränsningar. Även individuellt pensionssparande (IPS) ingår.

M32 Avsättningar

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Avsättning för omstrukturingskostnader	28	44
Transfereringsrisker, åtaganden utanför balansräkningen	5	2
Individuellt värderade, garantier och andra åtaganden	114	1
Övriga	1	43
Summa	148	90

	Omstrukturings- kostnader	Transfererings- risker	Åtaganden utanför balansräkningen	Övriga	Summa
Vid årets början	44	2	1	43	90
Nya avsättningar	12	5	113	1	131
Utnyttjat	-16	—	—	—	-16
Återfört	-14	-2	0	—	-16
Omklassificeringar	—	—	—	-43	-43
Omräkningsdifferenser	2	0	0	0	2
Vid årets slut	28	5	114	1	148
– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år	—	5	114	—	119

Reserver för omstrukturingskostnader uppgår till 28 mn euro och avser främst avgångsvederlag (24 mn euro) och andra reserver främst hänförliga till övertaliga hyreslokaler (4 mn euro). Avsättningen för transfereringsrisker är hänförlig till poster utanför balansräkningen. Transfereringsriskreserv hänförlig till lånefordringar ingår i posten Reserver för gruppvis värderade osäkra lånefordringar i not M15. Storleken på transfereringsriskreserven

M29 Emitterade värdepapper

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Bankcertifikat	—	0
Företagscertifikat	15 219	16 800
Obligationslån	32 962	28 469
Övriga	104	98
Summa	48 285	45 367

M30 Övriga skulder

Mn euro	31 Dec 2012	31 Dec 2011
Fondlikvidskulder	173	130
Sålda ej innehavda värdepapper	559	454
Leverantörsskulder	29	15
Erhållna marginalsäkerheter	—	0
Övriga	874	1 177
Summa	1 635	1 776

– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år — —

M31 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Upplupna kostnadsräntor	561	484
Övriga upplupna kostnader	296	163
Förutbetalda intäkter	611	204
Summa	1 468	851

– varav förväntas att regleras efter mer än 1 år 6 0

är beroende av affärsvolymen med olika länder. Reserver för garantier uppgår till 114 mn euro, av vilka 110 mn euro täcker den garanti som lämnats för Nordea Bank Finland Abp och 3 mn euro täcker den garanti som lämnats för Nordea Bank Polska S.A. Nedskrivningar för övriga garantier uppgick till 1 mn euro. Reserver för statliga garantiprogram i Övriga avsättningar har omklassificerats till Upplupna kostnader.

M33

Pensionsförpliktelser

Pensionsavsättningar

Pensionsskulder i Nordea Bank AB (publ) täcks huvudsakligen av avsättningar till pensionsstiftelsen.

Avsättningarna i balansräkningen är nästan uteslutande hänförliga till tidigare anställda i Postgirot Bank. 148 mn euro (127 mn euro) av avsättningarna omfattas av Tryggandelagen.

En liten andel av pensionsförpliktelserna täcks av försäkringar.

Siffrorna nedan baseras på beräkningar i enlighet med svenska bestämmelser.

Specifikation av belopp som redovisas i balansräkningen har beräknats enligt följande:

	31 dec 2012	31 dec 2011
Föpliktelsernas nuvärde avseende helt eller delvis fonderade pensionsplaner	-1 304	-1 040
Verkligt värde vid utgången av perioden avseende särskilt avskilda tillgångar	1 322	1 197
Överskott i pensionsstiftelse	18	157
Förpliktelsernas nuvärde avseende ofonderade pensionsplaner	-182	-153
Ej redovisat överskott i pensionsstiftelse	-18	-157
Nettoskuld i balansräkningen	-182	-153

Specifikation av förändringar i den nettoskuld som redovisas i balansräkningen avseende pensionsförpliktelser:

	31 dec 2012	31 dec 2011
Nettoskuld vid årets början avseende pensionsåtaganden	153	149
I resultaträkningen redovisad kostnad för pensionering avseende tidigare anställda i Postgirot Bank	-7	-6
Kalkylmässig kostnad för intjänande av pensioner	26	9
Omräkningsdifferenser	10	1
Nettoskuld vid årets slut	182	153

M34

Efterställda skulder

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Daterade förlagslån	5 160	4 127
Hybridkapitallån	1 971	2 027
Summa	7 131	6 154

Förlagslån är efterställda i förhållande till övriga skulder. Daterade förlagslån berättigar innehavaren till betalning före innehavare av odaterade förlagslån och hybridkapitallån. Inom respektive grupp gäller lånen med lika rätt.

Per 31 december var det fyra lån - med nedan angivna villkor - som översteg 10 procent av total utestående volym.

Emissionsår / förfalloår Mn euro	Nominellt värde	Redovisat värde	Ränta (kupong)
Daterat lån ¹	1 000	995	Fast ränta
Daterat lån ²	750	746	Fast ränta
Daterat lån ³	750	746	Fast ränta
Daterat lån ⁴	947	939	Fast ränta

1) Möjlig förtidsinlösen 26 mars 2020.

2) Möjlig förtidsinlösen 29 mars 2021.

3) Möjlig förtidsinlösen 15 februari 2022.

4) Möjlig förtidsinlösen 13 maj 2021.

Specifikation av periodens kostnader och intäkter avseende pensioner

	2012	2011
Kostnad för pensionering avseende tidigare anställda i Postgirot Bank	-7	-6
Kostnad för pensionering tryggad i stiftelsen	-64	-58
Kalkylmässig kostnad för intjänande av pensioner	-19	-3
Kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner	-90	-67
Avgiftsbestämda pensionsplaner	-54	-43
Pensionskostnader¹	-144	-110
Procentuell avkastning på särskilt avskilda tillgångar %	8,2	7,3

1) Se not M8, personalkostnader.

Verkligt värde för tillgångar i pensionsstiftelsen

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Aktier	274	197
Räntebärande värdepapper	1 009	980
Övriga tillgångar	39	20
Summa	1 322	1 197

Antaganden för förmånsbestämda pensionsplaner

	2012	2011
Diskonteringsränta	1,9%	3,0%
Beräkningarna bygger på löne- och pensionsnivå på balansdagen	Ja	Ja
Nästa års förväntade utbetalning avseende avgiftsbestämda pensionsplaner uppgår till 69 mn euro.		

M35

Obeskattade reserver

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Periodiseringsfond	103	—
Ackumulerade överavskrivningar, inventarier	5	5
Summa	108	5

M36 För egna skulder ställda säkerheter

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
För egna skulder ställda säkerheter		
Värdepapper m m ¹	4 230	3 530
Summa	4 230	3 530
Ovanstående säkerheter avser följande skulder		
Skulder till kreditinstitut	1 977	3 432
In- och upplåning från allmänheten	2 480	489
Summa	4 457	3 921

1) Avser endast värdepapper som är redovisade i balansräkningen. Inlånade värdepapper och värdepapper förvärvade med återköpsklausuler redovisas ej i balansräkningen och ingår därmed inte i siffrorna. Upplysningar om sådana transaktioner finns i not M44. Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt.

För egna skulder ställda säkerheter omfattar värdepapper som har pantsatts i samband med återköpsavtal och värdepapperslån. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Motparter i dessa transaktioner är kreditinstitut och allmänheten. Transaktionerna är huvudsakligen kortfristiga med en löptid på mindre än tre månader.

M37 Övriga ställda säkerheter

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Övriga ställda säkerheter¹		
Värdepapper m m	6 225	7 264
Summa	6 225	7 264

1) Som övriga ställda säkerheter redovisas pantsatt egendom avseende andra poster än egna skulder, t ex avseende tredje part eller egna ansvarsförbindelser.

Värdepapper m m omfattar även räntebärande värdepapper som pantsatts i samband med betalningsavräkning med Sveriges Riksbank. Enligt villkoren krävs säkerhet avseende likviditet till nästkommande dag.

M38 Ansvarsförbindelser

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Garantier		
– Kreditgarantier	70 514	8 614
– Övriga garantier	15 774	16 102
Övriga ansvarsförbindelser	4	4
Summa	86 292	24 720

Inom ramen för den normala affärsverksamheten utfärdar Nordea olika former av garantier till förmån för bankens kunder. Kreditgarantier ges till kunder för att garantera åtaganden i andra kredit- och pensionsinstitut. Övriga garantier utgörs främst av kommersiella garantier såsom anbudsgarantier, garantier avseende förskottsbetalningar, garantier under ansvarstiden och exportrelaterade garantier.

Nordea Bank AB (publ) har utfärdat en garanti som täcker samtliga åtaganden i Nordea Investment Management AB, org. nr 556060-2301 och Nordea Fastigheter AB, org. nr 556021-4917. Garantin till Nordea Investment Management AB återkallades 31 januari 2013.

Nordea Bank AB (publ) har i december 2012 utfärdat en garanti avseende maximalt 60 md euro till fördel för Nordea Bank Finland Abp där Nordea Bank AB (publ) garanterar majoriteten av exponeringen i exponeringsklassen IRB företag i Nordea Bank Finland Abp. Garantin täcker 41 md euro av företagslån, garantier, rembursor samt låneåtaganden. Därtill täcker garantin 6 md euro för derivat per den 31 december 2012. Maximalt belopp för derivat som täcks av garantin är 10 md euro. Garantin ökade det riskvägda beloppet med 34 md euro, vars effekt reduceras genom en extraordinär utdelning från Nordea Bank Finland Abp. Garantin kommer att generera ett provisionsnetto, medan förlusterna som är hänförliga till garantins exponering kommer att föras över till Nordea Bank AB (publ). Garantin är prissatt på armlängds avstånd, och prissättningen beaktar förväntade kreditförluster och på grund av garantin nödvändig kapitalkostnad. Alla interna transaktioner relaterade till garantin är eliminerade i koncernredovisningen.

Nordea Bank AB (publ) har även utfärdat en garanti avseende maximalt 1 326 mn euro till fördel för Nordea Bank Polska S.A. Garantin täcker hypotekslån med fastigheter som säkerhet.

Nordea Bank AB (publ) har gentemot vissa personer åtagit sig att under vissa förutsättningar svara för eventuell betalningsskyldighet som har uppkommit mot dem i deras egenkap av verkställande direktörer eller styrelseledamöter i dotterföretag till Nordea Bank AB (publ).

En begränsad andel av de anställda har rätt till avgångsverdelar om de avskedas före deras normala pensionsålder.

Twister

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är banken föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp. Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på Nordea eller dess finansiella ställning.

M39 Åtaganden

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Kreditlöften ¹	26 270	25 098
Summa	26 270	25 098

1) Inklusive outnyttjad del av beviljad räkningskredit uppgår till 12 952 mn euro (12 259 mn euro).

För information om derivatinstrument, se not M19.

M40 Kapitalkäckning
Beräkning av kapitalbas

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Eget kapital	19 375	16 921
Föreslagen/verkställd utdelning	-1 370	-1 048
Hybridkapitallån	1 992	1 964
Uppskjutna skattefordringar	-19	-26
Immateriella tillgångar	-670	-658
IRK-reserveringar över-/underskott	-52	-32
Övriga poster, netto	-12	13
Primärkapital (netto efter avdrag)	19 244	17 134
- varav hybridkapital	1 992	1 964
Supplementärt kapital	4 706	3 203
IRK-reserveringar över-/underskott	-52	-33
Övriga avdrag	0	0
Summa	23 898	20 304

Kapitalkrav och riskvägt belopp

Mn euro	31 dec 2012		31 dec 2011	
	Kapitalkrav	Basel II riskvägt belopp	Kapitalkrav	Basel II riskvägt belopp
Kreditrisk	7 494	93 670	4 595	57 441
Grundläggande IRK-metoden	4 752	59 394	2 186	27 328
- varav företag	4 404	55 051	1 764	22 051
- varav institut	140	1 751	198	2 477
- varav privatkunder	188	2 345	201	2 518
- varav övriga	20	247	23	282
Schablonmetoden	2 742	34 276	2 409	30 113
- varav stater	2	21	—	—
- varav privatkunder	106	1 327	0	0
- varav övriga	2 634	32 928	2 409	30 113
Marknadsrisk	123	1 539	92	1 158
- varav handellager, VaR	39	484	30	376
- varav handelslager, ej VaR	20	246	11	143
- varav valuta, ej VaR	64	809	51	639
Operativ risk	219	2 739	190	2 375
- varav schablonmetoden	219	2 739	190	2 375
Delsumma	7 836	97 948	4 877	60 974
Justering för övergångsregler				
Ytterligare kapitalkrav enligt övergångsregler	—	—	—	—
Summa	7 836	97 948	4 877	60 974

Den 21 december 2012 ingick Nordea Bank AB (publ) i ett garantiåtagande med Nordea Bank Finland Abp. Ur ett kapitalkäckningsperspektiv innebär garantin att Nordea Bank AB (publ) garanterar majoriteten av exponeringarna i exponeringsklass IRK företag bokat i Nordea Bank Finland Abp. Garantiåtagandets effekt på det riskvägda beloppet uppgick till ca 34 md euro per den 31 december

2012. För att reducera effekten av det ökade riskvägda beloppet gjordes en extraordinär utdelning på 2,5 md euro från Nordea Bank Finland Abp till Nordea Bank AB (publ) under december 2012. Se not M38 för mer information.

Ytterligare information om kapitalkäckningen för Nordeakoncernen återfinns i avsnitt Risk, Likviditet och Kapitalhantering på sid 66.

M41

Klassificering av finansiella instrument

31 dec 2012, mn euro	Lånefordringar och kundfordringar	Investeringar som hålles till förfall	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Derivatinstrument för säkring	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Summa
			Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	180	—	—	—	—	—	—	—	180
Statsskuldförbindelser	—	17	5 075	—	—	—	—	—	5 092
Utlåning till kreditinstitut	66 960	—	312	734	—	—	—	—	68 006
Utlåning till allmänheten	31 712	—	—	4 502	—	—	—	—	36 214
Räntebärande värdepapper	—	865	4 510	—	—	6 219	—	—	11 594
Pantsatta finansiella instrument	—	—	104	—	—	—	—	—	104
Aktier och andelar	—	—	4 712	30	—	—	—	—	4 742
Derivatinstrument	—	—	3 354	—	2 498	—	—	—	5 852
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	-1 157	—	—	—	—	—	—	—	-1 157
Aktier och andelar i koncernföretag	—	—	—	—	—	—	—	17 659	17 659
Aktier och andelar i intresseföretag	—	—	—	—	—	—	—	8	8
Immateriella tillgångar	—	—	—	—	—	—	—	670	670
Materiella tillgångar	—	—	—	—	—	—	—	121	121
Uppskjutna skattefordringar	—	—	—	—	—	—	—	19	19
Skattefordringar	—	—	—	—	—	—	—	41	41
Övriga tillgångar	560	—	—	—	—	—	—	1 153	1 713
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 134	—	—	—	—	—	—	138	1 272
Summa	99 389	882	18 067	5 266	2 498	6 219	19 809	152 130	

31 dec 2012, mn euro	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Derivatinstrument för säkring	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Summa
	Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	—	104	1 855	—	17 383	—	19 342
In- och upplåning från allmänheten	—	—	2 498	—	47 765	—	50 263
Emitterade värdepapper	—	—	—	—	48 285	—	48 285
Derivatinstrument	—	3 659	—	507	—	—	4 166
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	—	—	—	—	16	—	16
Skatteskulder	—	—	—	—	—	3	3
Övriga skulder	—	560	—	—	560	515	1 635
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	—	—	—	—	1 172	296	1 468
Uppskjutna skatteskulder	—	—	—	—	—	8	8
Avsättningar	—	—	—	—	—	148	148
Pensionsförpliktelser	—	—	—	—	—	182	182
Efterställda skulder	—	—	—	—	7 131	—	7 131
Summa	—	4 323	4 353	507	122 312	1 152	132 647

M41

Klassificering av finansiella instrument, forts.

31 dec 2011, mn euro	Lånefordringar och kundfordringar	Investeringar som hålles till förfall	Innehas för handel	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Derivatinstrument för säkring	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Summa
				Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	152	—	—	—	—	—	—	—	152
Statsskuldförbindelser	—	353	3 377	—	—	—	—	—	3 730
Utlåning till kreditinstitut	55 839	—	234	3 306	—	—	—	—	59 379
Utlåning till allmänheten	33 743	—	—	2 678	—	—	—	—	36 421
Räntebärande värdepapper	—	1 648	7 642	—	—	—	5 294	—	14 584
Pantsatta finansiella instrument	—	—	1 237	—	—	—	—	—	1 237
Aktier och andelar	—	—	1 097	38	—	—	—	—	1 135
Derivatinstrument	—	—	2 477	—	—	1 862	—	—	4 339
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	-632	—	—	—	—	—	—	—	-632
Aktier och andelar i koncernföretag	—	—	—	—	—	—	—	16 713	16 713
Aktier och andelar i intresseföretag	—	—	—	—	—	—	—	5	5
Immateriella tillgångar	—	—	—	—	—	—	—	658	658
Materiella tillgångar	—	—	—	—	—	—	—	81	81
Uppskjutna skattefordringar	—	—	—	—	—	—	—	26	26
Skattefordringar	—	—	—	—	—	—	—	12	12
Övriga tillgångar	2 096	—	—	166	—	—	—	—	2 262
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 248	—	10	—	—	—	—	21	1 279
Summa	92 446	2 001	16 074	6 188	1 862	5 294	5 294	17 516	141 381

31 dec 2011, mn euro	Innehas för handel	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Derivatinstrument för säkring	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Summa
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	1 254	2 135	—	19 052	—	22 441
In- och upplåning från allmänheten	3	506	—	43 880	—	44 389
Emitterade värdepapper	—	—	—	45 367	—	45 367
Derivatinstrument	2 804	—	210	—	—	3 014
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	—	—	—	147	—	147
Skatteskulder	—	—	—	—	71	71
Övriga skulder	455	209	—	1 029	83	1 776
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2	117	—	570	162	851
Uppskjutna skatteskulder	—	—	—	—	2	2
Avsättningar	—	—	—	—	90	90
Pensionsförpliktelser	—	—	—	—	153	153
Efterställda skulder	—	—	—	6 154	—	6 154
Summa	4 518	2 967	210	116 199	561	124 455

M41

Klassificering av finansiella instrument, forts.

Utlåning redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Redovisat värde	5 236	5 984
Maximal exponering för kreditrisk	5 236	5 984

Finansiella tillgångar och skulder redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen
Förändringar av verkligt värde för finansiella skulder hänförliga till förändrad kreditrisk

Finansieringen av Markets verksamhet är värderade till verkligt värde via resultaträkningen och klassificerad i kategorin "Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen". Finansieringen av Markets verksamhet är normalt av så kortfristig karaktär att effekten av förändring i egen kreditrisk inte är så signifikant.

Förändringar av verkligt värde för finansiella tillgångar hänförliga till förändrad kreditrisk

Utlåning inom Markets är normalt så kortsiktig (huvudsakligen över natten inlåning) att effekten av förändrad kreditrisk är obetydlig.

Jämförelse av redovisat värde och avtalsenligt belopp att betala vid förfall

2012 mn euro	Redovisat värde	Belopp att betala vid förfall
Finansiella skulder från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	4 353	4 353

2011 mn euro	Redovisat värde	Belopp att betala vid förfall
Finansiella skulder från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	2 967	2 967

M42

Tillgångar och skulder till verkligt värde

Mn euro	31 dec 2012		31 dec 2011	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar				
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	180	180	152	152
Statsskuldförbindelser	5 092	5 092	3 730	3 730
Utlåning till kreditinstitut	68 006	68 713	59 379	59 401
Utlåning till allmänheten	36 214	36 224	36 421	36 430
Räntebärande värdepapper	11 594	11 970	14 584	14 849
Pantsatta finansiella instrument	104	104	1 237	1 237
Aktier och andelar	4 742	4 742	1 135	1 135
Derivatinstrument	5 852	5 852	4 339	4 339
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	-1 157	-1 157	-632	-632
Aktier och andelar i intresseföretag	17 659	17 659	16 713	16 713
Immateriella tillgångar	8	8	5	5
Materiella tillgångar	670	670	658	658
Förvaltningsfastigheter	121	121	81	81
Uppskjutna skattefordringar	19	19	26	26
Skattefordringar	41	41	12	12
Övriga tillgångar	1 713	1 713	2 262	2 262
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 272	1 272	1 279	1 279
Summa tillgångar	152 130	153 223	141 381	141 677
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	19 342	19 252	22 441	22 433
In- och upplåning från allmänheten	50 263	50 229	44 389	44 444
Emitterade värdepapper	48 285	47 382	45 367	45 080
Derivatinstrument	4 166	4 166	3 014	3 014
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	16	16	147	147
Skatteskulder	3	3	71	71
Övriga skulder	1 635	1 635	1 776	1 776
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 468	1 468	851	851
Uppskjutna skatteskulder	8	8	2	2
Avsättningar	148	148	90	90
Pensionsförpliktelser	182	182	153	153
Efterställda skulder	7 131	6 833	6 154	6 154
Summa skulder	132 647	131 322	124 455	124 215

Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument

För information om fastställande av verkligt värde, se not K42, Tillgångar och skulder till verkligt värde. Moderföretaget har inte några uppskjutna dag 1-resultat i enlighet med redovisningsprinciperna i not M1.

M42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

31 dec 2012, mn euro	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (Nivå 1)	Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata (Nivå 2)	Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata (Nivå 3)	Summa
Tillgångar				
Utlåning till kreditinstitut	—	1 045	—	1 045
Utlåning till allmänheten	—	4 502	—	4 502
Räntebärande värdepapper ¹	10 875	4 870	163	15 908
Aktier och andelar	4 712	—	30	4 742
Derivatinstrument	13	5 839	—	5 852
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	—	1 959	—	1 959
In- och upplåning från allmänheten	—	2 498	—	2 498
Derivatinstrument	17	4 148	0	4 165
Övriga skulder	—	560	—	560

1) Varav 5,418 mn euro Statsskuldförbindelser och 10,386 mn euro Räntebärande värdepapper (andelen till verkligt värde i not M41). 104 mn eur är hänförligt till balansraden Pantsatta finansiella instrument.

31 dec 2011, mn euro	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (Nivå 1)	Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata (Nivå 2)	Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata (Nivå 3)	Summa
Tillgångar				
Utlåning till kreditinstitut	—	3 540	—	3 540
Utlåning till allmänheten	—	2 678	—	2 678
Räntebärande värdepapper ¹	14 067	3 320	163	17 550
Aktier och andelar	1 097	4	34	1 135
Derivatinstrument	69	4 270	—	4 339
Övriga tillgångar	—	166	—	166
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	—	10	—	10
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	—	3 389	—	3 389
In- och upplåning från allmänheten	—	509	—	509
Derivatinstrument	99	2 915	0	3 014
Övriga skulder	—	664	—	664
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2	117	—	119

1) Varav 3 377 mn euro Statsskuldförbindelser och 12 936 mn euro Räntebärande värdepapper (andelen till verkligt värde i not M41). 1 237 mn eur är hänförligt till balansraden Pantsatta finansiella instrument.

Förändringar i nivå 3

Följande tabell presenterar en avstämning från period till period av nivå 3 finansiella tillgångar och skulder bokförda till verkligt värde.

31 dec 2012, mn euro	1 jan 2012	Vinsterna och förlusterna som redovisats i periodens resultat under året					Avräkningar/ likvider	Förflyttningar in till och ut från nivå 3	Omräkningsdifferenser	31 dec 2012
		Realiserade	Orealiserade ¹	Köp	Försäljningar					
Räntebärande värdepapper	163	—	—	—	—	—	—	—	163	
Aktier och andelar	34	—	—	—	—	-4	—	—	30	
Derivatinstrument	0	—	—	—	—	—	—	—	0	

1) Avser de tillgångar och skulder som fortfarande innehas på balansdagen.

31 dec 2011, mn euro	1 jan 2011	Vinsterna och förlusterna som redovisats i periodens resultat under året					Avräkningar/ likvider	Förflyttningar in till och ut från nivå 3	Omräkningsdifferenser	31 dec 2011
		Realiserade	Orealiserade ¹	Köp	Försäljningar					
Räntebärande värdepapper	7	—	-1	157	—	—	—	—	163	
Aktier och andelar	43	-11	—	2	—	—	—	—	34	
Derivatinstrument	-1	—	—	1	—	—	—	—	0	

1) Avser de tillgångar och skulder som fortfarande innehas på balansdagen.

M42

Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Förflyttningar mellan nivå 1 och nivå 2

Nordea flyttade under året räntebärande värdepapper till ett värde av 871 mn euro (671 mn euro) från nivå 1 till nivå 2 och 453 mn euro (15 mn euro) från nivå 2 till nivå 1 i verkligt värde-hierarkin för finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde. Orsaken till flytten från nivå 1

till nivå 2 var att instrumenten upphörde att handlas aktivt under året och verkligt värde har nu tagits fram med värderingsmetoder med observerbar marknadsdata. Orsaken till flytten från nivå 2 till nivå 1 var att instrumenten återigen handlats aktivt under året och direkta prisnoteringar finns tillgängliga.

M43

Tillgångar och skulder i utländsk valuta

31 dec 2012, md euro	EUR	SEK	DKK	NOK	USD	Övriga	Summa
Tillgångar							
Statsskuldförbindelser	1,5	2,1	—	0,2	1,3	—	5,1
Utlåning till kreditinstitut	19,9	21,1	6,3	1,4	11,6	7,7	68,0
Utlåning till allmänheten	7,1	20,6	1,4	0,6	5,1	1,4	36,2
Räntebärande värdepapper	0,7	10,0	0,4	0,3	0,2	—	11,6
Övriga tillgångar	13,9	5,9	1,9	2,5	2,0	5,0	31,2
Summa tillgångar	43,1	59,7	10,0	5,0	20,2	14,1	152,1
Skulder och eget kapital							
Skulder till kreditinstitut	8,5	3,1	1,1	—	4,0	2,6	19,3
In- och upplåning från allmänheten	6,6	40,1	0,9	0,3	1,3	1,1	50,3
Emitterade värdepapper	22,0	2,6	4,3	—	9,5	9,9	48,3
Avsättningar	—	0,1	—	—	—	—	0,1
Efterställda skulder	3,5	0,4	—	—	2,9	0,3	7,1
Övriga skulder och eget kapital	8,6	14,0	0,2	1,6	2,1	0,5	27,0
Summa skulder och eget kapital	49,2	60,3	6,5	1,9	19,8	14,4	152,1
31 dec 2011, md euro							
Tillgångar							
Statsskuldförbindelser	1,0	2,4	—	—	0,3	—	3,7
Utlåning till kreditinstitut	24,8	18,6	0,1	0,7	12,4	2,8	59,4
Utlåning till allmänheten	5,6	21,9	2,3	0,7	4,8	1,2	36,5
Räntebärande värdepapper	3,6	9,4	1,5	—	0,1	—	14,6
Övriga tillgångar	17,3	1,7	0,0	2,6	2,8	2,8	27,2
Summa tillgångar	52,3	54,0	3,9	4,0	20,4	6,8	141,4
Skulder och eget kapital							
Skulder till kreditinstitut	10,5	3,2	0,1	0,4	6,5	1,7	22,4
In- och upplåning från allmänheten	5,4	37,5	0,1	0,3	0,8	0,2	44,3
Emitterade värdepapper	28,6	2,7	0,0	0,3	9,3	4,5	45,4
Avsättningar	—	0,1	—	—	—	—	0,1
Efterställda skulder	2,7	0,0	—	—	3,2	0,2	6,1
Övriga skulder och eget kapital	5,3	10,5	3,7	3,0	0,4	0,2	23,1
Summa skulder och eget kapital	52,5	54,0	3,9	4,0	20,2	6,8	141,4

M44

Överförda tillgångar och erhållna säkerheter

Överförda tillgångar som kvarstår i balansräkningen samt därmed förbundna skulder

Tabellerna nedan visar all de överförda tillgångar samt de skulder som är förbundna med dessa. Tillgångarna kvarstår i balansräkningen eftersom Nordea fortfarande är exponerat för förändringar i tillgångarnas verkliga värde. Dessa tillgångar samt därmed förbundna skulder inkluderas därför i nedanstående tabell.

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Återköpsavtal		
Statsskuldförbindelser	104	1 237
Summa	104	1 237

Skulder hänförliga till tillgångarna

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Återköpsavtal		
Skulder till kreditinstitut	104	1 258
Summa	104	1 258

Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt

Nordea erhåller säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån, vilka kan säljas eller pantsättas på nytt i enlighet med avtalsvillkoren. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Vanligtvis så kräver avtalen ytterligare säkerheter om värdet på värdepapper sjunker under en förutbestämd nivå. Enligt standardavtalen för de flesta återköpsavtal så har mottagaren av säkerheten ovillkorlig rätt att sälja eller återpantsätta säkerheten förutsatt att likvärdiga värdepapper överförs vid likvidtillfället. Det verkliga värdet på erhållna säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån upplyses om nedan.

Mn euro	31 dec 2012	31 dec 2011
Omvända återköpsavtal		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	309	233
– varav sålda eller pantsatta på nytt	—	—
Avtal om värdepapperslån		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	4 052	2 180
– varav sålda eller pantsatta på nytt	4 052	2 180
Summa	4 361	2 413

M45

Löptidsanalys för tillgångar och skulder

Återstående löptid

31 dec 2012, mn euro	Not	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3-12 månader	1-5 år	Mer än 5 år	Utan fast förfall	Summa
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		180	—	—	—	—	—	180
Belåningsbara statskuldförbindelser	M14	—	217	0	4 134	741	—	5 092
Utlåning till kreditinstitut	M15	8 943	28 767	9 222	15 702	5 372	—	68 006
Utlåning till allmänheten	M15	4 613	11 541	4 165	15 207	688	—	36 214
Räntebärande värdepapper	M16	0	456	1 600	9 183	355	—	11 594
Pantsatta finansiella instrument	M17	—	—	104	—	—	—	104
Derivatinstrument	M19	—	169	255	3 302	2 126	—	5 852
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	M20	—	—	-11	-457	-689	—	-1 157
Summa tillgångar med fast löptid		13 736	41 150	15 335	47 071	8 593	—	125 885
Övriga tillgångar		—	—	—	—	—	26 245	26 245
Summa tillgångar		13 736	41 150	15 335	47 071	8 593	26 245	152 130
Skulder till kreditinstitut	M27	2 682	9 323	3 316	3 444	577	—	19 342
In- och upplåning från allmänheten	M28	36 868	10 142	3 244	9	0	—	50 263
– varav inlåning		35 427	10 142	3 244	9	0	—	48 822
– varav upplåning		1 441	0	0	0	0	—	1 441
Emitterade värdepapper	M29	—	13 968	6 647	20 455	7 215	—	48 285
– varav emitterade värdepapper		—	13 864	6 647	20 455	7 215	—	48 181
– varav övriga		—	104	—	—	—	—	104
Derivatinstrument	M19	—	308	224	2 788	846	—	4 166
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	M20	—	—	—	6	10	—	16
Efterställda skulder	M24	—	—	5	191	6 935	—	7 131
Summa skulder med fast löptid		39 550	33 741	13 436	26 893	15 583	—	129 203
Övriga skulder		—	—	—	—	—	3 552	3 552
Eget kapital		—	—	—	—	—	19 375	19 375
Summa skulder och eget kapital		39 550	33 741	13 436	26 893	15 583	22 927	152 130

M45

Löptidsanalys för tillgångar och skulder, forts.

Återstående löptid

31 dec 2011, mn euro	Not	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3-12 månader	1-5 år	Mer än 5 år	Utan fast förfall	Summa
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		152	—	—	—	—	—	152
Belåningsbara statskultförbindelser	M14	—	181	353	2 783	413	—	3 730
Utlåning till kreditinstitut	M15	7 900	27 567	13 781	7 030	3 101	—	59 379
Utlåning till allmänheten	M15	4 669	12 572	4 125	14 481	574	—	36 421
Räntebärande värdepapper	M16	—	4 389	3 894	6 212	89	—	14 584
Pantsatta finansiella instrument	M17	—	50	405	769	13	—	1 237
Derivatinstrument	M19	—	121	297	2 359	1 562	—	4 339
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i såringsportföljer	M20	—	-657	49	56	-80	—	-632
Summa tillgångar med fast löptid		12 721	44 223	22 904	33 690	5 672	—	119 210
Övriga tillgångar		—	—	—	—	—	22 171	22 171
Summa tillgångar		12 721	44 223	22 904	33 690	5 672	22 171	141 381
Skulder till kreditinstitut	M27	1 166	19 242	938	752	343	—	22 441
In- och upplåning från allmänheten	M28	34 440	8 645	1 151	153	—	—	44 389
– varav inlåning		33 270	8 645	1 151	153	—	—	43 219
– varav upplåning		1 170	—	—	—	—	—	1 170
Emitterade värdepapper	M29	0	16 117	7 657	16 168	5 425	—	45 367
– varav emitterade värdepapper		0	16 018	7 657	16 168	5 425	—	45 268
– varav övriga		—	99	—	—	—	—	99
Derivatinstrument	M19	—	247	266	1 920	581	—	3 014
Förändringar av verkligt värde för rän- tesäkrade poster i såringsportföljer	M20	—	430	152	1 198	-1 633	—	147
Efterställda skulder	M34	—	—	—	499	5 655	—	6 154
Summa skulder med fast löptid		35 606	44 681	10 164	20 690	10 371	—	121 512
Övriga skulder		—	—	—	—	—	2 948	2 948
Eget kapital		—	—	—	—	—	16 921	16 921
Summa skulder och eget kapital		35 606	44 681	10 164	20 690	10 371	19 869	141 381

Utöver instrument i balansräkningen och derivatinstrument har Nordea utställda kreditlöften om 26 270 mn euro (25 098 mn euro), vilka kan utnyttjas när som helst. Nordea har också ställt ut garantier om 86 288 mn euro (24 716 mn euro) som kan komma att leda till ett uflöde av kontanter om särskilda händelser inträffar.

M46

Transaktioner med närstående

Informationen nedan presenteras ur Nordeas perspektiv, d v s den visar hur Nordeas siffror har påverkats av transaktioner med närstående parter. För mer information om definitioner, se not K1, avsnitt 26 och not K46.

Mn euro	Koncernföretag		Intresseföretag		Övriga närstående parter	
	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011
Tillgångar						
Utlåning	66 608	57 981	44	52	—	—
Räntebärande värdepapper	231	1 258	—	—	—	—
Derivatinstrument	2 062	1 297	26	—	—	—
Aktier och andelar i intresseföretag	—	—	8	5	—	—
Aktier och andelar i koncernföretag	17 659	16 713	—	—	—	—
Övriga tillgångar	442	431	—	—	—	—
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	725	716	—	—	—	—
Summa tillgångar	87 727	78 396	78	57	—	—

Mn euro	Koncernföretag		Intresseföretag		Övriga närstående parter	
	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011	31 dec 2012	31 dec 2011
Skulder						
In- och upplåning	8 652	11 852	1	1	27	20
Emitterade värdepapper	156	54	—	—	—	—
Derivatinstrument	3 138	2 265	—	8	—	—
Övriga skulder	223	207	—	—	—	—
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	378	25	—	—	—	—
Efterställda skulder	—	309	—	—	—	—
Summa skulder	12 547	14 712	1	9	27	20
Poster utanför balansräkningen¹	90 565	29 599	1 910	2 068	—	—

1) Inklusive garantier till Nordea Bank Finland Abp och Nordea Bank Polska S.A., se not M38 samt nominella belopp på derivatinstrument avseende intresseföretag.

Mn euro	Koncernföretag		Intresseföretag		Övriga närstående parter	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Räntenetto	601	623	1	1	—	—
Avgifts- och provisionsnetto	230	172	—	—	—	—
Nettoresultat av poster till verkligt värde	-351	-556	40	-4	0	0
Övriga rörelseintäkter	473	103	—	—	—	—
Totala rörelsekostnader	-158	-46	—	—	—	—
Resultat före kreditförluster	795	296	41	-3	0	0

Ersättningar samt utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner

Information om ersättningar och utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner återfinns i not K7.

Övriga transaktioner med närstående parter

Nordea Bank AB ingår i ett garantikonsortium avseende norska Eksportfinans ASA. För ytterligare information, se not K46.

Årsredovisningens undertecknande

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder (IFRS/IAS) som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. De ger en rättvisande översikt över utvecklingen av Koncernens och Bolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som Bolaget och de företag som ingår i Koncernen står inför.

6 februari 2013

Björn Wahlroos
Ordförande

Marie Ehrling
Vice ordförande

Stine Bosse
Styrelseledamot

Peter F Braunwalder
Styrelseledamot

Svein Jacobsen
Styrelseledamot

Ole Lund Jensen
Styrelseledamot¹

Tom Knutzen
Styrelseledamot

Steinar Nickelsen
Styrelseledamot¹

Lars G Nordström
Styrelseledamot

Lars Oddestad
Styrelseledamot¹

Sarah Russell
Styrelseledamot

Kari Stadigh
Styrelseledamot

Christian Clausen
Verkställande direktör och koncernchef

Vår revisionsberättelse har avgivits den 7 februari 2013

KPMG AB

Carl Lindgren
Auktoriserad revisor

1) Arbetstagarrepresentant.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Nordea Bank AB (publ),
org. nr 516406-0120

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Nordea Bank AB (publ) för år 2012. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 47-205.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Nordea Bank AB (publ) för år 2012.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon

styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

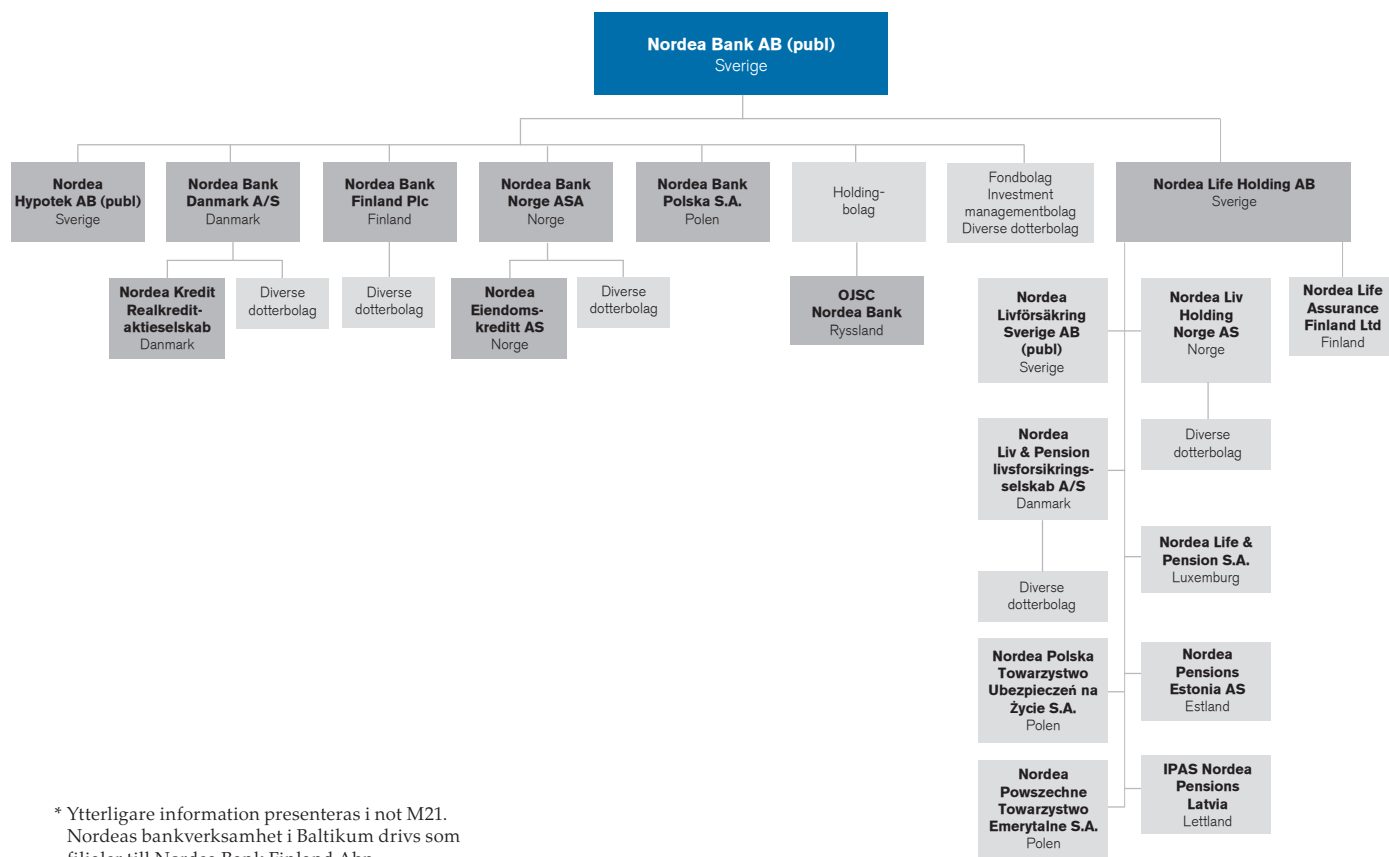
Stockholm den 7 februari 2013

KPMG AB

Carl Lindgren
Auktoriserad revisor

Koncernstruktur

Huvudsaklig koncernstruktur*, 31 december 2012

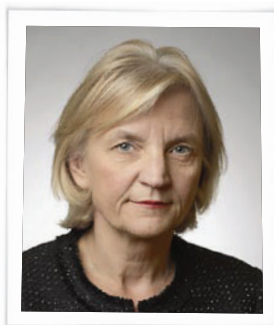

* Ytterligare information presenteras i not M21. Nordeas bankverksamhet i Baltikum drivs som filialer till Nordea Bank Finland Abp.

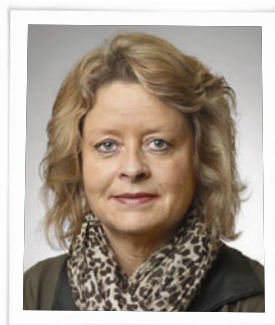
Styrelse

Björn Wahlroos

Marie Ehrling

Stine Bosse

Peter F Braunwalder

Svein Jacobsen

Tom Knutzen

Lars G Nordström

Sarah Russell

Björn Wahlroos

Ordförande

Ekonomie doktor 1979. Styrelseledamot sedan 2008 och ordförande sedan 2011. Född 1952.

Nationalitet: finländare.

Styrelseordförande i Sampo Abp, UPM-Kymmene Oyj och Hanken (Svenska handelshögskolan).

Styrelseledamot i ett flertal stiftelser, bl a Näringslivets Delegation EVA/ETLA och Mannerheim-stiftelsen.

Tidigare befattningar:

2001–2009 Verkställande direktör och koncernchef i Sampo Abp
 2005–2007 Ordförande i Sampo Bank Abp
 1998–2000 Ordförande i Mandatum Bank Abp
 1992–1997 Verkställande direktör i Mandatum & Co Ab
 1985–1992 Flertal befattningar inom Föreningsbanken i Finland, bl a vice verkställande direktör och direktionsmedlem
 1989–1992 1983–1984 Biträdande professor i Managerial Economics and Decision Sciences vid Kellogg Graduate School of Management, Northwestern University
 1980–1981 Biträdande professor i nationalekonomi vid Brown University
 1979–1985 Professor och t.f. professor i nationalekonomi vid Svenska handelshögskolan
 1974–1979 T.f. lektor och biträdande professor i företagsekonomi vid Svenska handelshögskolan
 Aktieinnehav i Nordea: 100 000*

Marie Ehrling

Vice ordförande

Civilekonom. Styrelseledamot sedan 2007. Född 1955.

Nationalitet: svenska.

Styrelseordförande i Norsk-Svenska Handelskammaren.

Styrelseledamot i Securitas AB, Loomis AB, Oriflame Cosmetics SA, Schibsted ASA, Safe Gate AB, Axel Johnson AB, Centre for Advanced Studies of Leadership vid Handelshögskolan i Stockholm och World Childhood Foundation.

Ledamot i Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA).

Tidigare befattningar:

2003–2006 Verkställande direktör i TeliaSonera Sverige AB
 1982–2002 Vice koncernchef i SAS, chef för SAS Airline och andra ledande befattningar inom SAS
 1980–1982 Informationssekreterare vid finansdepartementet
 1979–1980 Informationssekreterare vid utbildningsdepartementet
 1977–1979 Finansanalytiker vid Fjärde AP-fonden
 Aktieinnehav i Nordea: 3 075*

Stine Bosse

Juris magisterexamen. Styrelseledamot sedan 2008. Född 1960.

Nationalitet: danska.

Styrelseordförande i Børnefonden, Flügger A/S, Det Kongelige Teater i Danmark, CONCITO och Copenhagen Art Festival.

Styrelseledamot i TDC A/S, Aker ASA och Allianz SE.

Ledamot i INSEAD Danish Council.

Ambassadör för FN:s millenniemål.

Tidigare befattningar:

2008–2012 Extern ledamot (non-executive director) i Amlin Plc
 2002–2011 Koncernchef i Tryg A/S
 2004–2006 Styrelseledamot i TDC
 2002–2005 Styrelseledamot i Flügger
 1987–2001 Flertal befattningar inom Tryg Forsikring A/S bl a Senior Vice President 1999–2002
 Aktieinnehav i Nordea: 2 917*

Peter F Braunwalder

Ekonomie magisterexamen. Styrelseledamot sedan 2012. Född 1950.

Nationalitet: schweizare och britt.

Styrelseordförande i Thommen Medical AG.

Styrelseledamot i Menuhin Festival Gstaad.

Tidigare befattningar:

2002–2008 Verkställande direktör i HSBC Private Bank
 1982–2001 Flertal ledande och övriga befattningar inom UBS Investment Banking och Private Banking
 Aktieinnehav i Nordea: 0

Svein Jacobsen

MBA. Auktoriserad revisor. Styrelseledamot sedan 2008. Född 1951.

Nationalitet: norrmann.

Styrelseordförande i Vensafe AS, PSI Group ASA och Falkenberg AS.

Styrelseledamot i Heidenreich Holding AS och ISCO Group AS.

Ledamot i Advisory Board i CVC Capital Partners.

Tidigare befattningar:

2000–2011 Vice ordförande i Orkla ASA
 2000–2010 Styrelseordförande i Expert ASA
 2007–2009 Styrelseordförande i Think Global ASA
 1984–1996 Flertal befattningar inom Tomra Systems, bl a koncernchef
 1988–1996
 Aktieinnehav i Nordea: 5 000*

Kari Stadigh

Kari Ahola

Ole Lund Jensen

Steinar Nickelsen

Lars Oddestad

Tom Knutzen

Civilekonom. Styrelseledamot sedan 2007. Född 1962.
Nationalitet: dansk.
Verkställande direktör i Jungbunzlauer Suisse AG.
Styrelseledamot i FLSmidt & Co A/S.

Tidigare befattningar:

2006–2011 Verkställande direktör i Danisco A/S
2000–2006 Verkställande direktör i NKT Holding A/S
1996–2000 Finansdirektör i NKT Holding A/S
1988–1996 Flertal befattningar inom Niro A/S
1985–1988 Flertal befattningar inom Fællesbanken
Aktieinnehav i Nordea: 47 750*

Lars G Nordström

Juristikstudier vid Uppsala universitet. Styrelseledamot sedan 2003.
Född 1943.

Nationalitet: svensk.

Styrelseordförande i Vattenfall AB och Finsk-Svenska Handelskam-
maren.

Styrelseledamot i Viking Line Abp och Svensk-Amerikanska Han-
delskammaren.

Ledamot i Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA).
Finsk honorärkonsul.

Tidigare befattningar:

2008–2011 Verkställande direktör och koncernchef i Posten Norden AB
2006–2010 Styrelseledamot i TeliaSonera AB
2005–2009 Styrelseordförande i Kungliga Operan
2002–2007 Verkställande direktör och koncernchef i Nordea Bank AB
1993–2002 Flertal ledande befattningar inom Nordeakoncernen
1970–1993 Flertal befattningar inom Skandinaviska Enskilda Banken
(vice verkställande direktör från 1989)
Aktieinnehav i Nordea: 23 250*

Sarah Russell

Fil. mag. i tillämpad ekonomi och finans. Styrelseledamot sedan 2010.
Född 1962.

Nationalitet: australiska.

Verkställande direktör i Aegon Asset Management.

Tidigare befattningar:

1994–2008 Flertal ledande befattningar inom ABN AMRO, bland
annat vice verkställande direktör och verkställande direktör i ABN
AMRO Asset Management 2006–2008
1981–1994 Flertal chefsbefattningar och andra befattningar inom
Financial Markets i Toronto Dominion Australia Ltd
Aktieinnehav i Nordea: 0*

Kari Stadigh

Diplomingenjör och civilekonom. Styrelseledamot sedan 2010.
Född 1955.

Nationalitet: finländare.

Verkställande direktör och koncernchef i Sampo Abp.

Styrelseordförande i If Skadeförsäkring Holding AB, Ömsesidiga
Försäkringsbolaget Kaleva och Mandatum Livförsäkringsaktiebolag.

Vice styrelseordförande i Finlands Näringsliv.

Styrelseledamot i Nokia Corporation.

Tidigare befattningar:

2001–2009 Vice verkställande direktör i Sampo Abp
1999–2000 Verkställande direktör i Sampo Livförsäkringsaktiebolag
1996–1998 Verkställande direktör i Nova Livförsäkringsaktiebolag
1991–1996 Verkställande direktör i Jaakko Pöyry-koncernen
1985–1991 Verkställande direktör i JP Finance Oy
Aktieinnehav i Nordea: 100 000*

Arbetsstagarrepresentanter:

Kari Ahola

Styrelseledamot sedan 2006. Född 1960. Aktieinnehav i Nordea: 0*

Ole Lund Jensen

Styrelseledamot sedan 2009. Född 1960. Aktieinnehav i Nordea: 4 440*

Steinar Nickelsen

Styrelseledamot sedan 2007. Född 1962. Aktieinnehav i Nordea: 0*

Lars Oddestad

Styrelseledamot sedan 2009. Född 1950. Aktieinnehav i Nordea: 0*

* Aktieinnehav, per den 31 december 2012, omfattar även familjemedlemmars och när-
stående bolags eventuella innehav.

Koncernledning

Koncernledningen från februari 2013, från vänster till höger:

Peter Nyegaard, Ari Kaperi, Casper von Koskull, Gunn Wærsted, Christian Clausen, Michael Rasmussen, Torsten Hagen Jørgensen.

Christian Clausen

Verkställande direktör och koncernchef sedan 2007.
Ekonomie magisterexamen. Medlem i koncernledningen sedan 2001. Född 1955.
Ordförande i Europeiska bankföreningen
Ordförande i Svenska bankföreningen

Tidigare befattningar:

2000–2007 Executive Vice President, chef för Asset Management & Life, medlem i koncernledningen, Nordea
1998–2000 Medlem i direktionen, Unibank
1996–1998 Verkställande direktör, Unibank Markets
1990–1996 Verkställande direktör, Unibørs Securities
1988–1990 Verkställande direktör, Privatbørsen
Aktieinnehav: 143 099 Nordea¹

Torsten Hagen Jørgensen

Executive Vice President, finansdirektör, chef för Group Corporate Centre och Group Operations.
Född 1965.
Medlem sedan 2011.
Aktieinnehav: 37 500 Nordea¹

Ari Kaperi²

Executive Vice President, CRO, chef för Group Risk Management.
Född 1960.
Medlem sedan 2008.
Aktieinnehav: 43 119 Nordea¹

Casper von Koskull

Executive Vice President, chef för Wholesale Banking.
Född 1960.
Medlem sedan 2010.
Aktieinnehav: 55 000 Nordea¹

Peter Nyegaard

Executive Vice President, Chief Operating Officer för Wholesale Banking.
Född 1963.
Medlem sedan 2011.
Aktieinnehav: 36 059 Nordea¹

Michael Rasmussen²

Executive Vice President, chef för Retail Banking.
Född 1964.
Medlem sedan 2008.
Aktieinnehav: 43 500 Nordea¹

Gunn Wærsted²

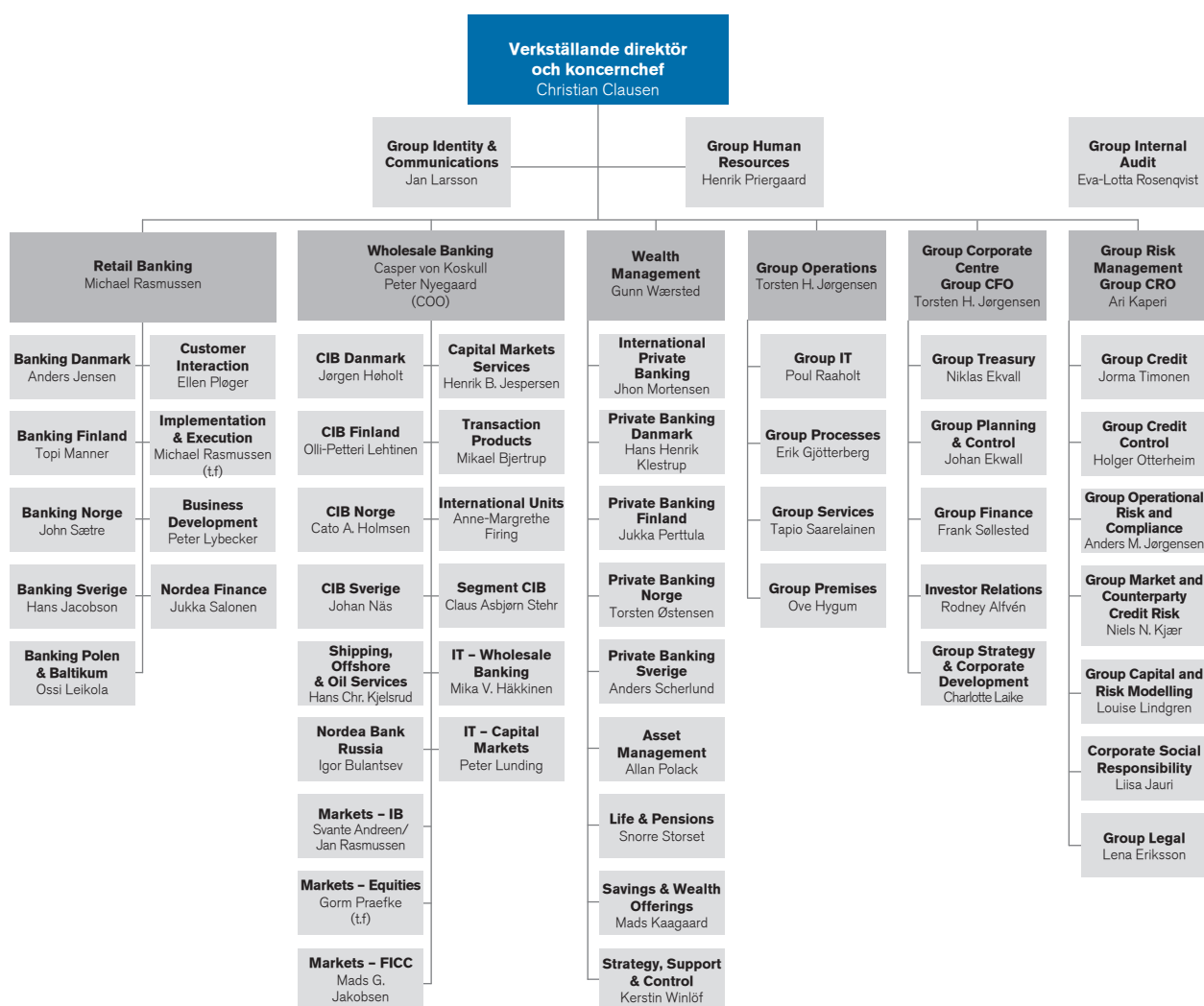
Executive Vice President, chef för Wealth Management.
Född 1955.
Medlem sedan 2007.
Aktieinnehav: 77 159 Nordea¹

1) Aktieinnehav, per den 31 december 2012, omfattar även familjemedlemmars och närstående bolags eventuella innehav.

2) Landschef.

Nordeas organisation

Från februari 2013

Kreditbetyg

	Moody's Investors Service		Standard & Poor's		Fitch		DBRS	
	Kort- fristig	Lång- fristig	Kort- fristig	Lång- fristig	Kort- fristig	Lång- fristig	Kort- fristig	Lång- fristig
Nordea Bank AB (publ)	P-1	Aa3	A-1+	AA ⁻²	F1+	AA-	R-1 (high)	AA
Nordea Bank Danmark A/S	P-1	A1	A-1+	AA ⁻²	F1+	AA-	R-1 (high)	AA
Nordea Bank Finland Abp	P-1	Aa3	A-1+	AA ⁻²	F1+	AA-	R-1 (high)	AA
Nordea Bank Finland Abp, säkerställda obligationer		Aaa ¹						
Nordea Bank Norge ASA	P-1	Aa3	A-1+	AA ⁻²	F1+	AA-	R-1 (high)	AA
Nordea Hypotek AB (publ)		Aaa ¹		AAA ¹				
Nordea Kredit Realkreditaktieselskab		Aaa ¹		AAA ¹				
Nordea Eiendoms kreditt AS		Aaa ¹						

1) Kreditbetyg för säkerställda obligationer.
2) Negativa utsikter.

Årsstämma den 14 mars 2013

Nordeas årsstämma 2013 hålls torsdagen den 14 mars kl. 13.00 svensk tid i Aula Magna, Stockholms universitet, Frescativägen 6, Stockholm.

Anmälan om deltagande etc

Aktieägare som önskar delta i årsstämman ska vara införd i den av Euroclear Sweden AB i Sverige förda aktieboken den 8 mars 2013, och anmäla sig till Nordea. Aktieägare som har sina aktier förvaltarregistrerade måste därför tillfälligt låta omregistrera aktierna i eget namn hos Euroclear Sweden AB för att ha rätt att delta i årsstämman. Detta gäller bland annat för innehavare av FDR-aktiedepåbevis i Finland och innehavare av aktier registrerade i VP Securities i Danmark. Sådan omregistrering ska vara verkställd hos Euroclear Sweden AB i Sverige den 8 mars 2013. Detta innebär att aktieägaren i god tid före denna dag måste underrätta förvaltaren om detta.

Aktieägare registrerade i Euroclear Sweden AB i Sverige

Anmälan till årsstämman ska göras till Nordea Bank AB (publ) senast den 8 mars 2013, helst före kl. 13.00 svensk tid, på adress Nordea Bank AB (publ), c/o Euroclear Sweden AB, Box 191, SE-101 23 Stockholm, Sverige, eller per telefon +46 8 402 90 64, eller på Nordeas hemsida, nordea.com.

Innehavare av FDR-aktiedepåbevis i Finland

Anmälan till årsstämman och omregistrering av aktier till Euroclear Sweden AB ska göras senast den 7 mars 2013 kl. 12.00 finsk tid, på adress Nordea Bank AB (publ), c/o Euroclear Sweden AB, Box 191, SE-101 23 Stockholm, Sverige, eller per telefon +46 8 402 90 64, eller på Nordeas hemsida, nordea.com.

Aktieägare registrerade i VP Securities i Danmark

Anmälan till årsstämman och omregistrering av aktier till Euroclear Sweden AB ska göras senast den 7 mars 2013 kl. 12.00 dansk tid, på adress Nordea Bank AB (publ), c/o Euroclear Sweden AB, Box 191, SE-101 23 Stockholm, Sverige, eller per telefon +46 8 402 90 64, eller på Nordeas hemsida, nordea.com.

Finansiell kalender

Finansiell kalender 2013

Kapitalmarknadsdag, London (webbsänds)	6 mars
Årsstämma	14 mars
Första dag för handel exklusive utdelning	15 mars
Avstämningsdag	19 mars
Utbetalning av utdelning	26 mars
Delårsrapport, första kvartalet	24 april
Delårsrapport, andra kvartalet	17 juli
Delårsrapport, tredje kvartalet	23 oktober

Kontaktpersoner

Torsten Hagen Jørgensen, finansdirektör
Tel: +46 8 614 78 00

Investor Relations
Rodney Alfvén, chef för Investor Relations
Andreas Larsson
Emma Nilsson
Andrew Crayford
Carolina Brikho

105 71 Stockholm Tel: +46 8 614 92 77

Hemsida

Alla rapporter och pressmeddelanden finns tillgängliga på Internet, på adress nordea.com. Finansiella rapporter från Nordeakoncernen kan beställas på hemsidan och från Investor Relations.

Årsredovisningen för Nordea Bank Danmark A/S, Nordea Bank Norge ASA och Nordea Bank Finland Abp kan hämtas på nordea.com.

Nordeas rapport om kapitaltäckning och riskhantering, i enlighet med upplysningskraven i Pelare III och EU:s kapitalkravsdirektiv, finns på nordea.com.

Årsredovisning 2012

Denna årsredovisning omfattar Nordea Bank AB (publ) och avser verksamheten i Nordeakoncernen, vars koncernstruktur presenteras på sidan 207.

I årsredovisningen presenteras Nordeakoncernens resultaträkningar och andra finansiella data uttryckta i euro.

